

NORGES OFFICIELLE STATISTIK. VI. 13.

VETERINÆRVÆSENET

OG

KJØDKONTROLLEN

1912.

(*Le Service vétérinaire et l'Inspection de la viande, 1912.*)

Utgitt av

DIREKTØREN FOR DET CIVILE VETERINÆRVÆSENEN.

KRISTIANIA.

I KOMMISSION HOS H. ASCHEHOUG & CO.

1914.

Pris: Kr. 0.50.

Norges Officielle Statistik, række V.

(Statistique Officielle de la Norvège, série V.)

Nr. 1—128 findes opført i Fortegnelse over Norges Officielle Statistik i juli 1889—
31 december 1910.

— 129—153 se omslaget paa verker trykt i 1912 og 1913.

Trykt 1912:

- 154. Rekruttering 1910. (*Recrutement.*)
- 155. Industristatistik 1909. (*Statistique industrielle.*)
- 156. Private aktiebanker 1910. (*Banques privées par actions.*)
- 157. Handelsfunktionærernes lønningsforhold m. v. 1909. (*Salaires etc. des commis de commerce.*)
- 158. Sindssykeeasylenes virksomhet 1910. (*Hospices d'aliénés.*)
- 159. Norges bergverksdrift 1910. (*Mines et usines.*)
- 160. De offentlige Jernbaner 1910/11. (*Chemins de fer publics.*)
- 161. De Spedalske i Norge 1906—1910. (*Les lépreux en Norvège.*)
- 162. Fagskolestatistik 1908/09—1910/11. (*Écoles professionnelles.*)
- 163. Skolevæsenets tilstand 1909. (*Instruction publique.*)
- 164. Forsomte børn 1908 og 1909. (*Traitemen des enfants moralement abandonnés.*)
- 165. Norges kommunale finanser 1908. (*Finances des communes.*)
- 166. Norges telegrafvæsen 1910/11. (*Télégraphes et téléphones de l'État.*)
- 167. Haandverkstillingen 1910. 1. hefte. (*Recensement des métiers en 1910.*)
- 168. Fængselsstyrelsens aarbok 1908. (*Annuaire de l'Administration générale des prisons.*)
- 169. Aktieselskaper 1910. (*Sociétés par action 1910.*)
- 170. Folketælling 1 december 1910. Første hefte: Folkemængde i Rikets forskjellige administrative inndelinger m. v. (*Recensement. I. Population des Divisions administratives, etc.*)
- 171. Norges postvæsen 1911. (*Statistique postale.*)
- 172. Norges handel 1911. (*Commerce.*)
- 173. Veterinærvesenet og kjødkontrollen 1910. (*Service vétérinaire et l'Inspection de la viande.*)
- 174. Den norske Statskasses finanser i budgetaarene 1 april 1905—30 juni 1910. (*Finances de l'État pour les exercices 1 avril 1905 à 30 juin 1910.*)
- 175. Ulykkesforsikring 1909. (*Assurances contre les accidents du travail.*)
- 176. Norges sparebanker 1911. (*Caisse d'épargne.*)
- 177. Norges skibs fart 1910. (*Navigation.*)
- 178. Civil retspleie 1910. (*Justice civile.*)
- 179. De faste eiendomme 1906—1910. (*Propriétés foncières rurales.*)
- 180. Fiskerforsikringen 1911. (*Assurances contre les accidents des marins pêcheurs.*)
- 181. Sundhetstilstanden og medicinalforholdene 1910. (*Rapport sur l'état sanitaire et médical.*)
- 182. Folketælling 1 december 1910. Andet hefte: Finner og Lapper. Hjemvendte Norsk-Amerikanere. Dissentere. Blinde, Døve og Sindssyke. (*Recensement. II. Finnois et Lapons. Norvégiens rentrés après avoir émigré en Amérique. Dissidents, aveugles, sourds et aliénés..*)
- 183. Industristatistik 1910. (*Statistique industrielle.*)

NORGES OFFICIELLE STATISTIK. VI. 13.

VETERINÆRVÆSENET

OG

KJØDKONTROLLEN

1912.

(*Le Service vétérinaire et l'Inspection de la viande, 1912.*)

Utgitt av

DIREKTØREN FOR DET CIVILE VETERINÆRÆSEN.

K R I S T I A N I A

I KOMMISSION HOS H. A S C H E H O U G & C O.

1914

For årene 1889—1898 se Norges Officielle Statistik, række III.
For årene 1899—1903 se Norges Officielle Statistik, række IV,
nr. 24, 57, 70, 89 og 116.
For året 1904 se Norges Officielle Statistik, række V, 15.
For året 1905 se Norges Officielle Statistik, række V, 36.
For året 1906 se Norges Officielle Statistik, række V, 65.
For året 1907 se Norges Officielle Statistik, række V, 83.
For året 1908 se Norges Officielle Statistik, række V, 112.
For året 1909 se Norges Officielle Statistik, række V, 141.
For året 1910 se Norges Officielle Statistik, række V, 173.
For året 1911 se Norges Officielle Statistik, række V, 201.

En 1912 il est signalé en Norvège des cas de charbon (283), de charbon symptomatique (79), de fièvre catarrhale du boeuf (608), de rouget du porc (4585), de pneumonie contagieuse du cheval (818), de pneumo-entérite contagieuse du porc et de peste porcine (642), de gourme (3210), d'influenza (13), et de gastromycose du mouton (154).

Aucun cas de peste bovine, de rage canine, de morve, de fièvre aphteuse, de péripneumonie du bétail, de clavelée ni de gale du mouton n'a été constaté.

Les recherches publiques faites par la tuberculine chez le bétail ont été continuées comme auparavant. On trouvera au page 10 le résultat pour l'année 1913, celui-ci pour l'année 1912 étant donné dans le compte-rendu précédent.

Les tableaux statistiques donneront des renseignements plus exacts sur les cas de maladies et sur le fonctionnement de l'inspection de la viande.

Indholdsfortegnelse.

(S o m m a i r e.)

	Page
Résumé en français	III
I. Veterinærøsenet i 1912.	
(Du service vétérinaire en 1912.)	
A. Almindelig oversigt (Vue générale)	1
Tabel I. Enkelte sygdommes forekomst i de forskjellige amter (Maladies par départements)	2
B. De enkelte sygdomme (Les maladies différentes)	3
1. Miltbrand (Charbon)	3
2. Katarrhalfeber (Fièvre catarrhale)	4
3. Raslesyke (Charbon symptomatique)	5
4. Bråsot (Gastromycose du mouton)	6
5. Svinesyke og svinepest (Pneumo-entérite contagieuse, peste porcine)	7
6. Rødsyke og knuterosen (Rouget du porc)	8
7. Tuberkulose (Tuberculose)	8
Tabel II. Tuberkulinundersøkelser 1895—1913 (Les tuberculina-tions de 1895 à 1913)	9
— III. Tuberkulinundersøkelser i 1913 (Les tuberculinations en 1913)	10
8. Kværke (Gourme)	12
9. Smitsom kastning (Avortement épizootique)	13
10. Lungesyke hos hesten, influenza (Pneumonie contagieuse du cheval, influenza)	14
11. Ringorm (Trichophyton)	14
12. Benskjørhet (Ostéomalacie)	14
13. Blodurin hos kvæget (Hématurie du bétail)	16
14. Forskjellige sygdomme (Maladies diverses): Lollandsk syke, diarré hos kvæg, hundesyke, kalvningsfeber, kronisk indigestion, hæmoglobinuri, smitsom halskatarrh hos hester, svælgammelse, ryggmarvslidelse, smitsom børbetændelse, føllesyke, perforation av tarmen, smitsom mundsyke hos sauere, smitsom tarmkatarrh hos ungfæ, svæglidelse hos hester, sukkersyke hos hund, ruptur efter parring, sviva, hesteskab, lynnedsdag, ruptur av mellemgulvet, kastration av ren, forgiftninger	17-28
Kyaksalveri (Charlatanerie)	28

	Page
C. Tabeller (Tableaux statistiques).	
Tabel IV. Husdyrsygdomme artsvis (Maladies par espèces)	32
— V—XXIV. Husdyrsygdomme amtsvis (Maladies par départements)	33
— XXV. Antal dyr læger i Norge 1913 (Nombre de vétérinaires en 1913)	152
D. Utførel og inførel av husdyr (Importation et exportation des animaux)	153
E. Bevilgninger i budgetterminen 1912—1913 (Budget du service vétérinaire)	157

II. Kjødkontrollen i 1912.

(L'inspection de la viande en 1912).

Almindelig oversigt (Vue générale)	160
Tabel A. Antal slagt på stationerne (Nombre de viandes aux bureaux de contrôle)	162
— B. Antal slagt, 2den klasse, på stationerne (Nombre de viandes de II ^{me} classe)	164
— C. Antal slagt, kassert på stationerne (Nombre de viandes saisies)	166
— D. Antal slagt kontrollert utenfor stationerne (Nombre de viandes contrôlées en dehors des bureaux)	168
— E. Antal slagt, 2den klasse, utenfor stationerne (Nombre de viandes de II ^{me} classe en dehors des bureaux)	169
— F. Antal slagt, kassert utenfor stationerne (Nombre de viandes saisies en dehors des bureaux)	170
1. Ålesund	171
2. Arendal	173
3. Bergen	175
4. Bodø	177
5. Drammen	179
6. Fredrikshald	181
7. Fredrikstad	182
8. Gjøvik	186
9. Hamar	188
10. Haugesund	190
11. Holmestrand	193
12. Horten	193
13. Hønefoss	195
14. Kongsberg	197
15. Kragerø	199
16. Kristiania	200
17. Kristiansand	212
18. Kristiansund	213
19. Larvik	215
20. Lillehammer	218
21. Lillestrøm	220

	Page
22. Moss	222
23. Narvik	224
24. Porsgrund	225
25. Risør	226
26. Sandefjord	226
27. Sarpsborg	228
28. Skien	230
29. Stavanger	232
30. Tromsø	240
31. Trondhjem	241
32. Tønsberg	245

III. Offentlige bestemmelser.

(Dispositions publiques.)

A. Plakater, rundskrivelser m. v. i 1912 (Décrets royaux, circulaires etc. en 1912)	247
1. Kgl. plakat av 9 februar 1912 om ændringer i indførselsplakaten. (Sur l'importation des animaux domestiques)	247
2. Kgl. plakat av 9 februar 1912 angående ændringer i tøndekjødplakaten av 4 august 1911. (Sur l'inspection de la viande)	247
3. Kgl. plakat av 22 februar 1912 om ændringer i indførselsplakaten. (Sur l'importation des animaux domestiques)	247
4. Cirkulære fra veterinærdirektøren av 24 februar 1912 om private tuberkulinprøver. (Sur les tuberculinations non publiques)	247
5. Kgl. plakat av 30 mars 1912 om ændringer i indførselsplakaten. (Sur l'importation des animaux domestiques)	249
6. Kgl. resolution av 31 mai 1912 angående kjødkontrollen i Lillestrøm. (Sur l'inspection de la viande à Lillestrøm)	249
7. Cirkulære fra veterinærdirektøren av 19 juni 1912 angående indsendelse av prøver til undersøkelse for miltbrand. (De la diagnose du charbon)	249
8. Kgl. plakat av 21 juni 1912 angående ændringer i indførselsplakaten. (Sur l'importation des animaux domestiques)	250
9. Kgl. plakat av 11 oktober 1912 angående forandringer i foregående plakat. (Sur l'importation des animaux domestiques)	250
10. Cirkulære fra veterinærdirektøren av 14 oktober 1912 angående kastningsundersøkelser ved veterinærlaboratoriet. (Sur l'avortement épi-zootique, recherches diagnostiques au Laboratoire vétérinaire)	250
11. Cirkulære fra veterinærdirektøren av 14 desember 1912 angående indsendelse av blodprøver til undersøkelser for piroplasmer. (Des piroplasmoses, recherches diagnostiques au Laboratoire vétérinaire)	253
B. Gjeldende love og bestemmelser (Lois et règlements en vigueur).	
1) Lov af 14de juli 1894 m. v. om foranstaltninger mot smitsomme husdyrsygdomme (Loi du 14 juillet 1894 concernant les mesures à prendre contre les maladies des animaux domestiques)	254
2) Lov af 27de juni 1892 m. v. om kommunale slagtehuse etc. (Loi du 27 juin 1892 sur les abattoirs municipaux et sur l'inspection de la viande)	264

VIII

	Page
3) Regler for indførsel og undersøkelse av opdelt kjød av 4 august 1911. (Réglementation pour l'inspection de la viande coupée)	267
4) Regler for indførsel og kontrol av fersk kjød (slagtekjød) av 4 august 1911. (Réglementation pour l'inspection de la viande de boucherie)	271
5) Nugjældende (1ste juli 1913) regler for indførsel av husdyr. (De l'importation des animaux)	278
6) Nugjældende (1ste juli 1913) regler for utførsel av husdyr. (De l'exportation des animaux)	281
7) Anvisning til tuberkulinundersøkelser (Instruction pour la tuberculination)	283
8) Om kvægtuberkulosens bekjæmpelse (Sur la lutte contre la tuberculose bovine)	285
9) Utdrag af skyss- og kostloven (Extrait de la loi sur les frais de voyage)	291
10) Regningsskemaer (Formulaires de notes)	293

I.

Om veterinærsvæsenet 1912.

A. Almindelig oversigt.

Ifølge de fra dyrlægerne indkomne årsberetninger er der i årets løp behandlet hos:

Hesten	50 638	sygdomstilfælder.
Koen	75 575	—
Sauen	1 425	—
Gjeten	794	—
Svinet	19 312	—
Hunden	5 475	—
Katten	381	—
Fjærfæ	368	—
Andre dyr	17	—

Av de behandlede dyr angis at være døde eller dræpte:

Av hester	1 336
» kjør	4 728
» sauer	277
» gjeter	36
» svin	1 778
» hunde	592
» katter	41
» fjærfæ	147
» andre dyr	1

Antallet av de av dyrlægerne behandlede sygdomstilfælder stiller sig i de sidste år således:

I 1903	79 841
- 1904	100 230
- 1905	103 617
- 1906	115 803
- 1907	129 501
- 1908	131 223
- 1909	127 577
- 1910	146 537
- 1911	153 036
- 1912	153 985

Tabel I.

Enkelte sygdommes forekomst i de forskjellige amter 1912.
(Relevé des diverses maladies par départements).

Amt <i>(Département).</i>	Miltbrand (<i>Anthrax</i>). <i>(Anthrax emphysematosus)</i>	Raslesyke <i>(Gastronycosis ovis)</i> . Bråsot	Ondaret katarrhalfeber <i>(Fedris catarrhais majoris ligna)</i> .	Lungeesyke hos hesten <i>(Pleuro-pneumonia contagious equi)</i> .	Influeza <i>(Influenza)</i> .	Svinesyke og svinepest <i>(Pneumo-enteritis contagiosa suis)</i> .	Rødsyke og knuterosen <i>(Morbis ruber)</i>	Kværke <i>(Adenitis contagiosa equi)</i> .	
Kristiania	3	-	-	1	520	-	15	18	280
Akershus	38	3	-	17	174	-	447	569	225
Smålenene	32	3	-	23	11	5	-	257	86
Buskerud	48	6	-	54	57	4	15	450	318
Jarlsberg og Larvik . . .	21	-	-	3	25	-	-	273	297
Hedemarken	11	2	-	74	29	-	24	652	261
Kristians	21	16	-	91	2	2	77	758	292
Bratsberg	19	2	3	22	-	1	-	145	97
Nedenes	9	3	-	9	-	-	-	116	19
Lister og Mandal	5	3	-	11	-	-	-	118	21
Stavanger	17	7	51	57	-	-	-	42	302
Søndre Bergenhus . . .	30	28	65	66	-	-	-	99	239
Bergen	-	-	-	-	-	-	-	-	32
Nordre Bergenhus . . .	9	6	7	26	-	-	-	29	30
Romsdal	1	-	-	21	-	-	-	100	40
Søndre Trondhjem . . .	14	-	21	59	-	1	4	483	320
Nordre Trondhjem . . .	4	-	6	43	-	-	60	891	270
Nordland	1	-	1	27	-	-	-	37	1
Tromsø	-	-	-	3	-	-	-	43	73
Finmarken	-	-	-	1	-	-	-	10	7
Ialt	283	79	154	608	818	13	642	4 585	3 210

Av de i husdyrloven nævnte ondartede smitsomme husdyrsygdomme har i årets løp ingen vundet nogen farsotmæssig utbredelse; av kvægpest, hundegalskap, snive, mund- og klovsyke, ondartet lungesyke hos kvæget eller kopper og skab hos sauier, er der overhodet ikke forekommet noget tilfælde.

Den almindelige sundhetstilstand blandt husdyrene må betegnes som god.

Som vanlig er endel tilfælde av dyresygdomme overført til mennesker, navnlig ringorm, foruten kokopper, skab og miltbrand, hvorom henvises til de enkelte avsnit.

B. Om de enkelte sygdomme.

1. Miltbrand.

Antallet av behandlede miltbrandstilfælde har i de senere år avtatt. I 1912 er der således et betydelig mindre antal behandlede tilfælde end i de nærmest forudgående år, ialt 283. Man må gå helt tilbage til 1894 for at finde et mindre antal tilfælde.

Enkelte dyrlæger antar, at minskningen skyldes at der brukes mindre kraftfoderstoffer eller at disse indkjøpes gjennem fællesindkjøpet.

Der er anmeldt tilfælde fra de fleste amter; bare fra Tromsø og Finmarkens amter er intet tilfælde indberettet. De fleste forefaldt i Buskeruds amt (48); i Akershus 38, Smålenene 32, Søndre Bergenhus 30 osv. (se tabel I).

Av det opgivne antal angrepne dyr har de 27 været heste, 216 storfæ, 6 sauier, 30 svin, 2 hunde, 1 kat og 1 elg, ialt 283, hvorav 271 døde og 5 dræpte.

Statsdyrlæge *Tillier*, Bergen, meddeler:

«Miltbrand optør i de senere år avgjort mindre hyppig end tidligere. Jeg har mottatt indberetning om ialt 23 tilfælde, hvorav 13 hos kvæg, 5 hos hest og 5 hos svin. Ifølge de fra departementet utsendte månedssrapporter over smitsomme husdyrsygdomme skal ialt i de 3 vestenfjeldske amter være indtruffet 44 tilfælde. Antallet av tilfælde har altsaa været betydelig mindre end i tidligere år; i årene 1903–06 var antallet oppe i gjennomsnitlig 150 om året. I den sidste halvdel av 1907 begyndte nedgangen, og denne har altså fortsat også i år. Hvad nedgangen skyldes er ikke let at bringe på det rene, muligens er årsaken den, at kraftfoderstofferne i denne tid er steget så sterkt i pris, at gårdbrukerne har måttet være mere forsigtige ved bruken av dem.»

Amtsdyrlæge *J. O. Larsen*, Lier, meddeler:

«Jeg har hat anledning til at se et tilfælde, som diagnosticeredes i dyrets levende live. Eieren oplyste, at koen hadde været utilpas i ca. $\frac{1}{2}$ døgn, hadde diarrhoe og åt ikke sit før. Temp. 38,6 Resp. 32. Puls ufølsom, bankende hjærteslag, kolik med sterk delvis blodig diarrhoe, urin mørk og blodig. Der anvendtes uten virkning store

doser kreolin. Ved obduktion typisk miltbrand. Miltbrandsbakterier mikroskopisk påvist.»

Amtsdyrlæge *Flesvik*, Lillehammer, indberetter:

«Det ene tilfælde af miltbrand var på et litet selveierbruk i Faaberg, hvor der bare var 2 kjør; den ene ko blev pludselig syk og var ved min ankomst slagtet, flåd og åpnet. Blod var spildt på fjøsgulvet og over hele gårdspladsen; rundt slagtet stod der 4—5 små barn og tråkket i miltbrandsblod. Der blev gjort så grundig rent som mulig, og en stor del af de inficerede gjenstande blev brændt; der har heller ikke optrådt miltbrand på stedet senere; men ca. 3 uker efter fik konen på bruket en *karbunkel* på hånden, hun blev dog helbredet og fik ikke nogen varig mén.»

Amtsdyrlæge *J. Mysen*, Eidsberg, meddeler:

«Fra en ko, som døde av miltbrand, blev sygdommen overført til en mand, som inden min ankomst for at konstatere dødsårsaken, hadde uttatt indvoldene og avhuet kadaveret. På mandens hænder og arme kunde intet sår påvises, og der blev foretaget grundig avvaskning og desinfektion af hænder, arme og klær; men efter 6—7 dages forløp fremkom der sår på den ene arm. Almenbefindendet var ikke meget angrepet; men manden var arbeidsudygtig i lang tid. Han kom sig dog tilslut fuldstændig.»

Amtsdyrlæge *H. P. Jensen*, Haugesund, meddeler:

Paa gården Sørhaug i Skåre døde 1 ko og 4 smaa griser. Koen laa død i båsen om morgenens, og smågriserne, som var kommet ut av bingen i fjøset, hadde lagt sig borte ved den døde ko. Der var rendt en del blod av koens næse og mund, hvilket grisene formentlig har været borte i; de døde nemlig de nærmest følgende dage av en ondartet halsbetændelse, der ved bakteriologisk undersøkelse viste sig at skyldes miltbrandinfektion.

Paa gaarden Askeland i Tysvær døde 2 kjør av miltbrand. Den første af disse slagtede eieren i dødsieblikket utenfor fjøsåren. Blod og smitteførende avfald blev herunder trukket ind både på låve og i fjøs. Besætningen bestod av 2 kjør. Den anden ko døde 2 dage senere.

Den ko, som døde først, blev melket få timer før den døde. Under mit besøk fikk jeg serveret derne melk som kaffefløte, hvilket jeg tilfældigvis fikk vite da jeg kom tilbake, etter at den anden var død. Dette viser, hvor tankeløst der ofte handles med melk av syke dyr. I to tilfælde tidligere er jeg bekjendt med, at melk av kjør, som er døde av miltbrand faa timer etter melkningen, er blandet med den øvrige melk og sendt til meieriet, enda kjørene viste sig syke under melkningen og kun melkede ca. $\frac{1}{2}$ liter melk.

2. Ondartet katarhfeber.

Av katarhfeber er anmeldt 608 tilfælder hos storfæ; av disse døde 244, mens 223 blev slagtet. Også dette år er sygdommen påtruffet i alle landamter, dog hyppigst i Kristians amt (91 tilf.), Hedemarkens amt (74 tilf.), sørre Bergenhus (66) (se tabel I).

I en besætning paa Tastad i Hetland angrepes 7 av 10 kjør; 5 av dyrene døde.

Amtsdyrlæge *T. Nissen*, Flekkefjord, meddeler:

«Katarhfeber optrådte i år ualmindelig ondartet. I to tilfælde var koen bare syk $\frac{1}{4}$ — $\frac{1}{2}$ time og styrtet da med blodig skum ut av næsen. Den ene ko hadde

netop sat sit fulde middagsfør tillivs og drukket en hel pøs med meldrikke; eieren stod endnu ved siden av koen, da den begyndte at vakle og han skyndte sig ut av båsen for ikke at få koen over sig. 10 minutter efter var den død. Det synes mig av interesse, at sygdommen trods dette hurtige forløp gav en fuldstændig typisk obduktion med hæmmorrhagier i flere organer: vagina, serøse hinder, trachea og hjærte.

Amtsdyrlæge *O. Taralrud*, Valdres, meddeler:

«Av og til optræder her i distriket en meget ondartet, uhelbredelig diarrhoe, som vistnok skyldes katarrhalfeber. Ofte følger kroup i næsen og ekzem på mulen med denne lidelse.

Prognosen er som oftest dårlig, og behandling er ikke indledet, når diagnosen har været sikker. Nogen direkte smitteoversørelse fra dyr til dyr er i år ikke iagttat.»

Amtsdyrlæge *K. E. Onstad*, Fagernes i Valdres, meddeler likeledes, at der temmelig hyppig forekommer en smitsom ondartet diarrhoe, som kan ligne noget ondartet katarrfeber. Kjør som ikke straks kommer under behandling vil ofte dø eller der kan gå meget lang tid før de kommer sig.

Hos sau og gjet vil enkelte dyrlæger likeledes ha set tilsætninger af katarrhalfeber.

3. Raslesyke.

Av raslesyke (miltbrandsemfysem) anmeldes årlig nogle tilsætninger, væsentlig fra de samme distrikter, hvor sygdommen i ørrevis har optrådt. I alt kom 79 tilsætninger under behandling hos storfæt, hvorav 66 døde og 6 blev slagtet. Desuden menes sygdommen at være iagttatt hos hest og svin.

De fleste tilsætninger (28) indtraf i Søndre Bergenhus amt, hvorefter kommer Kristians amt med 16 (se tabel I).

Amtsdyrlæge *O. Taralrud*, Valdres, meddeler:

«Raslesyken optrådte med to tilsætninger i samme besætning på en sæterplads i vestre Slidre vestfjeld, hvor sygdommen er stationær; den kommer igjen næsten til hvert år, men kun med få tilsætninger ad gangen. Det ser således ut til, at sygdommen ikke er videre smitsom, men at smitstoffet er meget seiglivet og kan holde sig i jordbunden i lange tider. Forløpet var her meget akut, idet den ene patient døde efter at ha været syk i 6 timer og den anden efter 16 timers forløp.»

Amtsdyrlæge *Matthiesen*, Vaage, meddeler, at sygdommen sædvanligvis kun forekommer på steder, hvor den fra gammel tid har optrådt. Mange tilsætninger blir slet ikke anmeldt, og der utvises ofte likegyldighed med kadavernes tilintetgjørelse. I en enkelt grænd mistedes der ikke få ungdyr.

Amtsdyrlæge *E. Koren-Lund*, Utne, Hardanger, meddeler:

«2 tilsætninger av raslesyke optrådte i havnegangen på gården Bleie i Sørfjorden. Efter hvad eieren oplyser forekom sygdommen almindelig blandt ungdyrene, når disse fik anledning til at arbeite en sumpet myrstrækning, som ligger i en utkant av havnegangen. Det er forøvrig sterkt på tale at indhegne og dyrke denne myr, det eneste sted i havnegangen, hvor jordbunden er fugtig.»

4. Bråsot.

Av bråsot er anmeldt 154 hos sauene, hvorav 118 døde og 14 dræpte. Tilfældernes fordeling i amterne fremgaar av tabel 1; det langt overveiende antal tilfælder indtraf i Stavanger, S. Bergenhus og S. Trondhjems amter.

Statsdyrlæge *S. Tillier*, Bergen, meddeler:

«Jeg har i årets løp utsendt bråsotvaksine til ialt 1 200 dyr. Dette har været utelukkende trådvaksine, tilberedt som i forrige indberetning omtalt og av 3 forskjellige stammer, alle hitrørende fra præparater, som tidligere er kommet mig ihænde. De få nye præparater jeg har mottaget i år, har alle vist sig at være ubrukelige. Desuten har jeg personlig på en reise til øerne utenfor Nordfjord vaksinert 250 dyr. Forholdene her var tildels yderlig primitive, kvæget rent dværgagtig, og folk levet åpenbart for en stor del i den tro, at sygdommen hos deres dyr skyldtes trolddomskunster av ondsindede naboer o. a. Vaksinationen anså de som et mystisk middel til at motarbeide trolddommen.»

Trods al påmindelse har jeg ikke mottatt beretning om utfaldet fra mere end 341 podninger. I alle disse tilfælder var selve podningen forløpet uten nogen ulemper, men på et sted var av 32 podede lam 1 lam død av bråsot 2 måneder senere, på et andet sted var av 197 podede dyr 9 lam døde i løpet av vinteren av sygdommen. På sidste sted var, da vaksination ikke tidligere her var prøvet og jeg var ukjendt med forholdene, anvendt svakeste sort vaksine. Forøvrig har folk sterkt tilbøyelighet til at kalde alle mulige slags sauesygdomme bråsot, og derfor forlanger de, at vaksinationen skal sikre deres dyr mot alle eventualiteter, så nær som mot ræven. Ute på øerne blandes bråsot og vassot (distomatose) sammen, og isommer har jeg gjentagne ganger været tilkaldt til steder i Bergens omegn, hvor eieren trodde at hans dyr hadde fått bråsot, uten at det en eneste gang viste sig at så var tilfældet. Et par steder fandtes sygdommen at være den nokså almindelige septichæmiske lammediarrhoe, et sted var det sauens katarrhalfeber, et andet sted forgiftning med havaret bedørvet kraftfoder, som var brukt til lammesauerne, og endelig et par steder en tilsynelatende rheumatisk stivbentheth hos lammene, som antagelig skyldtes benskjørhet.»

Amtdyrlæge *J. Selnaes*, Lervik, Stord, meddeler:

»Bråsot har forekommet med et større antal tilfælde.

På reiser i distriktet får jeg indtrykket av, at sygdommen forekommer med et større antal tilfælde. Om en sau eller 2 dør, skjæknes dette ingen større opmerksomhet, sauene blir ofte liggende utildækket og danner smittekilde for omgivelserne. Det påstås også, at man på sine steder slagter såsnart man merker tegn til bråsot, salter ned og spiser kjødet, muligens også sælger det.

På disse pladser og distrikter synes sygdommen at tilta. Det meddeles således — lange etterpå — at sygdomme hos sauene med pludselig dødsfall, hurtig opblæsning og blålig rødme av bakparten er hyppigere i de senere år.

På andre pladser er man til gjengjeld ganske påpasselige med at anmeldte og følger nøie den givne anvisning med nedgravning og desinfektion og det spores gode resultater herav. Som eksempel kan anføres: for ca. 5 år siden døde i en besætning 5 dyr; nedgravning og grundig desinfektion foretokes; siden har sygdommen ikke forekommet. Likeså er det sjeldent, at sygdommen forekommer paany hos samme eier, hvor grundig desinfektion er foretatt, men gjerne hos naboen.

Av de i årets løp anmeldte bråsottilfælde forekom 41 i 18 besætninger, hvorav 9 tilfælde med 7 dødsfall i en besætning.

I denne besætning bestående av ca. 40 sauene begyndte sygdommen i september

med et enkelt dødsfald, fortsatte med 8, 14 til 20 dages mellemrum til juletider. De første dyr fandtes død i stalden om morgenens, uten at man hadde merket sygdomstegn iforveien. De sidste var syke i flere dage og viste et ganske andet sygdomsbillede.

Ved mit tilsyn $\frac{24}{12}$ forefandtes 2 syke og 2 døde. Den ene syk i 8 dage. Temp. 39,8, puls 100, resp. 24, slimet purulent flod fra næsen, dæmpning over lungerne, liten appetit, avføring normal.

Den anden var syk i 3 dage. Temp. 39,1, puls 64, resp. 18, intet flod fra næsen, noget slap og liten appetit.

Av de døde har den ene været syk i 8 dage med flod fra næsen som en av de syke.

Obduktionsfund: utbredt peritonitis med tilheftninger mellom net og bukhinden på den ene side og mellom nettet og tarm og mavesækken; nettet måtte formelig rives løs. I bryskassen pleurit og lungebetændelse med sterkt fortæting (avskærne stykker sank i vand) samt bronchialkatarrh. Såvel pleurit som peritonit var tør, ingen vædske. *Det sedvanlige symptom ved akut bråsot: hæmorrhagisk vædske og betændelse av løbens slimhinde manglet.* Betændelsen i den serøse beklædning var derimot delvis hæmorrhagisk, specielt i løben og endel av tyndtarmen. Tyndtarm og stortarmsslyngerne indbyrdes var delvis adhæreret.

Den anden sau hadde været syk i nogle timer og viste de sedvanlige symptomer.»

Amtsdyrlæge *J. Gjørud*, Orkedalen, meddeler:

«Bråsot (hos sauen) optrådte i en besætning på gården Ellingsgaven på grænsen imellem Orkedalen og Hevne på den veirhårde strækning som kaldes for Hevnekjølen. Tilfældet indtraf i første halvdel af oktober måned i en besætning på 10 stykker av en indført skotsk race, 2 var døde, 1 blev slagtet og 1 var klein ved mit besøk. Sauerne var store prægtige dyr at se til og med en gjeld uldbeklædning. Om dagen gik de frit ute på hjemmejorderne og holdtes om natten i et skur. Sundhetstilstanden hadde været meget god indtil med en gang de nævnte 4 stykker indsyngnet samtidig som et voldsom fremstormende uveir med sne og slud brøt løs. Sygdommen forlot igjen besætningen næsten like så hurtig som den kom. Det som ved denne vesle epidemi syntes iøinefaldende var, at dyrene tilhørte en hjemført forfinet race, som antagelig ikke endnu var tilstrækkelig akklimatisert og derfor mindre motstandskraftige overfor de hurtige og voldsomme veiromskiftelser, som er så karakteristiske for trakterne derude; veiret var jo ens for alle sauerne, men bråsotten fik ikke bugt med de stedlig tilvante. Grunden til at dette tilfælde særlig fremtrækkes er, at det er første gang jeg stifter bekjendtskap med bråsotten i Orkedalen i de nu snart 20 år jeg har været her.»

5. Svinesyke og svinepest.

Av svinepest er anmeldt 49 tilfælder (12 dræpte og 20 døde) og av svinesyke (smitsom lungebetændelse) ialt 593 tilfælder, hvorav 108 døde og 383 slagtedes. I Kristiania by behandles 15 tilfælder, i Akershus amt 447 i Buskeruds amt 15, Hedemarkens 24, Kristians 77, sør Trondhjems 4 og nordre Trondhjems amt 60, ialt 642 tilfælder av begge sygdomme tilsammen.

Dyrlæge *H. Willumsen*, Kristiania, meddeler, at den i året herskende svinepest var av en meget ondartet karakter; det ved tidligere års epizootier

anvendte Schweineseucheserum (suisepsin) viste sig ganske virkningsløst. De smittede besætninger er derfor som regel blit nedslagtede.

Amtsdyrlæge *L. O. Sween*, Aas, meddeler:

«Svinesyke (smitsom lungebetændelse) er forekommet i en større svinebesætning på ca. 65 dyr i Frogner. Smittekilden kunde ikke påvises. Sygdommen blev opdaget derved at et par dyr (smaagriser), som i længere tid hadde hostet, viste daarlig appetit og skrantet, avtok i huld og døde. Ved obduktion af kadaverne fandtes lungelidelse. Dette gav anledning til, at jeg foretok en nærmere undersøkelse af den øvrige svinebesætning, hvor der fandtes flere griser, som skrantet og i det hele tat var utrivalige. Disse blev også nedslagtet, og ved obduktionen fandtes lungelidelse. Utover sommeren forefandtes flere tilfælder af sygdommen. Ialt var der 20 dyr med utsatt lungelidelse, som påvistes efter slagningen. Hele besætningen blev nedslagtet i løpet av sommeren. For efter dette at få svinehuset betryggende rengjort, blev indredningen, som delvis var gått i forrådnelse, uttatt.»

Dyrlæge *J. Krohn*, Modum, meddeler:

«Året har ikke frembudt noget av særlig interesse i praksis, når undtages, at der på forsommernes optrådte flere tilfælde af svinesyke oppe ved Gjeithus; denne sygdom er tidligere ukjendt herover, men synes at være indført med et par kuld smågrise fra Hadeland. Ialt var 12 dyr angrepne, hvorav 1 dyr dræptes til prøveobduktion, 5 døde. Serumbehandling blev ikke prøvet, da de ubemidlede eiere ikke ønsket det, når man ikke kunde garantere dem et sikkert resultat af serumbehandlingen. De 6 overlevende var forholdsvis let angrepne og blev ganske trivlige slagtedyr. Jeg fik anledning til at besigtige disse i slagtet tilstand; på et par iagttoges mindre hepatiserte lungepartier og pleuraadhærencer, ellers intet.»

Dyrlæge *E. Ween*, Stange, meddeler, at 2 svinebesætninger i Stange angrepes om sommeren av akut svinesyke; det var 2—4 mdr.s grise og halvdelen av de angrepne dyr døde, resten kom sig. Ved sektionen påvistes foruten pneumoni, enteritis og pericarditis tillike en voldsom akut endocarditis.

6. Rødsyke og knuterosen.

Av rødsyke og knuterosen hos svin er tilsammen anmeldt 4 585 tilfælder, hvorav 1 635 opføres som rødsyke (derav 242 døde og 80 dræpte) og 2 950 som knuterosen (hvorav 100 døde og 63 dræpte). Dette er det største antal av rødsyketilfælde som hittil hos os er behandlet i løpet av et år. Sygdommen findes utbredt over hele landet (kfr. tabel I).

Behandling med serum er fortsat og har nu fått fast indpas overalt som det bedste og sikreste middel.

7. Tuberkulose.

Da statistiken angående husdyrtuberkulosens bekjæmpelse i året 1912 er anført i sidste beretning, meddeles her som vanlig om forholdene i 1913.

Tabel II.

De offentlige kvæg-tuberkulinprøver 1895—1913.

(*Compte-rendu sur le résultat des recherches aux frais publics faites chez le bétail, par la tuberculine, pendant les années 1895—1913.*)

År.	Antal undersøkte hestninger. (<i>Nombre des étables examinées</i>).	Derav tuberkuløse (<i>Dont tuberculeuses</i>).	pCt. tuberkuløse (<i>p Ct.</i>).	Antal undersøte dyr (<i>Nombres des animaux tuberculés</i>).	Derav mistænkte og tuberkuløse (<i>Dont suspects & tuberculeux</i>).	pCt. tuberkuløse (<i>p Ct.</i>).
1895 }	2 195	573	26.1	30 787	2 588	8.4
1896						
1897	2 136	577	27.0	24 755	2 056	8.3
1898	1 465	381	22.6	14 740	725	4.9
1899	1 337	274	20.5	11 919	678	5.7
1900	2 072	368	17.8	15 513	779	5.0
1901	2 889	311	10.8	20 051	701	3.2
1902	2 227	255	11.5	14 230	502	3.5
1903	2 027	276	13.6	13 846	672	4.9
1904	2 335	328	14.0	18 519	1 060	5.7
1905	1 802	223	12.4	13 566	623	4.6
1906	1 888	227	12.0	14 622	890	6.1
1907	1 626	218	13.4	12 734	840	6.6
1908	1 833	256	13.9	14 643	709	4.8
1909	2 546	312	12.3	20 623	869	4.2
1910	3 038	332	10.9	21 109	1 167	5.5
1911	3 047	423	13.8	26 937	1 291	4.8
1912	3 463	288	8.3	20 493	829	4.8
1913	1 746	274	15.7	15 335	754	4.9
1895—1913 . .	39 672	5 846	14.7	324 422	17 733	5.5

Tabel III.

R e s u l t a t

av de offentlige kvæg-tuberkulinprøver i året 1913.

(Compte-rendu sur le résultat des recherches faites chez le bétail par la tuberculine, pendant l'année 1913).

A m t (Département).	Antal undersøkte dyr. (Nombre des animaux tuberculinsés).	Derav mistænkte og tuberkuløse (Dont suspects & tuberculeux).	pCt. tuberkuløse (pCt.).	Antal prøvede besætninger (Nombres des établissements examinés).	Derav tuberkuløse (Dont tuberculeuses)	pCt. tuberkuløse (pCt.).	Omsprøitede besætninger. (Inoculations répétées).	
							Antal besætninger. (Antal besætninger.)	Tuberkuløse. (Tuberkuløse.)
Kristiania	-	-	-	-	-	-	-	-
Akershus	929	110	11.8	52	12	23.1	7	1
Smålenene	674	90	13.4	36	15	41.7	8	2
Buskerud	2 593	157	6.1	293	90	3.1	33	9
Jarlsberg og Larvik .	232	15	6.5	23	9	39.2	4	3
Hedemarken	1 779	119	6.7	182	39	21.4	17	6
Kristians	801	71	8.9	42	9	21.4	9	2
Bratsberg	333	1	0.3	37	1	2.7	6	-
Nedenes	320	9	2.8	55	8	14.5	2	-
Lister og Mandal .	69	3	4.3	12	2	16.7	-	-
Stavanger	112	4	3.6	9	4	44.4	2	-
Søndre Bergenhus .	894	9	1.0	105	8	7.6	1	1
Bergen	-	-	-	-	-	-	-	-
Nordre Bergenhus .	1 110	34	3.1	107	10	9.3	20	3
Romsdals	1 407	18	1.3	148	16	10.8	-	-
Søndre Trondhjem .	1 508	21	1.4	188	13	6.9	63	2
Nordre Trondhjem .	750	28	3.7	125	13	10.4	11	5
Nordland	1 377	48	3.5	274	19	6.9	14	1
Tromsø	414	16	3.9	45	5	11.1	12	0
Finmarken	33	1	3.0	13	1	7.7	2	1
Tilsammen	15 335	754	4.9	1 746	274	15.7	211	36

Som det av tabel II vil sees har der i de sidste år været en tilbakegang i antallet av offentlige tuberkulinprøver; tilbakegangen i 1913 er ganske betydelig både med hensyn til besætningernes og dyrenes antal, idet de undersøkte besætninger i dette år utgjorde 1 746 mot 3 463 i 1912, mens de undersøkte dyr utgjorde 15 335 i 1913 mot 20 493 i 1912.

Grunden til denne nedgang er ikke klar. Det er mulig, at interessen hos dyrlægerne for de offentlige tuberkulinundersøkelser er mindre, idet de finder den almindelige praksis mere lønsom og mindre tidskrævende end en tuberkulinprøve. Sandsynligvis er nedgangen dog for en del forårsaket ved at der i 1913 har været utvist større styrke med erstatninger end tidligere, idet departementet har avslåt flere erstatningsandragender, hvor vedkommende eier har sittet i gode kår eller også bare tilståt $\frac{1}{3}$ istedetfor $\frac{1}{2}$ erstatning av tapet. Fremgangsmåten ellers med hensyn til tuberkulosens bekjempelse har været den samme som tidligere. Angående disse forhold vil der i vedkommende budgetproposition til Stortinget findes nærmere oplysninger (St. prp. 1, hovedp. VIII, kap. 4, titel 4 og 5). Endvidere spiller også det moment en vis rolle, at enkelte distrikter nu er så gjennemprøvet, at kvægtuberkulosen for største delen er utryddet i vedkommende egn. Dertil kommer, at der i forrige termin var ekstraordinært mange undersøkelser i et enkelt amt (Søndre Trondhjem).

Amtsdyrlæge Høyem, Tønset, meddeler:

•Antagelig er nu, efter resultatet av undersøkelserne at dømme, de fleste tuberkulose besætninger i distriktet undersøkte. Den mistro, som i sin tid fra enkelte hold blev vakt mot tuberkulinundersøkelserne, synes at være forsvundet. Hertil har vel bidraget, af der gjennem de utstrakte undersøkelser, som er pågåt i distriktet de sidste ti år, er ført beviser for at metoden er effektiv, og at det herigjennem er mulig at bli sygdommen kvit.

Ved det ikke ubetydelige salg av slagtekvæg og livdyr fra bygderne heroppe, har disse undersøkelser hat sin store betydning. Ikke alene ved at større priser kan opnås på såvel slagt- som livdyr, men også ved at sygdommen ikke spredes ut over de kjøpende distrikter. •

Hønsetuberkulose. Amtsdyrlæge *K. E. Onstad*, Valdres, meddeler, at tuberkulose optrådte blandt hønsene på en avlsstation for høns; sygdommens art blev konstatert ved veterinæraboratoriet. Der blev forsøkt desinfektion, rensning og avsondring, men uten resultat. Avlsstationen måtte flyttes.

Statsdyrlæge Tillier, Bergen, meddeler, at han konstaterede tilstedevarelsen av tuberkulose i høi grad i en hønsebesætning på Jæderen og desuten hos en til en besætning i Bergen indført høne.

Amtsdyrlæge O. Haga, Voss, meddeler, at han påtraf en sygdom i en hønsebesætning, hvilken sygdom ved undersøkelse på veterinæraboratoriet viste sig at være tuberkulose.

•Eieren meddelte, at han ifor i juni måned hadde 180 friske høns, men straks efter begyndte sygdommen at herje, og nu hadde han igjen bare 25 tilsynelatende

friske høns samt 10 mer eller mindre syke — alle de andre var døde. Han hadde ikke indkjøpt levende høns i de sidste 20 år med undtagelse av et par haner fra en avlsstation i Nordfjord, og disse var friske. Men derimot hadde han indkjøpt rugeegg fra forskjellige steder.

Sygdommen viser sig ved at hønen begynder at halte på det ene ben, blekner i kammen og magrer av; den får tilslut diarrhoe, og kræfterne avtar, så den ikke kan komme op på vaglet.

Egglegningen hører op, såsnart de første symptomer, haltheten viser sig. Appetitten er nogenlunde god til henimot slutten. Sygdomsforløpet varer forskjellig fra 14 dage til flere måneder.

En av de syke høner, som gik og haltet og var noget avmagiet, blev slagtet. Leveren og især milten viste sig knudret paa overflaten av en mængde lyse, gulagtige, hårde knuter som hvælvet frem under peritoneum, og ved gjennemsnit viste organerne sig helt gjennemsået av større og mindre sådanne knuter. Ifjor høst blev 2 kuld kyllinger — à 12 stk. i hver — solgt til 2 steder i Evanger. Disse 24 unghøns døde alle.

Av hønsracer var brune italienere samt sorte minorka mest repræsentert.

Gårdens kvægbesætning består af 7 stk. storfæ. Svin var der ikke for tiden.

Hønsehuset består af et stort, tømret rum i ladebygningen med rikelig lys og bra ventilation og med fri adgang til en delvis med bærtrær beplantet have. Huset og hønsene opholdssted i det hele synes noget nær det bedst mulige i sanitær henseende, og eieren har rik erfaring for, hvordan de skal stelles, da han har drevet større hønseri i over 20 år.

Jeg rådet eieren til straks at nedslagte samtlige gjenværende høns, grundig ren gjøre og desinficere huset på nærmere foreskrevet måte.»

8. K v æ r k e .

Som i foregående årsberetning meddelt, var 1911 et udpræget kværkeår, der blev da ialt behandlet 5 290 tilfælde af denne sygdom, mens der i 1912 er anmeldt 3 210, altså en betydelig tilbakegang. Som vanlig har dog i enkelte distrikter sygdommen optrådt farsotmæssig, særlig på vestlandet og nordenfjelds. Av sygdommen døde 125 hester, mens 27 dræptes.

Ved behandling av kværke er serum mere og mere anvendt, men dommen over dettes virkning falder fremdeles forskjellig. I en egn opnår en dyrlæge udmerkede resultater, når behandlingen iverksættes tidlig, mens en anden dyrlæge i samme egn ikke har fåt tilfredsstillende resultat. I andre tilfælde meddeles at serumbehandling et år gjør god virkning, mens den det næste år er uvirksom. Alle dyrlæger er dog enige om, at kværkeserummet ihvertfald bør anvendes så tidlig som mulig i sygdomsforløpet og helst inden der kommer vidre hævelse i glanderne.

Amtsdyrlæge Kvam, Gausdal, uttaler:

«Det viser sig, at det danske serum øver en avgjørende indflydelse på sygdommens forløp og karakter, hvis patienterne kommer tidlig under behandling. Får man sprøjtet en kværkehest den første eller anden dag, den er syk, er ofte det hele over, og hesten arbeidsdygtig igjen om 8 dage. Der optræder ingen abscesdannelse og matysten indfinder sig et par dage efter injektionen og når sygdommen er forbi har pati-

enten ikke tapt videre i huld; ja, det har hændt, at hesten har lagt paa sig under sygdommen; men det sørgelige er, at man oftest ikke blir tilkaldt før der er kommet store kjertelhævelser, og da synes ikke serumet at virke stort. Der bør også ved begyndende kvarke som regel sprøjtes 2 gange med 3 à 4 dages mellemrum.»

Amtsdyrlæge *L. E. Grøholt*, Værdalen, meddeler:

«Av mildere smitsomme sygdomme optrådte kvarke med det største antal tilfælde, ligesom også denne sygdom var den mest følelige. Farsotten begyndte i slutten av januar med nogen spredte tilfælde; men litt etter litt grep sygdommen mere og mere om sig. Den var særdeles ondartet, med langvarige suppurationer og metastaser.

Der blev fra første stund af brukt serumindsprøjtninger. Først benyttedes tysk serum (Meister Lucius & Brüning), men da dette syntes ikke at ha den eftertragtede virkning — forsøktes senere kværkeserum fra serumlaboratoriet i Kjøbenhavn. Det danske serum viste snart en ulike bedre virkning. Det nedsatte feberen og indsprøjtet på et tidlig stadium kom patienterne sig snart.»

Amtsdyrlæge *P. Seglem*, Vadsø, meddeler:

«Blandt hestene har der forekommet kvarke, som har optrådt i Berlevåg og Gamvik, to fiskevær i Tanen herred. Desuden har der optrådt en smitsom halsbetændelse, som har angrebet hestene over hele amtet. Denne sygdom optrådte i en meget mild form, idet den kun ytret sig ved hoste og noget flod av næsen og kun i meget sjeldne tilfælde viste hestene formindsket øtelyst. Paa grund av sygdommens milde form har kun nogle få dyr været under behandling.»

9. Smitsom kastning.

Denne sygdom viser sig fremdeles at være i avgjort tilbakegang i de fleste egne av landet; men på samme tid som kastesyken avtar, siges «overløpning» mange steder at tilta år for år; endog i distrikter, hvor kastning ikke skal ha optrådt, vil man ha set overløpningen brede sig.

Det anføres, at frygten blandt kvægeierne for kalvekastningen tildels nu er blit så stor, at enkelte ikke vil slippe sine dyr paa fælles beite for ikke at risikere smitte. Det oplyses videre, at der nu blir tat kraftigere fat med hensyn til at værge sig mot smitte fra foreningsokser, ligesom man sætter stor pris på de ved veterinærslaboratoriet utførte kastningsundersøkelser, da man derigjen nem bl. a. kan komme til en hurtig og sikker erkjendelse av sygdommens tilstedevarsel og dens eventuelle utbredelse i en besætning; disse prøver anvendes også som beskyttelse mot indsætning av smittede dyr i en forut frisk besætning.

Amtsdyrlæge *J. O. Larsen*, Lier, meddeler:

«Smitsom kalvekastning synes at være paa retur. Dette må delvis tilskrives den omstændighed, at mange gaardbrukere undlater at slippe sine ungdyr paa fællesbeite av frygt for kalvekastning. Til 2 nyoprettede og 2 nedlagte men nu gjenoprettede okseholdforeninger, er indkjøpt okser av rødkolrace. I disse foreninger er fattet den bestemmelse, at ethvert tilfælde af for tidlig fødsel skal undersøkes ved veterinærslaboratoriet og i tilfælde reaktion vedkommende besætning midlertidig utelukkes fra at benytte foreningens okse.»

10. Lungesyke og influenza hos hesten.

A� tabel I vil sees, at der i årets løp forekom ialt 813 tilfælder av lungesyke hos hesten (mot 399 i 1911). Det er væsentlig i Kristiania by at sygdommen har grassert, idet 520 tilfælde behandles her, 174 i Akershus amt og resten av tilfældene i Smålenene, Buskerud, Jarlsberg og Larvik, Hedemarkens og Kristians amter.

Ved behandling av lungesyken har salvarsan og neosalvarsan fundet anvendelse i stor utstrækning og med godt resultat. Feberen taper sig hurtig og patienterne blir arbeidsdygtige efter forholdsvis meget kort sygdomsforløp.

Amtsdyrlæge K. E. Onstad, Valdres, meddeler at han på en fjerntliggende gård påtraf et typisk tilfælde av «influenza».

11. Ringorm.

Det smitsomme ringormutslet er også dette år optrådt med mange tilfælde i forskjellige dele av landet. Ialt er av dyrlægerne behandlet 2 606 stk. kvæg, 112 hester, 31 svin, 12 hunder og 21 katter.

Som oftest anføres sygdommen at komme med ny indkjøpte dyr, ved smitte på fælles havnegang eller ved driftefæ.

Amtsdyrlæge H. Wille, Ørje, anfører:

«Ut på sommeren begyndte der hos kjør, som gik i fælleshavn, at optræde ringorm, og ut på høsten og vinteren er der optrådt flere tilfælde. Ialt er anmeldt og behandlet 30 besættninger. Smitten er i nogle tilfælde overført fra kjør til hester, ligesom den også er overført til en hel del mennesker, på enkelte gårde endog alle husets indvånere. Jeg har anvendt chloret. hydrargyr. corros. i 2 % spritopl. eller 1 % salve. Den sidste virket bedst, men jeg har været litt bange for at bruke den, særlig hvor utslettet var sterkt utbredt. Ingen kviksølvforgiftning har dog optrådt av behandlingen.»

Amtsdyrlæge H. Gjørud, Hol, Hallingdal, anfører:

«Ringorm («Buros») optrådte på hver eneste gård i enkelte stræk av dalen; men for denslags sygdomme søkes i almindelighed ikke dyrlægehjælp, det blir gjerne tilfældigvis, når man ellers kommer på stedet. Sygdommen kureres ganske let ved anvendelse af et liniment bestående af kreolin, spirit. camph. og sapo viridis an. part. Det forhold, at dyrene i ukevis gik i regnevir med opblødt hud og det grå veir med mangl på solskin, har rimeligvis lettet utbredelsen af ringormen.»

Overførelse av ringorm fra dyr til mennesker anføres at ha fundet sted i mange tilfælde.

12. Benskjørhet.

I flere distrikter er der optrådt ikke få tilfælde av benskjørhet, særlig hos kvæget. Flere dyrlæger fremhæver, at forutgående tørre sommere har betydning

Amtsdyrlæge *G. Murstad*, Rømedal, meddeler:

«Hvad der særmerker året 1912 er følgerne av tørkeåret 1911. Foringen av dyrene vinteren 1911—12 blev jo for mange vedkommende knap, trods gjennemgående større reduksjoner av besætningene fra høsten av. Der blev knappet av mest mulig på stiåfør, og følgerne viste sig i form av benskjørhet, der forekom såvel i større som mindre besætninger. Våren 1912, da dyrene blev «løst», blev jeg omrent daglig hentet til dyr, som var blit liggende på gårdspladsen; billedet var altid det samme, og dyret ute av stand til at reise sig; ved slagtingen fandtes for så godt som alles vedkommende brud av lænden.»

Amtsdyrlæge Taralrud, Valdres, anfører:

«Benskjørhet har hørgt voldsomt omtrent over hele distriket i det forløpne år. Spredte tilfælde begyndte at vise sig allerede tidlig på vinteren. Ut på våren i april og mai var der næsten ikke en besætning, med mindre den var angrepet. På syklisten er opført 384 behandlede tilfælde, men dette tror jeg ikke er engang halvparten av det virkelige antal, idet kun de strengest angrepne kom under dyr lægebehandling. Mange eiere ante ikke sygdommens tilstede værelse før besætningen kom på havn, og en eller flere av kjørne blev halte og stive. En masse benbrud opstod omkring i havnegangene, de 41 opførte er ikke på langt nær det virkelige antal, da mange blev slagtet uten dyr lægens tilstede værelse. Mange ledlidelser, særlig deformerende hoftebetændelse, forekom ut over sommeren og høsten som følge av sygdommen, så mange besætninger blev sterkt reducerede og en mængde kjør blev solgt til fækarene. Det var et meget stort og følelig tap sygdommen påførte distrikts gårdbrukere. Værst var det på de tørre gårde og særlig syntes det at være slemt, hvis jorden samtidig var dårlig dræneret. Til behandling er anvendt phosphortran ved siden av phosphas kalicus og phosphas natricus, det sidste synes at ha været mest virksomt. At tilstanden her i distriket blev saa alvorlig skyldes den dårlige og ensidige stråforing, som desværre er så almindelig over hele nordre Valdres. Mere saft og kraft i forsammensætningen blev overalt anbefalet, og mange gårdbrukere fik ad den vei reddet sin besætning.»

Amtsdyrlæge *H. Olsen*, Ringebu, meddeler:

«Benskjørhet optrådte med 72 tilfælde, hvorav 10 måtte slagtes på grund av tildeles komplikerte benbrud. Sygdommen viste sig dels som alm. osteomalaci, dels mere som en osteomyelitis, særlig i mellemfotbenene og ofte med ledbetændelser, særlig i nederste led med tilbøielighet til periarticulære benkunder. Behandling med phosفات og saltsyre viste sig utmerket. Sommeren 1911 var meget tor, hvorför folk allerede fra høsten av blev tilrådet at gi litt tilskud av förbenmel. Rådet blev fulgt av de fleste, og det viste sig, at sygdommen ikke forekom i besætninger med tilskud av 10—15 gr. benmel fra julen av. På en sætergränd i Ringebu vestfjeld begyndte kjørne i begyndelsen av september (1911) at æte skifersten. De blev så forfaldne her til, at de om morgenens satte kurset direkte til skiferforekomsterne og var ikke at holde derfra. Flere kjør blev syke, og en måtte slagtes på grund av, at de knivblad-lignende skiferstykker var hobet sammen i en tyndtarmsslyng og skåret dybt ind i tarmen. Knuden var så stor og tung, at den kunde påvisees utenfra. Lidelsen blev opfattet som en begyndende osteomalaci. De værste besætninger blev tat hjem og under behandling med benmel. Benskjørhet viste sig ikke i disse besætninger våren 1912.»

Amtsdyrlæge *E. Sorterup*, Gloppen, meddeler:

«Benskjørheten hos kvæget forvolder store tap, og det er nu 3dje året, at sygdommen har hat så stor utbredelse; den er altid værst efter tørre somre. Et kvæget angrepet av sygdommen, holder de sig tørre og magre, tænderne løsner og ca. 14 dage efter kalvningen indtræder ofte ophør av øtelysten og senere uteblir brunsten. Dyret svækkes, blir mottagelig for alle sygdomme, og i distrikter, hvor hæmoglobinurien forekommer, angripes de slikkesyke lettest og de dør da gjerne straks. I besætninger, hvor bensyken forekommer, vil kørne når de er i havnegangene ofte lægge sig igjen og ikke komme hjem til sæteren om kvelden. Ved et rent tilfælde opdaget jeg, at når man gav dyrene ca. 1 spiseske phosph. natric. hver 2 gange om dagen, kom de siden regelmæssig hjem, og i de senere år har folk stadig benyttet dette middel til deres store tilfredshet. Samme middel har jeg benyttet med godt resultat til *gjeter*, som «lagde sig igjen».

Kjør angrepne av benskjørhet gives acid. hydrochl. og phosph. natric. 2 gange daglig.»

Amtsdyrlæge *Taralrud*, Valdres, meddeler:

«En smitsom lammestivsyke forekom på enkelte gårde i Vang i mars og april måned. Lammene blir stive, vil ligge, ser lidende ut og dør efter ca. 8 dages forløp. Flere er obduceret uten at patologiske forandringer er påvist. Ingen fordøielseslidelse har været tilstede. Behandlingen har beståt i isolation av de friske.»

13. Blodurin hos kvæget.

Av denne lidelse opgives behandlet 1 670 tilfælde, hvorav 214 døde og 65 dræptes. Sygdommen synes særlig at komme efter tørre sommere og påtræffes da ikke sjeldent i de av benskjørhet herjede distrikter. Den synes at optræde i to forskjellige former, nemlig en, som viser sig om sommeren på havnegangen, og en anden, som nærmest må karakteriseres som en staldsygdom, optrædende nogen tid (14 dager til 3 uker) efter kalvningen.

Amtsdyrlæge *Matthiesen*, Vaage, anfører:

«De forekommene tilfælder av blodurin hos kvæget adskiller sig fra den hos kvæget ellers kjendte sygdom av lignende navn ved at den her har optrådt utelukkende om vinteren og på fjøsforing. Eiendommelig nok også på et bestemt tidspunkt efter kalvningen. Som regel 14 dage à 3 uker efter samme. Ixodesmidderne, som tjener som vert for de snyltene, som jo fremkalder den sedvanlige hæmoglobinuri hos kvæget, har aldrig kunnet påvises ved den her forekommende blodsot. Blodsot som sommersyke forekommer absolut ikke her. Så jeg tror nok, at årsaksforholdene ved denne slags blodurin er nokså dunkel. At visse arter nødsfør-hjælpefør som mose, ris, lyng, som jo kan indeholde skarpe stoffer, er årsak, passer heller ikke, da der har forekommert tilfælde på fjøs, hvor de bare har været føret med hei og uten disse ovennævnte surrogater. Sygdommen har optrådt både på høitliggende steder samt på gårde med side og sumpige jorder.»

Amtsdyrlæge *Mossige*, Sogndal, Sogn, meddeler:

«Mot blodpis hos kvæget har jeg i tidernes løp forsøkt nær sagt alle mulige midler, men som regel med samme dårlige resultat. I de senere år har jeg brukt først

at vaske dyrene med saltvand og siden indgi liqv. Fowleri + acid. hydrochlorat, og denne behandlingsmåte har, omend den langtfra redder alle angrepne dyr, iafald git bedre resultater end nogen anden.»

Amtsdyrlæge *L. E. Grøholt*, Værdalen, anfører:

«Hos kjør optraadte blodurin med endel tilfælde. Sygdommen forekom bare på vintertid og bare i tilslutning til kalvningen. I almindelighet ca. 14 dage efter kalvningen, med typisk blodfarvet skummende urin. Kan begynde med diarrhoe, men der intræder snart forstoppelse. Fuldstændig ophør av drævtygningen, feber og voldsom hjertebanken. Dyret slapt og svakt, vil nødig reise sig. Træg urinering. Kan dø efter et par dage og ganske pludselig. Blodprøve er ikke tat. Det ser nokså merkelig ut hvis denne sygdom er den samme som pleier at forekomme på sommertid og som fremkaldes af piroplasmer. Blodurin på sommertid eksisterer ikke her i bygden.»

Amtsdyrlæge *O. Haga*, Voss, anfører:

«Den fra fjorddistrikterne så vel kjendte akute hæmoglobinuri hos kvæg synes ikke at forekomme her, men jeg har iagttatt 3 tilfælde av en meget kronisk forløpende blodurin hos kvæg. Denne form av hæmoglobinuri synes at være uhelbredelig og fører langsomt til døden under avmagring. I et tilfælde blev ved mikroskopisk undersøkelse piroplasmer påvist. Nyrererne var bleke, anæmiske, men ellers normale.»

Amtsdyrlæge *Taralrud*, Valdres, meddeler:

«Hæmaturi hos kvæg forekom der mange tilfælde av over vestre Slidre i mars april måned. Sygdommen var meget ondartet og mange døde eller blev dræpt. En og hårdnakket bladmaveforstoppelse fulgte altid med lidelsen. Bedst virkning så jeg av store doser av chlor. chinic. ved siden av en passende dosis avføringsmidler.»

14. Forskjellige sygdomme.

Lollandsk syke. Av denne sygdom opgives 28 tilfælde hos storfæt, hvorav 25 opgives dræpte. Enkelte dyrlæger opfører tilfælde av denne sygdom også hos hesten uten dog at sygdommen nærmere beskrives.

Amtsdyrlæge *Matthiesen*, Våge, anfører:

«Seks tilfælde av lollandsk syke er kommet til min kundskap, hvorav for de fleste vedkommende diagnosen er blit bekræftet ved bakteriologisk undersøkelse. Denne smitsomme diarrhoe er fra gammel tid kjendt her i nordre Gudbrandsdalen. Årsaksforholdene har imidlertid som ventelig kan være ikke været søkt på rette sted. Først de senere års erfaringer og undersøkelser har jo bragt bevis for sygdommens smitsomme karakter. Ofte høres her, at der på de gårde, hvor syken nu har optaadt, lignende tilfælde har forekommet for år tilbage. Man bør jo selvfølgelig ikke anta, at enhver diarrhoe hos kvæget med endogså en kronisk karakter er ovennævnt specifikke syke, men at den lollandske syke virkelig forekommer såpas hyppig, at den er vel værd ikke at bli overset forekommer mig ganske klart. Gammel erfaring har vist nok lært folk, at der «ingen råd er for den», men dyrene blir allikevel som oftest stående i længere tid på fjøsene og gir således anledning til at sygdommen kan vise sig med nye tilfælde på et senere tidspunkt, ofte kanske år senere.»

Amtsdyrlæge *H. Olsen*, Ringebu, anfører:

«Lollandsk syke har optrådt med 8 tilfælde i 8 forskjellige besætninger. Det må dog oplyses, at hos enkelte av disse, samt hos 5 stykker opført under rubriken akut diarrhoe og blodgang har sygdommen hat endel likhet og er muligens en form av katarrhfeber, som pleier at optræde spredt i distriktet med flere tilfælde i de fleste år. I hvert fald er der 2 forskjellige former for en infectøs enterit. Sygdommen har, foruten hvor den pleier at optræde årvist, også forekommet på gårde, hvor der ikke kan tænkes anden smittevei end den fælles havnegang.»

Amtsdyrlæge *H. Gjørud*, Aal (Hallingdal), anfører følgende om diarrh   hos kvæget:

«Av andre sygdomme er diarrhoen blandt kvæget fremdeles den, som gjør står skade. På enkelte f  js optræder den omtrent   rvist med et eller flere tilfælde, og al kur er desværre i de fleste tilfælde forgjæves. Sygdommen angriper gjerne kj  rne 8    14 dage etter at de har kalvet og fortsætter gjerne indtil dyret blir i den grad avmagret, at det ikke kan eise sig, dersom det ikke slagtes forinden. Dyrets almenbefindede er godt like til det sidste, og appetiten er som regel også nogedlunde god. De almindelige stoppende midler har almindeligvis ingen virkning på disse kj  r. Det er den sygdom her i distriktet, som absolut forårsaker det største tap.»

Hundesyke har været meget almindelig og meget ondartet i Bergen og omegn høsten 1912, meddeler statsdyrl  ge *Tillier*. Også   ldre hunde blev angrepet og døde derav.

Dyrlæge *Koren-Lund*, Skien, beretter:

«7 tilfælde av hvalpesyke, hvor blot de nervøse symptomer var fremtrædende, forekom her i byen. De angj  ldende hunde (omkr. 1   r gml.) begyndte at slingre med bakkroppen, klare sig i   inene, hadde god ædelyst, ingen feber. Lammelsen blev stærkere dag for dag, så dyrene tilsidst sl  pte bakkroppen efter sig; den br  dte sig aldrig over til forkrop, selv efter 1 måneds forløp; appetiten holdt sig den hele tid usvækket. Behandlingen viste sig resultat  slos, også sera blev forsøkt uten nytte.»

Dyrlæge *C. Juell*, Kristiansand, meddeler:

«Blandt hundene gik i de sidste måneder av   ret en ren farsot; det var vel nærmest hvalpesyke, men symptomerne passet ikke altid, det var ofte hundene pludselig blev lamme uten forutgående sygdom, og næsten alle disse døde, hvormot de hunde, som fik almindelig hvalpesykesymptomer, kom sig som regel. Efter sigende bredte sygdommen sig op over landdistrikterne, og en hel del hunde skal være døde; disse har ikke været behandlet av dyrlæge.»

Kalvningsfeber. Av kalvningsfeber, «melkefeber», antages der av flere dyrlæger at eksistere to former, en mere akut og en mere kronisk form. Denne sidste sygdom er der dog nogen uenighet om, idet andre dyrlæger mener, at den intet har med melkefeber at gjøre og benævner den kronisk indigestion efter kalvningen osv.

Amtsdyrlæge *T. Svenneby*, Grue, anfører:

«Melkefeber hos kvæg optrær under svært avvikende former både f  r og efter kalvningen. Et par tilfælde like f  r kalvningen har været forbundet med jurbet  n-

delse av katarrhalsk natur. Jeg var derfor litt i tvil, om jurbetændelsen alene var årsaken. Jeg lot imidlertid juret injicere med filtrert luft, og kjørne reiste sig etter nogle timer.

Dyrlæge *J. Nordang*, Trondhjem, anfører:

•En sygdom, som i høi grad har fanget min interesse og opmerksomhet er kalvingsfeberen eller rettere melkefeberen. Der synes ikke tvil om at denne sygdom foruten den kjendte akute form også forekommer kronisk og forveksles da let med andre lidelser hos kvæget. (En nærmere beskrivelse av kronisk melkefeber har jeg forsøkt at gi i foredrag ved Norsk dyrlægeforenings årsmøte juli 1912 — se Norsk Veterinærtids-skrifts novemberhefte 1912).

Av akut melkefeber har der i min praksis forekommet utprægede tilfælder så sent som 2—3 og 6 mdr. efter kalvningen. Dette har git mig den bestemte anskuelse, at denne sygdom ikke har noget med selve kalvningssakten at gjøre, men at den ute-lukkende har sin årsak i og avhænger av melkeproduktionen. De to første tilfælder (2 og 3 mdr. efter kalvningen) er beskrevet i ovennævnte foredrag. Det tredje tilfælde, som forekom 6 mdr. efter kalvningen, tør jeg beskrive her som følger: Koen, den bedste melker av 20 kjør, var frisk den foregående aften. Om morgenens slingrer den — kunde såvidt stå mens den blev melket. Melken hadde minket fra ca. 6 liter til $\frac{1}{2}$ liter om morgenens. Vilde intet spise. Kl. 10 fm. blev jeg anmodet om at komme og tilse koen, som da ikke længer kunde stå. Grundet travlhet kunde jeg ikke komme før om ettermiddagen. Kl. $3\frac{1}{2}$ telefonerte agronomen på gården og sa, nu måtte dyrlægen endelig komme snart, for koen var meget dårlig. Fandt kl. $4\frac{1}{2}$ dyret liggende i den bekjendte stilling med hodet bakover siden, av og til meget urolig. Temp. 36,7, kolde horn, øren og ben samt ryg. Intet spist den hele dag, sparsom afværing. Ingen vombevægelser eller peristaltik. Sygdomsbilledet lignet i høi grad melkefeber, men det var jo akkurat 6 mdr. siden koen kalvet. — Hvis jeg ikke tidligere hadde hat tilfælder av melkefeber, som hadde bragt mig ind på den tanke, at sygdommen kunde forekomme nårsomhelst i melkeperioden, så ville det neppe faldt mig ind at anvende luft-behandling. Nu blev det imidlertid gjort. Efterat koen var behandlet, sa jeg til eieren, at jeg vilde ha stor interesse av at høre, om koen kom sig, og han måtte underrette mig pr. telefon. — Kl. 5 blev koen behandlet og kl. $8\frac{1}{2}$ ringte eieren og fortalte, at den hadde reist sig, spiste og var fuldstændig frisk igjen.

Dette tilfælde synes mig værd at beskrive, fordi der er grund til at anta, at lignende sygdomstilfælder indtræffer, men blir misforståt og feil behandlet.♦

Amtsdyrlæge *A. Flønæs*, Fosen, meddeler:

•Den sygdom, som bringer distrikterne her mest ubehagelighet og de største tap, er den kroniske indigestion hos kvæg. Den optrær i koens bedste melkeperiode og sætter tildels ydelsen ganske betragtelig tilbage og dyret selv tar snart sterkt av i huld. Kommer imidlertid dyrene hurtig under behandling og særlig hvis luftinjektion i juret sker i det første stadium, avkortes dog sygdommens forløp særdeles, og tapet i akkastning formindskes i tilsvarende grad.♦

Amtsdyrlæge *J. Flønæs*, Rissen, skriver:

•Av fordøielseslidelser er den såkaldte kroniske indigestion efter fødselen hyppig forekommende. Den er i de fleste tilfælder taknemmelig at behandle — almindelige digestivmidler greier det på få dage, og samtidig luftbehandling påskynder helbredelsen. Nogle kjør har sygdommen hvert år, og da blir den ofte mer og mer hårdnakket.♦

Amtsdyrlæge *L. Sjaastad*, Namsos, meddeler:

«Kronisk indigestion hos melkekjør optræder som regel i nær tilslutning til fødslen og kan også i en flerhet af tilfældene benævnes for kronisk melkefeber. Både behandlingsresultatet og symptomkomplekset peker avgjort i den retning. Forøvrig er navnet «tarmparese» meget rammende. Som ved melkefeber er også her tarmene mere eller mindre lammet. En utvilsom autointoxication foreligger, og om ikke den samme behandling altid akkurat hjælper, så dreier det sig oftest om den samme lidelse i noget varierende form. Man skal nemlig huske på, at den diæt man i det enkelte tilfælde uten for meget besvær kan få tilveiebragt, er varierende. Den hævdede opfattelse, at koncentreret før (kraftfør) og relativ overføring med et bestemt førstof begünstiger sygdommens opståen, stadfæster sig. Jurbehandlingen hjælper næsten bestandig. Jeg kan dersor ikke skille mellem en kronisk indigestion og kronisk melkefeber. Billedet er omrent altid det samme. Hvis man ikke har anledning til at behandle juret, så hjælper som regel også digestiva, men der hengår længere tid før dyret er helt restituert. Naar digestiva eller avføringsmidler ikke hjælper, har luftbehandlingen hurtig git det forønskede resultat. Fra at behandle med sulf. natr., tartr. stibico-kal. og fol. menyanth. i pulverblanding er jeg gåt over til saltstyreminskurst med tilsetning af veratrininctur, der er meget bedre. Den omskrevne behandling med cortex qvercus og creta alba så p. hjælper kun i en del af tilfældene.»

Amtsdyrlæge *A. Løken*, Kongsberg, meddeler:

«Av de under indigestion opførte 65 tilfælder hos koen var ca. tredjeparten såkaldt kronisk indigestion. Disse tilfælder behandles dels diætetisk, dels med forskjellige digestivmidler; enkelte tilfælder, der nærmest må betegnes som mildt forløpende (eller maskert) melkefeber, blev behandlet med luftpumping. Forlepet kunde være mere eller mindre gunstig, men endte gjerne med helbredelse. Men i 3 tilfælder var al behandling frugteslös og utgangen letal. Obduktionen av to av disse dyr viste, at diagnosen kronisk indigestion i almindelig betydning ikke var berettiget, endskjønt symptomerne kunde lede tanken hen på denne lidelse. I det ene tilfælde var dyret påfaldende smallivet og hul i flankerne, stod vakkende og ustøt på benene; senere, da den lå ned, var der utpræget sløvhed og sovesyke. Da den 8 à 10 dager forut straks efter kalvningen med godt resultat var blit behandlet med pumping for melkefeber, forsøktes denne behandling påny: men dette syntes at forværre tilstanden, og dyret blev dræpt, da det næsten var døende. Obduktionen viste multiple, runde og dyptgående mavesår i løpen; denne var forøvrig sterkt betændt og diffast mørkrødsfarvet og fortykket. Desuden fandtes blødninger utenpå vommen, tyndarmsbetændelse, injicert peritoneum, punktvise blødninger i endocardiet, grågul hjertemuskulator; leveren og nyrernes likeledes grågule. Selvom den såkaldte kroniske indigestion ligger i et endnu uopklaret mørke, da der vel hittil ikke er fundet bestemte sektionsfund for den, kunde det i dette tilfælde ikke være tale om denne lidelse — snarere en slags forgiftning med giftige eller øtsende stoffer i kraftføret. — Hos den anden ko var forlepet langsmmere, og symptomerne, som var mindre skarpt fremtrædende, bestod væsentlig i appetitløshet, gradvis avtagen i melkeydelse og litt forøvelsesforstyrrelser — omrent som ved almindelig kronisk indigestion. Dertil kom en merkbar ømhet på højre bukvæg like bak brystbensbrusken, men langt fra så sterk, så man kunde tænke på en så heftig løpebetændelse som den, man fandt ved obduktionen. Det mest fremtrædende sektionsfund var nemlig også her en sterk løpebetændelse med sår dannelse; men sårene var dog ikke så dyptgående og heller ikke rundagtige, men uregelmæssige og overfladiske. Hele slimhinden var mørkerød og sterkt fortykket — foldene næsten utjevnet. I bladmaven fandtes indholdet fastpakket og

sammenbrændt, bladene blodsprængte og meget skjøre. I vommen fandtes spredte små blødninger ind i væggen. Forløpet var vel 14 dage. — I et tredje tilfælde jeg har notert mig, fik jeg ikke foretaget obduktion; men de observerede symptomer lignet det førnævnte i symptomer og det hele forløp. Særlig påfaldende syntes det mig, at de foreskrevne digestivmidler Sal. Carlsbad. cum fruct. juniperi og rad. gentianæ, tilsat litt brækvinsten, slet ikke bevirket nogen bedring i tilstanden, men syntes snarere at forværre den og påskynde den letale utgang i påfaldende grad.»

Om melkefeber hos en sau beretter amtsdyrlæge *O. N. Bakke*, Stokmarknæs. Dyret kom sig raskt efter den sedvanlige behandling for kalvningsfeber.

Amtsdyrlæge *Nordrum*, Ringebu, meddeler følgende angående melkefeber hos gjet:

«Den 21de februar blev jeg tilkaldt til statens gjetavlssstation, da 2 gjeter i nattons løp var blit meget syke. Jeg tilstår det, jeg var meget usikker i min diagnose; men da det kun var nogle dage efter fødselen og symptomerne frembød akkurat det samme som ved melkefeber hos koen, så kom jeg til det resultat, at det måtte være melkefeber. Ved luftindpumpning i juret forløp sygdommen aldeles som hos koen og i løpet av ca. 1 time var begge dyr omrent friske. Dydrene var godt førede og gode melkere. Bestyreren av gjetavlssstationen fortalte, at han for mange år tilbage hadde mistet 17 à 18 gjeter av en lignende sygdom.»

Hæmoglobinuri hos hesten. Amtsdyrlæge *A. Borg*, Solør, meddeler:

«Hæmoglobinuri hos hesten har i år forekommet oftere end almindelig. Denne sygdom kunde vistnok fuldstændig forebygges, når man undlot at stænge arbeidstrætte heste ind i trange, kvalme, ammoniakoverfyldte stalde, hvorved dyrenes modstandskraft overfor sygdommen ødelægges. Stadig frisk luft i stalden er tilstrækkelig til at forebygge sygdommen.»

Smitsom halskatarrh hos hester. Amtsdyrlæge *J. Sundby*, Ullensaker, meddeler:

«Under rekrutskolen på Gardermoen d. a. utbrøt der en smitsom halskatarrh blandt hestene, særlig blandt remonterne. Årsaken hertil en vanskelig at forklare, da der mig bekjendt ikke forekom nogen sådan sygdom i omegnen. 70 hester var mere eller mindre angrepne, sygdommen varede fra nogle dage til over 1 måned. Hestene fik feber, purulent næseflod, i enkelte tilfælde flod fra øinene, ømhet i halsregionen samt dårlig appetit. At sygdommen var smitsom er der ingen tvil om, da omrent alle hester i stalden angrepes.»

Enkelte fik sår baktil i svælget, så de en tid hadde vanskelig for at svælge; dette har jeg aldrig seet før.

Samtlige dyr kom sig, men flere var matte lang tid efter.»

Amtsdyrlæge *C. Jørgensen*, Rakkestad, meddeler:

«I april fandt jeg en ca. 10 år gammel vallak lidende af svælglamme og rygmarvsbetændelse. Da den undersøktes hadde den været syk i 8 dage. Temperatur, respiration og puls var normale. Gangen var slingrende. Fra mund og næse fløt slim tilblandet med før. Den vilde gjerne æte og drikke, men kunde ikke svælge. Efter to dages forløp kunde den ikke reise sig andet end i liggestilling, hvilket den gjorde med visse mellemrum, for så i mellemtiden at la hode og hals slapt falde ned

på strøhalmen. Den lå da gjerne i søvnliggende apathi. Den vækkedes straks vandbotten blev sat bort til den og førte så ivrig mulen ned i vandet, men kunde ikke svælge. Dagen efter kunde den ikke løfte hodet. Den blev dræpt. Svælget fandtes propfuldt af gammel, gjæret før. Rygmarvhinderne syntes i lumbalregionen at være sterkere blodfyldt end vanlig.

Samme dag som obduktionen fandt sted stod på samme gård en 2-års hingst med temp. 40,7. Respiration og puls noget forøget. Gangen var slingrende. Dyret fik acetanilid og var efter nogle få dage atter frisk.»

Amtsdyrlæge *E. Skjolden*, Spydeberg, meddeler:

«Hos to hester er forekommet en nokså eiendommelig sygdom, rimeligtvis en rygmarvslidelse. Den første jeg fik under behandling den 27de februar var en halvgammel, middelstor, sort hoppe i almindelig godt hold. Ved at eieren ryggede den tilbage i spiltaugen faldt den overende på gulvet, hvor den lå til jeg kom. Den hadde ikke feber og aad og drak omrent like godt. Urin og gjædning avgik omrent som vanlig og urinen var ikke forandret hverken i farve eller sammensætning. Der kunde ved undersøkelsen ikke opdages andet end at dyret ikke kunde stå. Ved god folkehjælp blev hesten løftet op og sat i hængesele, hvor den kunde stå, når den blev godt støttet på alle kanter, men den kunde ikke flytte lemmerne hverken frem eller tilbage. Lamheten syntes at være like fremtrædende i alle lemmer. Patienten stod da i hængesele i 3—4 dage, da jeg så den igjen, og var tilstanden da omrent usforandret. Den blev fremdeles stående i hængeselen og blev der anvendt en del spirituose indgrindninger, men som jeg ikke tror hadde nogen virkning. Hesten stod da fremdeles i hængesele i 2—3 uker, før jeg igjen så den. Det blev da forsøkt at ta selen ned og var hesten da såvidt, at den ved god støtte kunde gå ind i en boks, hvor den blev anbragt, men da den blev overladt til sig selv, faldt den straks overende og kunde ikke reise sig, hvorfor den igjen blev sat i hængesele et par uker, hvorefter den igjen blev forsøkt i boks, og kunde den nu gå litt omkring og reise sig de fleste ganger uten hjælp. Tilstanden bedredes litt efter hvert, så den i mai kunde anvendes en del til arbeide, men faldt herunder overende ret som det var, men reiste sig omrent altid uten hjælp. Den gik da i havn utover sommeren og anvendtes en del til arbeide, men fik aldrig fuldt herredømme over sine lemmer, hvorfor den blev dræpt først i oktober.

Den 15de mars fik jeg en ca. 20 år gammel hoppe under behandling med næagtig de samme symptomer som den ovenfor beskrevne, men denne døde allerede 4de april under et kolikanfald.»

S m i t s o m b ø r b e t æ n d e l s e. Amtsdyrlæge *Flesvik*, Lillehammer, meddeler:

«På gården Jevne i Øier forekom en smitsom børbetændelse blandt gjeterne. De var fuldt friske før fødselen; men 1 til 2 dage efter blev de syke og døde efter 1—2 dages forløp. Ved obduktionen viste der sig en heftig rachitis som det primære og ellers en hel septisk tilstand. Efterat der var foretaget en grundig desinfektion og isolation af de dyr, der ikke hadde fedt, ophørte sygdommen.»

Føllesyke omtales av amtsdyrlæge *Flesvik*, Lillehammer; av de 6 angrepne føl døde de 3 av pyæmi.

Perforation av tarm ved rundorm omtales av amtsdyrlæge *Nordstrand*, Lom:

«Den $\frac{10}{10}$ 1912 blev jeg tilkaldt til en hest, som pludselig var blit syk. Den aad om morgenens tidlig, da eieren slap den ut; men en stund efter kom den ind på

gården igjen og blev stående rolig. Ved min ankomst til stedet (middag) stod hesten med hængende hode, stirrende blik, hyppig åndedræt, svedende over hele kroppen, og den var næsten ikke til at rokke av pletten. Temp. 42, puls 100, ånd. 95.

Hesten døde om aftenen samme dag.

Ved obduktionen den $17/10$ fandtes en diffus peritonitis med tarmindhold i bukhulen. Den ene stortarmslyng var på en håndflade stor utstrækning adhæreret til bukvæggen, men var så på et stykke (ca. det halve) løsnet herfra igjen; og tarmen omtrent midt på det adhærerte parti perforert, hvorigjennem tarmindhold var rendt ut i bukhulen. Fastklæbningen var sket så nylig, så at det, som endnu sat fast av tarmen, med lethet kunde skilles fra bukvæggen. Midt på det adhærerte parti var tarmvæggen nekrotisert, hvorved perforationen var opstået. Tarmslimhinden i omfanget av det nekrotiserte parti i nokså stor utstrækning fandtes gjennemvævet av en utallig mængde hårfine runderne av ca. 1 cm.s længde og mindre.»

Amtsdyrlæge *H. Hole*, Mandal, meddeler:

«En eiendommelig smitsom mundsyke hos sau er hadde jeg anledning til at stifte bekjendtskap med sidste sommer. Det var ute på Færø, hvor der gik ca. 80 sau er på beite. Eierne (fra Skjernøen) tilsa dem almindelig en gang hver uke. På et av disse besøk la de merke til, at flere av sauerne hadde dårlig for at tygge og at de hadde noget utslet om munden.

Da jeg kunde befrygte mund- og klovsyke tok jeg derut og konstaterede da følgende:

Omtrent en fjerdepart av saueflokkene kunde litet eller intet æte. De frembragte en smaskende lyd med munden. Utvendig på lærerne var huden sædet for litt svulst, tildels exkorieret og skorpebelagt. Denne betændelse fortsatte ind på slimhinden, og hos enkelte var begge lærers indside excorieret. Kun på to stykker sås tydelige indtil 10 øre store vædskefyldte blærer, men på allesammen var utslettet begrænset til lærernes yder- og inderside. På patterne fandtes intet utslet. Men på to sau er sås et enkelt sår i kodebøningen — hos den ene like ved yderkloven og hos den anden litt længere op. Begge disse sår var omtrent av størrelse som en 2 øre og så nærmest ut til at være av traumatisk oprindelse. Sygdommen var ikke ledsaget af feber. Almenbefindendet syntes tvertimot utmerket. Lammene var mindst angrebet. Inden jeg fik underretning om denne sygdom hadde en af sauernes eiere tat hjem en af de mest angrepne. Den blev sat i fjøs side om side med kjørne, men disse blev ikke smittet.

Efter hvad jeg senere erfaret, blev omtrent alle de 80 sau er angrebet. Ingen døde, men enkelte blev noget avmagret.»

Smitsom tarmkatarrh. Amtsdyrlæge *S. Lie*, Larvik, beretter:

«I begyndelsen av september måned optrådte på flere fjøs i Hedrum — særlig hos ungfæ — en enteritis catarrhalis; tildels også av hæmorrhagisk karakter. Der obduceredes 4de september en selvdød kvieko og en nødslagtet kvie. I begge tilfælde påvistes en enteritis catarrhalis — og en noget forstørret milt — med noget emolliert struma. Ved mikroskopisk undersøkelse av miltstruma, indsendt til veterinærlaboratoriet, påvistes baciller, der viste polfarvning (Gärtnergruppe).»

Amtsdyrlæge *G. Ødegaard*, Hønefoss, meddeler:

«Et par eiendommelige tilfælder av sveglidelse forekom hos 2 hester i efteråret, hvorav et tilfælde i Hønefoss og et på landet. I begge tilfælde blev jeg tilkaldt om aftenen efter at det var blit mørkt. Sykehistorien lod på at hesten intet hadde ædt om dagen. Så noget ængstelig ut og gravede med forbenene. Ved besøket viste det sig,

at puls og temperatur var normale, hesten gjorde enkelte spark med forbenene, tarmbevægelse var tydelig, og der var avsat gjødning og urin. Ved at byde den vand, stak den straks hodet ned for at drikke, men det blev bare med at den smaskede i vandet, foder vilde den ikke røre. Ingen hævelse eller ømhet utvendig på svælget. Da det var mørkt og jeg ikke hadde mundjern med, blev ikke videre foretak før dagen efter. Ved opspærring af munden fandtes da ingen tandfeil, men ved at føle opad fandtes ganske silet meget ophovnet, så det lå som en tyk lap ned i svælget. Hesten blev penslet med fortyndet tr. jodi en gang daglig i 3 dage, og da var tilstanden bedret, så den kunde drikke og ta fuldt før. Begge tilfælder forløp ganske ens.»

Sukkersyke hos en hund iagttoget av amtsdyrlæge *A. Løken*, Kongsvinger. Sukker i urinen blev påvist. Hos samme dyr fandtes begge øine angrepne av lindsestær.

Ruptur efter parring. Amtsdyrlæge *O. Haga*, Voss, anfører:

«En 26 år gammel fjordhoppe blev bedækket af en dølehingst. Hoppen stod nedad bakke, og hingsten var meget hidsig. De tilstedevarende la dog ikke merke til noget usedvanlig. Hoppen viste sig straks efterpå slap, litt urolig og lå meget. I anus sås litt mørkt blod. Hoppen døde efter 5—6 timers forløp. Man frygtet for, at den var død av miltbrand. Ved obduktionen iagttoget bleke slimhinder, blodig anus, labia svullen med mørkerød slimhinde. I bukhulen fandtes litt blod og tarmindhold. I tarmvæggen påvistes en 5—6 cm. lang rift ca. 20 cm. foran anus.»

Sviva. Amtsdyrlæge *H. Olsen*, Målselven, meddeler:

«Av sygdomme av større interesse er «sviva» hos hestene. I 1912 behandledes her 2 stkr., og hittil d. a. 3 stkr. Herav døde 2 og 1 blev slagtet; de 2 øvrige står fremdeles syke. Sygdommen har her i amtet forekommet langt tilbake, og på de fleste gårde i Målselven og Bardo oppgives, at de i årene løp har mistet heste, tildels flere av denne sygdom; fra Sørreisen oppgives lignende. Har sygdommen først kommet ind på gården, vil den gjerne holde sig. På en gård i Salangen har de mistet en hest hvert år i 3 år på rad; lignende oppgives flere steder fra Målselven. Med de store avstande og små forhold kan dog ikke dyrlægen få nogen indsigt i sygdommens årsaksforhold og heller ikke komme langt i en forbedret behandlingsmåte. Kun et fåtal blir anmeldt, idet folk fra gammelt er vant til, at der ikke er stort at stille op; de årelater hestene og lar dem stå, til de dør eller kommer sig etter 3—4 måneders forløp. Med de store hestepriser her er det et betragtelig tap denne sygdom forårsaker i disse distrikter, og det er den eneste hestesygdom folk har større frygt for.»

Hesteskab. Dyrlæge *B. Svensen*, Sandefjord, meddeler:

«Hos hest er forekommert et tilfælde af skab (dermatophagus). Dyrets eier, som i længere tid hadde behandlet hesten for «hudkløe» fik imidlertid et sterkt utbredt kløende utslet på begge hænder og arme og henvendte sig, da han forstod at lidelsen måtte være smitsom, til dyrlæge. Hesten, der var angrebet over så godt som hele kroppen, helbredeedes hurtig efter et par ganges indgnidning med en blanding af:

Pulverisert sabadillefrø	100
Svotblomme	60
Brændt alun	40
Olje	1 000

efter en fransk recept.

Lynnedslag. Amtsdyrlæge *S. Thygesen*, Høland, meddeler:

«Under et voldsomt tordenvær en nat skadedes 4 hester, som gik på havnegang, av lyнет; de to kun ganske let, den tredje imidlertid i den grad, at den døde kort efter at den om morgen blev fundet liggende i en aker, lammet over hele kroppen. På huden sås intet merke eller tegn til forbrænding, hvorimot der ved obduktionen fandtes store blødninger omkring nyrerne. Den fjerde hest hadde i forskrækkelser løbet mot et av lyнет splintret gjerde og kjørt en stok ind i bringen på sig, så den stak ut bak det ene skulderblad. Stokken blev uttrukken og efter fjernelse av en hel del træsplinter og grundig rensning af såret indlagdes dræn; nogle uker efter var hesten igjen fuldt frisk og arbeidsdygtig.»

Amtsdyrlæge *A. P. Moholdt*, Snaasen, meddeler:

«**Ruptur av mellemgulvet hos hest.** Dyret blev fundet død en morgen på havn. Var set om kvelden, var da tilsynelatende frisk.

Kadaveret var endnu varmt. Var sterkt utspilt. Sektionen viste en stor flenge i mellemgulvet. Brysthulen fuld af luftutspilte tarmer. Der fandtes ellers intet abnormt, ingen mekanisk hindring for tarmindholdets passage.

«**Ruptur av hjertet hos en hest.** Dyret var gåt langt og hurtig med tungt læs. Styrtet og var død omtrent straks. Sektion: Stor flenge i venstre hjerteøre. Hjertet temmelig sterkt hypertrofisk.»

Kastration av ren. Amtsdyrlæge *E. Koren Lund*, Utne, Hardanger, meddeler:

«På foranledning fra foreningen til dyrenes beskyttelse foretok jeg en 10 dages reise på Hardangervidden i slutten av august for at undervise rengjæterne i at kastrere ren. Den gamle brukte metode har været og er vistnok fremdeles at knuse testis ved at når dyret er kastet, tygge på skrotum.

Jeg foretok kastrationen med emaskulator. Dyret fanges med lasso, en mand griper i hornene og vrider hodet opad indtil dyret falder på ryggen. En mand holder hodet, en anden øverste bakben og operationen foregår let og hurtig uten at dyret ytrer noget tegn på smerte.

Jeg forsøkte at kastrere adskillige dyr uten forutgående desinfektion, og det viste sig, at såvel disse som de av gjæterne kastrerte overstod operationen uten mindste mén. Efter hvad jeg har bragt i erfaring er der ikke kommet hævelse eller betændelse i et eneste tilfælde. 1 dyr døde av forblødning, men dette skyldes bruken av en emaskulator, som istedetfor at knuse utelukkende virket som saks. Efter al sandsynlighet skal jeg på viden til høsten forat fortsætte med at undervise gjæterne i operationen, og jeg har grund til at formode, at reneierne vil gå over til denne kastrationsmetode. Efter den gamle metode var det ialfald almindelig, at en hel del av dyrene gik syke i ukevis efter kastrationen og hadde vanskelig nok for at holde følge med flokken og i det hele tat klare sig.»

Forgiftninger.

Dyrlæge *O. Vold*, Fredrikstad, anfører:

«I sidste halvdel af året forekom flere akute sygdomstilfælde hos hunde og svin i og ved bygrænsen med dødelig utgang. Lidelsen viste sig som rene forgiftningstilfælder og tydet på sterk virkende stoffe som stryknin eller fosfor.

Da jeg i de fleste tilfælde kunde bringe på det rene, at der på angjældende

steder var utlagt et nu i det sidste meget benyttet rottegift «Tot» fæstet jeg mig ved det som muligens årsak.

Dette stof, som sælges i herværende farvehandel som alm. handelsvare, har fåt stor anvendelse, da der reklameres sterkt for det.

Hvad præparatet indeholder som virksomt stof, har jeg endnu ikke kunnet bringe på det rene.

Her i byen har krepert flere værdifulde hunde.»

Dyrlæge *Koren Lund*, Skien, meddeler:

«Av arsenikforgiftning forekom et tilfælde hos en ko; den var vasket med en gammel arsenikopløsning (opbevart ca. 1 år): koen fik skjælvninger, skjøt ryggen op, stønnet, stivt stirrende blik, forstoppelse, hyppig puls og respiration; hadde i det hele symptomer som en ko, der har »skarpt», med undtagelse av, at den var meget øm for berøring. Den kom sig efter 4 dages forløp; huden skallet av i store borker.

Hugormbid hos hunde hadde jeg to tilfælder av: de skjælv og lå komatøst hen; partierne om bidstedet hovnet sterkt op. Kamferinjektion rundt bideåret syntes at ha en hurtig og heldig virkning; de kom sig begge.»

Amtsdyrlæge *J. Elsness*, Hurum, meddeler:

«Av forgiftninger forekom i en kvægbesætning flere tilfælder ved myrsnede, equisetum palustre. Lidelsen opstod pludselig, begyndte med at dyrene fik et stirrende og ængstelig blik, fremstrakte hodet, spytte, vaklende holdning, og 2 dyr faldt omkulde i båsen og lå i et par dage komatøse, lamme og uten bevisethet. Temperaturen normal; pulsen omkring 80, meget hård og med sterkt bankende hjerteslag; respirationen omkring 24, ingen vombevægelse, gjødningen meget hård, ingen avføring. Dette skrev sig fra, at dyrene ved siden av at få græs rikelig blandet med ovennævnte plante, var blit føret med en betydelig masse bygagner. Samtlige patienter blev behandlet med klyster og avføringsmidler samt stimulerende midler, og om ca. 8 dage var alle raske igjen.»

Mønjeforgiftning. Dyrlæge *Koren Lund*, Skien, meddeler:

«Mønjeforgiftning forekom hos en ko, der hadde slikket i sig noget mønjemaling. Koen blev stiv, strittende hårlag, tympanit, ingen peristaltik, puls liten og hyppig, sterk stønnen; det mest karakteristiske var dog, at den stadig vilde trenge sig frem, og ikke var til at formå at gå tilbake i båsen; den presset på mot den forreste væg i båsen, så hode og hals böiedes til siden.

Den blev slagtet efter en dags tid.»

Amtsdyrlæge *A. Løken*, Kongsberg, anfører:

«Mønjeforgiftning saas hos en ko, der hadde slikket i sig litt mønje — efter eierens opgivende et par spiseskeer. Symptomerne bestod i savlen, sterkt citren og nakkekramper, som med intermessoor steg til voldsomme alménkramper, da dyret faldt overende og syntes at være døende. I de frie mellemrum kunde dyret se nogenlunde rask ut, indtil anfaldene kom igjen. Under et av disse døde den.»

Likeledes meddeler dyrlæge *T. N. Thommesen*, Tvedestrands om mønjeforgiftning med døden tilfølge hos 3 kjør. Det var her mønje fra vinduesrammerne, som hadde forårsaket ulykken.

Amtsdyrlæge *K. Egeberg*, Arendal, anfører:

«3 kjør i en bessætning døde av blyforgiftning. Mønje var om høsten brukt til at kitte fjøsvinduerne med. Ut på vinteren med avvekslende frost og linveir løsnedes mønjen og kom ned i krybben, hvor det lå før. Fjøset hadde 3 rækker krybber, hver række endte ved et vindu, hvor en ko stod. Netop den ko, der stod ved vinduet, blev forgiftet.»

Dyrlæge *E. Ween*, Stange, anfører:

«Av forgiftninger er indtruffet 2 blyforgiftninger hos kvæg. På en gård var der laget en indgjerding mellem uthusene, hvor ungkvæget gik isommer. En kvie blev syk, opføste sig som blind og spiste litet; den kom sig. Et par dage senere blev en anden kvie syk med tegn på heftig gastritis og ravende gang; den døde meget snart; løpen og begyndelsen av tyndtarmen var sterkt betændt. Ved undersøkelse i indgjerdingen fandtes blandt andet staaende en tøndeavskjæring med malerojebundsfald, hvorav dyrene hadde slikket i sig en hel del; i dette bundsfald påviste apoteker Larsen på Stange apotek en mængde bly. Efter fjernelse av oljen kom ingen flere sygdomstilfælder.»

Av rottegift (fosfor) opgives forgiftet en del griser.

Saltforgiftning hos svin efter nydelse av salt sild eller sildelake er iagttatt i nogle tilfælder.

Digitalisforgiftning hos 5 hester iagttoges av dyrlæge *Toenberg* i Ålesund. Dyrerne hadde fått høi, hvori der ved analyse fandtes ca. 5 % digitalitisblade. 1 hest døde i løpet av et døgn, de andre 4 overstod sygdommen. Symptomerne var tapt ædelyst, slimet og tildels blodblandet diarrhé, sløvhed og stor mathet, sjællende bevægelser, uregelmæssige og sterkt bankende hjertekontraktioner, næsten ufølelig puls, cyanotiske slimhinder, salivation og ødem i hodet. Høet så pent ut og frembed makroskopisk intet mistænkligt.

Lysolforgiftning. Amtsdyrlæge *K. Myran*, Namdalens, anfører:

«I oktober forgiftedes en hel hønsebesætning efterat ha drukket noget lysolvand, som var efterglemt i fjøset. 6 av dem kreperte 2–3 dage efter. Hele flokken henlå i en halv døs, enkelte med trækninger. Avføringen var hos de fleste grønlig, tyndflytende og ildelugtende.»

Amtsdyrlæge *A. P. Moholdt*, Snaasen, meddeler:

«Forgiftning opstod hos 3 griser ved foring med muggen mysost.

Grisene var ca. 8 mdr. gamle, gik i samme bingi i et meieri. Den ene gris blev pludselig syk, fik kramper og overordentlig hyppig respiration. Ved min ankomst straks efter lå dyret i døds Kamp. Jeg mælte temperaturen til 43 °. Lenne gris døde 2–3 minutter efter min ankomst, den hadde været syk høist $\frac{1}{2}$ time.

Gris nr. 2 var imens blit syk. Den begyndte at trave omkring som i tvangsbewegelse. Blev tilslut stående med trynet bort i en krok. Respirationen blev overordentlig hyppig, 180 ganger pr. minut. Puls eller hjerteslag kunde ikke undersøkes av samme grund. Temperaturen var mellem 42 og 43 °. Dyret blev straks slagtet.

Gris nr. 3, der imidlertid var flyttet over i en anden bingi, syntes ikke at feile noget endnu. Respiration og temperatur normal. Ca. 1 time efter at første gris blev

syk begyndte denne at bli urolig. Temperaturen steg rask til 41° og respirationen blev hyppigere. Denne gris blev åreladt og fik 30 centigram chloret morphic. subcutant. Den fik nu tvangsbewægelser som de forrige blev tilslut stående på bakbenene borti en krok op efter væggen. Den blev revet ned, men for straks op igjen. Den fik 10 centigram morfin til, før jeg reiste hjem. Næste morgen var dyret meget mat og døsig. Den fik da amerikansk olje i melk, som den drak. Fik et par dage vismut og kom sig hurtig.

Sektionen av den døde gris viste intet andet end noget hyperæmiske tårmer og lungeødem.

Kvaksalveriet.

Kvaksalveriet på husdyr synes mere og mere at ophøre, iafald i de gamle former. De professionelle kvaksalvere blir sjeldnere, og når en sådan avgår ved døden, kommer der nu sjeldnogen anden og overtar geschäften.

Forøvrig anvendes fremdeles mangesteds gamle folkeråd. En dyrlæge anfører således, at der ikke så sjeldn som husråd anvendes «persillevand» mot «stoppelse på vandgangen» og «borre og hestemig» mot kværke likesom der vises nokså stor begjærlighet efter apotekernes «kuportioner».

Amtsdyrlæge *J. Selnes*, Lervik, meddeler:

«Med hensyn til kvaksalveriets stilling, så må det vistnok medgives, at der drives litt i den slags, men jeg har indtrykket av, at det professionelle er ved at forsvinde, hvorimot litt i ny og næ fremdeles holder sig. Det kan også forstås. I distrikter, hyor distancerne er store, vil man gjerne for at spare utgifter se tiden an, rådføre sig med en agronom eller en mand, som de tror skjønner sig litt på enkelte ting. En hel del sådanne tilfælder kommer neppe ind under begrepet kvaksalveri. Nogle holder også litt husmedicin som kvægsalt, glaubersalt osv., kanske agronomerne mest; hvis der er anledning, spørger de sig først for på et apotek og får undertiden utlevert diverse pakker med anbefalingscirkulærer mot alt mulig. Man kan undertiden se den slags varer utlagt på de mindre apotek samt plakater opslåt med anbefaling av diverse vask mot utøi.»

Amtsdyrlæge *P. Henaug*, Kvinnherred, meddeler:

«Behovet for dyrlæge er ikke overvættet stort, men det er i tiltagende, skjønt kvaksalvere fremdeles findes. Kvaksalverne her i Kvinnherred har nu specialisert sig, så en pumper for melkefeber og behandler sår, en anden er fødselshjelper og kastrator samt indremediciner. Jeg kan næsten gå ut fra som git, at når jeg blir kaldt til Kvinnherred i sykesøk, er patienten før tilset av en av ovennævnte specialister.»

Amtsdyrlæge *L. Sjaastad*, Namsos, meddeler:

«Professionelt kvaksalveri forsvinder mer og mer. Egentlig har folk her i distriktet ikke anlæg i den retning. Overtroen har tapt sin rot hos dem. Ganske naturlig blir de ofte tvungne til at foreta sig noget, når de ikke kan eller vil få fat i dyrlæge. Som regel er det da kaffe, cognak eller malurt og glaubersalt, de i farten griper til. Specielt malurt har nogen hver. En ældre mand kunde «vende kvast». Foreløbig var det tilstrækkelig, han fik vite om patienten; da holdt i ethvertfald kvastet eller nålen

op at vandre. Kom han så omsider til den gård, dyret stod, var det helst uset av folkene og oftest i skumringen. Selv i bælgmørke kunde han se sig tilrette i fjøset, og ingen fik lov til at følge ham under behandlingen. Manden er ugift, og kunsten hadde han lært hos en nu avdød kvinde. Skulde han testamentere bort hemmeligheten, hvilket han åpenbart ikke yndet, måtte det merkelig nok nødvendigvis ske til kvindfolk; så meget kunde han sige. Han pleiede ikke at motta honorar, men satte pris på en god kop kaffe med rikelig kognac i. Jeg konstaterte gjentagende traumatiske pericarditis, hvor hans behandling ikke hadde hjulpet »

c.

Tabeller.

Tabel IV.

De vigtigste husdyrsygdomme
(Relevé des divers cas de maladies des animaux)

Sygdomme (Maladies)	Hest (Espèce chevaline)			Ko (Espèce bovine)			Sau (Espèce ovine)		
	anmeldte (signalets)	derav		anmeldte (signalets)	derav		anmeldte (signalets)	derav	
		drepte (abattus)	døde (morts)		drepte (abattus)	døde (morts)		drepte (abattus)	døde (morts)
Miltbrand (<i>Anthrax</i>)	27	-	27	216	1	211	6	1	5
Raslesyke, Miltbrandsemfysem, (`Rauschbrand') (<i>Anthrax emphysematosus</i>)	2	-	2	79	6	66	-	-	-
Ondartet ødem (<i>Oedema malignum</i>)	5	-	1	19	1	15	-	-	-
Bråsot (<i>Gastromycosis ovis</i>) . . .	-	-	-	-	-	-	154	14	118
Ondartet katarrhalfeber (<i>Febris catarrhalis maligna</i>)	-	-	-	608	223	244	9	-	6
Lungesyke hos hesten (<i>Pleuropneumonia contagiosa equi</i>) .	818	-	3	-	-	-	-	-	-
Influenza (<i>Influenza</i>)	13	-	-	-	-	-	-	-	-
Svinepest (<i>Pneumo-enteritis contagiosa suis</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Svinesyke (smitsom lungebetændelse) (<i>Broncho-pneumonia contagiosa suis</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Rødsyke ('Rothlauf') (<i>Morbus ruber</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Knuterose (<i>Erythema nodosum</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Rosen (<i>Lymphangitis. Erysipelas</i>)	1012	2	2	33	-	2	-	-	-
Lollandsk syke (<i>Enteritis pseudo-tuberculosis chronica</i>) . . .	4	-	-	28	25	-	-	-	-
Brandfeber (<i>Morbus maculosus</i>)	96	-	24	1	-	-	-	-	-
Kværke (<i>Adenitis contagiosa equi</i>)	3210	27	125	-	-	-	-	-	-
Tuberkulose (<i>Tuberculosis</i>)	5	3	1	811	563	4	-	-	-
Strålesopsygdom (<i>Actinomycosis</i>)	18	-	-	192	60	-	1	1	-
Sædstrengsforhærdelse og bringesvulster (<i>Fibromycoma. Asco-coccus</i>)	386	8	-	3	-	-	-	-	-
Hvalpesyke (<i>Febris catarrhalis epizootica canum</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Overføres	5596	40	185	1990	879	542	170	16	129

i Norge i 1912, artsvis ordnet.

domestiques, par espèces, en Norvège en 1912).

Gjet (<i>Espèce caprine</i>)			Svin (<i>Espèce porcine</i>)			Hund (<i>Chiens</i>)			Kat (<i>Chats</i>)			Fjærfæ (<i>Volailles</i>)			Andre dyr (<i>Animaux divers</i>)		
annmeldte (<i>signalés</i>)	derav		annmeldte (<i>signalés</i>)	derav		annmeldte (<i>signalés</i>)	derav		annmeldte (<i>signalés</i>)	derav		annmeldte (<i>signalés</i>)	derav og døde (<i>abattus et morts</i>)		annmeldte (<i>signalés</i>)	døde (<i>morts</i>)	
	drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		drepte og døde (<i>abattus et morts</i>)			døde (<i>morts</i>)	
-	-	-	30	1	27	2	1	-	1	1	-	-	-	-	1)	1	1
-	-	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	49	12	20	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	593	383	108	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	1635	80	242	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	2950	63	100	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	1	-	1	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	5	5	-	-	-	-	-	2	1	-	37	37	-	-	-
-	-	-	17	10	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	991	93	199	10	4	1	-	-	-	-	-	-
2	-	2	5283	554	499	997	94	199	13	6	1	37	37	1	1	1	1

¹⁾ Elg.

Tabel IV. (Forts.). (Continuation).

Norge.

Sygdomme (Maladies)	Hest (Espèce chevaline)			Ko (Espèce bovine)			Sau (Espèce ovine)		
	anmeldte (signalés)	derav		anmeldte (signalés)	derav		anmeldte (signalés)	derav	
		dræpte (abattus)	døde (morts)		dræpte (abattus)	døde (morts)		dræpte (abattus)	døde (morts)
Overført (transport)	5596	40	185	1990	879	542	170	16	129
Stivkrampe (<i>Tetanus</i>)	100	30	52	15	8	5	2	-	2
Difterit (<i>Diphtheritis</i>)	-	-	-	1	1	-	-	-	-
Kopper (<i>Variola, Vaccina et Ovina</i>)	-	-	-	1604	3	-	-	-	-
Mundsyke hos hesten (<i>Stomatitis contagiosa pustulosa equi</i>)	50	-	-	-	-	-	-	-	-
Luftveiskatarrh og strengel (<i>Koryza, Pharyngitis et Bronchitis</i>)	2710	8	4	186	8	-	1	-	-
Lunge- og brysthindbetændelse (<i>Pneumonia et Pleuritis</i>) . . .	136	2	18	185	51	16	11	-	7
Fordøjelsessygdomme (indigestion, mave- og tarmkatarrh, diarré) (<i>Gastritis. Diarrhoea</i>)	3220	22	47	9979	442	135	49	-	8
Kolik, forstoppelse (<i>Colica. Obstructio</i>)	3008	31	185	884	46	25	21	2	-
Akut diarré og blodgang (<i>Diarrhoea acuta et dysenteria</i>) .	107	2	11	810	35	55	3	-	-
Trommesyke (<i>Tympanitis</i>)	28	-	1	1380	33	87	14	2	2
Forgiftning ¹⁾ (<i>Intoxications</i>) .	61	1	8	300	15	95	13	-	6
Indvoldsorme (<i>Helminthiasis</i>) .	824	2	5	3	-	-	5	5	-
Dreiesyke (<i>Hydrocephalus hydratideus</i>)	-	-	-	2	1	-	15	13	1
Akut hjernebetændelse (<i>Menigitis acuta</i>)	39	10	6	71	31	18	6	1	1
Kronisk hjernebetændelse (Koller) (<i>Fatuitas</i>)	40	13	1	2	1	-	-	-	-
Blodurin (<i>Hæmoglobinuria. Haemoglobinaemia</i>)	484	32	36	1670	65	214	-	-	-
Benskjørhet (slikkesyke) (<i>Osteomalacia</i>)	10	-	-	2741	204	6	8	1	-
Sveksot (<i>Rachitis</i>)	22	1	-	348	17	16	14	-	-
Hudlutslet (<i>Eczema</i>)	1516	-	-	694	-	-	11	1	-
Ringorm (<i>Trichophyton tonsurans</i>)	112	-	-	2606	14	-	-	-	-
Skurv (<i>Favus</i>)	11	-	-	15	-	-	-	-	-
Overføres	18074	194	559	25486	1854	1214	343	41	156

¹⁾ Arsenik, bomuldsfremel, blyacetat, bly, digitalis, eqvisetum, fiskavfald, fosfor, fluesop, (bedærvet), mørje, mel, mykotisk, mysost (bedærvet), ost, ormbit, plantegift, rottegift, rævegift, spiritus, zinkhvitt, urin (menneske-). ²⁾ Kaniner. ³⁾ Apes.

Gjet (<i>Espèce caprine</i>)			Svin (<i>Espèce porcine</i>)			Hund (<i>Chiens</i>)			Kat (<i>Chats</i>)			Fjærfe (<i>Volailles</i>)			Andre dyr (<i>Animaux divers</i>)		
anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav	
	dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræpte og døde (<i>abattus et morts</i>)	døde (<i>morts</i>)
2	-	2	5283	554	499	997	94	199	13	6	1	37	37	1	1		
-	-	-	9	1	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	43	22	-	-	-	-
110	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	51	8	-	149	7	1	5	-	-	-	-	-	-	-	-
2	2	-	104	26	25	37	1	12	2	-	-	-	-	-	-	-	-
22	2	-	603	29	29	451	17	31	16	2	1	-	-	-	-	-	-
3	-	-	185	11	12	72	2	2	3	-	-	-	-	-	-	-	-
1	-	-	184	1	16	64	3	9	4	-	-	6	6	-	-	-	-
-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
5	-	4	198	27	50	94	3	43	5	-	-	3	32	32	-	-	-
-	-	-	22	3	3	413	3	7	2	-	-	1	21	21	-	-	-
-	-	-	24	2	5	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
13	-	10	156	43	19	16	1	5	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	13	5	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	3	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-
4	-	-	100	8	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	3003	100	13	104	-	6	-	-	-	2	-	-	-	-	-
14	-	-	441	10	-	597	11	2	9	2	-	6	-	-	-	-	-
-	-	-	31	-	-	12	-	-	21	12	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	2	-	-	2	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
176	4	16	10410	828	680	3011	143	319	80	22	6	147	118	4	1		

hei, havre, hvalkjøtmel, kalk, kunstgjødsel, kviksølv, kainit, kraftfør, lysol, muggent før, mais rapsmel, saltlake, salt, sildelake, sop, stryknin, solanin, svovlsyre, sildemel (bedærvet), salmiak-

Tabel IV. (Forts.). (Continuation).

Norge.

Sygdomme (Maladies)	Hest (Espèce chevaline)			Ko (Espèce bovine)			Sau (Espèce ovine)		
	anmeldte (signalés)	derav		anmeldte (signalés)	derav		anmeldte (signalés)	derav	
		dræpte (abattus)	døde (morts)		dræpte (abattus)	døde (morts)		dræpte (abattus)	døde (morts)
Overført (transport)	18074	194	559	25486	1854	1214	343	41	156
Skab (<i>Scabies</i>)	47	-	-	13	-	-	-	-	-
Lus (<i>Pediculina</i>)	1438	-	-	22685	-	-	91	-	-
Uregelmæssige fødsler (<i>Partus irregulares</i>)	68	9	3	2044	99	12	77	4	3
Misfostre (<i>Monstra</i>)	9	-	1	80	9	10	-	-	-
Børvrængning (<i>Inversio uteri</i>)	3	-	1	408	11	9	11	3	3
Børdreining (<i>Torsio uteri</i>)	-	-	-	615	30	9	1	-	-
Tilbakeholdt efterbyrd (<i>Retention placenta</i>)	45	-	-	4577	10	30	6	-	-
Kastning (<i>Abortus</i>)	39	-	-	1980	32	6	2	-	-
Kalvningsfeber (melkefeber) (<i>Eclampsia puerperalis</i>)	-	-	-	2609	16	9	3	1	-
Børbetændelse (<i>Metritis</i>)	11	-	1	890	32	85	16	1	4
Jurbetændelse (<i>Mastitis</i>)	115	-	-	3096	98	41	62	7	1
Forfangenhet (<i>Hordeatio. Krithiasis</i>)	356	4	2	62	2	-	-	-	-
Klaphingstoperationer (<i>Operations ob kryptorchismum</i>)	124	1	-	2	-	-	-	-	-
Kastrationer (<i>Castrationes</i>)	5221	2	1	96	-	-	529	-	-
Kræft (<i>Carcinoma et Sarcoma</i>)	17	8	1	13	12	1	2	2	-
Hov- og klovlidelser (<i>Vitia ungvis</i>)	4268	28	-	808	6	-	3	1	-
Øielidelser (<i>Vitia oculorum</i>)	581	-	-	431	3	-	36	2	-
Led- og slimsekklidelser (<i>Articulitis et bursitis</i>)	5569	143	3	1081	43	-	3	-	-
Kirurg. tilfælde (sår, kontusioner, absces etc.) (<i>Vulnera, contusions, abscessus etc.</i>)	10180	136	24	3260	104	14	24	4	1
Smitsom mundbetændelse (<i>Stomatitis contagiosa</i>)	-	-	-	-	-	-	80	-	-
Lymfomatose (<i>Lymphomatosis</i>)	-	-	-	1	1	-	-	-	-
Cerebro-spinal-meningit (<i>Meningitis cerebro-spinalis</i>)	-	-	-	6	-	-	-	-	-
Godartet beskellersyke (<i>Exanthema genitalium benignum</i>)	11	-	-	-	-	-	-	-	-
Overføres	46176	525	596	70143	2362	1440	1289	66	168

Gjet (<i>Espèce caprine</i>)				Svin (<i>Espèce porcine</i>)				Hund (<i>Chiens</i>)				Kat (<i>Chats</i>)				Fjærfe (<i>Volailles</i>)		Andre dyr (<i>Animaux divers</i>)			
annmeldte (<i>signalés</i>)	derav			annmeldte (<i>signalés</i>)	derav			annmeldte (<i>signalés</i>)	derav			annmeldte (<i>signalés</i>)	derav			annmeldte (<i>signalés</i>)	derav				
	dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)	dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)	dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)	dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)	dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)	dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)	dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)	dræpte og døde (<i>abattus et morts</i>)	døde (<i>morts</i>)	dræpte og døde (<i>abattus et morts</i>)	døde (<i>morts</i>)			
176	4	16	10410	828	680	3011	143	319	80	22	6	147	118	4	1	-	-	-	-	-	
-	-	-	10	-	-	111	28	-	13	9	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
496	-	-	717	1	-	387	-	-	4	-	-	163	-	-	-	-	-	-	-	-	-
9	3	1	264	47	2	46	3	1	7	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	7	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	31	15	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	1	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	4	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	6	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
3	-	-	35	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
5	-	5	25	2	1	11	1	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
5	-	-	122	1	-	13	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	194	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
55	-	-	6346	1	4	133	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	45	24	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	26	1	-	18	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	1	-	-	249	7	1	10	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	95	5	1	93	1	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
6	-	-	269	36	4	968	23	3	45	2	-	17	1	1	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
755	7	22	18563	942	697	5086	231	332	356	34	7	328	119	5	1	-	-	-	-	-	-

Tabel IV. (Forts.). (Continuation).

Norge.

Sygdomme (Maladies).	Hest (Espèce chevaline)			Ko (Espèce bovine)			Sau (Espèce ovine)		
	anmeldte (signalés)	derav		anmeldte (signalés)	derav		anmeldte (signalés)	derav	
		dræpte (abattus)	døde (morts)		dræpte (abattus)	døde (morts)		dræpte (abattus)	døde (morts)
Overført (transport)	46176	525	596	70143	2362	1440	1289	66	168
Sviva	6	3	-	-	-	-	-	-	-
Sukkersyke (<i>Diabetes mellitus</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Struma (<i>Struma</i>)	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Andre behandlede sygdomstilfælde (<i>Casus ceteri</i>)	4455	114	98	5482	779	147	136	15	28
Ialt (total)	50638	642	694	75575	3141	1587	1425	81	196

Gjet (<i>Espèce caprine</i>)			Svin (<i>Espèce porcine</i>)			Hund (<i>Chiens</i>)			Kat (<i>Chats</i>)			Fjærfæ (<i>Volailles</i>)			Andre dyr (<i>Animaux divers</i>)		
anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav	
	dreæpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dreæpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dreæpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dreæpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dreæpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dreæpte og døde (<i>abattus et morts</i>)	døde (<i>morts</i>)
755	7	22	18563	942	697	5086	231	332	356	34	7	328	119	5	1		
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
39	6	1	749	78	61	388	20	8	25	-	-	40	28	12	-		
794	13	23	19812	1020	758	5475	252	340	381	34	7	368	147	17	1		

Tabel V.

De vigtigste husdrysdygdomme
(Cas de maladies des animaux domestiques dans la

Sygdomme (Maladies)	Hest (Espèce chevaline)			Ko (Espèce bovine)			Sau (Espèce ovine)		
	anmeldte (signalés)	derav		anmeldte (signalés)	derav		anmeldte (signalés)	derav	
		drepte (abattus)	døde (morts)		drepte (abattus)	døde (morts)		drepte (abattus)	døde (morts)
Miltbrand (<i>Anthrax</i>)	-	-	-	3	-	3	-	-	-
Ondartet katarrhalfeber (<i>Febris catarrhalis maligna</i>)	-	-	-	1	-	1	-	-	-
Lungesyke hos hesten (<i>Pleuropneumonia contagiosa equi</i>)	520	-	12	-	-	-	-	-	-
Svinepest (<i>Pneumo-enteritis contagiosa suis</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Rødsyke ('Rothlauf') (<i>Morbus ruber</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Knuterosen (<i>Erythema nodosum</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Rosen (<i>Lymphangitis. Erysipelas</i>)	111	-	-	-	-	-	-	-	-
Brandfeber (<i>Morbus maculosus</i>)	9	-	-	-	-	-	-	-	-
Kvrække (<i>Adenitis contagiosa equi</i>)	280	-	2	-	-	-	-	-	-
Tuberkulose (<i>Tuberculosis</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Strålesopsygdom (<i>Actinomycosis</i>)	2	-	-	-	-	-	-	-	-
Sædstrengeforhærdelse og bringesvulster (<i>Fibromycoma. Asco-coccus</i>)	41	-	-	-	-	-	-	-	-
Hvalpesyke (<i>Febris catarrhalis epizootica canum</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Stivkrampe (<i>Tetanus</i>)	11	1	5	-	-	-	-	-	-
Difterit (<i>Diphtheritis</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Kopper (<i>Variola, Vaccina et Ovina</i>)	-	-	-	64	-	-	-	-	-
Mundsyke hos hesten (<i>Stomatitis contagiosa pustulosa equi</i>)	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Luftveiskatarrh og stregel (<i>Koryza, Pharyngitis et Bronchitis</i>)	479	-	-	-	-	-	-	-	-
Lunge- og brysthinddebetændelse (<i>Pneumonia et Pleuritis</i>)	24	-	-	9	-	3	-	-	-
Fordejelsessygdomme (indigestion, mave- og tarmkatarrh, diarrh��) (<i>Gastritis. Diarrhoe</i>)	155	1	-	106	3	-	-	-	-
Overføres	1633	2	19	183	3	7	-	-	-

Kristiania by i 1912.

ville de Kristiania, signalés en 1912).

Tabel V. (Forts.). (Continuation).

Kristiania.

Sygdomme (Maladies)	Hest (Espèce chevaline)			Ko (Espèce bovine)			Sau (Espèce ovine)		
	anmeldte (signalés)	derav	døde (morts)	anmeldte (signalés)	derav	døde (morts)	anmeldte (signalés)	derav	døde (morts)
Overført (transport)	1633	2	19	183	3	7	-	-	-
Kolik, forstoppelse (Colica. Obstructio)	324	6	11	9	-	-	-	-	-
Akut diarré og blodgang (Diarrhoea acuta et dysenteria)	8	-	-	20	-	-	-	-	-
Trommesyke (Tympanitis)	12	-	2	13	-	4	-	-	-
Forgiftninger ¹⁾ (Intoxications)	22	-	-	-	-	-	-	-	-
Indvoldssorme (Helminthiasis)	5	-	-	6	4	-	-	-	-
Akut hjernebetændelse (Menigitis acuta)	2	-	-	-	-	-	-	-	-
Kronisk hjernebetændelse (koller) (Fatuitas)	59	1	7	-	-	-	-	-	-
Blodurin (Hæmoglobinuria. Hæmoglobinaemia)	65	-	-	25	-	-	-	-	-
Sveksot (Rachitis)	3	-	-	-	-	-	-	-	-
Hudutslet (Eczema)	11	-	-	33	-	-	-	-	-
Ringorm (Trichophyton tonsurans)	1	-	-	32	-	-	-	-	-
Skurv (Favus)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Skab (Scabies)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Lue (Pediculince)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Uregelmæssige fødsler (Partus irregulares)	-	-	-	23	-	-	1	-	-
Misfostre (Monstra)	-	-	-	1	-	-	-	-	-
Børvrængning (Inversio uteri)	-	-	-	4	-	-	-	-	-
Børdreining (Torsio uteri)	-	-	-	7	-	-	-	-	-
Tilbakeholdt efterbyrd (Retentio placentae)	-	-	-	74	-	-	-	-	-
Kalvningsfeber (melkefeber) (Eclampsia puerperalis)	-	-	-	53	-	-	-	-	-
Børbetændelse (Metritis)	-	-	-	20	1	1	-	-	-
Jurbetændelse (Mastitis)	-	-	-	48	1	-	-	-	-
Forfangenhet (Hordeatio. Kri-thiasis)	34	1	1	-	-	-	-	-	-
Klapplingstoperationer (Operaciones ob kryptorchismum)	8	-	-	-	-	-	-	-	-
Overføres	2190	10	40	570	9	12	1	-	-

¹⁾ Kalk, ptomainer. ²⁾ Ape.

Tabel V. (Forts.). (Continuation).

Kristiania.

S y g d o m m e (Maladies).	Hest (Espèce chevaline)			Ko (Espèce bovine)			Sau (Espèce ovine)		
	anmeldte (signalés)	derav		anmeldte (signalés)	derav		anmeldte (signalés)	derav	
		døpte (abattus)	døde (morts)		døpte (abattus)	døde (morts)		døpte (abattus)	døde (morts)
Overført (transport)	2190	10	40	570	9	12	1	-	-
Kastrationer (Castrationes) . . .	36	-	-	-	-	-	-	-	-
Kræft (Carcinoma et Sarcoma) . . .	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Hov- og klovligelser (Vitia ungvis)	714	5	-	10	-	-	-	-	-
Øieligelser (Vitia oculorum)	33	-	-	2	-	-	-	-	-
Led- og Slimsækligelser (Articulitis et bursitis)	773	9	-	17	-	-	-	-	-
Kirurg. tilfælde (sår, kontusioner, absces etc.) (Vulnera, contumices, abscessus etc.)	885	12	-	26	-	-	-	-	-
Andre behandlede sygdomstilfælde (Casus ceteri)	252	4	-	20	15	-	-	-	-
Ialt (total)	4888	40	40	645	24	12	1	-	-

Gjet (<i>Espèce caprine</i>)			Svin (<i>Espèce porcine</i>)			Hund (<i>Chiens</i>)			Kat (<i>Chats</i>)			Fjærfæ (<i>Volailles</i>)			Andre dyr (<i>Animaux divers</i>)		
anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav	
	dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræpte (<i>abattus et morts</i>)	døde (<i>morts</i>)
-	-	-	55	1	7	1620	79	123	8	1	-	105	27	1	-	-	-
-	-	-	15	-	-	23	-	-	23	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	23	14	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	97	5	1	2	2	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	72	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	461	10	2	15	2	-	11	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	58	3	-	-	-	-	21	15	-	-	-	-
-	-	-	70	1	7	2354	111	126	48	5	-	137	42	1	-	-	-

Tabel VI.

De vigtigste husdrysygdomme
(Cas de maladies des animaux domestiques)

Sygdomme (Maladies)	Hest (Espèce chevaline)			Ko (Espèce bovine)			Sau (Espèce ovine)					
	anmeldte (signalés)	derav	dræpte (abattus)	døde (morts)	anmeldte (signalés)	derav	dræpte (abattus)	døde (morts)	anmeldte (signalés)	derav	dræpte (abattus)	døde (morts)
Miltbrand (<i>Anthrax</i>)	6	-		6	32	-		29	-	-	-	-
Raslesyke, miltbrandsemfysem (`Rauschbrand') (<i>Anthrax emphysematosus</i>)	-	-	-	-	3	-	-	3	-	-	-	-
Ondartet ødem (<i>Oedema malignum</i>)	-	-	-	-	4	-	-	4	-	-	-	-
Ondartet katarrhalfeber (<i>Febris catarrhalis maligna</i>)	-	-	-	-	17	8	8	4	-	-	-	-
Lungesyke hos hesten (<i>Pleuropneumonia contagiosa equi</i>)	174	-	8	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Svinepest (<i>Pneumo-enteritis contagiosa suis</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Svinesyke (smitsom lungebetændelse) (<i>Broncho pneumonia contagiosa suis</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Rødsyke («Rothlauf») (<i>Morbus ruber</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Knuterosen (<i>Erythema nodosum</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Rosen (<i>Lymphangitis. Erysipelas</i>)	134	-	1	3	-	-	-	1	-	-	-	-
Brandsfeber (<i>Morbus maculosus</i>)	8	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Kværke (<i>Adenitis contagiosa equi</i>)	225	-	5	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Tuberkulose (<i>Tuberculosis</i>)	1	-	1	102	102	102	-	-	-	-	-	-
Strålesopsygdom (<i>Actinomycosis</i>)	-	-	-	23	3	3	-	-	-	-	-	-
Sædstrengsforhærdelse og bringesvulster (<i>Fibromycoma. Asco-coccus</i>)	53	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Hvalpesyke (<i>Febris catarrhalis epizootica canum</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Stivkrampe (<i>Tetanus</i>)	23	10	8	6	3	2	-	-	-	-	-	-
Kopper (<i>Variola, Vaccina et Ovina</i>)	-	-	-	269	-	-	-	-	-	-	-	-
Mundsyke hos hesten (<i>Stomatitis contagiosa pustulosa equi</i>)	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Overføres	628	11	30	459	116	42	-	-	-	-	-	-

i Akershus amt i 1912.

dans le département d'Akershus en 1912).

Tabel VI. (Forts.) (Continuation).

Akershus.

Sygdomme (Maladies)	Hest (Espèce chevaline)			Ko (Espèce bovine)			Sau (Espèce ovine)		
	anmeldte (signalets)	derav		anmeldte (signalets)	derav		anmeldte (signalets)	derav	
		døde (abattus)	døde (mortis)		døde (abattus)	døde (mortis)		døde (abattus)	døde (mortis)
Overført (transport)	628	11	30	459	116	42	-	-	-
Luftveiskatarrh og strengel (<i>Koryza, Pharyngitis et Bronchitis</i>)	417	-	1	28	1	-	-	-	-
Lunge- og brysthindegætendelse (<i>Pneumonia et Pleuritis</i>)	16	-	3	40	20	3	-	-	-
Fordøjelsessygdomme (Indigestion, mave- og tarmkatarrh, diarrhæ) (<i>Gastritis. Diarrhoe</i>)	311	2	4	1002	45	6	2	-	1
Kolik, forstoppelse (<i>Colica. Obstructio</i>)	314	1	30	136	8	5	-	-	-
Akut diarrhæ og blodgang (<i>Diarrhoea acuta et dysenteria</i>) .	5	-	-	118	2	9	1	-	-
Trommesyke (<i>Tympanitis</i>)	2	-	1	144	2	17	-	-	-
Forgiftninger ¹ (<i>Intoxications</i>)	3	-	-	78	2	19	-	-	-
Indvoldsdorme (<i>Helminthiasis</i>)	25	-	-	-	-	-	-	-	-
Dreiesyke (<i>Hydrocephalus hydatidus</i>)	-	-	-	-	-	-	1	1	-
Akut hjernebetændelse (<i>Meningitis acuta</i>)	8	1	1	6	4	1	-	-	-
Kronisk hjernebetændelse (kol-ler) (<i>Fatuitas</i>)	4	2	-	-	-	-	-	-	-
Blodurin (<i>Hæmoglobinuria. Hæmoglobinæmia</i>)	67	2	6	70	1	14	-	-	-
Benskjørhet (slikkesyke) (<i>Osteomalacia</i>)	-	-	-	238	13	-	-	-	-
Sveksot (<i>Rachitis</i>)	9	-	-	2	-	-	-	-	-
Hudutslet (<i>Eczema</i>)	209	-	-	110	-	-	-	-	-
Ringorm (<i>Trichophyton tonsurans</i>)	21	-	-	249	14	-	-	-	-
Skurv (<i>Favus</i>)	3	-	-	-	-	-	-	-	-
Skab (<i>Scabies</i>)	20	-	-	4	-	-	-	-	-
Lus (<i>Pediculinae</i>)	69	-	-	2373	-	-	9	-	-
Uregelmæssige fødsler (<i>Partus irregulares</i>)	12	1	-	292	5	1	2	-	-
Misfostre (<i>Monstra</i>)	2	-	-	13	-	2	-	-	-
Overføres	2145	20	76	5362	233	119	15	1	1

¹⁾ Arsenik, fosfor, kviksølv, salt, stryknin, solanin, kainit, mænje, rapsmel, bedærvet

Gjet (<i>Espèce caprine</i>)			Svin (<i>Espèce porcine</i>)			Hund (<i>Chiens</i>)			Kat (<i>Chats</i>)			Fjærfæ (<i>Volailles</i>)			Andre dyr (<i>Animaux divers</i>)			
anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		
	drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		drepte og døde (<i>abattus et morts</i>)	døde (<i>morts</i>)		drepte og døde (<i>abattus et morts</i>)	døde (<i>morts</i>)	
-	-	-	-	1017	401	99	92	13	19	1	1	-	13	13	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	23	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	2	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1	-	-	90	8	7	27	2	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	15	-	2	8	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	3	-	3	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2	-	-	2	68	6	12	7	4	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	49	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	12	4	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	48	5	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	283	7	-	6	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	34	7	-	32	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	8	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	5	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	4	-	-	9	5	-	-	-	-	-	4	-	-	25	-	-
-	-	-	-	-	-	45	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	33	5	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
3	-	2	1615	445	126	312	21	25	9	1	1	38	13	-	-	-	-	-

mais, bedærvet ost, ormbut.

Tabel VI. (Forts.) (Continuation).

Akershus.

Sygdomme (Maladies)	Hest (Espèce chevaline)			Ko (Espèce bovine)			Sau (Espèce ovine)		
	anmeldte (signalés)	derav		anmeldte (signalés)	derav		anmeldte (signalés)	derav	
		dræpte (abatis)	døde (morts)		dræpte (abatis)	døde (morts)		dræpte (abatis)	døde (morts)
Overført (transport)	2145	20	76	5362	233	119	15	1	1
Børvrængning (<i>Inversio uteri</i>) .	.	-	-	82	1	1	-	-	-
Børdreining (<i>Torsio uteri</i>) . .	-	-	-	74	3	1	1	-	-
Tilbakeholdt efterbyrd (<i>Retention placentaæ</i>)	-	-	-	568	-	6	-	-	-
Kastning (<i>Abortus</i>)	6	-	-	229	6	1	-	-	-
Kalvningsfeber (melkefeber) (<i>Eclampsia puerperalis</i>) . . .	-	-	-	376	-	1	-	-	-
Børbetændelse (<i>Metritis</i>) . . .	4	-	-	131	2	17	2	-	-
Jurbetændelse (<i>Mastitis</i>) . . .	8	-	-	377	11	2	-	-	-
Forfangenhet (<i>Hordeatio. Kribthasis</i>)	39	-	1	1	-	-	-	-	-
Klaphingstoperationer (<i>Operations ob kryptorchismum</i>) . .	15	-	-	-	-	-	-	-	-
Kastrationer (<i>Castrationes</i>) . .	448	-	-	4	-	-	28	-	-
Kræft (<i>Carcinoma et Sarcoma</i>) .	3	1	1	3	3	-	-	-	-
Hov- og klovligelser (<i>Vitia ungvris</i>)	465	2	-	57	-	-	-	-	-
Øieligelser (<i>Vitia oculorum</i>) . .	67	-	-	26	1	-	-	-	-
Led- og slimsækligelser (<i>Articulitis et bursitis</i>)	663	12	-	58	5	-	-	-	-
Kirurg. tilfælde (sår, kontusioner, absces etc.) (<i>Vulnera, contusiones, abscessus etc.</i>) . .	1286	32	2	434	17	2	1	-	-
Kronisk indigestion efter kalvning	-	-	-	86	-	-	-	-	-
Andre behandlede sygdomstilfælde (<i>Casus ceteri</i>)	220	1	11	347	51	25	2	-	2
Ialt (total)	5369	68	91	8165	333	175	49	1	3

Gjet (<i>Espèce caprine</i>)			Svin (<i>Espèce porcine</i>)			Hund (<i>Chiens</i>)			Kat (<i>Chats</i>)			Fjærfæ (<i>Volailles</i>)			Andre dyr (<i>Animaux divers</i>)		
anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav og døde (<i>abattus et morts</i>)		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav og døde (<i>abattus et morts</i>)	
3	-	2	1615	445	126	312	21	25	9	1	1	38	13	-	-	-	
-	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
-	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
1	-	-	15	1	-	2	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
-	-	-	14	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
-	-	-	2	-	-	13	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
-	-	-	1171	-	-	10	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
-	-	-	7	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
-	-	-	47	9	-	74	4	-	2	-	-	-	-	-	-	-	
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
-	-	-	97	4	14	8	1	-	-	-	-	1	1	-	-	-	
4	-	2	2970	462	140	482	29	25	13	1	1	39	14	-	-	-	-

Tabel VII.

De vigtigste husdrysygdomme
(Cas de maladies des animaux domestiques)

Sygdomme (Maladies).	Hest (Espèce chevaline)			Ko (Espèce bovine)			Sau (Espèce ovine)		
	anmeldte (signales)	derav	anmeldte (signales)	derav	anmeldte (signales)	derav	anmeldte (signales)	derav	anmeldte (signales)
Miltbrand (<i>Anthrax</i>)	2	-	2	26	-	26	-	-	-
Raslesyke, miltbrandsemfysem, ("Rauschbrand") (<i>Anthrax em-</i> <i>physematosus</i>)	-	-	-	3	-	3	-	-	-
Ondartet ødem (<i>Oedema malig-</i> <i>num</i>)	-	-	-	2	-	-	-	-	-
Ondartet katarrhalsefeber (<i>Febris</i> <i>catarrhalis maligna</i>)	-	-	-	28	7	9	-	-	-
Lungesyke hos hesten (<i>Pleuro</i> <i>pneumonia contagiosa equi</i>) . .	11	-	2	-	-	-	-	-	-
Influenza (<i>Influenza</i>)	5	-	-	-	-	-	-	-	-
Rødsyke ("Rothlauf") (<i>Morbus</i> <i>ruber</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Knuterosen (<i>Erythema nodosum</i>) .	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Rosen (<i>Lymphangitis. Ersyi</i> <i>pelas</i>)	84	-	-	4	-	-	-	-	-
Brandfeber (<i>Morbus maculosus</i>) .	5	-	2	-	-	-	-	-	-
Kværke (<i>Adenitis contagiosa</i> <i>equi</i>)	86	-	3	-	-	-	-	-	-
Tuberkulose (<i>Tuberculosis</i>)	2	1	-	79	70	1	-	-	-
Strålesopsgydom (<i>Actinomycosis</i>) .	6	-	-	14	8	-	-	-	-
Sædstrenghsforhærdelse og bringe- svulster (<i>Fibromycoma. Asco-</i> <i>coccus</i>)	22	-	-	-	-	-	-	-	-
Hvalpesyke (<i>Febris catarrhalis</i> <i>epizootica canum</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Stivkrampe (<i>Tetanus</i>)	16	4	11	3	2	1	-	-	-
Kopper (<i>Variola, Vaccina et</i> <i>Ovina</i>)	-	-	-	157	-	-	-	-	-
Mundsyke hos hesten (<i>Stoma-</i> <i>titis contagiosa pustulosa equi</i>)	3	-	-	-	-	-	-	-	-
Luftveiskatarrh og strengel (<i>Ko-</i> <i>ryza, Pharyngitis et Bronchitis</i>)	157	-	-	19	1	-	-	-	-
Lunge- og brysthinddebændelse (<i>Pneumonia et Pleuritis</i>) . . .	14	1	-	28	10	-	-	-	-
Overføres	413	6	20	353	98	40	-	-	-

Tabel VII. (Forts.). (Continuation).

Smålenene.

Sygdomme (Maladies)	Hest (Espèce chevaline)			Ko (Espèce bovine)			Sau (Espèce ovine)		
	anmeldte (signalés)	derav		anmeldte (signalés)	derav		anmeldte (signalés)	derav	
		døpte (abatis)	døde (morts)		døpte (abatis)	døde (morts)		døpte (abatis)	døde (morts)
Overført (transport)	413	6	20	353	98	40	-	-	-
Fordøjelsessygdomme (indigestion, mave- og tarmkatarrh, diarrhē) (Gastritis. Diarrhoe)	209	5	6	578	39	6	-	-	-
Kolik, forstoppelse (Colica. Obstructio)	228	8	15	123	5	7	-	-	-
Akut diarrhē og blodgang (Diarrhoea acuta et dysenteria)	8	-	1	27	2	3	-	-	-
Trommesyke (Tympanitis) . . .	2	-	-	89	5	6	2	1	-
Forgiftninger ¹ (Intoxications) . . .	7	1	2	24	3	12	1	-	1
Indvoldsome (Helminthiasis) . . .	28	-	-	1	-	-	-	-	-
Akut hjernebetændelse (Menitis acuta)	5	2	-	12	6	3	1	1	-
Kronisk hjernebetændelse (Koller) (Fatuitas)	4	1	-	-	-	-	-	-	-
Blodurin (Hæmoglobinuria. Hæmoglobinaemia)	51	3	8	78	5	8	-	-	-
Benskjørhet (slikksyke) (Osteomalacia)	-	-	-	162	6	-	-	-	-
Sveksot (Rachitis)	6	-	-	114	-	-	-	-	-
Hudutslet (Eczema)	83	-	-	29	-	-	12	-	-
Ringorm (Trichophyton tonsurans)	-	-	-	4297	-	-	-	-	-
Skab (Scabies)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Lus (Pediculine)	35	-	-	-	-	-	-	-	-
Uregelmæssige fødsler (Partus irregulares)	3	2	-	178	5	2	-	-	-
Misfostre (Monstra)	2	-	-	8	-	4	-	-	-
Børvrængning (Inversio uteri) . . .	1	-	1	56	2	-	2	-	2
Børdreining (Torsio uteri) . . .	-	-	-	60	2	-	1	-	-
Tilbakeholdt efterbyrd (Retentio placentae)	1	-	-	375	-	1	-	-	-
Kastning (Abortus)	-	-	-	155	5	-	-	-	-
Kalvningsfeber (melkefeber) (Eclampsia puerperalis) . . .	-	-	-	221	-	1	-	-	-
Børbetændelse (Metritis)	1	-	-	34	5	6	1	-	1
Overføres	1087	28	48	6974	188	99	20	2	4

¹) Kaniner. ²) Koksalt, fosfor, kraftfor.

Gjet (<i>Espece caprine</i>)			Svin (<i>Espece porcine</i>)			Hund (<i>Chiens</i>)			Kat (<i>Chats</i>)			Fjærfæ (<i>Volailles</i>)			Andre dyr (<i>Animaux divers</i>)		
anmeldte (<i>signals</i>)	dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)	anmeldte (<i>signals</i>)	dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)	anmeldte (<i>signals</i>)	dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)	anmeldte (<i>signals</i>)	dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)	anmeldte (<i>signals</i>)	dræpte og døde (<i>abattus et morts</i>)	anmeldte (<i>signals</i>)	dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)	
-	-	-	288	20	39	84	12	12	1	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	29	1	-	15	-	2	1	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	12	1	-	4	-	-	-	-	-	-	-	-	2 ¹	2	-
-	-	-	6	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	4	4	-	-
-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	14	5	4	3	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	7	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	29	7	4	2	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	214	27	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	13	-	-	32	-	-	-	-	-	-	-	6	-	-	-
-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	6	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	2	-	-	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	17	1	-	16	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	13	8	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	5	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	645	65	50	173	16	16	3	-	-	-	10	4	2	2	2

Tabel VII. (Forts.) (Continuation).

Smålenene.

Sygdomme (Maladies)	Hest (Espèce chevaline)			Ko (Espèce bovine)			Sau (Espèce ovine)		
	anmeldte (signalés)	derav		anmeldte (signalés)	derav		anmeldte (signalés)	derav	
		dræpte (abattus)	døde (morts)		dræpte (abattus)	døde (morts)		dræpte (abattus)	døde (morts)
Overført (transport)	1087	28	48	6974	188	99	20	2	4
Jurbetændelse (Mastitis)	5	-	-	207	11	-	-	-	-
Forfangenhet (Hordeatio. Kri- thiasis)	31	-	-	5	-	-	-	-	-
Klaphingstoperationer (Opera- tiones ob Kryptorchismum) .	12	-	-	-	-	-	-	-	-
Kastrationer (Castrationes) . . .	408	-	-	2	-	-	9	-	-
Kræft (Carcinoma et Sarcoma) .	3	1	-	-	-	-	-	-	-
Hov- og klovldelser (Vitia ungvis)	228	4	-	74	1	-	-	-	-
Øielidelsler (Vitia oculorum) . . .	23	-	-	21	-	-	-	-	-
Led- og slimsæklidelsler (Arti- culitis et bursitis)	462	25	-	81	8	-	-	-	-
Kirurg. tilfælde (sår, kontusioner absces etc.) (Vulnera, contu- siones, abscessus etc.)	818	15	1	277	15	5	-	-	-
Andre behandlede sygdomstil- fælde (Casus ceteri)	219	20	9	357	90	11	-	-	-
Ialt (total)	3296	93	50	7998	313	115	29	2	4

Gjet (<i>Espèce caprine</i>)			Svin (<i>Espèce porcine</i>)			Hund (<i>Chiens</i>)			Kat (<i>Chats</i>)			Fjærfæ (<i>Volailles</i>)			Andre dyr (<i>Animaux divers</i>)		
annmeldie (<i>signalés</i>)	derav		annmeldie (<i>signalés</i>)	derav		annmeldie (<i>signalés</i>)	derav		annmeldie (<i>signalés</i>)	derav		annmeldie (<i>signalés</i>)	derav		annmeldie (<i>signalés</i>)	derav	
dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræpte og døde (<i>abattus et morts</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræpte og døde (<i>abattus et morts</i>)		
-	-	-	645	65	50	173	16	16	3	-	-	10	4	2	2	-	-
-	-	-	7	-	-	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	197	-	-	9	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	3	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	5	1	-	5	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	17	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	17	3	1	61	1	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-
-	-	-	31	5	4	30	11	-	2	-	-	-	2	-	-	-	-
-	-	-	905	74	55	302	31	16	6	-	-	-	13	4	2	2	2

Tabel VIII.

De vigtigste husdrysygdomme
(Cas de maladies des animaux domestiques)

Sygdomme (Maladies).	Hest (Espèce chevaline)			Ko (Espèce bovine)			Sau (Espèce ovine)		
	anmeldte (signalés)	derav	døde (morts)	anmeldte (signalés)	derav	døde (morts)	anmeldte (signalés)	derav	døde (morts)
Miltbrand (<i>Anthrax</i>)	2	-	2	42	-	42	-	-	-
Raslesyke, miltbrandsemfysem, (`Rauschbrand') (<i>Anthrax emphysematosus</i>)	-	-	-	6	-	6	-	-	-
Ondartet ødem (<i>Oedema malignum</i>)	-	-	-	3	-	3	-	-	-
Ondartet katarrhalfeber (<i>Febris catarrhalis maligna</i>)	-	-	-	54	16	18	-	-	-
Lungesyke hos hesten (<i>Pleuro pneumonia contagiosa equi</i>)	57	-	5	-	-	-	-	-	-
Influenza (<i>Influenza</i>)	4	-	-	-	-	-	-	-	-
Svinepest <i>Pneumo-enteritis contagiosa suis</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Svinesyke (smitsom lungebetændelse) (<i>Broncho-pneumonia contagiosa suis</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Rødsyke ('Rothlauf') (<i>Morbus ruber</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Knuterosen (<i>Erythema nodosum</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Rosen (<i>Lymphangitis. Erysipelas</i>)	107	1	-	3	-	-	-	-	-
Lollandsk syke (<i>Enteritis chronica hyperthrophic. bov.</i>)	2	-	-	-	-	-	-	-	-
Brandfeber (<i>Morbus maculosus</i>)	12	-	3	-	-	-	-	-	-
Kværke (<i>Adenitis contagiosa equi</i>)	318	3	16	-	-	-	-	-	-
Tuberkulose (<i>Tuberculosis</i>)	-	-	-	78	51	-	-	-	-
Strålesopsygdom (<i>Actinomycosis</i>)	2	-	-	20	6	-	-	-	-
Sædstrengsforhærdelse og bringesvulster (<i>Fibromycoma. Asco-coccus</i>)	41	1	-	-	-	-	-	-	-
Hvalpesyke (<i>Febris catarrhalis epizootica canum</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Stivkrampe (<i>Tetanus</i>)	4	-	4	1	-	-	-	-	-
Difterit (<i>Diphtheritis</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Kopper (<i>Variola, Vaccina et Ovina</i>)	-	-	-	144	-	-	-	-	-
Overføres	549	5	30	351	73	69	-	-	-

i Buskeruds amt i 1912.

dans le département de Buskerud en 1912).

Tabel VIII. (Forts). (Continuation).

Buskerud.

Sygdomme (Maladies)	Hest (Espèce chevaline)			Ko (Espèce bovine)			Sau (Espèce ovine)		
	anmeldte (signalés)	derav		anmeldte (signalés)	derav		anmeldte (signalés)	derav	
		dræpte (abattus)	døde (morts)		dræpte (abattus)	døde (morts)		dræpte (abattus)	døde (morts)
Overført (transport)	549	5	30	351	73	69	-	-	-
Mundsyke hos hesten (<i>Stomatitis contagiosa pustulosa equi</i>)	20	-	-	-	-	-	-	-	-
Luftveiskatarrh og strengel (<i>Koryza, Pharyngitis et Bronchitis</i>)	244	2	1	12	-	-	-	-	-
Lunge- og Brysthindebetændelse (<i>Pneumonia et Pleuritis</i>)	11	-	-	15	3	-	-	-	-
Fordøjelsessygdomme (indigestion, mave- og tarmkatarrh, diarrhē) (<i>Gastritis. Diarrhoe</i>)	407	5	8	862	46	16	3	-	1
Kolik, forstoppelse (<i>Colica. Obstructio</i>)	261	2	18	98	2	-	-	-	-
Akut diarrhē og blodgang (<i>Diarrhoea acuta et dysenteria</i>)	21	-	-	122	14	14	-	-	-
Trommesyke (<i>Tympanitis</i>)	-	-	-	132	3	13	4	1	-
Forgiftninger ¹⁾ (<i>Intoxications</i>)	16	-	1	51	1	3	-	-	-
Indvoldsorme (<i>Helminthiasis</i>)	85	-	-	-	-	-	-	-	-
Dreiesyke (<i>Hydrocephalus hydratideus</i>)	-	-	-	-	-	-	2	1	1
Akut hjernebetændelse (<i>Menigitis acuta</i>)	8	3	2	4	1	2	-	-	-
Kronisk hjernebetændelse (Koller). (<i>Fatuitas</i>)	4	2	-	-	-	-	-	-	-
Blodurin (<i>Hæmoglobinuria. Hæmoglobinaemia</i>)	74	5	6	97	7	10	-	-	-
Benskjørhet (slikkesyke) (<i>Osteomalacia</i>)	-	-	-	150	16	-	2	-	-
Sveksot (<i>Rachitis</i>)	-	-	-	5	1	-	-	-	-
Hudutslet (<i>Eczema</i>)	134	-	-	109	-	-	-	-	-
Ringorm (<i>Trichophyton tonsurans</i>)	31	-	-	217	-	-	-	-	-
Skurv (<i>Favus</i>)	-	-	-	8	-	-	-	-	-
Skab (<i>Scabies</i>)	2	-	-	-	-	-	-	-	-
Lus (<i>Pediculinae</i>)	75	-	-	2628	-	-	24	-	-
Uregelmæssige fødsler (<i>Partus irregulares</i>)	6	1	-	250	8	-	11	2	-
Misfostre (<i>Monstra</i>)	2	-	1	6	-	1	-	-	-
Overføres	1900	25	67	5117	175	128	46	4	2

¹⁾ Fosfor, mørnje, stryknin, sildelake, koksalt, mel, mykotisk.

Gjet (<i>Espèce caprine</i>)		Svin (<i>Espèce porcine</i>)			Hund (<i>Chiens</i>)			Kat (<i>Chats</i>)		Fjærfæ (<i>Volailles</i>)		Andre dyr (<i>Animaux divers</i>)				
annmeldte (<i>signalés</i>)	derav	annmeldte (<i>signalés</i>)		derav	annmeldte (<i>signalés</i>)		derav	annmeldte (<i>signalés</i>)		derav	annmeldte (<i>signalés</i>)		derav	annmeldte (<i>signalés</i>)		
		dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræpte og døde (<i>abattus et morts</i>)	annmeldte (<i>signalés</i>)	
-	-	-	-	469	21	33	59	3	14	-	-	-	-	31	12	-
-	-	-	-	17	3	10	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
3	1	-	22	1	1	30	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	3	1	1	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	91	-	2	9	-	-	3	-	-	-	-	-	-	-
2	-	2	14	4	5	16	16	1	8	-	-	-	-	3	3	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	2	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	167	8	4	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	6	-	-	29	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
17	-	-	43	-	-	17	-	-	-	-	-	-	-	10	-	-
3	3	-	21	2	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
25	4	2	855	41	57	186	5	26	2	1	-	44	15	-	-	-

Tabel VIII. (Forts.) (Continuation).

Buskerud.

Sygdomme (Maladies)	Hest (Espèce chevaline)			Ko (Espèce bovine)			Sau (Espèce ovine)		
	anmeldte (signalés)	derav		anmeldte (signalés)	derav		anmeldte (signalés)	derav	
		dræpte (abattus)	døde (morts)		dræpte (abattus)	døde (morts)		dræpte (abattus)	døde (morts)
Overført (transport)	1900	25	67	5117	175	128	46	4	2
Børvrængning (<i>Inversio uteri</i>) .	-	-	-	39	1	1	-	-	-
Børdreining (<i>Torsio uteri</i>) . . .	-	-	-	60	3	-	-	-	-
Tilbakeholdt efterbyrd (<i>Retentio placenta</i>)	1	-	-	514	3	2	-	-	-
Kastning (<i>Abortus</i>)	6	-	-	279	5	1	-	-	-
Kalvningsfeber (melkefeber) (<i>Eclampsia puerperalis</i>) . . .	-	-	-	293	4	2	-	-	-
Børbetændelse (<i>Metritis</i>)	-	-	-	145	8	4	4	-	-
Jurbetændelse (<i>Mastitis</i>)	7	-	-	436	9	13	5	-	-
Forfangenhet (<i>Hordeatio. Kribthiasis</i>)	30	-	-	11	-	-	-	-	-
Klaphingstoperationer (<i>Operationes ob kryptorchismum</i>) .	11	-	-	-	-	-	-	-	-
Kastrationer (<i>Castrationes</i>) . . .	378	-	-	18	-	-	15	-	-
Kræft (<i>Carcinoma et sarcoma</i>) . .	3	3	-	-	-	-	-	-	-
Hov- og klovklidelser (<i>Vitia unguis</i>)	434	-	-	74	-	-	-	-	-
Øielidelser (<i>Vitia oculorum</i>) . .	82	-	-	26	-	-	-	-	-
Led- og slimsækklidelser (<i>Articulitis et bursitis</i>)	435	10	2	151	7	-	-	-	-
Kirurg. tillædde (sår, kontusioner, absces etc. (<i>Vulnera, contusions, abscessus etc.</i>)	837	8	3	273	16	2	4	3	-
Struma (<i>Struma</i>)	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Sukkersyge (<i>Diabetes</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Andre behandlede sygdomstilfælde (<i>Casus ceteri</i>)	196	8	8	410	100	19	2	-	1
Ialt (total)	4316	54	80	7846	331	172	76	7	3

Gjet (<i>Espèce caprine</i>)			Svin (<i>Espèce porcine</i>)			Hund (<i>Chiens</i>)			Kat (<i>Chats</i>)			Fjærfæ (<i>Volailles</i>)			Andre dyr (<i>Animaux divers</i>)		
anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav	
	dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræpte og døde (<i>abattus et morts</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræpte og døde (<i>abattus et morts</i>)	døde (<i>morts</i>)
25	4	2	855	41	57	186	5	26	2	1	-	44	15	-	-	-	-
-	-	-	3	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	3	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	11	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	15	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
11	-	-	1	334	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	334	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	23	4	-	50	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1	-	1	27	5	7	15	1	-	-	-	-	8	7	-	-	-	-
37	4	3	1278	52	64	280	10	26	3	1	1	53	22	-	-	-	-

Tabel IX.

De vigtigste husdrysygdomme
(Cas de maladies des animaux domestiques)

Sygdomme <i>(Maladies)</i>	Hest <i>(Espèce chevaline)</i>			Ko <i>(Espèce bovine)</i>			Sau <i>(Espèce ovine)</i>		
	anmeldte <i>(signalés)</i>	derav		anmeldte <i>(signalés)</i>	derav		anmeldte <i>(signalés)</i>	derav	
		døpte <i>(abattus)</i>	døde <i>(morts)</i>		døpte <i>(abattus)</i>	døde <i>(morts)</i>		døpte <i>(abattus)</i>	døde <i>(morts)</i>
Miltbrand (<i>Anthrax</i>)	3	-	3	17	-	17	-	-	-
Ondartet Ødem (<i>Oedema malignum</i>)	-	-	-	4	-	4	-	-	-
Ondartet katarrhalfeber (<i>Febris catarrhalis maligna</i>)	-	-	-	3	-	1	-	-	-
Lungesyke hos hesten (<i>Pleuropneumonia contagiosa equi</i>)	25	-	1	-	-	-	-	-	-
Rødsyke («Rothlauf») (<i>Morbus ruber</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Knuterosen (<i>Erythema nodosum</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Rosen (<i>Lymphangitis. Erysipelas</i>)	80	1	-	10	-	-	-	-	-
Brandfeber (<i>Morbus maculosus</i>)	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Kværke (<i>Adenitis contagiosa equi</i>)	297	-	8	-	-	-	-	-	-
Tuberkulose (<i>Tuberculosis</i>)	-	-	-	30	12	1	-	-	-
Strålespsygdom (<i>Actinomycosis</i>)	1	-	-	8	3	-	-	-	-
Sædstrengsførhærdelse og bringesvulster (<i>Fibromycoma. Asco-coccus</i>)	23	-	-	-	-	-	-	-	-
Hvalpesyke (<i>Febris catarrhalis epizootica canum</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Stivkrampe (<i>Tetanus</i>)	1	-	1	-	-	-	-	-	-
Kopper (<i>Variola, Vaccina et Ovina</i>)	-	-	-	79	-	-	-	-	-
Luftveiskatarrh og strengel (<i>Koryza, Pharyngitis et Bronchitis</i>)	128	2	-	2	-	-	-	-	-
Lunge- og brysthindebetændelse (<i>Pneumonia et pleuritis</i>)	15	-	4	20	4	4	-	-	-
Fordællesspsygdomme (indigestion, mave- og tarmkatarrh, diarrhæ) (<i>Gastritis. Diarrhoe</i>)	186	-	1	728	26	9	-	-	-
Kolik, forstoppelse (<i>Colica. Obstruction</i>)	185	-	12	82	4	1	-	-	-
Overføres	945	3	30	983	49	37	-	-	-

i Jarlsberg og Larviks amt i 1912.

dans le département de Jarlsberg et Larvik en 1912).

Tabel IX. (Forts.) (Continuation).

Jarlsberg og

Sygdomme (Maladies)	Hest (Espèce chevaline)			Ko (Espèce bovine)			Sau (Espèce ovine)		
	anmeldte (signalés)	derav		anmeldte (signalés)	derav		anmeldte (signalés)	derav	
		drepte (abattus)	døde (morts)		drepte (abattus)	døde (morts)		drepte (abattus)	døde (morts)
Overført (transport)	945	3	30	983	49	37	-	-	-
Akut diarré og blodgang (<i>Diarrhoea acuta et dysenteria</i>) . . .	7	-	3	46	-	-	-	-	-
Trommesyke (<i>Tympanitis</i>) . . .	-	-	-	65	4	2	-	-	-
Forgiftninger ¹⁾ (<i>Intoxications</i>) . . .	6	-	2	20	1	3	-	-	-
Indvoldsome (<i>Helminthiasis</i>) . . .	22	1	2	1	-	-	-	-	-
Akut hjernebetændelse (<i>Meningitis acuta</i>) . . .	-	-	-	4	2	2	-	-	-
Kronisk hjernebetændelse (Koller) (<i>Fatuitas</i>) . . .	4	-	-	-	-	-	-	-	-
Blodurin (<i>Hæmoglobinuria. Hæmoglobinæmia</i>) . . .	18	1	-	55	2	6	-	-	-
Benskjørhet (slikkesyke) (<i>Osteomalacia</i>) . . .	3	-	-	111	8	1	-	-	-
Sveksot (<i>Rachitis</i>) . . .	-	-	-	2	-	-	-	-	-
Hudutslet (<i>Eczema</i>) . . .	127	-	-	96	-	-	-	-	-
Ringorm (<i>Trichophyton tonsurans</i>) . . .	11	-	-	40	-	-	-	-	-
Skab (<i>Scabies</i>) . . .	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Lus (<i>Pediculinae</i>) . . .	104	-	-	644	-	-	-	-	-
Uregelmæssige fødsler (<i>Partus irregulares</i>) . . .	3	-	-	120	4	-	1	-	-
Misfostre (<i>Monstra</i>) . . .	3	-	-	3	1	-	-	-	-
Børvrængning (<i>Inversio uteri</i>) . . .	-	-	-	23	-	-	-	-	-
Børdreining (<i>Torsio uteri</i>) . . .	-	-	-	38	5	-	-	-	-
Tilbakeholdt efterbyrd (<i>Retention placenteæ</i>) . . .	2	-	-	287	-	1	-	-	-
Kastning (<i>Abortus</i>) . . .	-	-	-	38	-	-	-	-	-
Kalvningsfeber (melkefeber) (<i>Clampsia puerperalis</i>) . . .	-	-	-	144	-	2	-	-	-
Børbetændelse (<i>Metritis</i>) . . .	1	-	-	74	-	7	-	-	-
Jurbetændelse (<i>Mastitis</i>) . . .	4	-	-	216	8	1	-	-	-
Forfangenhet (<i>Hordeatio. Kribthiasis</i>) . . .	19	-	-	1	-	-	-	-	-
Klapningstoperationer (<i>Operations ob kryptorchismum</i>) . .	3	-	-	-	-	-	-	-	-
Overføres	1283	5	37	3011	84	62	-	-	-

¹⁾ Zinkhvitt, blyacetat, arsenik, mørnje, salt, stryknia, rævgift, sildelake, fiskeavfald, eqvisetum, mask, for, havre, ormbit.

Larvik.

Tabel IX. (Forts.) (Continuation).

Jarlsberg og

Sygdomme (Maladies).	Hest (Espèce chevaline)			Ko (Espèce bovine)			Sau (Espèce ovine)		
	anmeldte (signalés)	derav		anmeldte (signalés)	derav		anmeldte (signalés)	derav	
		dræpte (abattus)	døde (morts)		dræpte (abattus)	døde (morts)		dræpte (abattus)	døde (morts)
Overført (transport)	1283	5	37	3011	84	62	-	-	-
Kastrationer (Castrationes) . . .	273	-	-	16	-	-	2	-	-
Hov- og klovlidelser (Vitia ungvis)	167	-	-	25	-	-	-	-	-
Øielidelser (Vitia oculorum) . . .	34	-	-	13	-	-	1	-	-
Led- og slimsækliedelser (Articulitis et bursitis)	225	10	-	72	6	-	-	-	-
Kirurg. tilfælde (sår, kontusioner, absces etc.) (Vulnera contumescens, abscessus etc.)	566	6	1	260	8	1	-	-	-
Andre behandlede sygdomstilfælde (Casus ceteri)	183	9	3	513	82	20	-	-	-
Ialt (total)	2731	30	41	3910	180	83	3	-	-

Larvik.

Gjet (<i>Espèce caprine</i>)			Svin (<i>Espèce porcine</i>)			Hund (<i>Chiens</i>)			Kat (<i>Chats</i>)			Fjærfæ (<i>Volailles</i>)			Andre dyr (<i>Animaux divers</i>)		
anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav	
	dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræpte og døde (<i>abattus et morts</i>)	døde (<i>morts</i>)
-	-	-	567	17	24	123	7	14	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	321	-	1	13	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	6	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	1	1	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	20	7	2	33	2	-	1	-	-	2	-	-	-	-	-
-	-	-	46	5	1	9	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-
-	-	-	955	30	28	186	9	14	1	-	-	3	-	-	-	-	-

Tabel X.

De vigtigste husdrysygdomme
(Cas de maladies des animaux domestiques)

Sygdomme (Maladies).	Hest (Espèce chevaline)			Ko (Espèce bovine)			Sau (Espèce ovine)		
	anmeldte (signalés)	derav		anmeldte (signalés)	derav		anmeldte (signalés)	derav	
		dræpte (abattus)	døde (morts)		dræpte (abattus)	døde (morts)		dræpte (abattus)	døde (morts)
Miltbrand (<i>Anthrax</i>)	1	-	1	9	-	9	-	-	-
Raslesyke, miltbrandsemfysem, ("Rauschbrand") (<i>Anthrax emphysematosus</i>)	-	-	-	2	1	1	-	-	-
Ondartet ødem (<i>Oedema malignum</i>)	1	-	1	1	-	1	-	-	-
Ondartet katarrhalfeber (<i>Febris catarrhalis maligna</i>)	-	-	-	74	52	19	-	-	-
Lungesyke hos hesten (<i>Pleuropneumonia contagiosa equi</i>)	29	-	3	-	-	-	-	-	-
Svinepest (<i>Pneumo-enteritis contagiosa suis</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Svinesyke (smitsom lungebetændelse) (<i>Broncho-pneumonia contagiosa suis</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Rødsyke ("Rothlauf") (<i>Morbus ruber</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Knuterosen (<i>Erythema nodosum</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Rosen (<i>Lymphangitis. Erysipelas</i>)	146	-	-	2	-	-	-	-	-
Lollandsk syke (<i>Enteritis chronica hyperthrofica bovis</i>)	-	-	-	1	1	-	-	-	-
Brandfeber (<i>Morbus maculosus</i>)	8	-	2	-	-	-	-	-	-
Kværke (<i>Adenitis contagiosa equi</i>)	261	7	7	-	-	-	-	-	-
Tuberkulose (<i>Tuberculosis</i>)	-	-	-	285	126	-	-	-	-
Strålesopsygdom (<i>Actinomyces</i>)	2	-	-	38	17	-	-	-	-
Sædstrengsforhærdelse og bringesvulster (<i>Fibromycoma. Asco-coccus</i>)	50	1	-	-	-	-	-	-	-
Hvalpesyke (<i>Febris catarrhalis epizootica canum</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Overføres	498	8	14	412	197	30	-	-	-

1) Elg.

i Hedemarkens amt i 1912.

dans le département de Hedemarken en 1912).

Tabel X. (Forts.) (Continuation).

Hedemarken.

Sygdomme (Maladies)	Hest (Espèce chevaline)			Ko (Espèce bovine)			Sau (Espèce ovine)		
	anmeldte (signalés)	derav		anmeldte (signalés)	derav		anmeldte (signalés)	derav	
		drepte (abattus)	døde (morts)		drepte (abattus)	døde (morts)		drepte (abattus)	døde (morts)
Overført (transport)	498	8	14	412	197	30	-	-	-
Stivkrampe (<i>Tetanus</i>)	5	3	2	-	-	-	2	-	2
Difterit (<i>Diphtheritis</i>)	-	-	-	1	1	-	-	-	-
Kopper (<i>Variola, Vaccina et Ovina</i>)	-	-	-	257	-	-	-	-	-
Mundsyke hos hesten (<i>Stomatitis contagiosa pustulosa equi</i>)	4	-	-	-	-	-	-	-	-
Luftveiskatarrh og strengel (<i>Koryza, Pharyngitis et Bronchitis</i>)	243	1	-	36	1	-	1	-	-
Lunge- og brysthindbetændelse (<i>Pneumonia et Pleuritis</i>)	9	1	4	6	1	2	-	-	-
Fordøielsessygdomme (indigestion, mave- og tarmkatarrh, diarré) (<i>Gastritis, Diarrhoea</i>)	251	1	1	1304	80	11	1	-	-
Kolik, forstoppelse (<i>Colica. Obstructio</i>)	322	4	16	166	4	-	11	-	-
Akut diarré og blodgang (<i>Diarrhoea acuta et dysenteria</i>)	8	-	4	64	2	13	-	-	-
Trommesyke (<i>Tympanitis</i>)	6	-	-	242	4	7	5	-	1
Forgiftninger ¹⁾ (<i>Intoxications</i>)	1	-	-	14	1	4	-	-	-
Indvoldsorme (<i>Helminthiasis</i>)	51	-	1	1	-	-	5	5	-
Akut hjernebetændelse (<i>Menigitis acuta</i>)	-	-	-	3	1	2	-	-	-
Kronisk hjernebetændelse (koller) (<i>Fatuitas</i>)	3	1	-	-	-	-	-	-	-
Blodurin (<i>Hæmoglobinuria. Hæmoglobinaemia</i>)	70	9	3	299	8	26	-	-	-
Benskjørhet (slikkesyke) (<i>Osteomalacia</i>)	-	-	-	336	33	-	-	-	-
Sveksot (<i>Rachitis</i>)	-	-	-	105	15	-	-	-	-
Hudutslet (<i>Eczema</i>)	252	-	-	61	-	-	-	-	-
Ringorm (<i>Trichophyton tonsurans</i>)	1	-	-	453	-	-	-	-	-
Skab (<i>Scabies</i>)	24	-	-	6	-	-	-	-	-
Lus (<i>Pediculinae</i>)	193	-	-	5476	-	-	-	-	-
Uregelmæssige fødsler (<i>Partus irregulares</i>)	11	-	1	318	11	3	4	1	-
Overføres	1952	28	46	9560	359	98	29	6	3

¹⁾ Arsenik, bly, mørnje, solanin, stryknin, fosfor, koksalt, sildelake, sop, fluesop, muggent for, menneskeurin.

Gjet (<i>Espèce caprine</i>)			Svin (<i>Espèce porcine</i>)			Hund (<i>Chiens</i>)			Kat (<i>Chats</i>)			Fjærfæ (<i>Volailles</i>)			Andre dyr (<i>Animaux divers</i>)	
anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	anmeldte (<i>signalés</i>)
	dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræpte og døde (<i>abattus et morts</i>)	dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)	dræpte og døde (<i>abattus et morts</i>)
-	-	-	684	25	56	35	8	4	-	-	-	-	-	-	1	1
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	13	2	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	20	4	2	1	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	70	2	4	10	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	41	1	1	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	21	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	18	3	8	10	-	-	8	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	5	4	1	31	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	391	7	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	35	-	-	25	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	20	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	2	-	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	242	-	-	10	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-
1	-	1	42	8	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1	-	1	1604	56	74	130	3	13	3	-	1	21	21	3	3	3

Tabel X. (Forts.) (Continuation).

Hedemarken.

Sygdomme (Maladies)	Hest (Espèce chevaline)			Ko (Espèce bovine)			Sau (Espèce ovine)		
	anmeldte (signalés)	derav		anmeldte (signalés)	derav		anmeldte (signalés)	derav	
		dræpte (abattus)	døde (morts)		dræpte (abattus)	døde (morts)		dræpte (abattus)	døde (morts)
Overført (transport)	1952	28	46	9560	359	98	29	6	3
Misfostre (<i>Monstra</i>)	-	-	-	12	1	1	-	-	-
Børvrængning (<i>Inversio uteri</i>)	-	-	-	34	1	-	-	-	-
Børdreining (<i>Torsio uteri</i>)	-	-	-	79	4	1	-	-	-
Tilbakeholdt efterhyrd (<i>Retentio placentaæ</i>)	28	-	-	648	1	4	-	-	-
Kastning (<i>Abortus</i>)	9	-	-	336	5	-	-	-	-
Kalvningsfeber (melkefeber) (<i>Eclampsia puerperalis</i>)	-	-	-	203	-	1	-	-	-
Børbeteendelse (<i>Metritis</i>)	1	-	-	123	1	13	1	-	1
Jurbetændelse (<i>Mastitis</i>)	14	-	-	450	7	6	3	-	-
Forfangenhet (<i>Hordeatio. Kri-thiasis</i>)	25	-	-	3	-	-	-	-	-
Klaphingstoperationer (<i>Opera-tiones ob kryptorchismum</i>) . .	13	1	-	-	-	-	-	-	-
Kastrationer (<i>Castrationes</i>) . . .	453	1	-	12	-	-	64	-	-
Kreft (<i>Carcinoma et Sarcoma</i>)	2	1	-	1	1	-	-	-	-
Hov- og klovlidelser (<i>Vitia ungvris</i>)	595	2	-	180	2	-	-	-	-
Øielidelser (<i>Vitia oculorum</i>)	61	-	-	50	1	-	2	-	-
Led- og slimækridelser (<i>Articulitis et bursitis</i>)	611	18	-	187	2	-	-	-	-
Kirurg. tilfælde (sår, kontusioner, absces etc. (<i>Vulnera, contu-siones, abscessus etc.</i>)	1341	12	4	530	24	1	3	-	-
Andre behandlede sygdomstil-fælde (<i>Casus ceteri</i>)	683	15	17	754	98	13	7	3	2
Ialt (total)	5788	78	67	13112	507	138	109	9	6

Gjet (<i>Espèce caprine</i>)			Svin (<i>Espèce porcine</i>)			Hund (<i>Chiens</i>)			Kat (<i>Chats</i>)			Fjærfæ (<i>Volailles</i>)			Andre dyr (<i>Animaux divers</i>)		
anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav	
	døpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		døpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		døpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		døpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		døpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		døpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)
1	-	1	1604	56	74	130	3	13	3	-	-	1	21	21	3	3	-
-	-	-	-	7	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1	-	-	27	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
5	-	-	1200	-	-	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	3	3	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	5	-	-	-	14	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	27	1	-	4	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1	-	-	82	5	-	36	-	-	4	-	-	-	-	-	-	-	-
2	2	-	86	19	9	29	1	2	2	-	-	-	-	-	-	-	-
10	2	1	3043	85	85	221	8	15	9	-	1	21	21	3	3	3	3

Tabel XI.

De vigtigste husdrysygdomme
(Cas de maladies des animaux domestiques)

Sygdomme (Maladies)	Hest (Espèce chevaline)			Ko (Espèce bovine)			Sau (Espèce ovine)					
	anmeldte (signalés)	derav	dræpte (abattus)	døde (morts)	anmeldte (signalés)	derav	dræpte (abattus)	døde (morts)	anmeldte (signalés)	derav	dræpte (abattus)	døde (morts)
Miltbrand (<i>Anthrax</i>)	-	-	-	-	18	1	17	-	-	-	-	-
Raslesyke, miltbrandsemfysem (`Rauschbrand') (<i>Anthrax emphysematosus</i>)	-	-	-	-	16	3	13	-	-	-	-	-
Ondartet ødem (<i>Oedema malignum</i>)	-	-	-	-	2	-	1	-	-	-	-	-
Ondartet katarrhalfeber (<i>Febris catarrhalis maligna</i>)	-	-	-	-	91	53	19	4	-	-	-	4
Lungesyke hos hesten (<i>Pleuro-pneumonia contagiosa equi</i>)	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Influenza (<i>Influenza</i>)	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Svinesyke (smitsom lungebetændelse) (<i>Broncho-pneumonia contagiosa suis</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Rødsyke («Rothlauf») (<i>Morbus ruber</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Knuterosen (<i>Erythema nodosum</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Rosen (<i>Lymphangitis. Erysipelas</i>)	114	-	-	-	3	-	1	-	-	-	-	-
Lollandsk syke (<i>Enteritis pseudo-tuberculosis chronica</i>)	-	-	-	-	22	21	-	-	-	-	-	-
Brandfeber (<i>Morbus maculosus</i>)	14	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Kværke (<i>Adenitis contagiosa equi</i>)	292	6	11	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Tuberkulose (<i>Tuberculosis</i>)	-	-	-	-	65	61	1	-	-	-	-	-
Strålespsygdom (<i>Actinomycetes</i>)	1	-	-	-	32	10	-	-	-	-	-	-
Sædstrengsforhærdelse og bringesvulster (<i>Fibromycoma. Asco-coccus</i>)	56	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Hvalpesyke (<i>Febris catarrhalis epizootica canum</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Stivkrampe (<i>Tetanus</i>)	5	1	4	1	-	-	1	-	-	-	-	-
Kopper (<i>Variola, Vaccina et Ovina</i>)	-	-	-	-	116	-	-	-	-	-	-	-
Overføres	486	8	17	366	149	53	4	-	-	-	-	4

i Kristians amt i 1912.

dans le département de Kristians en 1912).

Gjet (<i>Espèce caprine</i>)		Svin (<i>Espèce porcine</i>)		Hund (<i>Chiens</i>)		Kat (<i>Chats</i>)		Fjærfæ (<i>Volailles</i>)		Andre dyr (<i>Animaux divers</i>)	
anmeldte (<i>signalés</i>)	derav	anmeldte (<i>signalés</i>)	derav	anmeldte (<i>signalés</i>)	derav	anmeldte (<i>signalés</i>)	derav	anmeldte (<i>signalés</i>)	derav	anmeldte (<i>signalés</i>)	derav
dræpte (<i>abattus</i>)		dræpte (<i>abattus</i>)		dræpte (<i>abattus</i>)		dræpte (<i>abattus</i>)		dræpte og døde (<i>abattus et morts</i>)		dræpte (<i>abattus</i>)	
-	-	3	-	3	-	-	-	-	-	-	-
-	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-
-	-	77	3	9	-	-	-	-	-	-	-
-	-	341	21	47	-	-	-	-	-	-	-
-	-	417	12	16	-	1	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	7	2	-	-	-	-	-	-	5	-
-	-	-	-	-	55	4	8	-	-	5	-
68	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
68	-	846	38	76	56	4	8	-	-	5	5

Tabel XI. (Forts.) (Continuation).

Kristians.

Sygdomme (Maladies)	Hest (Espèce chevaline)			Ko (Espèce bovine)			Sau (Espèce ovine)		
	Anmeldte (signalés)	derav		Anmeldte (signalés)	derav		Anmeldte (signalés)	derav	
		dræpte (abattus)	døde (morts)		dræpte (abattus)	døde (morts)		dræpte (abattus)	døde (morts)
Overført (transport)	486	8	17	366	149	53	4	-	4
Mundsyke hos hesten (<i>Stomatitis contagiosa pustulosa equi</i>) . .	13	-	-	-	-	-	-	-	-
Akut luftveiskatarrh og strengel (<i>Koryza, Pharyngitis et Bronchitis</i>)	319	2	1	8	2	-	-	-	-
Lunge- og brysthindbetændelse (<i>Pneumonia et Pleuritis</i>) . .	4	-	2	10	5	-	1	-	1
Fordiellessygdomme (indigestion, mave- og tarmkatarrh, diarré) (<i>Gastritis. Diarrhoea</i>)	544	4	9	1626	102	39	4	-	-
Kolik, forstoppelse (<i>Colica. Obstruction</i>)	378	1	18	270	23	12	1	1	-
Akut diarré og blodgang (<i>Diarrhoea acuta et dysenteria</i>) .	11	-	2	72	7	16	-	-	-
Trommesyke (<i>Tympanitis</i>)	-	-	-	240	5	3	-	-	-
Forgiftninger ¹ (<i>Intoxicationes</i>)	4	-	1	10	-	6	-	-	-
Indvoldssorme (<i>Helminthiasis</i>)	109	-	1	-	-	-	-	-	-
Dreiesyke (<i>Hydrocephalus hydrocephalus</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Akut hjernebetændelse (<i>Menigitis acuta</i>)	3	-	1	7	4	1	-	-	-
Kronisk hjernebetændelse (koller) (<i>Fatuitas</i>)	8	3	-	1	1	-	-	-	-
Blodurin (<i>Hæmoglobinuria. Hæmoglobinæmia</i>)	64	5	6	333	20	66	-	-	-
Benskjørhet (slikkesyke) (<i>Osteomalacia</i>)	-	-	-	970	105	2	1	-	-
Sveksot (<i>Rachitis</i>)	10	-	-	230	-	16	-	-	-
Hudutslet (<i>Eczema</i>)	199	-	-	120	-	-	-	-	-
Ringorm (<i>Trichophytontonsurans</i>)	14	-	-	404	-	-	-	-	-
Skab (<i>Scabies</i>)	-	-	-	1	-	-	-	-	-
Lus (<i>Pediculæ</i>)	286	-	-	6260	-	-	-	-	-
Uregelmæssige fødsler (<i>Partus irregulares</i>)	14	-	2	334	21	1	3	-	-
Misfostre (<i>Monstra</i>)	-	-	-	12	3	-	-	-	-
Overføres	2466	23	60	11274	447	215	14	1	5

¹) Arsenik, salt, saltlake, stryknin, plantegift, urin.

Gjet (<i>Espèce caprine</i>)			Svin (<i>Espèce porcine</i>)			Hund (<i>Chiens</i>)			Kat (<i>Chats</i>)			Fjærfæ (<i>Volailles</i>)			Andre dyr (<i>Animaux divers</i>)		
anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav	
	drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)
68	-	-	846	38	76	56	4	8	-	-	-	-	-	-	5	5	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	4	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2	2	-	27	4	6	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2	-	-	125	8	2	22	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	32	4	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1	-	-	9	1	3	5	1	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	17	2	2	25	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	22	-	8	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	12	3	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	576	7	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
7	-	-	28	-	-	35	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	6	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
285	-	-	198	-	-	7	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2	-	-	72	14	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
367	2	-	1976	82	102	156	5	13	1	-	-	-	5	5	-	-	-

Tabel XI. (Forts.) (Continuation).

Kristians.

Sygdomme (Maladies)	Hest (<i>Espèce chevaline</i>)			Ko (<i>Espèce bovine</i>)			Sau (<i>Espèce ovine</i>)		
	anmeldte (signales)	derav		anmeldte (signales)	derav		anmeldte (signales)	derav	
		dræpte (abattus)	døde (morts)		dræpte (abattus)	døde (morts)		dræpte (abattus)	døde (morts)
Overført (<i>transport</i>)	2466	23	60	11274	447	215	14	1	5
Børvrængning (<i>Inversio uteri</i>) .	-	-	-	60	-	1	2	2	-
Børdreining (<i>Torsio uteri</i>) . . .	-	-	-	96	-	-	-	-	-
Tilbageholdt efterbyrd (<i>Retentio placenta</i>)	3	-	-	627	-	9	-	-	-
Kastning (<i>Abortus</i>)	11	-	-	209	-	1	1	-	-
Kalvningssfeber (melkefeber) (<i>Eclampsia puerperalis</i>)	-	-	-	306	-	2	-	-	-
Børbetændelse (<i>Metritis</i>)	-	-	-	139	4	8	1	-	-
Jurbetændelse (<i>Mastitis</i>)	19	-	-	523	9	3	5	2	-
Forfangenhet (<i>Hordeatio. Kri-thiasis</i>)	30	-	-	11	1	-	-	-	-
Klaphingstoperationer (<i>Opera-tiones ob kryptorchismum</i>) . .	13	-	-	-	-	-	-	-	-
Kastrationer (<i>Castrationes</i>) . . .	735	-	-	30	-	-	100	-	-
Kræft (<i>Carcinoma et Sarcoma</i>) .	3	2	-	1	1	-	-	-	-
Hov- og klovli delser (<i>Vitia ungvris</i>)	635	2	-	240	2	-	-	-	-
Øielidelser (<i>Vitia oculorum</i>) . .	117	-	-	200	1	-	3	-	-
Led- og slimsækli delser (<i>Articu-litis et bursitis</i>)	617	15	1	195	5	-	-	-	-
Kirurg. tilfælde (sår, kontusioner, absces etc.) (<i>Vulnera, contu-siones, abscessus etc.</i>)	1181	8	6	375	8	-	2	-	-
Sviva	4	2	-	-	-	-	-	-	-
Andre behandlede sygdomstil-fælde (<i>Casus ceteri</i>)	808	14	9	873	155	7	41	10	11
Ialt (<i>total</i>)	6642	66	76	15159	628	246	169	15	16

Gjet (<i>Espèce caprine</i>)			Svin (<i>Espèce porcine</i>)			Hund (<i>Chiens</i>)			Kat (<i>Chats</i>)			Fjærfæ (<i>Volailles</i>)			Andre dyr (<i>Animaux divers</i>)		
annmeldte (<i>signalés</i>)	derav		annmeldte (<i>signalés</i>)	derav		annmeldte (<i>signalés</i>)	derav		annmeldte (<i>signalés</i>)	derav		annmeldte (<i>signalés</i>)	derav		annmeldte (<i>signalés</i>)	derav	
	dreæpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dreæpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dreæpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dreæpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dreæpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dreæpte og døde (<i>abattus et morts</i>)	døde (<i>morts</i>)
367	2	-	1976	82	102	156	5	13	1	-	-	5	-	-	5	5	-
-	-	-	6	2	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
5	-	-	7	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1	-	5	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	42	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
3	-	-	599	-	-	-	3	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	8	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	1	-	-	-	17	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	26	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	12	1	1	15	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2	1	-	88	7	-	72	-	-	6	-	-	-	-	-	-	-	-
380	3	5	2768	94	104	265	5	14	8	-	-	5	5	-	-	-	-

Tabel XII.

De vigtigste husdyrsygdomme
(Cas de maladies des animaux domestiques)

Sygdomme (Maladies)	Hest (Espèce chevaline)			Ko (Espèce bovine)			Sau (Espèce ovine)		
	anmeldte (signalés)	derav	døde (morts)	anmeldte (signalés)	derav	døde (morts)	anmeldte (signalés)	derav	døde (morts)
Miltbrand (<i>Anthrax</i>)	3	-	3	9	-	9	3	1	2
Raslesyke, miltbrandsemfysem, ('Rauschbrand') (<i>Anthrax emphysematosus</i>)	1	-	1	2	-	2	-	-	-
Ondartet ødem (<i>Oedema malignum</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Bråsot (<i>Gastromycosis ovis</i>)	-	-	-	-	-	-	3	-	3
Ondartet katarrhalfeber (<i>Febris catarrhalis maligna</i>)	-	-	-	22	7	10	-	-	-
Influenza (<i>Influenza</i>)	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Rødsyke ('Rothlauf') (<i>Morbus ruber</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Knuterosen (<i>Erythema nodosum</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Rosen (<i>Lymphangitis. Erysipelas</i>)	41	-	-	1	-	-	-	-	-
Lollandsk syke (<i>Enteritis chronica pseudotuberculosis bovis</i>)	-	-	-	1	1	-	-	-	-
Brandfeber (<i>Morbus maculosus</i>)	1	1	-	-	-	-	-	-	-
Kværke (<i>Adenitis contagiosa equi</i>)	97	1	5	-	-	-	-	-	-
Tuberkulose (<i>Tuberculosis</i>)	-	-	-	4	4	-	-	-	-
Strålesopsygdom (<i>Actinomycosis</i>)	1	-	-	9	1	-	-	-	-
Sædstrengsforhærdelse og bringesvulster (<i>Fibromycoma. Asco-coccus</i>)	11	-	-	3	-	-	-	-	-
Hvalpesyke (<i>Febris catarrhalis epizootica canum</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Stivkrampe (<i>Tetanus</i>)	1	-	1	-	-	-	-	-	-
Kopper (<i>Variola, Vaccina et Ovina</i>)	-	-	-	53	-	-	-	-	-
Mundsyke hos hesten (<i>Stomatitis contagiosa pustulosa equi</i>)	2	-	-	-	-	-	-	-	-
Luftveiskatarrh og strengel (<i>Koryza, Pharyngitis et Bronchitis</i>)	95	-	-	17	1	-	-	-	-
Overføres	254	2	10	121	14	21	6	1	5

i Bratsberg amt i 1912.

dans le département de Bratsberg en 1912).

Gjet (<i>Espèce caprine</i>)		Svin (<i>Espèce porcine</i>)		Hund (<i>Chiens</i>)		Kat (<i>Chats</i>)		Fjærfæ (<i>Volailles</i>)		Andre dyr (<i>Animaux divers</i>)	
anmeldte (<i>signalés</i>)	derav	anmeldte (<i>signalés</i>)	derav	anmeldte (<i>signalés</i>)	derav	anmeldte (<i>signalés</i>)	derav	anmeldte (<i>signalés</i>)	derav	anmeldte (<i>signalés</i>)	anmeldte (<i>signalés</i>)
dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)	dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)	dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)	dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)	dræpte og døde (<i>abattus et morts</i>)	anmeldte (<i>signalés</i>)	dræpte og døde (<i>abattus et morts</i>)	anmeldte (<i>signalés</i>)
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2	-	2	4	-	-	1	-	-	-	-	-
-	-	56	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	89	1	16	4	50	2	5	2	1	-
-	-	-	5	2	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	9	-	-	1	-	-
2	-	2	149	6	22	60	2	5	3	1	-

Tabel XII. (Forts.) (Continuation).

Bratsberg.

Sygdomme (Maladies)	Hest (Espèce chevaline)			Ko (Espèce bovine)			Sau (Espèce ovine)		
	anmeldte (signalés)	derav		anmeldte (signalés)	derav		anmeldte (signalés)	derav	
		dræpte (abattus)	døde (morts)		dræpte (abattus)	døde (morts)		dræpte (abattus)	døde (morts)
Overført (transport)	254	2	10	121	14	21	6	1	5
Lunge- og brysthindbetændelse (<i>Pneumonia et Pleuritis</i>) . . .	1	-	-	6	1	1	2	-	1
Fordøjelsessygdomme (indigestion, mave- og tarmkatarrh, diarrhē) (<i>Gastritis. Diarrhoe</i>)	181	1	2	584	16	10	-	-	-
Kolik, forstoppelse (<i>Colica. Obstructio</i>)	136	1	9	53	2	2	1	-	-
Akut diarrhē og blodgang (<i>Diarrhoea acuta et dysenteria</i>) . . .	3	-	-	53	-	5	-	-	-
Trommesyke (<i>Tympanitis</i>)	9	-	-	70	2	6	-	-	-
Forgiftninger ¹⁾ (<i>Intoxications</i>)	1	-	-	11	1	8	-	-	-
Indvoldsorme (<i>Helminthiasis</i>) . .	7	-	-	-	-	-	-	-	-
Akut hjernebetændelse (<i>Meningitis acuta</i>)	2	2	-	1	1	-	-	-	-
Kronisk hjernebetændelse (kol-ler) (<i>Fatuitas</i>)	3	2	-	1	-	-	-	-	-
Blodurin (<i>Hæmoglobinuria. Haemoglobinaemia</i>)	8	-	-	25	-	2	-	-	-
Benskjørhet (slikkesyke) (<i>Osteomalacia</i>)	-	-	-	97	5	-	-	-	-
Sveksot (<i>Rachitis</i>)	2	1	-	-	-	-	-	-	-
Hudutslet (<i>Eczema</i>)	109	-	-	43	-	-	-	-	-
Ringorm (<i>Trichophyton tonsurans</i>)	-	-	-	9	-	-	-	-	-
Skurv (<i>Favus</i>)	2	-	-	4	-	-	-	-	-
Skab (<i>Scabies</i>)	-	-	-	1	-	-	-	-	-
Lus (<i>Pediculinæ</i>)	10	-	-	631	-	-	20	-	-
Uregelmessige fødsler (<i>Partus irregulares</i>)	-	-	-	95	9	1	-	-	-
Misfostre (<i>Monstra</i>)	-	-	-	1	-	-	-	-	-
Børvrængning (<i>Inversio uteri</i>) . .	-	-	-	13	2	2	-	-	-
Bordreining (<i>Torsio uteri</i>) . . .	-	-	-	27	4	2	-	-	-
Tilbageholdt efterbyrd (<i>Retention placente</i>)	1	-	1	200	-	5	-	-	-
Kastning (<i>Abortus</i>)	-	-	-	139	-	-	-	-	-
Overføres	729	9	22	2185	57	65	29	1	6

¹⁾ Arsenikvask, mørje, stryknin, salt, bedærvet fôr, kunstgjødsel, sop, ormbit.

Gjet (<i>Espèce caprine</i>)			Svin (<i>Espèce porcine</i>)			Hund (<i>Chiens</i>)			Kat (<i>Chats</i>)			Fjærfæ (<i>Volailles</i>)			Andre dyr (<i>Animaux divers</i>)		
annmeldte (<i>signalés</i>)	derav	døde (<i>morts</i>)	annmeldte (<i>signalés</i>)	derav	døde (<i>morts</i>)	annmeldte (<i>signalés</i>)	derav	døde (<i>morts</i>)	annmeldte (<i>signalés</i>)	derav	døde (<i>morts</i>)	annmeldte (<i>signalés</i>)	derav	døde (<i>morts</i>)	annmeldte (<i>signalés</i>)	derav	døde (<i>morts</i>)
2	-	2	149	6	22	60	2	5	3	1	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	2	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2	1	-	45	3	-	37	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-
1	-	-	9	-	1	2	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	5	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	7	2	4	4	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	23	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	6	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	13	2	-	8	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	155	2	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	14	-	-	46	1	-	2	-	-	-	-	-	-	2	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
12	-	-	54	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	40	-	-
-	-	-	21	4	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	3	2	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	1	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-
17	1	2	484	23	28	195	3	9	11	1	3	42	-	-	-	-	-

Tabel XII. (Forts.) (Continuation).

Bratsberg.

Sygdomme (Maladies)	Hest (Espèce chevaline)			Ko (Espèce bovine)			Sau (Espèce ovine)		
	anmeldte (signalés)	derav		anmeldte (signalés)	derav		anmeldte (signalés)	derav	
		dræpte (abattus)	døde (morts)		dræpte (abattus)	døde (morts)		dræpte (abattus)	døde (morts)
Overført (transport)	729	9	22	2185	57	65	29	1	6
Kalvningsfeber (melkefeber) (<i>Eclampsia puerperalis</i>) . . .	-	-	-	127	1	3	-	-	-
Børbetændelse (<i>Metritis</i>) . . .	1	-	1	26	1	5	-	-	-
Jurbetændelse (<i>Mastitis</i>) . . .	1	-	-	233	4	1	-	-	-
Forfangenhet (<i>Hordeatio. Kribthiasis</i>) . . .	11	-	-	2	-	-	-	-	-
Klaphingstoperationer (<i>Operationes ob kryptorchismum</i>) . .	1	-	-	2	-	-	-	-	-
Kastrationer (<i>Castrationes</i>) . . .	161	1	-	-	-	-	27	-	-
Kræft (<i>Carcinoma et sarcoma</i>)	1	-	-	1	-	1	-	-	-
Hov- og klovklidelsler (<i>Vitia ungvris</i>) . . .	130	4	-	28	-	-	-	-	-
Øielidelsler (<i>Vitia oculorum</i>) . .	25	-	-	16	-	-	2	-	-
Led- og slimsækklidelsler (<i>Articulitis et bursitis</i>) . . .	276	7	-	65	1	-	-	-	-
Kirurg. tilfælde (sår, kontusioner, absces etc.) (<i>Vulnera, contusions, abscessus etc.</i>) . . .	335	5	-	195	3	-	-	-	-
Andre behandlede sygdomstil- fælde (<i>Casus ceteri</i>) . . .	161	-	3	244	33	2	4	-	-
Ialt (total)	1832	26	26	3124	100	77	62	1	6

Gjet (<i>Espèce caprine</i>)			Svin (<i>Espèce porcine</i>)			Hund (<i>Chiens</i>)			Kat (<i>Chats</i>)			Fjærfæ (<i>Volailles</i>)			Andre dyr (<i>Animaux divers</i>)			
annmeldte (<i>signalés</i>)	derav		annmeldte (<i>signalés</i>)	derav		annmeldte (<i>signalés</i>)	derav		annmeldte (<i>signalés</i>)	derav		annmeldte (<i>signalés</i>)	derav		annmeldte (<i>signalés</i>)	derav		
	døpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		døpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		døpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		døpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		døpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		døpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)	
17	1	2	484	23	28	195	3	9	11	1	3	42	-	-	-	-	-	
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
1	-	-	-	2	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
15	-	-	104	-	1	5	-	-	7	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	4	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	19	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	7	1	-	7	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	23	-	-	63	1	-	1	-	-	2	1	-	-	-	-	-
5	-	-	22	4	-	20	-	-	-	-	-	-	3	2	-	-	-	-
38	1	2	647	28	29	312	4	9	21	1	3	47	3	-	-	-	-	-

Tabel XIII.

De vigtigste husdyrsygdomme
(Cas de maladies des animaux domestiques)

S y g d o m m e <i>(Maladies)</i>	Hest <i>(Espèce chevaline)</i>			Ko <i>(Espèce bovine)</i>			Sau <i>(Espèce ovine)</i>		
	anmeldte <i>(signalés)</i>	derav		anmeldte <i>(signalés)</i>	derav		anmeldte <i>(signalés)</i>	derav	
		dræpte <i>(abattus)</i>	døde <i>(morts)</i>		dræpte <i>(abattus)</i>	døde <i>(morts)</i>		dræpte <i>(abattus)</i>	døde <i>(morts)</i>
Miltbrand (<i>Anthrax</i>)	-	-	-	9	-	8	-	-	-
Raslesyke, miltbrandsemfysem, (`Rauschbrand') (<i>Anthrax emphysematosus</i>)	-	-	-	3	-	3	-	-	-
Ondartet katarrhalfeber (<i>Febris catarrhalis maligna</i>)	-	-	-	9	1	5	-	-	-
Rødsyke (`Rothlauf') (<i>Morbus ruber</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Knuterosen (<i>Erythema nodosum</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Rosen (<i>Lymphangitis. Erysipelas</i>)	14	-	-	3	-	-	-	-	-
Brandfeber (<i>Morbus maculosus</i>)	2	-	-	-	-	-	-	-	-
Kværke (<i>Adenitis contagiosa equi</i>)	19	-	1	-	-	-	-	-	-
Tuberkulose (<i>Tuberculosis</i>)	-	-	-	2	2	-	-	-	-
Strålesopsygdom (<i>Actinomycosis</i>)	-	-	-	3	1	-	-	-	-
Sædstrengsforhærdelse og bringesvulster (<i>Fibromycoma. Ascococcus</i>)	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Hvalpesyke (<i>Febris catarrhalis epizootica canum</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Stivkrampe (<i>Tetanus</i>)	1	1	-	1	1	-	-	-	-
Kopper (<i>Variola, Vaccina et Ovina</i>)	-	-	-	6	-	-	-	-	-
Luftveiskatarrh og strengel (<i>Koryza, Pharyngitis et Bronchitis</i>)	8	-	-	3	-	-	-	-	-
Lunge- og brysthindebetændelse (<i>Pneumonia et Pleuritis</i>)	-	-	-	2	-	2	-	-	-
Fordøielsessygdomme (indigestion, mave- og tarmkatarrh, diarrhæ) (<i>Gastritis. Diarrhoe</i>)	59	-	-	292	6	3	1	-	1
Kolik, forstoppelse (<i>Colica. Obstructio</i>)	68	-	6	95	2	3	-	-	-
Overføres	172	1	7	428	13	24	1	-	1

i Nedenes amt i 1912.

dans le département de Nedenes en 1912).

Nedenes.

Tabel XIII. (Forts.) (Continuation).

Sygdomme (Maladies)	Hest (Espèce chevaline)			Ko (Espèce bovine)			Sau (Espèce ovine)		
	anmeldte (signalés)	derav		anmeldte (signalés)	derav		anmeldte (signalés)	derav	
		dræpte (abattus)	døde (morts)		dræpte (abattus)	døde (morts)		dræpte (abattus)	døde (morts)
Overført (transport)	172	1	7	428	13	24	1		1
Akut diarrhé og blodgang (<i>Diarrhoea acuta et dysenteria</i>) .	-	-	-	11	-	4	1	-	-
Trommesyke (<i>Tympanitis</i>)	-	-	-	22	-	5	1	-	1
Forgiftninger ¹⁾ (<i>Intoxicationes</i>)	-	-	-	9	1	8	5	-	3
Indvoldsorme (<i>Helminthiasis</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Dreiesyke (<i>Hydrocephalus hydatis</i>)	-	-	-	-	-	-	2	1	-
Akut hjernebetændelse (<i>Meningitis acuta</i>)	1	-	1	2	-	1	-	-	-
Blodurin (<i>Hæmoglobinuria. Hæmoglobinaemia</i>)	6	1	-	86	-	9	-	-	-
Benskjørhet (slikkesyke) (<i>Osteomalacia</i>)	-	-	-	53	1	-	-	-	-
Sveksot (<i>Rachitis</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Hudutslet (<i>Eczema</i>)	15	-	-	24	-	-	-	-	-
Ringorm (<i>Trichophyton tonsurans</i>)	-	-	-	8	-	-	-	-	-
Skab (<i>Scabies</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Lus (<i>Pediculinea</i>)	4	-	-	410	-	-	-	-	-
Uregelmæssige fødsler (<i>Partus irregulares</i>)	-	-	-	94	1	-	1	-	-
Børvrængning (<i>Inversio uteri</i>)	-	-	-	6	1	1	-	-	-
Børdreining (<i>Torsio uteri</i>)	-	-	-	12	-	-	-	-	-
Tilbakeholdt efterbyrd (<i>Retention placenta</i>)	-	-	-	181	-	2	-	-	-
Kastning (<i>Abortus</i>)	-	-	-	36	-	-	-	-	-
Kalvningsfeber (melkefeber) (<i>Eclampsia puerperalis</i>)	-	-	-	125	-	-	-	-	-
Børbetændelse (<i>Metritis</i>)	-	-	-	20	1	1	-	-	-
Jurbetændelse (<i>Mastitis</i>)	-	-	-	117	3	2	-	-	-
Forfangenhet (<i>Hordeatio. Kri-thiasis</i>)	8	1	-	1	-	-	-	-	-
Kastrationer (<i>Castrationes</i>)	74	-	-	-	-	-	5	-	-
Overføres	280	3	8	1645	21	57	16	1	5

1) Kviksølv, mørnje.

Tabel XIII. (Forts.) (Continuation).

Nedenes.

Sygdomme (Maladies).	Hest (Espèce chevaline)			Ko (Espèce bovine)			Sau (Espèce ovine)		
	anmeldte (signalés)	derav		anmeldte (signalés)	derav		anmeldte (signalés)	derav	
		dræpte (abattus)	døde (morts)		dræpte (abattus)	døde (morts)		dræpte (abattus)	døde (morts)
Overført (transport)	280	3	8	1645	21	57	16	1	5
Hov- og klovclidelser (<i>Vitia ungvis</i>)	39	-	-	8	-	-	-	-	-
Øielidelser (<i>Vitia oculorum</i>)	5	-	-	3	-	-	-	-	-
Led- og slimsækclidelser (<i>Articulitis et bursitis</i>)	66	-	-	11	-	-	-	-	-
Kirurg. tilfælde (sår, kontusioner, absces etc.) (<i>Vulnera, contusiones, abscessus etc.</i>)	132	-	-	71	4	-	2	-	1
Andre behandlede sygdomstilfælde (<i>Casus ceteri</i>)	161	-	1	231	2	-	5	-	-
Ialt (total)	683	3	9	1969	27	57	23	1	6

Gjet (<i>Espèce caprine</i>)			Svin (<i>Espèce porcine</i>)			Hund (<i>Chiens</i>)			Kat (<i>Chats</i>)			Fjærfe (<i>Volailles</i>)			Andre dyr (<i>Animaux divers</i>)		
anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav	
	dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræpte og døde (<i>abattus et mortis</i>)	døde (<i>morts</i>)
-	-	-	-	404	16	23	42	1	7	11	9	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	1	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	13	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	55	2	-	6	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	463	18	23	65	1	7	11	9	-	-	-	-	-	-	-

Tabel XIV.

De vigtigste husdrysygdomme
(Cas de maladies des animaux domestiques)

Sygdomme <i>(Maladies)</i>	Hest <i>(Espèce chevaline)</i>			Ko <i>(Espèce bovine)</i>			Sau <i>(Espèce ovine)</i>		
	anmeldte <i>(signalés)</i>	derav		anmeldte <i>(signalés)</i>	derav		anmeldte <i>(signalés)</i>	derav	
		dræpte <i>(abattus)</i>	døde <i>(morts)</i>		dræpte <i>(abattus)</i>	døde <i>(morts)</i>		dræpte <i>(abattus)</i>	døde <i>(morts)</i>
Miltbrand (<i>Anthrax</i>)	-	-	-	5	-	-	5	-	-
Raslesyke, miltbrandsemfysem- (`Rauschbrand') (<i>Anthrax</i>)	-	-	-	3	-	-	2	-	-
Ondartet katarrhalfeber (<i>Febris catarrhalis maligna</i>)	-	-	-	11	-	-	9	-	-
Rødsyke (`Rothlauf') (<i>Morbus ruber</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Knuterosen (<i>Erythema nodosum</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Rosen (<i>Lymphangitis. Erysipelas</i>)	14	-	-	-	-	-	-	-	-
Brandfeber (<i>Morbus maculosus</i>)	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Kværke (<i>Adenitis contagiosa equi</i>)	21	-	-	-	-	-	-	-	-
Tuberkulose (<i>Tuberculosis</i>)	-	-	-	1	1	-	-	-	-
Strålesopsygdom (<i>Actinomycosis</i>)	-	-	-	2	-	-	-	-	-
Sædstrengsforhærdelse og bringesvulster (<i>Fibromycoma. Asco-coccus</i>)	4	-	-	-	-	-	-	-	-
Hvalpesyke (<i>Febris catarrhalis epizootica canum</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Stivkrampe (<i>Tetanus</i>)	1	1	-	-	-	-	-	-	-
Kopper (<i>Variola, Vaccina et Ovina</i>)	-	-	-	12	-	-	-	-	-
Luftveiskatarrh og strengel (<i>Koryza, Pharyngitis et Bronchitis</i>)	36	1	-	2	-	-	-	-	-
Lunge- og brysthindebetændelse (<i>Pneumonia et Pleuritis</i>) . . .	2	-	-	5	-	-	-	-	-
Fordejelsessygdomme (indigestion, mave- og tarmkatarrh, diarrhæ) (<i>Gastritis. Diarrhoe</i>)	19	-	-	155	-	-	-	-	-
Kolik, forstoppelse (<i>Colica. Obstructio</i>)	15	-	-	-	-	-	-	-	-
Overføres	113	2	-	196	1	16	-	-	-

i Lister og Mandals amt i 1912.

dans le département de Lister et Mandal en 1912).

Tabel XIV. (Forts.) (Continuation).

Lister og

Sygdomme (Maladies)	Hest (Espèce chevaline)			Ko (Espèce bovine)			Sau (Espèce ovine)		
	anmeldte (signalés)	derav		anmeldte (signalés)	derav		anmeldte (signalés)	derav	
	dræpte (abattus)	døde (morts)		dræpte (abattus)	døde (morts)		dræpte (abattus)	døde (morts)	
Overført (transport)	113	2	-	196	1	16	-	-	-
Akut diarré og blodgang (<i>Diarrhoea acuta et dysenteria</i>) . . .	1	-	-	10	-	-	-	-	-
Trommesyke (<i>Tympanitis</i>) . . .	-	-	-	15	-	-	-	-	-
Forgiftninger ¹⁾ (<i>Intoxications</i>) . . .	-	-	-	8	-	-	-	-	-
Indvoldsorme (<i>Helminthiasis</i>) . . .	5	-	-	-	-	-	5	-	-
Akut hjernebetændelse (<i>Meningitis acuta</i>)	-	-	-	1	-	-	-	-	-
Blodurin (<i>Hæmoglobinuria Hæmoglobinaemia</i>)	3	2	-	150	-	11	-	-	-
Benskjørhet (slikkesyke) (<i>Osteomalacia</i>)	-	-	-	35	-	1	-	-	-
Sveksot (<i>Rachitis</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Hudutslet (<i>Eczema</i>)	7	-	-	2	-	-	-	-	-
Ringorm (<i>Trichophyton tonsurans</i>)	-	-	-	3	-	-	-	-	-
Lus (<i>Pediculinæ</i>)	-	-	-	90	-	-	-	-	-
Uregelmæssige fødsler (<i>Partus irregulares</i>)	-	-	-	48	2	-	-	-	-
Misfostre (<i>Monstra</i>)	-	-	-	2	-	-	-	-	-
Børvrængning (<i>Inversio uteri</i>)	-	-	-	7	-	-	-	-	-
Børdreining (<i>Torsio uteri</i>)	-	-	-	17	-	1	-	-	-
Tilbakeholdt efterbyrd (<i>Retention placentaæ</i>)	-	-	-	48	-	-	-	-	-
Kastning (<i>Abortus</i>)	-	-	-	21	-	-	-	-	-
Kalvningsfeber (Melkefeber) (<i>Eclampsia puerperalis</i>)	-	-	-	103	1	-	-	-	-
Børbetændelse (<i>Metritis</i>)	-	-	-	15	-	2	-	-	-
Jurbetændelse (<i>Mastitis</i>)	-	-	-	38	-	-	-	-	-
Forsangenhet (<i>Hordeatio. Kri-thiasis</i>)	5	-	-	-	-	-	-	-	-
Klaphingstoperationer (<i>Operationes ob kryptorchismum</i>) . . .	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Kastrationer (<i>Castrationes</i>)	86	-	-	2	-	-	-	-	-
Hov- og klovligelser (<i>Vitium ungvis</i>)	38	-	-	7	-	-	-	-	-
Overføres	259	4	-	818	4	36	-	-	-

¹⁾ Bedærvet høi, fluesop.

Mandal.

Tabel XIV. (Forts.) (Continuation).

Lister og

Sygdomme (Maladies)	Hest (<i>Espèce chevaline</i>)			Ko (<i>Espèce bovine</i>)			Sau (<i>Espèce ovine</i>)		
	anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav	
		dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)
Overført (<i>transport</i>)	259	4	-	818	4	36	-	-	-
Øielidelser (<i>Vitia oculorum</i>) . .	11	-	-	6	-	-	-	-	-
Led- og slimsækidelser (<i>Articulitis et bursitis</i>)	19	-	-	6	-	-	-	-	-
Kirurg. tilfælde (sår, kontusioner, absces etc.) (<i>Vulnera, contusions, abscessus etc.</i>)	67	-	-	15	-	-	-	-	-
Smitsom stomatitis	-	-	-	-	-	-	80	-	-
Andre behandlede sygdomstilfeerde (<i>Casus ceteri</i>)	40	5	3	119	2	9	-	-	-
Talt (<i>total</i>)	396	9	3	964	6	45	80	-	-

Mandal.

Gjet (<i>Espèce caprine</i>)			Svin (<i>Espèce porcine</i>)			Hund (<i>Chiens</i>)			Kat (<i>Chats</i>)			Fjærfæ (<i>Volailles</i>)			Andre dyr (<i>Animaux divers</i>)		
anmeldte (<i>signalisés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalisés</i>)	derav													
	dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræpte og døde (<i>abattus et morts</i>)	døde (<i>morts</i>)
-	-	-	-	224	-	4	52	-	7	25	-	5	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	1	-	-	3	-	-	9	-	-	-	-	1	-	-
-	-	-	-	6	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	231	-	4	55	-	7	34	5	-	1	-	-	-	-	-

Tabel XV.

De vigtigste husdyrsygdomme
(Cas de maladies des animaux domestiques)

Sygdomme (Maladies)	Hest (Espèce chevaline)			Ko (Espèce bovine)			Sau (Espèce ovine)		
	anmeldte (signalés)	derav		anmeldte (signalés)	derav		anmeldte (signalés)	derav	
		dræpte (abatis)	døde (morts)		dræpte (abatis)	døde (morts)		dræpte (abatis)	døde (morts)
Miltbrand (<i>Anthrax</i>)	8	-	3	9	-	9	-	-	-
Raslesyke, miltbrandsemfysem (`Rauschbrand') (<i>Anthrax emphysematosus</i>)	-	-	-	7	-	7	-	-	-
Ondartet ødem (<i>Oedema malignum</i>)	-	-	-	1	-	1	-	-	-
Bråsot (<i>Gastromycosis ovis</i>)	-	-	-	-	-	-	51	-	51
Ondartet katarrhalfeber (<i>Febris catarrhalis maligna</i>)	-	-	-	57	2	42	2	-	2
Rødsyke (`Rothlauf') (<i>Morbus ruber</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Knuterosen (<i>Erythema nodosum</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Rosen (<i>Lymphangitis. Erysipelas</i>)	11	-	1	-	-	-	-	-	-
Lollandsk syke (<i>Enteritis pseudotuberculosa chronica</i>)	2	-	-	2	-	-	-	-	-
Brandfeber (<i>Morbus maculosus</i>)	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Kværke (<i>Adenitis contagiosa equi</i>)	302	1	11	-	-	-	-	-	-
Strålesopsygdom (<i>Actinomycosis</i>)	-	-	-	1	-	-	-	-	-
Sædstrengsforhærdelse og bringesvulster (<i>Fibromycoma. Asco-coccus</i>)	7	-	-	-	-	-	-	-	-
Hvalpesyke (<i>Febris catarrhalis epizootica canum</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Stivkrampe (<i>Tetanus</i>)	6	4	2	-	-	-	-	-	-
Kopper (Variola, <i>Vaccina et Ovina</i>)	-	-	-	11	-	-	-	-	-
Luftveiskatarrh og strengel (<i>Koryza. Pharyngitis et Bronchitis</i>)	50	-	1	13	1	-	-	-	-
Lunge- og brysthindebetændelse (<i>Pneumonia et Pleuritis</i>)	-	-	-	1	-	-	3	-	3
Fordøielessessygdomme (indigestion, mave- og tarmkatarrh, (<i>Gastritis. Diarrhoe</i>)	123	-	7	378	14	6	15	-	4
Overføres	505	5	25	480	17	65	71	-	60

i Stavanger amt i 1912.

dans le département de Stavanger en 1912).

Tabel XV. (Forts.) (Continuation).

Stavanger.

Sygdomme (Maladies).	Hest (Espèce chevaline)			Ko (Espèce bovine)			Sau (Espèce ovine)		
	anmeldte (signalés)	derav		anmeldte (signalés)	derav		anmeldte (signalés)	derav	
		drepte (abattus)	døde (morts)		drepte (abattus)	døde (morts)		drepte (abattus)	døde (morts)
Overført (transport)	505	5	25	480	17	65	71	-	60
Kolik, forstoppelse (Colica. Obstrucțio)	114	1	13	30	4	-	-	-	-
Akut diarré og blodgang (Diarrhoea acuta et dysenteria)	1	-	1	-	-	-	1	-	-
Trommesyke (Tympanitis)	2	-	-	26	-	6	-	-	-
Forgiftninger ¹⁾ (Intoxications)	1	-	-	9	1	3	-	-	-
Indvoldsorme (Helminthiasis)	40	-	1	-	-	-	-	-	-
Akut hjernebetændelse (Menigitis acuta)	-	-	-	4	1	1	2	-	1
Blodurin (Hæmoglobinuria. Hæmoglobinaemia)	6	-	1	38	-	6	-	-	-
Benskjørhet (slikkesyke) (Osteomalacia)	-	-	-	8	1	-	-	-	-
Sveksot (Rachitis)	-	-	-	2	-	-	-	-	-
Hudutslet (Eczema)	37	-	-	2	-	-	-	-	-
Ringorm (Trichophyton tonsurans)	1	-	-	22	-	-	-	-	-
Lus (Pediculinae)	150	-	-	1843	-	-	-	-	-
Uregelmæssige fødsler (Partus irregulares)	4	1	-	71	3	1	3	-	-
Misfostre (Monstra)	-	-	-	3	1	-	-	-	-
Børvrængning (Inversio uteri)	1	-	-	4	-	-	-	-	-
Børdreining (Torsio uteri)	-	-	-	17	-	2	-	-	-
Tilbakeholdte fterbyrd (Retention placenta)	3	-	-	96	-	2	1	-	-
Kastning (Abortus)	-	-	-	59	5	-	1	-	-
Kalvningsfeber (melkefeber) (Eclampsia puerperalis)	-	-	-	195	4	6	1	-	-
Børbetændelse (Metritis)	-	-	-	12	-	5	-	-	-
Jurbetændelse (Mastitis)	15	-	-	90	5	-	2	-	-
Forfangenhet (Hordeatio. Kri-thiasis)	12	1	-	3	1	-	-	-	-
Klaphingstoperationer (Operations ob kryptorchismum)	4	-	-	-	-	-	-	-	-
Kastrationer (Castrationes)	339	-	-	-	-	-	-	-	-
Oversøres	1235	8	41	3014	43	97	82	-	61

¹⁾ Fosfor, sop, bedærvet sildemel, hvalkjøtmel.

Gjet (Espèce caprine)			Svin (Espèce porcine)			Hund (Chiens)			Kat (Chats)			Fjærfæ (Volailles)			Andre dyr (Animaux divers)			
anmeldte (signalés)	derav		anmeldte (signalés)	derav		anmeldte (signalés)	derav		anmeldte (signalés)	derav		anmeldte (signalés)	derav		anmeldte (signalés)	derav		
	døpte (abattus)	døde (morts)		døpte (abattus)	døde (morts)		døpte (abattus)	døde (morts)		døpte (abattus)	døde (morts)		døpte (abattus)	døde (morts)		døpte og døde (abattus et morts)	døde (morts)	
-	-	-	-	-	-	53	1	17	26	1	3	1	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	17	1	12	12	-	-	-	-	-	-	2	2	-
-	-	-	-	-	-	14	3	3	2	-	-	2	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	31	3	2	1	10	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	3	2	-	2	-	-	1	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	2	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	29	-	-	10	-	-	3	-	-	-	-	-	-
-	-	-	151	11	36	65	1	6	5	-	-	2	2	-	-	-	-	-

Tabel XV. (Forts.) (Continuation).

Stavanger.

Sygdomme (Maladies).	Hest (Espèce chevaline)			Ko (Espèce bovine)			Sau (Espèce ovine)		
	anmeldte (signalés)	derav		anmeldte (signalés)	derav		anmeldte (signalés)	derav	
		dræpte (abattus)	døde (morts)		dræpte (abattus)	døde (morts)		dræpte (abattus)	døde (morts)
Overført (transport)	1235	8	41	3014	43	97	82	-	61
Kraeft (Carcinoma et sarcoma) .	-	-	-	1	1	-	-	-	-
Hov og klovclidelser (Vitia ungvirs) .	141	1	-	10	-	-	1	-	-
Øielidelser (Vitia oculorum) .	13	-	-	5	-	-	2	-	-
Led- og slimsækidelser (Articulitis et bursitis) .	161	2	-	14	1	-	-	-	-
Kirurg. tilfælde (sår, kontusioner, absces etc.) (Vulnera, contusions, abscessus etc.) .	457	5	1	194	1	1	3	1	-
Cerebro-spinal - meningitis (Meningitis cerebro-spinalis) .	-	-	-	6	-	-	-	-	-
Beskeltersyke, godartet (Exanthema genitalium benignum) .	11	-	-	-	-	-	-	-	-
Papillomatose (Papillomatosis) .	6	-	-	8	-	-	2	-	-
Byldesyke (Pyæmia) .	-	-	-	-	-	-	1	-	1
Alvella .	-	-	-	-	-	-	2	-	-
Andre behandlede sygdomstilfælde (Casus ceteri) .	185	9	12	267	15	18	11	-	1
Ialt (total)	2209	25	54	3519	61	116	104	1	63

Gjet (<i>Espèce caprine</i>)			Svin (<i>Espèce porcine</i>)			Hund (<i>Chiens</i>)			Kat (<i>Chats</i>)			Fjærfæ (<i>Volailles</i>)			Andre dyr (<i>Animaux divers</i>)		
anmeldte (<i>signalés</i>)	dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)	anmeldte (<i>signalés</i>)	dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)	anmeldte (<i>signalés</i>)	dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)	anmeldte (<i>signalés</i>)	dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)	anmeldte (<i>signalés</i>)	dræpte og døde (<i>abattus et morts</i>)	anmeldte (<i>signalés</i>)	dræpte og døde (<i>abattus et morts</i>)	anmeldte (<i>signalés</i>)	dræpte og døde (<i>abattus et morts</i>)
-	-	-	-	151	11	36	65	1	6	5	-	-	2	-	-	-	-
-	-	-	-	1	-	-	7	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	1	-	-	5	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	8	2	-	35	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	20	3	2	14	2	-	1	-	-	4	3	-	-	-
-	-	-	181	16	38	126	4	6	7	-	-	6	5	-	-	-	-

Tabel XVI.

De vigtigste husdyrsygdomme
(Cas de maladies des animaux domestiques)

Sygdomme (Maladies)	Hest (Espèce chevaline)			Ko (Espèce bovine)			Sau (Espèce ovine)		
	anmeldte (signalés)	derav	døde (morts)	anmeldte (signalés)	derav	døde (morts)	anmeldte (signalés)	derav	døde (morts)
Miltbrand (<i>Anthrax</i>)	3	-	3	19	-	19	3	-	3
Raslesyke, miltbrandsemfysem, (`Rauschbrand') (<i>Anthrax emphysematosus</i>)	1	-	1	28	2	24	-	-	-
Bråsot (<i>Gastromycosis ovis</i>) . . .	-	-	-	-	-	-	65	6	57
Ondartet katarrhalfeber (<i>Febris catarrhalis maligna</i>)	-	-	-	66	16	38	-	-	-
Rødsyke (`Rothlauf') (<i>Morbus ruber</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Knuterosen (<i>Erythema nodosum</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Rosen (<i>Lymphangitis. Erysipelas</i>)	17	-	-	-	-	-	-	-	-
Brandfeber (<i>Morbus maculosus</i>)	3	-	1	-	-	-	-	-	-
Kværke (<i>Adenitis contagiosa equi</i>)	239	3	15	-	-	-	-	-	-
Tuberkulose (<i>Tuberculosis</i>)	1	1	-	18	14	-	-	-	-
Strålesopsygdom (<i>Actinomycosis</i>)	-	-	-	5	2	-	-	-	-
Sædstrengsforhærdelse og bringe svulster (<i>Fibromycoma. Asco-coccus</i>)	13	1	-	-	-	-	-	-	-
Hvalpesyke (<i>Febris catarrhalis epizootica canum</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Stivkrampe (<i>Tetanus</i>)	8	1	6	1	-	1	-	-	-
Kopper (<i>Variola, Vaccina et Ovina</i>)	-	-	-	92	3	-	-	-	-
Lustveiskatarrh og strengel (<i>Koryza, Pharyngitis et Bronchitis</i>)	77	-	-	7	-	-	-	-	-
Lunge- og brysthindebetændelse (<i>Pneumonia et Pleuritis</i>) . . .	9	-	-	12	1	1	3	-	1
Fordøielsessygdomme (indige- stion, mave og tarmkatarrh, diarré) (<i>Gastritis. Diarrhoe</i>)	128	-	1	485	19	9	2	-	-
Kolik, forstoppelse (<i>Colica. Obstructio</i>)	80	2	7	31	-	2	2	-	-
Akut diarré og blodgang (<i>Diarrhoea acuta et dysenteria</i>) .	4	-	-	99	3	6	1	-	-
Overføres	583	8	34	863	60	100	76	6	61

i Søndre Bergenhus amt i 1912.

dans le département de Sondre Bergenhus en 1912).

Tabel XVI. (Forts.) (Continuation)

Søndre Bergenhus.

Sygdomme (Maladies)	Hest (Espèce chevaline)			Ko (Espèce bovine)			Sau (Espèce ovine)		
	anmeldte (signalés)	derav		anmeldte (signalés)	derav		anmeldte (signalés)	derav	
		dræpte (abatis)	døde (morts)		dræpte (abatis)	døde (morts)		dræpte (abatis)	døde (morts)
Overført (transport)	583	8	34	863	60	100	76	6	61
Trommesyke (<i>Typananitis</i>)	-	-	-	47	2	4	-	-	-
Forgitninger ¹⁾ (<i>Intoxications</i>)	-	-	-	5	-	4	-	-	-
Indvoldsorme (<i>Helminthiasis</i>)	76	-	-	-	-	-	-	-	-
Dreiesyke (<i>Hydrocephalus hydaticus</i>)	-	-	-	-	-	-	6	6	-
Akut hjernebetændelse. (<i>Meningitis acuta</i>)	-	-	-	-	-	-	3	-	-
Blodurin (<i>Hæmoglobinuria. Hæmoglobinaemia</i>)	8	-	-	163	8	28	-	-	-
Benskjørhet (slikkesyke) (<i>Osteomalacia</i>)	1	-	-	39	3	-	-	-	-
Sveksot (<i>Rachitis</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Hudutslet (<i>Eczema</i>)	27	-	-	5	-	-	-	-	-
Ringorm (<i>Trichophyton tonsurans</i>)	10	-	-	218	5	-	-	-	-
Lus (<i>Pediculinae</i>)	119	-	-	2460	-	-	-	-	-
Uregelmæssige fødsler (<i>Partus irregulares</i>)	1	1	-	86	8	2	22	-	1
Børvrængning (<i>Inversio uteri</i>)	-	-	-	14	1	1	2	-	-
Børdreining (<i>Torsio uteri</i>)	-	-	-	27	-	2	-	-	-
Tilbakeholdt efterbyrd (<i>Retentio placenta</i>)	2	-	-	124	3	2	2	-	-
Kastning (<i>Abortus</i>)	-	-	-	197	5	2	-	-	-
Kalynningsfeber (melkesfeber) (<i>Eclampsia puerperalis</i>)	-	-	-	109	1	1	-	-	-
Børbetændelse (<i>Metritis</i>)	-	-	-	31	3	2	1	-	-
Jurbetændelse (<i>Mastitis</i>)	8	-	-	169	8	3	4	1	-
Forfangenhet (<i>Hordeatio. Kri-thiasis</i>)	5	-	-	-	-	-	-	-	-
Klapplingstoperationer (<i>Operaciones ob kryptorchismum</i>	2	-	-	-	-	-	-	-	-
Kastrationer (<i>Castrationes</i>)	298	-	-	-	-	-	4	-	-
Kræft (<i>Carcinoma et Sarcoma</i>)	1	-	-	3	3	-	2	2	-
Hov- og klovlidelser (<i>Vitium ungvis</i>)	121	4	-	25	1	-	-	-	-
Overføres	1262	18	34	4585	111	151	122	15	62

¹⁾ Fosfor, rottegift, digitalis.

Gjet (<i>Espèce caprine</i>)			Svin (<i>Espèce porcine</i>)			Hund (<i>Chiens</i>)			Kat (<i>Chats</i>)			Fjærfæ (<i>Volailles</i>)			Andre dyr (<i>Animaux divers</i>)			
annmeldte (<i>signalés</i>)	derav		annmeldte (<i>signalés</i>)	derav		annmeldte (<i>signalés</i>)	derav		annmeldte (<i>signalés</i>)	derav		annmeldte (<i>signalés</i>)	derav		annmeldte (<i>signalés</i>)	derav		
	drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)	
45	-	-	-	131	6	33	31	5	5	1	1	-	-	-	-	11	11	
-	-	-	-	2	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
-	-	-	-	12	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
-	-	-	-	84	5	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
1	-	-	-	1	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
100	-	-	-	5	-	-	4	-	-	12	9	-	-	-	-	-	-	-
1	-	-	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	106	-	-	8	-	-	14	-	-	-	-	-	-	-	-
147	-	-	348	11	36	50	5	5	27	10	-	11	11	-	-	-	-	-

Tabel XVI. (Forts.) (Continuation).

Søndre Bergenhus.

Sygdomme (Maladies)	Hest (Espèce chevaline)			Ko (Espèce bovine)			Sau (Espèce ovine)		
	anmeldte (signalés)	derav		anmeldte (signalés)	derav		anmeldte (signalés)	derav	
		dræpte (abattus)	døde (morts)		dræpte (abattus)	døde (morts)		dræpte (abattus)	døde (morts)
Overført (transport)	1262	13	34	4585	111	151	122	15	62
Øielidelser (<i>Vitia oculorum</i>) . . .	16	-	-	6	-	-	16	2	-
Led- og slimsækidelser (<i>Articulitis et bursitis</i>)	162	11	-	23	3	-	-	-	-
Kirurg. tilfælde (sår, kontusioner, absces etc.) (<i>Vulnera, contusions, abscessus etc.</i>)	219	8	-	38	1	1	-	-	-
Andre behandlede sygdomstilfælde (<i>Casus ceteri</i>)	214	6	3	134	12	6	2	-	-
Ialt (total)	1903	38	37	4786	127	158	140	17	62

Gjet (<i>Espèce caprine</i>)			Svin (<i>Espèce porcine</i>)			Hund (<i>Chiens</i>)			Kat (<i>Chats</i>)			Fjærfæ (<i>Volailles</i>)			Andre dyr (<i>Animaux divers</i>)	
anmeldte (<i>signalés</i>)	dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)	anmeldte (<i>signalés</i>)	dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)	anmeldte (<i>signalés</i>)	dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)	anmeldte (<i>signalés</i>)	dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)	anmeldte (<i>signalés</i>)	dræpte og døde (<i>abattus et morts</i>)	anmeldte (<i>signalés</i>)	dræpte og døde (<i>abattus et morts</i>)	
147	-	-	348	11	36	50	5	5	27	10	-	11	11	-	-	-
-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2	-	-	1	-	-	9	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	5	1	1	5	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
149	-	-	354	12	37	65	5	5	27	10	-	11	11	-	-	-

Tabel XVII.

De vigtigste husdrysygdomme
(Cas de maladies des animaux domestiques dans la

Sygdomme <i>(Maladies)</i>	Hest <i>(Espèce chevaline)</i>		Ko <i>(Espèce bovine)</i>		Sau <i>(Espèce ovine)</i>	
	anmeldte <i>(signalés)</i>	derav	anmeldte <i>(signalés)</i>	derav	anmeldte <i>(signalés)</i>	derav
	drapte <i>(abattus)</i>	døde <i>(morts)</i>	drapte <i>(abattus)</i>	døde <i>(morts)</i>	drapte <i>(abattus)</i>	døde <i>(morts)</i>
Rosen (<i>Lymphangitis. Erysipelas</i>)	13	-	-	-	-	-
Brandfeber (<i>Morbus maculosus</i>)	2	-	1	-	-	-
Kværke (<i>Adenitis contagiosa equi</i>)	32	-	3	-	-	-
Sædstrengsforhærdelse og bringesvulster (<i>Fibromycoma. Ascococcus</i>)	1	-	-	-	-	-
Hvalpesyke (<i>Febris catarrhalis epizootica canum</i>)	-	-	-	-	-	-
Stivkrampe (<i>Tetanus</i>)	1	-	1	-	-	-
Luftveiskatarrh og strengel (<i>Koryza, Pharyngitis et Bronchitis</i>)	23	-	-	-	-	-
Lunge- og brysthindebetændelse (<i>Pneumonia et Pleuritis</i>)	-	-	-	-	-	-
Fordeielsessygdomme (indigestion, mave- og tarmkatarrh, diarré) (<i>Gastritis. Diarrhoe</i>)	42	2	2	10	-	1
Kolik, forstoppelse (<i>Colica. Obstructio</i>)	56	1	1	-	-	-
Akut diarré og blodgang (<i>Diarrhoea acuta et dysenteria</i>)	-	-	-	1	-	-
Forgiftning (<i>Intoxications</i>)	-	-	-	-	-	-
Indvoldsorme (<i>Helminthiasis</i>)	10	-	-	-	-	-
Blodurin (<i>Hæmoglobinuria. Hæmoglobinaemia</i>)	4	-	1	-	-	-
Hudutslet (<i>Eczema</i>)	14	-	-	-	-	-
Ringorm (<i>Trichophyton tonsurans</i>)	2	-	-	-	-	-
Skab (<i>Scabies</i>)	-	-	-	-	-	-
Lus (<i>Pediculinæ</i>)	10	-	-	1	-	-
Uregelmæssige fødsler (<i>Partus irregulares</i>)	-	-	-	4	-	-
Børdreining (<i>Torsio uteri</i>)	-	-	-	2	-	-
Overføres	212	3	9	18	-	1

i Bergens by i 1912.

ville de Bergen, signalés en 1912).

Tabel XVII. (Forts.) (Continuation).

Bergen.

Sygdomme (Maladies)	Hest (Espèce chevaline)			Ko (Espèce bovine)			Sau (Espèce ovine)		
	anmeldte (signaux)	derav		anmeldte (signaux)	derav		anmeldte (signaux)	derav	
		dræpte (abattus)	døde (morts)		dræpte (abattus)	døde (morts)		dræpte (abattus)	døde (morts)
Overført (transport)	212	3	9	18	-	-	1	-	-
Tilbakeholdt este byrd (<i>Retention placentaæ</i>)	-	-	-	12	-	-	-	-	-
Kalvningsfeber (Melkefeber) (<i>Eclampsia puerperalis</i>)	-	-	-	9	-	-	-	-	-
Børbetændelse (<i>Metritis</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Jurbetændelse (<i>Mastitis</i>)	2	-	-	6	-	-	-	-	-
Forfangenhet (<i>Hordeatio. Kri-thiasis</i>)	16	1	-	-	-	-	-	-	-
Klaphingstoperationer (<i>Operationes ob kryptorchismum</i>) . .	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Kastrationer (<i>Castrationes</i>)	11	-	-	-	-	-	-	-	-
Kræft (<i>Carcinoma et sarcoma</i>) . .	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Hov- og klovlidelser (<i>Vitiae ungvis</i>)	78	3	-	-	-	-	-	-	-
Øielidelser (<i>Vitia oculorum</i>) . .	8	-	-	-	-	-	-	-	-
Led- og slimsæklidelser (<i>Articulitis et bursitis</i>)	123	6	-	1	-	-	-	-	-
Kirurg. tilfælde (sår, kontusioner, absces etc.) (<i>Vulnera, contusiones, abscessus etc.</i>)	101	2	-	2	-	-	-	-	-
Andre behandlede sygdomstilfælde (<i>Casus ceteri</i>)	32	-	-	2	-	-	-	-	-
Ialt (total)	582	15	9	50	-	1	-	-	-

Gjet (<i>Espèce caprine</i>)			Svin (<i>Espèce porcine</i>)			Hund (<i>Chiens</i>)			Kat (<i>Chats</i>)			Fjærfæ (<i>Volailles</i>)			Andre dyr (<i>Animaux divers</i>)		
anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav	
	døpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		døpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		døpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		døpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		døpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		døpte og døde (<i>abattus et morts</i>)	døde (<i>morts</i>)
-	-	-	-	-	-	2	-	-	1	85	1	15	16	3	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	8	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	6	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	27	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	67	1	6	4	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	2	-	1	195	2	22	37	3	-	-	-	-	-	-	-

Tabel XVIII.

De vigtigste husdyrsygdomme
(Cas de maladies des animaux domestiques)

Sygdomme (Maladies)	Hest (Espèce chevaline)		Ko (Espèce bovine)		Sau (Espèce ovine)	
	anmeldte (signalés)	derav	anmeldte (signalés)	derav	anmeldte (signalés)	derav
		døpte (ahattus)		døde (morts)		døde (morts)
Miltbrand (<i>Anthrax</i>)	3	-	3	4	-	4
Raslesyke, miltbrandsemfysem, ("Rauschbrand") (<i>Anthrax emphysematosus</i>)	-	-	-	6	-	2
Ondartet ødem (<i>Oedema malignum</i>)	3	-	-	-	-	-
Bråsot (<i>Gastromycosis ovis</i>)	-	-	-	-	-	7
Ondartet katarrhalfeber (<i>Febris catarrhalis maligna</i>)	-	-	26	1	17	-
Rødsyke ("Rothlauf") (<i>Morbus ruber</i>)	-	-	-	-	-	-
Knuterosen (<i>Erythema nodosum</i>)	-	-	-	-	-	-
Rosen (<i>Lymphangitis. Erysipelas</i>)	13	-	-	-	-	-
Kvarke (<i>Adenitis contagiosa equi</i>)	30	-	4	-	-	-
Tuberkulose (<i>Tuberculosis</i>)	-	-	-	62	62	-
Strålesopsygdom (<i>Actinomycosis</i>)	-	-	-	-	-	1
Sædstrengsforhærdelse og bringesvulster (<i>Fibromycoma. Asco-coccus</i>)	12	-	-	-	-	-
Stivkrampe (<i>Tetanus</i>)	3	-	3	-	-	-
Kopper (<i>Variola, Vaccina et Ovina</i>)	-	-	-	3	-	-
Luftveiskatarrh og strengel (<i>Koryza, Pharyngitis et Bronchitis</i>)	20	-	-	4	-	-
Lunge- og brysthindebetændelse (<i>Pneumonia et Pleuritis</i>)	2	-	-	7	3	-
Fordøelsessygdomme (indigestion, mave- og tarmkatarrh, diarrhé) (<i>Gastritis. Diarrhoea</i>)	111	-	3	1:5	1	1
Overføres	197	-	13	247	67	24
					15	1
						3

i Nordre Bergenshus amt i 1912.

dans le département de Nordre Bergenhus en 1912).

Tabel XVIII. (Forts.) (Continuation).

Nordre

S y g d o m m e (Maladies).	Hest (Espèce chevaline)			Ko (Espèce bovine)			Sau (Espèce ovine)		
	anmeldte (signalés)	derav		anmeldte (signalés)	derav		anmeldte (signalés)	derav	
		dræpte (abattus)	døde (morts)		dræpte (abattus)	døde (morts)		dræpte (abattus)	døde (morts)
Overført (transport)	197	-	13	247	67	24	15	1	3
Kolik, forstoppelse (<i>Colica. Obstructio</i>)	28	-	4	16	-	1	1	-	-
Akut diarrhē og blodgang (<i>Diarrhoea acuta et dysenteria</i>)	6	-	-	21	1	2	-	-	-
Trommesyke (<i>Tympanitis</i>)	-	-	-	8	-	-	-	-	-
Indvoldssorme (<i>Helminthiasis</i>)	86	-	-	-	-	-	-	-	-
Akut hjernebetændelse (<i>Menigitis acuta</i>)	1	-	-	5	-	2	-	-	-
Blodurin (<i>Hæmoglobinuria. Hæmoglobinaemia</i>)	6	-	-	86	2	12	-	-	-
Benskjørhet (Slikkesyke) (<i>Osteomalacia</i>)	-	-	-	119	-	-	-	-	-
Sveksot (<i>Rachitis</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Hudutslet (<i>Eczema</i>)	16	-	-	2	-	-	2	-	-
Ringorm (<i>Trichophyton tonsurans</i>)	2	-	-	164	-	-	-	-	-
Lus (<i>Pediculinæ</i>)	110	-	-	4291	-	-	-	-	-
Uregelmæssige fødsler (<i>Partus irregulares</i>)	2	1	-	10	1	-	2	-	-
Børvrængning (<i>Inversio uteri</i>)	-	-	-	2	1	-	2	1	-
Tilbakeholdt efterbyrd (<i>Retentio placentæ</i>)	-	-	-	36	-	-	-	-	-
Kastning (<i>Abortus</i>)	1	-	-	61	-	-	-	-	-
Kalvningsfeber (Melkefeber) (<i>Eclampsia puerperalis</i>)	-	-	-	11	-	-	2	-	-
Børbetændelse (<i>Métritis</i>)	1	-	-	6	-	1	2	-	1
Jurbetændelse (<i>Mastitis</i>)	9	-	-	44	1	-	5	-	-
Klapplingstoperationer (<i>Operations ob kryptorchismum</i>)	10	-	-	-	-	-	-	-	-
Kastrationer (<i>Castrationes</i>)	230	-	-	-	-	-	-	-	-
Hov- og klovlidelser (<i>Vitiae ungvivis</i>)	28	-	-	3	-	-	-	-	-
Øielidelser (<i>Vitia oculorum</i>)	13	-	-	7	-	-	-	-	-
Overføres	746	1	17	5139	73	42	31	2	4

Bergenhus.

Tabel XVIII. (Forts.) (*Continuation*).

Nordre

Sygdomme (<i>Maladies</i>)	Hest (<i>Espèce chevaline</i>)			Ko (<i>Espèce bovine</i>)			Sau (<i>Espèce ovine</i>)		
	anmeldte (<i>signaîtes</i>)	derav		anmeldte (<i>signaîtes</i>)	derav		anmeldte (<i>signaîtes</i>)	derav	
		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)
Overført (<i>transport</i>)	746	1	17	5139	73	42	31	2	4
Led- og slimsæklideler (<i>Articulitis et bursitis</i>)	102	-	-	15	1	-	-	-	-
Kirurg. tilfælde (sår, kontusioner, absces etc.) <i>Vulnera, contusions, abscessus etc.</i>	243	2	-	63	-	-	2	-	-
Andre behandlede sygdomstilfælde (<i>Casus ceteri</i>)	284	7	3	78	2	7	23	-	2
Ialt (<i>total</i>)	1375	10	20	5295	76	49	56	2	6

Bergenhus.

Gjet (<i>Espèce caprine</i>)		Svin (<i>Espèce porcine</i>)		Hund (<i>Chiens</i>)		Kat (<i>Chats</i>)		Fjærfæ (<i>Volailles</i>)		Andre dyr (<i>Animaux divers</i>)	
anmeldte (<i>signalés</i>)	derav	anmeldte (<i>signalés</i>)	derav	anmeldte (<i>signalés</i>)	derav	anmeldte (<i>signalés</i>)	derav	anmeldte (<i>signalés</i>)	derav	anmeldte (<i>signalés</i>)	derav
døpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)	døpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)	døpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)	døpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)	døpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)	døpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)
17	-	4	122	1	7	6	-	-	-	-	-
-	-	-	-	1	-	-	3	-	-	-	-
20	-	-	-	23	-	4	-	-	-	-	-
37	-	4	146	1	11	9	-	-	-	-	-

Tabel XIX.

De vigtigste husdrysygdomme
(Cas de maladies des animaux domestiques)

Sygdomme <i>(Maladies)</i>	Hest <i>(Espèce chevaline)</i>			Ko <i>(Espèce bovine)</i>			Sau <i>(Espèce ovine)</i>		
	anmeldte <i>(signalés)</i>	derav	dræpte <i>(abattus)</i>	anmeldte <i>(signalés)</i>	derav	dræpte <i>(abattus)</i>	anmeldte <i>(signalés)</i>	derav	døde <i>(mort(s))</i>
Miltbrand (<i>Anthrax</i>)	-	-	-	1	-	-	1	-	-
Ondartet katarrhalfeber (<i>Febris calarrrhalis maligna</i>)	-	-	-	21	5	13	-	-	-
Knuterosen (<i>Erythema nodosum</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Rosen (<i>Lymphangitis. Erysipelas</i>)	21	-	-	-	-	-	-	-	-
Kværke (<i>Adenitis contagiosa equi</i>)	40	-	1	-	-	-	-	-	-
Tuberkulose (<i>Tuberculosis</i>)	1	1	-	7	7	-	-	-	-
Strålespsygdom (<i>Actinomycosis</i>)	-	-	-	3	2	-	-	-	-
Sædstrengsforhærdelse og bringesvulster (<i>Fibromycoma. Ascococcus</i>)	9	1	-	-	-	-	-	-	-
Hvalpesyke (<i>Febris catarrhalis epizootica canum</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Stivkrampe (<i>Tetanus</i>)	1	-	1	1	1	-	-	-	-
Kopper (<i>Variola, Vaccina et Ovina</i>)	-	-	-	32	-	-	-	-	-
Luftveiskatarrh og strengel (<i>Koryza, Pharyngitis et Bronchitis</i>)	31	-	-	9	-	-	-	-	-
Lunge- og brysthinddebetændelse (<i>Pneumonia et Pleuritis</i>)	2	-	-	2	1	-	-	-	-
Fordøelsessygdomme (indigestion, mave- og tarmkatarrh, diarrhē) (<i>Gastritis. Diarrhoea</i>)	105	-	-	257	8	2	2	-	-
Kolik, forstoppelse (<i>Colica. Obstructio</i>)	35	1	4	23	1	-	-	-	-
Akut diarrhē og blodgang (<i>Diarrhoea acuta et dysenteria</i>)	6	1	-	15	1	2	-	-	-
Trommesyke (<i>Tympanitis</i>)	-	-	-	23	-	-	1	-	-
Foigiftning ¹) (<i>Intoxications</i>)	8	-	-	3	-	-	-	-	-
Indvoldsorme (<i>Helminthiasis</i>)	144	-	-	-	-	-	-	-	-
Overføres	403	4	6	397	26	18	3	-	-

¹⁾ Arsenik, kviksolv, svovlsyre, koksalt, ulæsket kalk, salmiakspiritus, digitalis.

i Romsdals amt i 1912.

dans le département de Romsdal en 1912).

Tabel XIX. (Forts.) (Continuation).

Romsdal.

X S y g d o m m e (Maladies)	Hest (Espèce chevaline)			Ko (Espèce bovine)			Sau (Espèce ovine)		
	anmeldte (signales)	derav		anmeldte (signales)	derav		anmeldte (signales)	derav	
		dræpte (abattus)	døde (morts)		dræpte (abattus)	døde (morts)		dræpte (abattus)	døde (morts)
Overført (transport)	403	4	6	397	26	18	3	-	-
Dreiesyke (<i>Hydrocephalus hydaticus</i>)	-	-	-	-	-	-	1	1	-
Akut hjernebetændelse (<i>Meningitis acuta</i>)	1	-	-	8	4	1	-	-	-
Blodurin (<i>Hæmoglobinuria. Haemoglobinaemia</i>)	2	-	-	94	9	4	-	-	-
Benskjørhet (slikkesyke) (<i>Osteomalacia</i>)	-	-	-	30	-	-	-	-	-
Sveksot (<i>Rachitis</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Hudutslet (<i>Eczema</i>)	64	-	-	5	-	-	4	-	-
Ringorm (<i>Trichophyton tonsurans</i>)	5	-	-	488	-	-	-	-	-
Skab (<i>Scabies</i>)	-	-	-	1	-	-	-	-	-
Lus (<i>Pediculæ</i>)	40	-	-	1915	-	-	-	-	-
Uregelmæssige fødsler (<i>Partus irregulares</i>)	-	-	-	48	3	-	1	-	1
Misfostre (<i>Monstra</i>)	-	-	-	6	1	-	-	-	-
Børvrængning (<i>Inversio uteri</i>)	-	-	-	3	-	-	-	-	-
Børdreining (<i>Torsio uteri</i>)	-	-	-	14	1	-	-	-	-
Tilbakeholdt efterbyrd (<i>Retentio placentaæ</i>)	-	-	-	90	1	1	-	-	-
Kastning (<i>Abortus</i>)	-	-	-	21	-	-	-	-	-
Kalvningsfeber (melkefeber) (<i>Eclampsia puerperalis</i>)	-	-	-	30	-	-	-	-	-
Børbetændelse (<i>Metritis</i>)	-	-	-	11	2	1	-	-	-
Jurbetændelse (<i>Mastitis</i>)	6	-	-	80	2	-	1	1	-
Forfangenhet (<i>Hordeatio. Kri thiasis</i>)	8	-	-	-	-	-	-	-	-
Klaphingstoperationer (<i>Operationes ob kryptorchismum</i>) . .	4	-	-	-	-	-	-	-	-
Kastrationer (<i>Castrationes</i>)	406	-	-	2	-	-	3	-	-
Hov- og klovlidelser (<i>Vitium ungvis</i>)	61	-	-	4	-	-	1	-	-
Øielidelser (<i>Vitium oculorum</i>)	9	-	-	12	-	-	3	-	-
Overføres	1009	4	6	3259	49	25	17	2	1

Tabel XIX. (Forts.) (Continuation).

Romsdal.

Sygdomme (Maladies)	Hest (Espèce chevaline)			Ko (Espèce bovine)			Sau (Espèce ovine)		
	anmeldte (signalés)	derav		anmeldte (signalés)	derav		anmeldte (signalés)	derav	
		dræpte (abattus)	døde (morts)		dræpte (abattus)	døde (morts)		dræpte (abattus)	døde (morts)
Overført (transport)	1009	4	6	3259	49	25	17	2	1
Led- og slimsækklidser (<i>Articulitis et bursitis</i>)	153	6	-	17	-	-	-	-	-
Kirurg. tilf. (sår, kontusioner, absces etc.) (<i>Vulnera, contusions, abscessus etc.</i>)	197	4	1	41	2	1	-	-	-
Jernbanefeber	-	-	-	1	1	-	-	-	-
Lymfomatose (<i>Lymphomatosis</i>) .	-	-	-	1	1	-	-	-	-
Andre behandlede sygdomstilfælde (<i>Casus ceteri</i>)	88	5	3	133	20	-	2	-	-
Ialt (total)	1447	19	10	3452	73	26	19	2	1

Gjet (<i>Espèce caprine</i>)			Svin (<i>Espèce porcine</i>)			Hund (<i>Chiens</i>)			Kat (<i>Chats</i>)			Fjærfæ (<i>Volailles</i>)			Andre dyr (<i>Animaux divers</i>)		
anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav	
	dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræpte og døde (<i>abattus et morts</i>)	døde (<i>morts</i>)
20	-	-	-	393	6	4	47	4	4	28	3	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1	-	-	-	3	1	-	17	3	-	3	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	14	2	-	18	2	-	1	-	-	-	-	-	-	-
21	-	-	-	411	9	5	82	9	4	32	3	-	-	-	-	-	-

Tabel XX.

De vigtigste husdrysygdomme
(Cas de maladies des animaux domestiques)

Sygdomme <i>(Maladies)</i>	Hest <i>(Espèce chevaline)</i>			Ko <i>(Espèce bovine)</i>			Sau <i>(Espèce ovine)</i>		
	anmeldte <i>(signalés)</i>	derav		anmeldte <i>(signalés)</i>	derav		anmeldte <i>(signalés)</i>	derav	
		drepte <i>(abattus)</i>	døde <i>(morts)</i>		drepte <i>(abattus)</i>	døde <i>(morts)</i>		drepte <i>(abattus)</i>	døde <i>(morts)</i>
Miltbrand (<i>Anthrax</i>)	-	-	-	-	9	-	9	-	-
Ondartetødem (<i>Oedema malignum</i>)	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Bråsot (<i>Gastromycosis ovis</i>) . . .	-	-	-	-	-	-	-	21	2
Ondartet katarrhalfieber (<i>Febris catarrhalis maligna</i>)	-	-	-	59	27	14	-	-	13
Influenza (<i>Influenza</i>)	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Svinesyke (smitsom lungebetændelse) (<i>Broncho-pneumonia contagiosa suis</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Rødsyke (*Rothlauf) (<i>Morbus ruber</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Knuterosenen (<i>Erythema nodosum</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Rosen (<i>Lymphangitis. Erysipelas</i>)	50	-	-	-	-	-	-	-	-
Lollandssyke (<i>Enteritis pseudo tuberculosa chronica</i>)	-	-	-	2	2	-	-	-	-
Brandfeber (<i>Morbus maculosus</i>)	19	-	12	1	-	-	-	-	-
Kværke (<i>Adenitis contagiosa equi</i>)	320	3	11	-	-	-	-	-	-
Tuberkulose (<i>Tuberculosis</i>)	-	-	-	17	17	-	-	-	-
Strålesopsygdom (<i>Actinomycosis</i>)	-	-	-	5	5	-	-	-	-
Sædstrenghsforhærdelse og bringe svulster (<i>Fibromycoma. Asco-coccus</i>)	25	1	-	-	-	-	-	-	-
Hvalpesyke (<i>Febris catarrhalis epizootica canum</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Stivkrampe (<i>Tetanus</i>)	9	3	5	1	-	-	1	-	-
Kopper (<i>Variola, Vaccina et Ovina</i>)	-	-	-	232	-	-	-	-	-
Mundsyke hoshesten (<i>Stomatitis contagiosa pustulosa equi</i>)	2	-	-	-	-	-	-	-	-
Luftveiskatarrh og stengel (<i>Koryza, Pharyngitis et Bronchitis</i>)	170	-	-	9	-	-	-	-	-
Lunge- og brysthindebetændelse (<i>Pneumonia et Pleuritis</i>)	14	-	5	13	-	-	1	-	-
Fordøielesssygdomme (indigestion, mave- og tarmkatarrh, diarrhé) (<i>Gastritis. Diarrhoe</i>)	180	-	-	784	17	14	3	-	-
Overføres	791	7	33	1132	68	38	25	2	13

i Søndre Trondhjems amt i 1912.

dans le département de Søndre Trondhjem en 1912).

Gjet (<i>Espèce caprine</i>)			Svin (<i>Espèce porcine</i>)			Hund (<i>Chiens</i>)			Kat (<i>Chats</i>)			Fjærfæ (<i>Volailles</i>)			Andre dyr (<i>Animaux divers</i>)		
anmeldte (<i>signalés</i>)	dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)	anmeldte (<i>signalés</i>)	dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)	anmeldte (<i>signalés</i>)	dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)	anmeldte (<i>signalés</i>)	dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)	anmeldte (<i>signalés</i>)	dræpte og døde (<i>abattus et morts</i>)	døde (<i>morts</i>)	anmeldte (<i>signalés</i>)	dræpte og døde (<i>abattus et morts</i>)	døde (<i>morts</i>)
2	-	-	552	30	37	142	12	30	10	3	1	-	-	-	-	-	-
2	-	-	5	1	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2	-	-	4	2	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2	-	-	181	12	23	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2	-	-	302	8	6	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2	-	-	2	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2	-	-	3	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2	-	-	6	-	-	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2	-	-	10	2	2	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2	-	-	39	2	2	11	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2	-	-	552	30	37	142	12	30	10	3	1	-	-	-	-	-	-

Sondre

Tabel XX. (Forts.) (Continuation).

Sygdomme (Maladies)	Hest (Espèce chevaline)			Ko (Espèce bovine)			Sau (Espèce ovine)		
	anmeldte (signalés)	derav		anmeldte (signalés)	derav		anmeldte (signalés)	derav	
		drepte (abattus)	døde (morts)		drepte (abattus)	døde (morts)		drepte (abattus)	døde (morts)
Overfort (transport)	791	7	33	1132	68	38	25	2	13
Kolik, forstoppelse (Colica. Obstructio)	292	3	8	76	3	2	5	-	-
Akut diarrhé og blodgang (Diarrhoea acuta et dysenteria)	9	1	-	63	2	9	-	-	-
Trommesyke (Tympanitis)	7	-	-	132	-	14	-	-	-
Forgiftninger ¹⁾ (Intoxications)	1	-	-	25	3	12	6	-	1
Indvoldsorme (Helminthiasis)	88	1	-	-	-	-	-	-	-
Dreiesyke (Hydrocephalus hydrideus)	-	-	-	2	1	-	3	3	-
Akut hjernebetændelse (Meningitis acuta)	3	1	1	2	-	-	-	-	-
Kronisk hjernebetændelse (koller) (Fatuitas)	5	1	-	-	-	-	-	-	-
Blodurin (Hæmoglobinuria. Hæmoglobinaemia)	37	2	1	85	1	4	-	-	-
Benskjørhet (Slikkesyke) (Osteomalacia)	6	-	-	230	11	-	5	1	-
Sveksot (Rachitis)	-	-	-	1	-	-	1	-	-
Hudutslet (Eczema)	102	-	-	14	-	-	-	-	-
Ringorm (Trichophyton tonsurans)	4	-	-	166	-	-	-	-	-
Skurv (Farus)	-	-	-	3	-	-	-	-	-
Skab (Scabies)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Lus (Pediculinæ)	137	-	-	2111	-	-	17	-	-
Uregelmæssige fødster (Partus irregulares)	4	-	-	204	11	-	14	-	1
Misfostre (Monstra)	-	-	-	12	2	2	-	-	-
Børvrængning (Inversio uteri)	-	-	-	40	1	1	1	-	-
Børdeining (Torsio uteri)	-	-	-	57	3	-	-	-	-
Tilbakeholdt efterbyrd (Retentio placentæ)	3	-	-	362	2	4	3	-	-
Kastning (Abortus)	2	-	-	112	1	-	-	-	-
Kalynningsfeber (melkefeber) (Eclampsia puerperalis)	-	-	-	158	2	1	-	-	-
Børbetændelse (Metritis)	2	-	-	74	3	7	2	-	1
Jurbetændelse (Mastitis)	7	-	-	315	19	9	30	2	1
Overfores	1500	16	43	5376	133	103	112	8	17

¹⁾ Arsenik, bly, kviksolv, mørje, stryknin, sild, bomulsfrømel, rævgift.

Trondhjem.

Gjet (<i>Espece caprine</i>)			Svin (<i>Espece porcine</i>)			Hund (<i>Chiens</i>)			Kat (<i>Chats</i>)			Fjærfæ (<i>Volailles</i>)		Andre dyr (<i>Animaux divers</i>)		
anmeldte (<i>signalés</i>)	derav	døde (<i>morts</i>)	anmeldte (<i>signalés</i>)	derav	døde (<i>morts</i>)	anmeldte (<i>signalés</i>)	derav	døde (<i>morts</i>)	anmeldte (<i>signalés</i>)	derav	døde (<i>morts</i>)	anmeldte (<i>signalés</i>)	døde (<i>morts</i>)	anmeldte (<i>signalés</i>)	døde (<i>morts</i>)	
2	-	-	-	552	30	37	142	12	30	10	3	1	-	-	-	-
-	-	-	-	21	3	1	9	-	-	1	-	-	-	-	-	-
1	-	-	-	19	-	3	6	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	7	-	4	2	-	-	1	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	40	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	30	7	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	27	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	331	26	3	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-
6	-	-	-	43	2	-	25	1	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
34	-	-	-	116	-	-	11	-	-	-	-	-	12	-	-	-
2	-	-	-	22	4	-	4	-	-	2	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	6	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	2	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
45	-	-	-	1183	77	51	245	14	31	13	3	1	12	-	-	-

Tabel XX. (Forts.) (Continuation).

Søndre

Sygdomme (Maladies)	Hest (<i>Espèce chevaline</i>)			Ko (<i>Espèce bovine</i>)			Sau (<i>Espèce ovine</i>)		
	anmeldte (signaies)	derav		anmeldte (signaies)	derav		anmeldte (signaies)	derav	
		dræpte (abatis)	døde (morts)		dræpte (abatis)	døde (morts)		dræpte (abatis)	døde (morts)
Overført (<i>transport</i>)	1500	16	43	5376	133	103	112	8	17
Forfangenhet (<i>Hordeatio. Kri-thiasis</i>)	72	-	-	24	-	-	-	-	-
Klaphingstoperationer (<i>Opera-tiones ob kryptorchismum</i>)	14	-	-	-	-	-	-	-	-
Kastrationer (<i>Castrationes</i>)	480	-	1	2	-	-	193	-	-
Kræft (<i>Carcinoma et Sarcoma</i>)	-	-	-	1	1	-	-	-	-
Hov- og klovligelser (<i>Vitia ungvvis</i>)	277	-	-	92	-	-	1	1	-
Øieligelser (<i>Vitia oculorum</i>)	30	-	-	16	-	-	7	-	-
Led- og slimsekligelser (<i>Articu-litis et bursitis</i>)	427	6	-	77	-	-	3	-	-
Kirurg. tilfælde (sår, kontusioner, absces etc.) (<i>Vulnera, contu-siones, abscessus etc.</i>)	1051	8	3	141	3	-	2	-	-
Kronisk melkefeber	-	-	-	76	-	-	-	-	-
Andre behandlede sygdomstil-fælde (<i>Casus ceteri</i>)	31	7	2	365	22	3	14	1	3
Ialt (total)	4242	37	49	6170	159	106	332	10	20

Trondhjem.

Gjet (<i>Espèce caprine</i>)			Svin (<i>Espèce porcine</i>)			Hund (<i>Chiens</i>)			Kat (<i>Chats</i>)			Fjærfæ (<i>Volailles</i>)			Andre dyr (<i>Animaux divers</i>)		
annmeldte (<i>signalés</i>)	derav	døde (<i>morts</i>)	annmeldte (<i>signalés</i>)	derav	døde (<i>morts</i>)	annmeldte (<i>signalés</i>)	derav	døde (<i>morts</i>)	annmeldte (<i>signalés</i>)	derav	døde (<i>morts</i>)	annmeldte (<i>signalés</i>)	derav	døde (<i>morts</i>)	annmeldte (<i>signalés</i>)	derav	døde (<i>morts</i>)
45	-	-	1183	77	51	245	14	31	13	3	1	12	-	-	-	-	-
21	-	-	178	-	-	-	-	-	81	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	800	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	10	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
9	2	-	70	4	1	46	-	-	9	-	-	-	-	-	-	-	-
75	2	-	2244	81	53	369	15	31	108	3	1	12	-	-	-	-	-

Tabel XXI.

De vigtigste husdrysygdomme
(Cas de maladies des animaux domestiques)

Sygdomme (Maladies).	Hest (Espèce chevaline)			Ko (Espèce bovine)			Sau (Espèce ovine)		
	anmeldte (signalés)	derav	døde (morts)	anmeldte (signalés)	derav	døde (morts)	anmeldte (signalés)	derav	døde (morts)
Miltbrand (<i>Anthrax</i>)	1	-	1	3	-	3	-	-	-
Ondartet ødem (<i>Oedema malignum</i>)	-	-	-	1	-	1	-	-	-
Bråsot (<i>Gastromycosis ovis</i>)	-	-	-	-	-	-	6	6	-
Ondartet katarrhalfeber (<i>Febris catarrhalis maligna</i>)	-	-	-	43	22	15	-	-	-
Svinesyke (smitsom lungebetændelse) (<i>Broncho pneumonia contagiosa suis</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Rodsyke («Rothlauts») (<i>Morbus ruber</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Knuterosen (<i>Erythema nodosum</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Rosen (<i>Lymphangitis. Erysipelas</i>)	34	-	-	2	-	-	-	-	-
Brandfeber (<i>Morbus maculosus</i>)	9	-	-	-	-	-	-	-	-
Kværke (<i>Adenitis contagiosa equi</i>)	270	3	22	-	-	-	-	-	-
Tuberkulose (<i>Tuberculosis</i>)	-	-	-	47	21	1	-	-	-
Strålesopsygdom (<i>Actinomycosis</i>)	1	-	-	27	1	-	-	-	-
Sædstrengsforhærdelse og bringesvulster (<i>Fibromycoma. Asco-coccus</i>)	5	-	-	-	-	-	-	-	-
Hvalpesyke (<i>Febris catarrhalis epizootica canum</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Stivkrampe (<i>Tetanus</i>)	4	1	2	-	-	-	-	-	-
Kopper (<i>Variola, Vaccina et Ovina</i>)	-	-	-	20	-	-	-	-	-
Mundsyke hos hesten (<i>Stomatitis contagiosa pustulosa equi</i>)	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Luftveiskatarrh og strengel (<i>Koryza, Pharyngitis et Bronchitis</i>)	159	-	-	9	1	-	-	-	-
Lunge- og brysthindebetændelse (<i>Pneumonia et Pleuritis</i>)	2	-	-	4	2	-	-	-	-
Overføres	486	4	25	156	47	20	6	6	-

i Nordre Trondhjems amt i 1912.

dans le département de Nordre Trondhjem en 1912).

Tabel XXI. (Forts.) (Continuation).

Nordre

S y g d o m m e (Maladies)	Hest (Espèce chevaline)			Ko (Espèce bovine)			Sau (Espèce ovine)		
	anmeldte (signalés)	derav		anmeldte (signalés)	derav		anmeldte (signalés)	derav	
		drapte (abattus)	døde (morts)		drapte (abattus)	døde (morts)		drapte (abattus)	døde (morts)
Overført (transport)	486	4	25	156	47	20	6	6	-
Fordøielsessygdomme (indigestion, mave- og tarmkatarrh, diarrhē) (<i>Gastritis. Diarrhoe</i>)	100	1	3	397	20	-	3	-	1
Kolik, forstoppelse (<i>Colica. Obstructio</i>)	103	-	13	44	1	-	-	-	-
Akut diairhé og blodgang (<i>Diarrhoea acuta et dysenteria</i>)	4	-	-	32	1	3	-	-	-
Trommesyke (<i>Tympanitis</i>)	-	-	-	41	6	2	-	-	-
Forgiftninger ¹ (<i>Intoxications</i>)	1	-	-	12	-	4	-	-	-
Indvoldssorme (<i>Helminthiasis</i>)	9	-	-	-	-	-	-	-	-
Akut hjernebetændelse (<i>Menigitis acuta</i>)	2	1	-	5	2	2	-	-	-
Kronisk hjernebetændelse (koller) (<i>Fatuitas</i>)	3	1	1	-	-	-	-	-	-
Blodurin (<i>Hæmoglobinuria. Hæmoglobinaemia</i>)	9	1	1	43	2	8	-	-	-
Benskjørhet (slikksyke) (<i>Osteomalacia</i>)	-	-	-	110	1	-	-	-	-
Sveksot (<i>Rachitis</i>)	-	-	-	1	1	-	1	-	-
Hudutslet (<i>Eczema</i>)	67	-	-	22	-	-	2	-	-
Ringorm (<i>Trichophyton tonsurans</i>)	-	-	-	3	-	-	-	-	-
Skab (<i>Scabies</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Lus (<i>Pediculinae</i>)	19	-	-	1593	-	-	8	-	-
Uregelmæssige fødsler (<i>Partus irregulares</i>)	1	-	-	81	4	1	1	1	-
Mifostre (<i>Monstra</i>)	-	-	-	1	-	-	-	-	-
Børvrængning (<i>Inversio uteri</i>)	1	-	-	11	-	-	-	-	-
Børdreining (<i>Torsio uteri</i>)	-	-	-	20	3	-	-	-	-
Tilbakeholdt efterbyrd (<i>Retentio placentæ</i>)	-	-	-	175	-	-	-	-	-
Kastning (<i>Abortus</i>)	2	-	-	22	-	1	-	-	-
Kalvningsfeber (Melkefeber) (<i>Eclampsia puerperalis</i>)	-	-	-	58	3	1	-	-	-
Børbetændelse (<i>Metritis</i>)	-	-	-	15	1	3	1	1	-
Jurbetændelse (<i>Mastitis</i>)	8	-	-	102	-	1	1	-	-
Overføres	815	8	43	2944	92	46	23	8	1

¹) Arsenik, kviksolv, stryknin, lysol, kainit, bedærvet mysost.

Trondhjem.

Gjet (Espèce caprine)			Svin (Espèce porcine)			Hund (Chiens)			Kat (Chats)			Fjærfæ (Volailles)			Andre dyr (Animaux divers)		
annmeldte (signalés)	derav	annmeldte (signalés)	derav	annmeldte (signalés)	derav	annmeldte (signalés)	derav	annmeldte (signalés)	derav	annmeldte (signalés)	derav	annmeldte (signalés)	derav	annmeldte (signalés)	derav	annmeldte (signalés)	
dreæpte (abattus)	døde (morts)	dreæpte (abattus)	døde (morts)	dreæpte (abattus)	døde (morts)	dreæpte (abattus)	døde (morts)	dreæpte (abattus)	døde (morts)	dreæpte (abattus)	døde (morts)	dreæpte og døde (abattus et morts)	døde (morts)	dreæpte (abattus)	døde (morts)	dreæpte (abattus)	døde (morts)
-	-	-	-	469	9	62	7	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-
2	-	-	-	71	2	2	10	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	9	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	21	-	5	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	3	1	1	6	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
7	-	6	4	4	-	-	2	1	-	-	-	-	-	-	6	6	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	295	6	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	216	-	-	8	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	21	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	15	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	4	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1	-	-	2	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
10	-	6	1134	27	70	38	3	2	-	-	-	-	6	6	-	-	-

Tabel XXI. (Forts.) (*Continuation*).

Nordre

Sygdomme (Maladies)	Hest (<i>Espèce chevaline</i>)			Ko (<i>Espèce bovine</i>)			Sau (<i>Espèce ovine</i>)		
	anmeldte (signalés)	derav		anmeldte (signalés)	derav		anmeldte (signalés)	derav	
		drepte (abattus)	døde (morts)		drepte (abattus)	døde (morts)		drepte (abattus)	døde (morts)
Overført (<i>transport</i>)	815	8	43	2944	92	46	23	8	1
Forfangenhet (<i>Hordeatio. Kri-thiasis</i>)	7	-	-	-	-	-	-	-	-
Klaphingstoperationer (<i>Opera-tiones ob kryptorchismum</i>)	3	-	-	-	-	-	-	-	-
Kastrationer (<i>Castrationes</i>)	210	-	-	3	-	-	34	-	-
Kræft (<i>Carcinoma et Sarcoma</i>)	-	-	-	1	1	-	-	-	-
Hov- og klovlidelsær (<i>Vitia ungvis</i>)	73	-	-	4	-	-	-	-	-
Øielidelsær (<i>Vitia oculorum</i>)	26	-	-	14	-	-	-	-	-
Led- og slimsækliedelsær (<i>Artic-u-litis et bursitis</i>)	208	5	-	32	4	-	-	-	-
Kirurg. tilfælde (sår, kontusioner, abceses etc.) (<i>Vulnera, contu-siones, abscessus etc.</i>)	262	7	2	207	6	-	3	1	-
Andre behandlede sygdomstil-fælde (<i>Casus ceteri</i>)	154	2	11	272	61	7	3	-	-
Ialt (<i>total</i>)	1758	22	56	3477	164	53	63	9	1

Trondhjem.

Gjet (<i>Espèce caprine</i>)			Svin (<i>Espèce porcine</i>)			Hund (<i>Chiens</i>)			Kat (<i>Chats</i>)			Fjæræ (<i>Volailles</i>)			Andre dyr (<i>Animaux divers</i>)		
anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav	
	drapie (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		drapie (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		drapie (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		drapie (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		drapie (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		drapie (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)
10	-	6	1134	27	70	38	3	2	-	-	-	6	6	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	11	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	739	-	1	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	1	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	8	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	19	4	-	17	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1	1	-	97	13	5	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
11	1	6	2009	44	76	63	3	2	3	-	-	6	6	-	-	-	-

Tabel XXII.

De vigtigste husdrysygdomme
(Cas de maladies des animaux domestiques)

S y g d o m m e (Maladies).	Hest (<i>Espèce chevaline</i>)		Ko (<i>Espèce bovine</i>)		Sau (<i>Espèce ovine</i>)	
	anmeldte (<i>signalets</i>)	derav	anmeldte (<i>signalets</i>)	derav	anmeldte (<i>signalets</i>)	derav
		dræpte (<i>allectus</i>)	døde (<i>morts</i>)	dræpte (<i>allectus</i>)	døde (<i>morts</i>)	
Miltbrand (<i>Anthrax</i>)	-	-	-	1	-	1
Ondartet ødem (<i>Oedema malignum</i>)	-	-	-	1	1	-
Bråsot (<i>Gastromycosis ovis</i>)	-	-	-	-	-	1
Ondartet katarrhalfeber (<i>Febris catarrhalis maligna</i>)	-	-	-	27	5	9
Rødsyke («Rothlauf») (<i>Morbus ruber</i>)	-	-	-	-	-	-
Knuterosen (<i>Erythema nodosum</i>)	-	-	-	-	-	-
Rosen (<i>Lymphangitis. Erysipelas</i>)	7	-	-	2	-	-
Kværke (<i>Adenitis contagiosa equi</i>)	1	-	-	-	-	-
Tuberkulose (<i>Tuberculosis</i>)	-	-	-	9	9	-
Stålesops, gdom (<i>Actinomycosis</i>)	2	-	-	1	-	-
Sædstrenghsforhærdelse og bringe-svulster (<i>Fibromycoma. Asco-coccus</i>)	6	1	-	-	-	-
Hvalpesyke (<i>Febris catarrhalis epizootica canum</i>)	-	-	-	-	-	-
Kopper (<i>Variola, Vaccina et Ovina</i>)	-	-	-	40	-	-
Luftveiskatarrh og strengel (<i>Ko-ryza, Pharyngitis et Bronchitis</i>)	33	-	-	5	-	-
Lunge- og brysthindebetændelse (<i>Pneumonia et Pleuritis</i>)	9	-	-	5	-	1
Fordøjelsessygdomme (indigestion, mave- og tarmkatarrh, dfarrhē) (<i>Gastritis. Diarrhoe</i>)	93	-	-	223	-	2
Kolik, forstoppelse (<i>Colica. Obstructio</i>)	35	-	-	16	1	-
Akut diarrhē og blodgang (<i>Diarrhoea acuta et dysenteria</i>)	-	-	-	22	-	1
Trommesyke (<i>Tympanitis</i>)	-	-	-	39	-	-
Forgiftninger ¹⁾ (<i>Intoxications</i>)	-	-	-	6	-	1
Indvoldsorme (<i>Helminthiasis</i>)	56	-	-	-	-	-
Blodurin (<i>Hæmoglobinuria. Hæmoglobinæmia</i>)	1	-	1	3	-	-
Overføres	243	1	1	400	16	13
					12	-
						2

¹⁾ Kviksolv, zinkhvitt, stryknin.

i Nordlands amt i 1912.

dans le département de Nordland en 1912).

Tabel XXIII. (Forts.) (Continuation).

Nordland.

Sygdomme (Maladies)	Hest (Espèce chevaline)			Ko (Espèce bovine)			Sau (Espèce ovine)		
	anmeldte (signalés)	derav		anmeldte (signalés)	derav		anmeldte (signalés)	derav	
		drepte (abattus)	døde (morts)		drepte (abattus)	døde (morts)		drepte (abattus)	døde (morts)
Overført (transport)	243	1	1	400	16	13	12	-	2
Benskjørhet (Slikkesyke) (Osteomalacia)	-	-	-	38	-	-	-	-	-
Sveksot (Rachitis)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Hudutslet (Eczema)	27	-	-	15	-	-	1	-	-
Ringorm (Trichophyton tonsurans)	1	-	-	2	-	-	-	-	-
Lus (Pediculinae)	8	-	-	457	-	-	13	-	-
Uregelmæssige fødsler (Partus irregulares)	1	-	-	49	-	-	11	-	-
Børvrængning (Inversio uteri)	-	-	-	4	-	1	2	-	1
Tilbakeholdt efterbyrd (Retentio placentae)	1	-	-	73	-	-	-	-	-
Kastning (Abortus)	2	-	-	8	-	-	-	-	-
Kalvningsfeber (melkefeber) (Eclampsia puerperalis)	-	-	-	39	-	1	2	1	-
Børbetændelse (Metritis)	-	-	-	8	-	2	-	-	-
Jurbetændelse (Mastitis)	-	-	-	52	-	-	6	1	-
Forfangenhet (Hordeatio. Kritis)	3	-	-	-	-	-	-	-	-
Klaphingstoperationer (Operationes ob kryptorchismum)	3	-	-	-	-	-	-	-	-
Kastrationer (Castrationes)	143	-	-	5	-	-	39	-	-
Kreft (Carcinoma et Sarcoma)	1	-	-	1	1	-	-	-	-
Hov og klovlidelser (Vitia ungvis)	23	1	-	1	-	-	-	-	-
Øielidelser (Vitia oculorum)	5	-	-	3	-	-	-	-	-
Led- og slimsækli delser (Articulitis et bursitis)	60	-	-	10	-	-	-	-	-
Kirurg. tilfælde (sår, kontusioner, absces etc.) (Vulnera, contusions, abscessus etc.)	151	2	-	73	1	-	3	-	-
Andre behandlede sygdomstilfælde (Casus ceteri)	162	2	-	225	19	7	15	1	6
Ialt (total)	834	6	1	1463	37	24	104	3	9

Gjet (<i>Espèce caprine</i>)			Svin (<i>Espèce porcine</i>)			Hund (<i>Chiens</i>)			Kat (<i>Chats</i>)			Fjærfæ (<i>Volailles</i>)			Andre dyr (<i>Animaux divers</i>)			
annmeldte (<i>signalés</i>)	derav		annmeldte (<i>signalés</i>)	derav		annmeldte (<i>signalés</i>)	derav		annmeldte (<i>signalés</i>)	derav		annmeldte (<i>signalés</i>)	derav		annmeldte (<i>signalés</i>)	derav		
	dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræpte og døde (<i>abattus et morts</i>)	annmeldte (<i>signalés</i>)	dræpte og døde (<i>abattus et morts</i>)
2	-	-	-	42	4	2	9	2	1	-	-	1	-	-	15	15	-	
-	-	-	-	37	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
-	-	-	-	5	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
28	-	-	-	8	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
-	-	-	-	232	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
-	-	-	-	2	-	-	8	1	-	-	-	-	-	-	-	-	1) 1	
-	-	-	-	12	4	4	4	-	-	-	-	1	-	-	-	-	1) 12	
31	-	-	-	338	9	6	26	3	2	5	-	-	-	15	15	13	-	

1) Ren.

Tabel XXIII.

De vigtigste husdyrsygdomme
(Cas de maladies des animaux domestiques)

Sygdomme (Maladies)	Hest (Espèce chevaline)		Ko (Espèce bovine)		Sau (Espèce ovine)	
	anmeldte (signalés)	derav		anmeldte (signalés)	derav	
		drepte (abattus)	døde (morts)		drepte (abattus)	døde (morts)
Ondartet katarrhalfeber (<i>Febris catarrhalis maligna</i>)	-	-	-	3	1	-
Knuterosen (<i>Erythema nodosum</i>)	-	-	-	-	-	-
Rosen (<i>Lymphangitis. Erysipelas</i>)	-	-	-	-	3	-
Kværke (<i>Adenitis contagiosa equi</i>)	73	-	-	-	-	-
Tuberkulose (<i>Tuberculosis</i>)	-	-	-	4	3	-
Stråleopsygdom (<i>Actinomycosis</i>)	-	-	-	1	1	-
Sædstrengstørhærdelse og bringe-svulster (<i>Fibromycoma. Ascococcus</i>)	6	-	-	-	-	-
Hvalpesyke (<i>Febris catarrhalis epizootica canum</i>)	-	-	-	-	-	-
Kopper (<i>Variola, Vaccina et Ovina</i>)	-	-	-	17	-	-
Auftveiskatarrh og strengel (<i>Koryza, Pharyngitis et Bronchitis</i>)	8	-	-	3	-	-
Lunge- og brysthindebetændelse (<i>Pneumonia et Pleuritis</i>)	2	-	-	5	-	-
Fordøjelsessygdomme (indigestion, mave- og tarmkatarrh, diarré) (<i>Gastritis. Diarrhoe</i>)	14	-	-	58	-	-
Kolik, forstoppelse (<i>Colica. Obstructio</i>)	24	-	-	14	-	1
Akut diarré og blodgang (<i>Diarrhoea acuta et dysenteria</i>)	5	-	-	12	-	-
Trommesyke (<i>Tympanitis</i>)	-	-	-	26	-	2
Forgiftninger ¹⁾ (<i>Intoxications</i>)	-	-	-	2	1	-
Indvoldsorme (<i>Helminthiasis</i>)	9	-	-	-	-	-
Akut hjernebetændelse (<i>Menigitis acuta</i>)	-	-	-	1	1	-
Blodurin (<i>Hæmoglobinuria. Hæmoglobinaemia</i>)	1	-	-	5	-	-
Benskjørhet (slikkesyke) (<i>Osteomalacia</i>)	-	-	-	14	1	2
Sveksot (<i>Rachitis</i>)	1	-	-	-	-	-
Overføres	143	-	-	165	11	5
					1	-

¹⁾ Kviksølv.

i Tromsø amt i 1912.

dans le département de Tromsø en 1912).

Tabel XXIII. (Forts.). (Continuation).

Tromsø.

S y g d o m m e (Maladies)	Hest (<i>Espèce chevaline</i>)			Ko (<i>Espèce bovine</i>)			Sau (<i>Espèce ovine</i>)		
	anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav	
		dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)
Overført (<i>Transport</i>)	113	-	-	165	11	5	1	-	-
Hudutslet (<i>Eczema</i>)	-	-	-	2	-	-	-	-	-
Skurv (<i>Favus</i>)	3	-	-	-	-	-	-	-	-
Lus (<i>Pediculinae</i>)	55	-	-	83	-	-	-	-	-
Uregelmæssige fødsler (<i>Partus irregularis</i>)	5	2	-	32	3	-	-	-	-
Børvrængning (<i>Inversio uteri</i>) . .	-	-	-	6	-	-	-	-	-
Børdreining (<i>Torsio uteri</i>) . . .	-	-	-	8	2	-	-	-	-
Tilbakeholdt efterbyrd (<i>Retention placente</i>)	-	-	-	51	-	1	-	-	-
Kastning (<i>Abortus</i>)	-	-	-	8	-	-	-	-	-
Kalvningstieber (melkefeber) (<i>Eclampsia puerperalis</i>)	-	-	-	38	-	1	-	-	-
Børbetændelse (<i>Méritis</i>)	-	-	-	6	-	-	-	-	-
Jurbetændelse (<i>Mastitis</i>)	2	-	-	58	-	-	-	-	-
Forfangenhet (<i>Hordeatio. Kribthiasis</i>)	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Klapningstoperationer (<i>Operations ob kryptorchismum</i> . .	6	-	-	-	-	-	-	-	-
Kastrationer (<i>Castrationes</i>)	36	-	-	-	-	-	6	-	-
Hov- og klovli delser (<i>Vitia ungvis</i>)	18	-	-	12	-	-	-	-	-
Øielidelser (<i>Vitia oculorum</i>) . . .	5	-	-	5	-	-	-	-	-
Led- og slimsækli delser (<i>Articulitis et bursitis</i>)	17	1	-	7	-	-	-	-	-
Kirurg. tilfælde (sår, kontusioner, abscess etc.) (<i>Vulnera, contusiones, abscessus etc.</i>)	17	-	-	6	-	-	1	-	-
Sviva	2	1	-	-	-	-	-	-	-
Andre behandlede sygdomstil- fælde (<i>Casus ceteri</i>)	37	-	-	10	-	-	-	-	-
Ialt (<i>Total</i>)	317	4	-	497	16	7	8	-	-

Gjet (<i>Espèce caprine</i>)			Svin (<i>Espèce porcine</i>)			Hund (<i>Chiens</i>)			Kat (<i>Chats</i>)			Fjærfe (<i>Volailles</i>)			Andre dyr (<i>Animaux divers</i>)		
anmeldte (<i>signalés</i>)	derav døpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)	anmeldte (<i>signalés</i>)	derav døpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)	anmeldte (<i>signalés</i>)	derav døpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)	anmeldte (<i>signalés</i>)	derav døpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)	anmeldte (<i>signalés</i>)	derav døpte og døde (<i>abattus et morts</i>)	anmeldte (<i>signalés</i>)	derav døpte og døde (<i>abattus et morts</i>)		
-	-	-	51	-	-	3	42	5	8	-	-	-	-	-	-		
-	-	-	2	-	-	-	3	-	-	1	-	-	-	-	-		
-	-	-	3	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-		
-	-	-	1	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-		
-	-	-	166	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
-	-	-	3	-	-	9	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
-	-	-	6	-	-	5	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
-	-	-	232	-	3	64	5	8	3	-	-	-	-	-	-		

Tabel XXIV.

De vigtigste husdyrsygdomme
(Cas de maladies des animaux domestiques)

Sygdomme (Maladies).	Hest (<i>Espèce chevaline</i>)		Ko (<i>Espèce bovine</i>)		Sau (<i>Espèce ovine</i>)	
	anmeldte (<i>signales</i>)	derav	anmeldte (<i>signales</i>)	derav	anmeldte (<i>signales</i>)	derav
	døpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)	døpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)	døpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)
Ondartet katarrhalfeber (<i>Febris catarrhalis maligna</i>)	-	-	-	1	-	1
Knutroen (<i>Erythema nodosum</i>)	-	-	-	-	-	-
Kværke (<i>Adenitis contagiosa equi</i>)	7	-	-	-	-	-
Tuberkulose (<i>Tuberculosis</i>)	7	-	-	1	1	-
Hvalpesyke. (<i>Febris catarrhalis epizootica canum</i>)	-	-	-	-	-	-
Luftveiskatarrh og strengel (<i>Ko ryza, Pharyngitis et Bronchitis</i>)	11	-	-	-	-	-
Fordeielsessygdomme (indigestion, mave- og tarmkatarrh, diarrhæ) (<i>Gastritis. Diarrhoe</i>)	2	-	-	15	-	-
Kolik, forstoppelse (<i>Colica. Obstructio</i>)	10	-	-	-	-	-
Akut diarrhé og blodgang (<i>Diarrhoea acuta et dysenteria</i>)	-	-	-	2	-	-
Forgiftninger (<i>Intoxications</i>)	-	-	-	-	-	-
Indvoldsorme (<i>Helminthiasis</i>)	2	-	-	-	-	-
Benskjørhet (slikkesyke) (<i>Osteomalacia</i>)	-	-	-	1	-	-
Sveksot (<i>Rachitis</i>)	-	-	-	-	-	-
Hudutslet (<i>Eczema</i>)	2	-	-	-	-	2
Ringorm (<i>Trichophyton tonsurans</i>)	-	-	-	14	-	-
Lus (<i>Pediculinæ</i>)	3	-	-	72	-	-
Uregelmæssige fødsler (<i>Partus irregulares</i>)	-	-	-	4	-	-
Tilbakeholdt efterbyrd (<i>Retentio placentæ</i>)	-	-	-	5	-	-
Kalvningssyfer (Melkefeber) (<i>Ecclampsia puerperalis</i>)	-	-	-	11	-	-
Jurbetændelse (<i>Mastitis</i>)	-	-	-	3	-	-
Overføres		87	-	-	129	1
					1	2
					1	-

i Finmarkens amt i 1912).

dans le département de Finmarken en 1912).

Tabel XXIV. (Forts.). (*Continuation*).**Finmarken.**

Sygdomme (Maladies)	Hest (<i>Espèce chevaline</i>)			Ko (<i>Espèce bovine</i>)			Sau (<i>Espèce ovine</i>)		
	anmeldte (signalés)	derav		anmeldte (signalés)	derav		anmeldte (signalés)	derav	
		dræpte (abattus)	døde (morts)		dræpte (abattus)	døde (morts)		dræpte (abattus)	døde (morts)
Overført (<i>transport</i>)	37	-	-	129	1	1	2	1	-
Kastrationer (<i>Castrationes</i>) . . .	23	-	-	-	-	-	-	-	-
Hov- og klovligelser (<i>Vitia ungvis</i>)	3	-	-	4	-	-	-	-	-
Led- og slimsæklidelser (<i>Arti- culitis et bursitis</i>)	9	-	-	3	-	-	-	-	-
Kirurg. tilfælde (sår, kontusioner, absces, etc.) (<i>Vulnera contu- siones, abcessus, etc.</i>)	4	-	-	3	-	-	-	-	-
Ialt (<i>total</i>)	76	-	-	139	1	1	2	1	-

Tabel XXV.

Antal autoriserte dyrlæger i Norge i 1913.

(Nombre de vétérinaires diplômés en 1913).

Amt (Département).	Autorserte dyrlæger (Vétérinaires diplômés).	Amts- dyrlæger (Vétérinaires délégues).	Derav (Dont)	
			I andre stillinger el. privat prakt. (D'autres vétérinaires exerçants).	Ikke praktiserende (Non exerçants).
Kristiania	26	1	21	4
Akershus	19	10	9	-
Smålenene	13	7	6	-
Buskerud	14	9	5	-
Jarlsberg og Larvik	7	4	3	-
Hedemarken	29	20	8	1
Kristians	23	15	7	1
Bratsberg	12	7	5	-
Nedenes	7	6	1	-
Lister og Mandal	5	3	2	-
Stavanger	8	5	3	-
Søndre Bergenhus	4	4	-	-
Bergen	7	2	5	-
Nordre Bergenhus	8	7	1	-
Romsdal	9	7	2	-
Søndre Trondhjem	18	12	6	-
Nordre Trondhjem	12	10	-	2
Nordland	6	5	1	-
Tromsø	4	2	1	1
Finmarken	1	1	-	-
Uopgivet bopæl (domicile non nommée)	3	-	-	-
Utenlands	9	-	-	-
Riket (le royaume)	244	137	86	9

D. Utførsel og indførsel av husdyr.

A. *Utførsel.*

Ifølge Norges offisielle statistik (Norges handel 1912) er der i årets løp av husdyr utført 232 hester.

Herav utførtes til Sverige 170, Danmark 60 og til Storbritannien 2 hester. Hestene eksportertes over følgende toldsteder:

Fredrikshald	1 stkr.
Ørje	5 »
Kongsvinger	92 »
Horten	1 »
Kristiansand	50 »
Larvik	3 »
Stavanger	4 »
Ålesund	4 »
Trondhjem	60 »
Røros	7 »
Levanger	1 »
Namsos	3 »
Narvik	1 »

Ialt 232 stkr.

B. *Indførsel.*

De for indførsel av husdyr fastsatte regler har i årets løp undergåt flere ændringer, særlig på grund av mund- og klovsykens optræden. (Se avsnit III om offentlige bestemmelser). De nugjeldende regler for indførsel hertil av husdyr vil findes avtrykt som bilag til nærværende beretning.

I årets løp er indført:

Hester	451 stkr.
Hornkvæg	12 953 »
Sauer	1 602 »

Indførselen fordeler sig således:

Hester fra Sverige	262 stkr.
» Danmark	166 »
» Island	11 »
» Tyskland	7 »
» Andre lande	5 »

Ialt 451 stkr.

Hornkvæg fra Sverige pr. jernbane . . .	8 286 stkr.
» — landværts ellers	2 624 »
» — sjøværts	2 024 »
» Nordlige Rusland	19 »

Ialt 12 953 stkr.

Sauer fra Sverige	1 600 stkr.
» Danmark	2 »

Ialt 1 602 stkr.

Indførslen fandt sted over følgende toldsteder:

	Hester.	Hornkvæg.	Sauer.
Fredrikshald	56	8 900	1 570
Sarpsborg	2	—	—
Moss	14	—	—
Kristiania	266	3 410	18
Ørje	11	559	12
Kongsvinger	52	4	—
Drammen	1	—	—
Horten	3	—	—
Tønsberg	1	—	—
Sandefjord	2	—	—
Kristiansand	7	—	2
Stavanger	7	—	—
Bergen	13	—	—
Åalesund	2	—	—
Trondhjem	7	20	—
Røros	1	19	—
Levanger	—	22	—
Namsos	3	—	—
Narvik	1	—	—
Svolvær	2	—	—
Tromsø	—	2	—
Vardø	—	3	—
Kirkenes	—	14	—

Kvægindførslen fra Sverige.

Foruten hvad foran er anført angående indførselsmængderne av kvæg fra Sverige og Danmark, meddeles følgende nærmere oplysninger:

Der indførtes som

1) Livdyr og tuberkulinprøvet i karantænefjøset:

Kristiania	svensk	594 storfæ, hvorav	77 reagerte	o: 12,9 %
Fredrikshald	—	2 870 — —	105 — o:	3,6 %

2) Slagtedyr:

Kristiania	svensk	3 056	storfæ,	19	sauer,	3	kalver	
Fredrikshald		—	6 131	—	1 530	—	64	—

Angående indførslen over Fredrikshald meddeler stadsdyrlæge *Anton Jacobsen* følgende:

Kvægtilførsel til Fredrikshalds karantænestation er ukentlig tilførsel fra Sverige. Den begynder lørdag eftermiddag med togets ankomst hertil ved firetiden, men den største forsendelse er i regelen søndag eftermiddag med samme tog og al tilførsel til ukens marked avsluttes med d/s «Bolin»s ankomst mandag formiddag ved titiden.

Ved ankomsten til kvægtorvet blir dyrene underkastet en almindelig sundhetsundersøkelse av karantænedyrلægen eller av mig.

De ankomne liv- og slagtedyr blir ved ankomsten adskilt i avdelinger på fjøsene. Slagtedydrene blir da ved undersøkelsen brændemerket med S på venstre halerot, mens livdyrene stilles til ro, indtil tuberkulininjektionerne begynder mellem 4 og 5 mandag eftermiddag. Fra kl. 1 nat til kl. 11 tirsdag formiddag pågår temperaturmålingerne hver 2den time. De reagerende dyr bændemerkes da med et indbrændt T paa venstre halerot, de tvilsomt reagerende dyr blir sat tilside for at underkastes en ny tuberkulinprøve med dobbelt dose den påfølgende mandag. De dyr, som ifølge temperaturlisten må ansees for sunde, blir sundhetsmerket med en plombe med løpenummer i venstre øre; disse plombenummere blir samtidig med temperaturskalaen indført i en dertil autorisert protokol, således at man ved hjælp af plombenummeret kan finde et dyr igjen, om det er flere år tilbage siden det passerte karantænen; dette har vist sig meget nytigt.

Handelen avsluttes mandag formiddag, altså førend man er vidende om dyret består tuberkulinprøven eller ikke. Men den sker altid under den forudsætning, at hvis dyret ikke består prøven, går handelen tilbage.

På kvægtorvet haves også en avdeling for indenlandske dyr, hvor der handles såvel med slagte- som livdyr. Disse er noget billigere end de svenske livdyr, som kjøpes med en større tillid, fordi de har gjennemgåt en tuberkulinprøve.

For smitsomme sygdomme har karantænestationen været forsøkt i årets løp.

Indførslen har fordelt sig således:

Januar . . .	0	liv d y r, derav	0	tuberkuløse	791	slagtedyr	75	sauer	0	kalver
Februar . . . 114	—	»	9	—	509	—	39	»	3	»
Mars 321	—	»	12	—	591	—	42	»	0	»
April 83	—	»	2	—	441	—	40	»	8	»
Mai 10	—	»	1	—	317	—	36	»	4	»
Juni 36	—	»	1	—	167	—	32	»	3	»
Juli 498	—	»	26	—	602	—	227	»	27	»
August 427	—	»	16	—	576	—	468	»	15	»
September . . . 404	—	»	18	—	686	—	399	»	2	»
Oktober 312	—	»	3	—	508	—	84	»	1	»
November 347	—	»	11	—	493	—	32	»	0	»
December 318	—	»	6	—	480	—	56	»	1	»

Tilsammen 2 870 livdyr, hvorav 105 tuberkuløse 6 131 slagtedyr 1 530 sauer 64 kalver

Der viser sig en betydelig lavere procent tuberkulose i 1912, nemlig 3,66 % mot 6,97 % i 1911.

Angående kvægtilførslen over Kristiania anfører direktør A. Lo følgende:

Karantænen.

Karanteneringen av de fra utlandet indførte drøvtyggere foregik indtil 30te september 1912 i det gamle karantænefjøs. 1ste oktober flyttet karantænen til det nye fjøs ved slagtehuset, hvor den har lokaler i fjøsets 1ste etages østre ende.

Karantænefjøset består av to særskilte rum, utstyrt med særskilte vandkrybber for hvert dyr og med plads for 90. Der er et litet kontor for instrumenter og et rum for folkene.

Gjennem karantænen har passert: Livdyr, indført fra Sverige: 594 stkr. storfæ, hvorav har reagert for tuberkulinprøven 77 stkr. eller 12,98 %. Der er omsprøjet 11 dyr, hvorav 3 stkr. eller 27,97 % reagerte. Slagtedyr, indført fra Sveriges: 3 056 storfæ, 19 sauер og 3 kalver.

Indførslen av livdyr var på grund av mund- og klovsyke stengt fra hele Sverige i januar og mai, hvorimot indførslen av slagtedyr var tillatt fra endel av Sverige hele året.

Importen fra Danmark var stengt i hele 1912.

Handelsfjøset.

Samtidig som karantænen blev flyttet til det nye fjøs, blev også al den handel med levende dyr, som før har hat tilhold på Grønlands torv (kutorvet), flyttet til det nye handelsfjøs, og fra samme dag blev nævnte torv nedlagt som kvægtorv.

Likeledes ophørte samtidig al opstaldning og handel med storfæ og svin på det gamle handelsfjøs, Grønlandsbroen 3.

Fra 1ste oktober 1912 er således al opstaldning og handel med storfæ, småfæ og svin henlagt til det nye, tidsmæssige fjøs, der nu indgår som et led i Kristiania slagtehus.

Til handelsfjøset fører jernbanespør, og der er truffet slik ordning med jernbanen, at dyr, som er adressert til Kristiania slagtehus, føres like til dettes ramper, uten ekstra utgift for trafikanten.

Ved statens karantænestation Ytre Voulen ved Stavanger er der i årets løp ikke karanteneret noget fra utlandet indført dyr.

**E. Bevilgninger til det civile veterinærvesen i budgetterminen
1ste juli 1912—30te juni 1913.**

		Bevilget.		Medgåt.
1.	Amtsdyrlægernes avlønning	kr. 81 000,00	kr.	77 954,77
2.	Det veterinær-patologiske laboratorium . . »	11 000,00	»	11 601,78
3.	Reisestipendier for dyrlæger »	2 000,00	»	1 600,00
4.	Tuberkulinundersøkelser av kvægbesætninger:			
a)	bevilget	kr. 25 000,00		
b)	overført fra forrige termin	» 116,82		
		<hr/>	»	25 116,82
				» 25 258,15
5.	Erstatningsbidrag ved nedslagtning av tuberkuløst kvæg:			
a)	bevilget	kr. 30 000,00		
b)	efterbevilget for terminen			
	1911—1912 »	16 246,63		
		<hr/>	»	46 246,63
				» 29 631,62
6.	Avlønning m. v. av statsdyrlægen i Bergen	» 5 800,00	»	5 800,00
7.	Studiestipendier for veterinærstuderende . . »	4 000,00	»	4 000,00
8.	Skyss- og kostutgifter	» 44 000,00	»	45 702,10
9.	Forskjellige og tilfældige utgifter »	3 000,00	»	1 948,00
10.	Bidrag til utgivelse av «Norsk Veterinær-tidsskrift»	» 1 000,00	»	1 000,00
11.	Karantænestasjonen «Ytre-Voulen» »	400,00	»	400,00
12.	Veterinært seruminstitut:			
a)	bevilget:			
	1. til byggearbeider . . kr. 140 000,00			
	2. gage til en bestyrer fra			
	1ste oktober 1912 . . » 3 000,00			
		<hr/>		
		kr. 143 000,00		
b)	overført fra forrige termin	» 47 059,34		
		<hr/>	» 190 059,34	» 119 237,54
13.	Erstatning til fattige kvægeiere for tap på husdyr, forårsaket ved miltbrand »	1 000,00	»	1 000,00
13. b)	Kursus for dyrlæger: Indestående fra forrige termin »	2 200,00	»	2 200,00
		<hr/>		
	Tilsammen	kr. 416 822,79	kr.	327 333,96

II.

Kjøtkontrollen 1912.

Almindelig oversigt.

Kjøtkontrol i henhold til lov om kommunale slagtehuse, kjøtkontrol m. v. av 27de juni 1892 har i året 1912 været i virksomhet i følgende 32 kommuner: Ålesund, Arendal, Bergen, Bodø, Drammen, Fredrikshald, Fredrikstad, Gjøvik, Hamar, Haugesund, Holmestrand, Horten, Hønefoss, Kongsberg, Kragerø, Kristiania, Kristiansand, Kristiansund, Larvik, Lillehammer, Lillestrømmen, Moss, Narvik, Porsgrunn, Risør, Sandefjord, Sarpsborg, Skien, Stavanger, Tromsø, Trondhjem og Tønsberg.

Kommunale slagteanlæg findes i Kristiansund og Stavanger, det sidste dog uten offentlig approbation.

De i de senere år kontrollerte kjøtmængder stiller sig (i hele tal) således:

	Okser	Hester	Svin	Sau og gjet	Kalver
1900 . . .	137 145	4 554	49 710	135 619	129 031
1901 . . .	113 716	5 421	41 354	182 310	130 510
1902 . . .	119 525	5 957	52 680	201 483	131 428
1903 ¹⁾ . . .	111 245	5 340	63 303	183 124	122 447
1904 ²⁾ . . .	120 928	5 994	62 246	196 196	128 697
1905 . . .	116 564	4 909	58 241	198 846	119 749
1906 . . .	124 111	4 836	59 734	211 781	122 184
1907 . . .	119 391	4 321	76 324	212 097	122 887
1908 . . .	124 935	3 866	83 197	212 151	130 321
1909 . . .	139 261	3 637	73 877	230 899	150 204
1910 . . .	156 892	4 645	68 300	217 321	159 282
1911 . . .	169 194	6 161	80 042	235 347	172 855
1912 . . .	152 798	6 453	96 552	247 213	159 390

På de følgende tabeller vil findes sammendrat de tabellariske beretninger fra de forskjellige byer, hvori kontrol har været i virksomhet, således at tabel A viser den samlede kjøtmængde (slagt) som har passert de forskjellige byers kontrolstationer i løpet av året med samtidig angivelse av, fra hvilket land kjøtet stammer samt kjøtets art.

¹⁾ Beretning fra kontrolstationerne i Ålesund og Kragerø mangler. ²⁾ Beretning fra Østre Fredrikstad mangler.

I tabel B angives på samme måte det antal kjødkroppe, som er stemplet med 2den klasses stempel.

Tabel C angir på samme vis antal av kasserte kjødkroppe samt vekten av de konfiskerte slagt samt vekt av kasserte organer og avfald.

Tabellerne D, E og F angir på samme måte de utenfor hovedstationerne kontrollerte kjødmengder, deres klassifikasjon m. v. samt for Kristiansunds og Stavangers vedkommende tillike forholdet ved de kommunale slagtehuse dersteds.

Tabel I—LXX angår sygdomme og feil, der har forårsaket 2den klasses stempling og kassation i de forskjellige byer.

Tabel A.

Antal av slagt som i 1912 er
(Nombre de viandes de boucherie)

Kommune.	I alt undersøkt							Norsk				
	Okse	Hest	Svin	Sau	Gjet	Spædkalv	Gjedkalv	Andre dyr	Okse	Hest	Svin	Sau
Ålesund . . .	3036 ^{1/4}	39	876 ^{1/4}	5236 ^{1/2}	1623	2899	743 ^{1/4}	-	3036 ^{1/4}	39	876 ^{1/4}	5236 ^{1/2}
Arendal . . .	1171 ^{1/4}	24 ^{1/2}	521 ^{3/4}	1791	98	1005 ^{1/4}	-	-	1184 ^{1/4}	24 ^{1/2}	521 ^{3/4}	1791
Bergen . . .	15368 ^{1/2}	292 ^{1/2}	7898 ^{1/2}	21681 ^{1/2}	2621 ^{1/2}	11747 ^{1/4}	1439 ^{3/4}	-	15368 ^{1/2}	292 ^{1/2}	7898 ^{1/2}	21681 ^{1/2}
Bodø . . .	1074	5	210	1667	22	654	301	108	1074	5	210	1667
Drammen . . .	4910	279	2505 ^{1/2}	2676 ^{1/2}	43	3586	610 ^{1/4}	-	4910	279	2506 ^{1/2}	2676 ^{1/2}
Fredrikshald .	1441 ^{3/4}	83	1250	985 ^{1/2}	-	978 ^{1/4}	360	-	1400 ^{1/4}	29	1066	791 ^{1/2}
Fredrikstad v.	3687 ^{1/2}	246 ^{1/2}	2475 ^{3/4}	3276	-	2972 ^{1/2}	513	^{1/6}	2427 ^{3/4}	190	2473 ^{3/4}	2954 ^{1/2}
Do. o.	283 ^{3/4}	10	275 ^{2/4}	71	-	774	4	-	242 ^{1/4}	10	275 ^{3/4}	71
Gjøvik . . .	245	4	512 ^{1/2}	683	2	664	5	-	245	4	512 ^{1/2}	683
Hamar . . .	1702	125 ^{2/4}	1748	2979	5	2916 ^{2/4}	43 ^{2/4}	¹⁵	1702	125 ^{2/4}	1748	2979
Haugesund . . .	189 ^{1/2}	4	656 ^{1/2}	4362	112	3149 ^{1/2}	59	-	189 ^{1/2}	4	656 ^{1/2}	4362
Holmestrand .	563 ^{3/4}	23 ^{1/2}	316 ^{3/4}	315 ^{1/2}	-	830	19 ^{1/2}	-	563 ^{3/4}	23 ^{1/2}	316 ^{3/4}	315 ^{1/2}
Horten . . .	847 ^{3/4}	18 ^{1/4}	586 ^{1/4}	673	2	1400	50	-	847 ^{3/4}	18 ^{1/4}	586 ^{1/4}	673
Hønefoss . . .	1589 ^{1/2}	54	857 ^{3/4}	786 ^{1/2}	6	959	209 ^{1/4}	-	1589 ^{1/2}	54	857 ^{3/4}	786 ^{1/2}
Kongsberg . . .	870 ^{3/4}	9	370 ^{3/4}	288 ^{1/2}	16	1032 ^{1/2}	115 ^{1/2}	-	870 ^{3/4}	9	370 ^{3/4}	288 ^{1/2}
Kragerø . . .	666	42 ^{3/4}	216 ^{1/2}	785	16	1026	97 ^{1/2}	-	666	42 ^{3/4}	216 ^{1/2}	785
Kristiania . . .	47150	2556	47132	55506	6322	27524	19046	-	38273	2247	46836 ^{1/2}	53731
Kristiansand . .	4 ^{1/2} 23	56	1962	32 ⁶	221	5243	2294	-	4023	56	1962	3296
Kristiansund . . .	1799 ^{3/4}	20	1011	4451	314	3395	62	¹⁶	1799 ^{3/4}	20	1011	4451
Larvik . . .	2262	28	1390 ^{1/2}	1225	-	1588	299 ^{1/2}	-	2262	28	1390 ^{1/2}	1225
Lillehammer . . .	242 ^{1/4}	12 ^{1/2}	698 ^{1/2}	1653	1122	1383	161	-	242 ^{1/4}	12 ^{1/2}	698 ^{1/2}	1653
Lillestrøm . . .	647 ^{1/2}	3 ^{3/4}	404 ^{1/2}	80	-	771 ^{1/2}	56	-	647 ^{1/2}	3 ^{3/4}	404 ^{1/2}	80
Moss . . .	1244	84	1268 ^{1/2}	805	-	1745	556	^{1/4}	1242	84	1268 ^{1/2}	805
Narvik . . .	874	16	278	1409	93	551	210	^{10/4}	874	16	278	1409
Porsgrunn . . .	332	2 ^{1/2}	230	92 ^{1/2}	1	605	37	-	332	2 ^{1/2}	230	92 ^{1/2}
Risør . . .	289 ^{1/4}	1	112	238 ^{1/2}	-	400	4 ^{1/2}	-	259 ^{1/4}	1	112	238 ^{1/2}
Sandefjord . . .	1846 ^{3/4}	65	1178	907 ^{1/2}	8	1516 ^{1/4}	156	-	1823 ^{3/4}	65	1178	907 ^{1/2}
Sarpsborg . . .	1405	312	1391	393	-	1666	297	-	6 ^{1/2} 3	125	1391	395
Skien . . .	1031 ^{1/2}	18 ^{1/2}	1127	864	7	1576	21	-	1031 ^{1/2}	18 ^{1/2}	1127	864
Stavanger . . .	133	46	4224	1447	163	5860	7	-	133	46	4224	1447
Tromsø . . .	2037	2	471 ^{1/2}	4164	234	1884	369	587	2037	2	471 ^{1/2}	4164
Trondhjem . . .	11445 ^{3/4}	441 ^{3/4}	4144	16063	2253	11991	509	³	11445 ^{3/4}	441 ^{3/4}	4144	16063
Tønsberg . . .	2985 ^{1/2}	105 ^{1/2}	1749 ^{1/2}	1314	2	2847	231	¹	2985 ^{1/2}	105 ^{1/2}	1749 ^{1/2}	1314
I alt (Total)	119103 ^{1/2}	5030 ^{1/2}	90051 ^{1/2}	142167 ^{1/2}	15305 ^{1/2}	186476 ^{3/4}	776 ^{1/2}	108059 ^{3/4}	4424	89567	139877 ^{1/2}	

¹⁾ Rensdyr. ²⁾ 1 bjørn og 15 hjorte.

undersøgt på kontrolstationerne.

examinées aux bureaux de contrôle en 1912).

Gjet	Spædkalv	Gjødkalv	Andre dyr	S v e n s k								D a n s k							
				Okse	Hest	Svin	Sau	Gjet	Spædkalv	Gjødkalv	Andre dyr	Okse	Hest	Svin	Sau	Gjet	Spædkalv	Gjødkalv	Andre dyr
1623	2899	743 ^{1/4}	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
98	1605 ^{1/4}	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	37	-	-	-
2621 ^{1/2}	11747 ^{1/4}	1439 ^{3/4}	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
22	554	301	108	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
43	3586	610 ^{1/4}	-	-	41 ¹ ₂	54	184	194	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	971 ^{1/4}	267 ¹ ₂	-	-	1259 ³ ₄	561 ₂	5	321 ¹ ₂	-	7	92 ^{1/2}	-	-	-	-	-	-	-	-
-	2961 ^{1/2}	501 ¹ ₂	6	-	-	-	-	-	-	-	11	11 ^{1/2}	-	-	-	-	-	-	-
-	774	4	-	-	41 ¹ ₂	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2	664	5	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
5	2916 ^{3/4}	43 ^{8/4}	15	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
112	3149 ^{1/2}	59	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	830	19 ^{1/2}	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2	1400	50	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
6	959	209 ^{1/4}	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
16	1032 ^{1/2}	115 ^{1/2}	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
16	1026	97 ^{1/2}	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
6321	25758	10064	-	3420	278	262 ^{1/2}	1502	-	1748	8907	-	5457	31	33	273	1	18	75	-
221	5243	2294	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
314	3395	62	16	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	1538	299 ^{1/2}	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1122	1383	161	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	771 ^{1/2}	56	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	1745	556	1 ¹ ₄	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
98	551	210	40 ^{1/4}	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1	605	37	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	30	-	-	-
-	400	4 ¹ ₂	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	13	-	-	-
8	1516 ^{1/4}	156	-	-	10	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	1666	297	-	732	187	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
7	1576	21	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
163	5860	7	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
234	1884	369	587	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2253	11991	509	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2	2847	231	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
15304 ¹ ₂	125606 ^{3/4}	776 ¹ ₂	5606 ³ ₄	575 ₂	451 ¹ ₂	2017 ¹ ₂	-	1766	9011	-	5537	31	33	273	1	18	75	-	

Tabel B.

Antal av slagt som i 1912 er stemplet
(Nombre de viandes de boucherie)

Kommune.	I alt 2 den klasse							Norsk					
	Okse	Hest	Svin	Sau	Gjet	Spædkalv	Gjødkalv	Andre dyr	Okse	Hest	Svin	Sau	Gjet
Ålesund . . .	42 ^{3/4}	-	20 ^{1/2}	120	11	^{31 1/2} 4	5	-	42 ^{3/4}	-	20 ^{1/2}	120	11
Arendal . . .	8	1	13	1	-	-	-	-	8	1	13	1	-
Bergen . . .	30	1	50	9	-	87	2	-	30	1	50	9	-
Bodø . . .	31	5	5	14	-	84	1	7	31	5	5	14	-
Drammen . . .	64 ^{1/2}	10	34 ^{1/2}	6	2	69	5	-	64 ^{1/2}	10	34 ^{1/2}	6	2
Fredrikshald .	16	3 ^{1/4}	15	-	-	9	3	-	15	1 ^{1/4}	13	-	-
Fredrikstad, v.	35 ^{3/4}	12 ^{1/2}	38 ^{3/4}	7 ^{1/2}	-	^{34 1/2} 3	3	-	32 ^{1/2}	9 ^{1/2}	38 ^{3/4}	7 ^{1/2}	-
Do. ø.	13 ^{1/2}	1	1	-	-	^{5 1/2} 4	-	-	13 ^{1/2}	1	1	-	-
Gjøvik . . .	10	-	4	1	-	4	-	-	10	-	4	1	-
Hamar . . .	37 ^{1/4}	2	17	7	1	20	5	2	37 ^{1/4}	2	17	7	1
Haugesund . . .	33 ^{3/4}	1	9 ^{1/4}	35	-	307	-	-	33 ^{1/4}	1	9 ^{1/4}	35	-
Holmestrand .	4	-	3	-	-	24	-	-	4	-	3	-	-
Horten . . .	11 ^{1/2}	1	6 ^{3/4}	-	-	28	-	-	11 ^{1/2}	1	6 ^{3/4}	-	-
Hønefoss . . .	17 ^{1/2}	6 ^{1/2}	16	4	-	25	-	-	17 ^{1/2}	6 ^{1/2}	16	4	-
Kongsberg . . .	21	-	6	3	-	26	1	-	21	-	6	3	-
Kragerø . . .	9 ^{3/4}	2 ^{1/2}	4 ^{1/4}	-	-	10	-	-	9 ^{3/4}	2 ^{1/2}	4 ^{1/4}	-	-
Kristiania . . .	741	114	848	56	7	171	26	-	477	101	840	55	7
Kristiansand .	12	-	8	5	-	35	-	-	12	-	8	5	-
Kristiansund .	43 ^{1/4}	3 ^{3/4}	18 ^{1/4}	18	1	^{46 1/2} 2	^{1 1/2} 1	43 ^{1/4}	3 ^{3/4}	18 ^{1/4}	18	1	
Larvik . . .	34	2	11	-	-	^{19 1/2} 1	-	-	34	2	11	-	-
Lillehammer .	22 ^{3/4}	1	18	4	98	44	1	-	22 ^{3/4}	1	18	4	98
Lillestrøm . . .	8	-	2 ^{1/4}	-	-	8	2	-	8	-	2 ^{1/4}	-	-
Moss . . .	34	1	18	7	-	38	2	-	34	1	18	7	-
Narvik . . .	21 ^{1/2}	1	10	21 ^{3/4}	8	^{48 1/2} 5	-	-	21 ^{1/2}	1	10	21 ^{3/4}	8
Porsgrunn .	5	-	7	-	-	7	-	-	5	-	7	-	-
Riser .	2	-	-	-	-	1	-	-	2	-	-	-	-
Sandefjord .	36 ^{1/2}	4	20	14 ^{3/4}	-	86	1	-	36 ^{1/2}	4	20	14 ^{3/4}	-
Sarpsborg .	36	6	31	-	-	45	-	-	23	6	31	-	-
Skien . . .	19 ^{1/4}	-	12	-	-	13	-	-	19 ^{1/4}	-	12	-	-
Stavanger . . .	8	6	72	15	3	471	1	-	8	6	72	15	3
Tromsø . . .	106	2	10 ^{1/2}	361	160	377	-	43	106	2	10 ^{1/2}	361	160
Trondhjem .	88	4	52 ^{1/2}	40	1	^{62 1/2} -	-	-	88	4	52 ^{1/2}	40	1
Tønsberg . . .	43	2	69	-	-	23	-	-	43	2	69	-	-
I alt	1643	193 ^{1/2}	1451 ^{1/2}	750	292	^{2305 1/4} 52 ^{1/2}	^{1364 3/4} -	175 ^{1/2}	1441 ^{1/2}	749	292		

¹⁾ Bjort.

med 2den klasse på kontrolstationerne.

marquées avec l'estampille de IIme classe).

				S v e n s k						D a n s k									
Spædkalv	Gjødkalv	Andre dyr		Okse	Hest	Svin	Sau	Gjet	Spædkalv	Gjødkalv	Andre dyr	Okse	Hest	Svin	Sau	Gjet	Spædkalv	Gjødkalv	Andre dyr
31 ^{1/2}	5			-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
4				-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
87	2			-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
84	1			-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
69	5			-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
9	3			-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
34 ^{1/2}	3			-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
51 ^{1/2}	-			-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
4				-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
20	5			-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
307	-			-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
24				-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
28				-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
25				-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
26	1			-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
10	-			-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
161	20			-	-	58	13	8	-	-	-	-	-	-	206	-	-	-	-
35				-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
46 ^{1/4}	2			-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
19 ^{1/2}	-			-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
44	1			-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
8	2			-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
38	2			-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
48 ^{1/2}	5			-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
7	-			-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1	-			-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
36	1			-	-	13	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
45	-			-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
13				-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
471	1			-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
377	-		43	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
62 ^{1/2}	-		-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
23	-		-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2289 ^{1/4}	52 ^{1/2}	72 ^{1/4}	18	10	-	-	-	-	9	6	-	206	-	-	-	1	-	1	-

Tabel C.

Antal av slagt som i 1912 er
(Nombre de viandes de boucherie

Kommune.	I alt kassert							Norsk								
	Oksse	Hest	Svin	Sau	Gjet	Spædkalv	Gjødkalv	Andre dyr	Oksse	Hest	Svin	Sau	Gjet	Spædkalv	Gjødkalv	Andre dyr
Ålesund	17 ³ / ₄	2	5	6	1 ¹ / ₂	26 ¹ / ₂	1	-	17 ³ / ₄	2	5	6	1 ¹ / ₂	25 ¹ / ₂	1	-
Arendal	11 ¹ / ₄	3	4 ¹ / ₂	2 ¹ / ₂	-	8	-	-	11 ¹ / ₄	3	4 ¹ / ₂	2 ¹ / ₂	-	8	-	-
Bergen	38	9	5	11	1	82	-	-	38	9	5	11	1	82	-	-
Bodø	3	-	-	3	-	3	-	-	3	-	-	3	-	3	-	-
Drammen	7 ¹ / ₂	-	1	-	-	19	1	-	7 ¹ / ₄	-	1	-	-	19	1	-
Fredrikshald . . .	9	1	4 ¹ / ₄	4	-	4	1	-	9	1	4 ¹ / ₄	4	-	4	1	-
Fredrikstad, vestre	3	1	3	-	-	18	-	-	3	1	3	-	-	17	-	-
Do. østre	¹ / ₂	-	1 ¹ / ₂	-	-	4	-	-	¹ / ₂	-	1 ¹ / ₂	-	-	4	-	-
Gjøvik	3	-	¹ / ₂	1	-	4	-	-	3	-	¹ / ₂	1	-	4	-	-
Hamar	3	1	1	2	-	7	1	-	3	1	1	2	-	7	1	-
Haugesund	1	1	-	1	1	37	-	-	1	1	-	1	-	37	-	-
Holmestrand	3	-	-	-	-	2 ¹ / ₂	-	-	3	-	-	-	-	2 ¹ / ₂	-	-
Horten	7 ³ / ₄	-	1 ¹ / ₄	-	-	23	-	-	7 ³ / ₄	-	1 ¹ / ₄	-	-	23	-	-
Hønefoss	2 ¹ / ₂	-	3	3	2	6	-	-	2 ¹ / ₂	-	3	3	2	6	-	-
Kongsberg	4 ¹ / ₂	-	-	-	-	1	-	-	4 ¹ / ₂	-	-	-	-	1	-	-
Kragerø	1	-	-	-	-	3	1	-	1	-	-	-	-	3	1	-
Kristiania	258	33	273	96	140	705	48	-	214	25	2 ² / ₃	92	139	647	36	-
Kristiansand	8	-	8	3	1	3	-	-	8	-	8	3	1	3	-	-
Kristiansund	10 ¹ / ₄	¹ / ₄	2 ¹ / ₂	3	1	15 ¹ / ₂	1	¹ / ₂	10 ¹ / ₄	¹ / ₄	2 ¹ / ₂	3	1	15 ¹ / ₂	1	¹ / ₂
Larvik	9 ¹ / ₄	1	5 ¹ / ₄	-	-	4 ¹ / ₂	-	-	9 ¹ / ₄	1	5 ¹ / ₄	-	-	4 ¹ / ₂	-	-
Lillehammer	3	-	1 ¹ / ₄	4	15	7	-	-	3	-	1 ¹ / ₄	4	15	7	-	-
Lillestrøm	2 ¹ / ₄	-	1	-	-	7	-	-	2 ¹ / ₄	-	1	-	-	7	-	-
Moss	1	-	1	1	-	9	-	-	1	-	1	1	-	9	-	-
Narvik	2 ¹ / ₄	-	-	5 ¹ / ₄	-	10	-	-	2 ¹ / ₄	-	-	5 ¹ / ₄	-	10	-	-
Porsgrunn	1	-	-	-	-	7	-	-	1	-	-	-	-	7	-	-
Risør	1	-	-	¹ / ₄	-	2	-	-	1	-	-	-	-	2	-	-
Sandefjord	8 ³ / ₄	1	7 ³ / ₄	¹ / ₂	-	19 ¹ / ₄	3	-	8 ³ / ₄	1	7 ³ / ₄	¹ / ₂	-	19 ¹ / ₄	3	-
Sarpsborg	8	-	7	-	-	22	-	-	6	-	7	-	-	22	-	-
Skien	6 ¹ / ₂	-	3 ¹ / ₂	6	-	12	-	-	6 ¹ / ₂	-	3 ¹ / ₂	6	-	12	-	-
Stavanger	9	1	5	1	1	35	-	-	9	1	5	1	1	35	-	-
Tromsø	9	-	-	3	-	4	-	1	9	-	-	3	-	4	-	1
Trondhjem	32 ¹ / ₄	2	6	7 ¹ / ₂	4	96 ¹ / ₂	1	-	32 ¹ / ₄	2	6	7 ¹ / ₂	4	96 ¹ / ₂	1	-
Tønsberg	8 ¹ / ₂	1	8	2	-	16 ¹ / ₂	-	-	8 ¹ / ₂	1	8	2	-	16 ¹ / ₂	-	-
Ialt	491 ¹ / ₂	57 ¹ / ₄	359 ¹ / ₄	166	167 ¹ / ₂	1181 ¹ / ₄	1 ¹ / ₂	445 ¹ / ₂	49 ¹ / ₄	359 ¹ / ₄	162	166 ¹ / ₂	1110 ¹ / ₄	1 ¹ / ₂		

2) Hjort.

kassert på kontrolstationerne.

(saisies aux bureaux de contrôle).

Svensk							Dansk							Vægt i kilogram av kasserte kjød- kropper	Vægt i kilogram av avfald og organer		
Okse	Hest	Svin	Sau	Gjet	Spædkalv	Gjødkalv	Andre dyr	Okse	Hest	Svin	Sau	Gjet	Spædkalv	Gjødkalv	Andre dyr		
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2239	322
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2523	495
24	6	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	4391	8284
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	ikke opgit	
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1226	3339
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	ikke opgit	
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	984	458
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	ikke opgit	
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	ikke opgit	
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	720	433
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	679	1411
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	340	205
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1323	50
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	648	229
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	517	188
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	114	202
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	61274	63278
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1292	364
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1415	251
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	ikke opgit	
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	541	361
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	ikke opgit	
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	ikke opgit	
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	341	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	ikke opgit	
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	164	86
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1871	387
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	ikke opgit	
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	832	407
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1454	609
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	ikke opgit	
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	6200	2601
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1955	106
26	6	-	4	-	59	12	-	20	2	-	-	1	-	-	-	177099	

Tabel D. Antal av slagt som i 1912 er undersøgt av kontrollørerne utenfor kontrolstationerne.
 (Viandes de boucherie examinées en dehors des bureaux de contrôle).

Kommune.	I alt undersøgt							Norsk							Dansk										
	Oksse	Hest	Svin	Sau	Gjet	Spædkalv	Gjødkalv	Andre dyr	Oksse	Hest	Svin	Sau	Gjet	Spædkalv	Gjødkalv	Andre dyr	Oksse	Hest	Svin	Sau	Gjet	Spædkalv	Gjødkalv	Andre dyr	
Ålesund	217	6	21	29	-	3	28	-	217	6	21	29	-	3	28	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Arendal	729 ^{1/4}	1	151	501	-	639	-	-	657 ^{1/4}	1	151	501	-	639	-	-	72	-	-	-	-	-	-	-	
Bergen ¹⁾	4616 ^{1/2}	62	2478 ^{1/2}	8213 ^{1/2}	639	4728 ^{1/2}	573 ^{1/2}	-	4616 ^{1/2}	62	2478 ^{1/2}	8213 ^{1/2}	639	4728 ^{1/2}	573 ^{1/2}	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Bodø	225	10	24	144	-	10	22	-	225	10	24	144	-	10	22	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Drammen	1200 ^{1/4}	43	151 ^{3/4}	1612	65	126 ^{1/2}	18	-	1200 ^{1/4}	43	151 ^{3/4}	1612	65	126 ^{1/2}	18	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Fredrikshald . .	1898	47	77	762	-	547	327	-	1898	47	77	762	-	547	327	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Gjøvik	678	12	154	200	-	281	-	-	678	12	154	200	-	281	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Hamar ²⁾	500 ^{3/4}	69	581 ^{3/4}	15	-	32	-	-	500 ^{3/4}	69	581 ^{3/4}	15	-	32	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Haugesund	513	39	36 ^{1/2}	657 ^{1/2}	28	130	3	-	513	39	36 ^{1/2}	657 ^{1/2}	28	130	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Holmestrand . . .	3	5	2	-	-	-	-	-	3	5	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Horten	840 ^{1/2}	75 ^{1/2}	303 ^{3/4}	448	1	151	29	-	504 ^{1/2}	70 ^{1/2}	302 ^{3/4}	447	1	151	29	-	336 ³	5 ⁴	1	1	-	-	-	-	-
Hønefoss	2	-	23	-	-	-	-	-	2	-	23	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Kongsberg	164 ^{1/2}	9	187	4	-	7 ^{1/2}	3	-	164 ^{1/2}	9	187	4	-	7 ^{1/2}	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Kragerø	56	7	14 ^{3/4}	26 ^{1/2}	2	23	5	-	56	7	14 ^{3/4}	26 ^{1/2}	2	23	5	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Kristiania	1184	15	-	60	-	9	-	-	1184	15	-	60	-	9	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Kristiansund ⁵⁾	1444	30	3	207	2	3	7	-	1444	30	3	207	2	3	7	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Larvik	271	41	67	676	-	36	2	-	252	41	67	676	-	36	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Lillehammer ²⁾	831	63	517	9	3	10	4	-	831	63	517	9	3	10	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Lillestrøm	11 ^{1/2}	-	7	2	-	8	2	-	11 ^{1/2}	-	7	2	-	8	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Moss	2164	213 ^{3/4}	241 ^{1/2}	1705	-	606	65	3	1541	82 ³	241 ^{1/2}	1703	-	606	60	3623 ⁶	131 ⁴	4 ²	-	7 ⁵	-	-	-	-	-
Narvik	213	1	17	91	10	30	17	4	117	1	17	91	10	30	17	4	96 ⁸	-	-	-	-	-	-	-	-
Porsgrunn	754	37 ^{1/2}	306 ^{1/2}	417	3	670	73	-	754	37 ^{1/2}	306 ^{1/2}	417	3	670	73	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Risør	56	-	9 ^{3/4}	30	-	28	-	-	45	-	9 ^{3/4}	30	-	28	-	-	10	-	-	-	-	-	-	-	
Skien	1627	222	323	945	22	714	25	-	1334	222	323	945	22	686	25	-	293 ⁹	-	-	-	28 ⁴	-	-	-	
Stavanger ²⁾ . .	12305	394	760	70612	527	12213	413	-	12305	394	760	70612	527	12213	413	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Trondhjem	1161 ^{3/4}	20	43 ^{1/4}	1056	16	277	14	-	1161 ^{3/4}	20	43 ^{1/4}	1056	16	277	14	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
I alt	33695	1422 ^{8/4}	6501	88422 ^{1/2}	1318	22913	7	32246	1286 ²	6500	88419 ^{1/2}	1318	22880	7	1449*	136	1	3	-	28	5	-	-	-	-

¹⁾ Bistationen i Muren. ²⁾ Slagteriet. ³⁾ Derav 16 svenske. ⁴⁾ Svensk. ⁵⁾ Det kommunale slagteri. ⁶⁾ Derav 499 svenske og 15 finske. ⁷⁾ Derav 1 svensk. ⁸⁾ Derav 4 svenske og 92 finske. ⁹⁾ Derav 49 svenske. ^{*} Se note 3, 6, 8, 9.

Tabel E.

Kjødkroppe stemplet med 2den klasse i 1912 utenfor stationerne.

(Viandes de boucherie marquées avec l'estampille de IIme classe en dehors des bureaux).

Kommune	I alt 2 den klasse							Norsk							Dansk								
	Oksse	Hest	Svin	Sau	Gjet	Spædkalv	Gjødkalv	Andre dyr	Oksse	Hest	Svin	Sau	Gjet	Spædkalv	Gjødkalv	Andre dyr	Oksse	Hest	Svin	Sau	Gjet	Spædkalv	Gjødkalv
Ålesund . . .	1	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Bodø . . .	2	6	-	-	-	-	-	-	2	6	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Drammen . . .	19	-	4	2	-	-	13 $\frac{1}{2}$	3	-	19	-	4	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Gjøvik . . .	5	-	2	-	-	-	4	-	-	5	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Hamar ¹⁾ . . .	17	3	9	-	-	-	-	-	17	3	9	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Haugesund . . .	3 $\frac{3}{4}$	4	2	3	5	17	-	-	8/4	4	2	3	5	-	17	-	-	-	-	-	-	-	-
Holmestrand . . .	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Horten . . .	1 $\frac{1}{2}$	2	4 $\frac{1}{2}$	-	-	-	1	-	-	1 $\frac{1}{2}$	2	4 $\frac{1}{2}$	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Kongsberg . . .	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Kragerø . . .	-	1	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Kristiania . . .	1	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Kristiansund ¹⁾ . . .	6	-	-	-	-	-	-	-	-	6	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Larvik . . .	25	2	5	1	-	4	-	-	25	2	5	1	-	-	4	-	-	-	-	-	-	-	-
Lillehammer ²⁾ . . .	12	-	7	-	-	-	-	-	12	-	7	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Lillestrøm . . .	1	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Moss . . .	10	3	67	17	-	6	-	1	10	2	67	17	-	-	6	-	1	-	1	-	-	-	-
Narvik . . .	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	8/3	-	-	-	-	-	-
Porsgrunn . . .	13	1	8	-	-	11	-	-	13	1	8	-	-	-	11	-	-	-	-	-	-	-	-
Risør . . .	1	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Skien . . .	3	2	3	-	-	4	-	-	3	2	3	-	-	-	4	-	-	-	-	-	-	-	-
Stavanger . . .	83	18	13	1167	4	299	2	-	83	18	13	1167	4	299	2	-	-	-	-	-	-	-	-
I alt	204 $\frac{1}{4}$	42	126 $\frac{1}{2}$	1190	9	359 $\frac{1}{2}$	5	1	201 $\frac{1}{4}$	41	126 $\frac{1}{2}$	1190	9	359 $\frac{1}{2}$	5	1	3	1	-	-	-	-	-

¹⁾ Kom. slagtehus. ²⁾ Slagteriet. ³⁾ Finske.

Tabel F.

Kjødkrophe kassert i 1912 utenfor stationerne.

(Viandes de boucherie saisies en dehors des bureaux).

Kommune	I alt kassert							Norsk							Dansk							Vekt i kilogram av kasserte kjød- kroppe.	Vekt i kilogram av fald og organer.			
	Oksse	Hest	Svin	Sau	Gjet	Spædkalv	Gjødkalv	Andre dyr	Oksse	Hest	Svin	Sau	Gjet	Spædkalv	Gjødkalv	Andre dyr	Oksse	Hest	Svin	Sau	Gjet	Spædkalv	Gjødkalv	Andre dyr		
Arendal	1	3	-	-	-	-	-	-	1	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Bodø	1	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Drammen	1	-	-	-	-	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Gjøvik	2	1	1	-	-	3	-	-	2	1	1	-	-	-	-	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Hamar	5	2	2	-	-	-	-	-	5	2	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Haugesund . . .	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Horten	2	1	1	-	-	-	-	-	2	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Kongsberg . . .	1	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Kragerø	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Kristiansund ¹⁾	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Larvik	1	-	1	2	-	1	-	-	1	-	1	2	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Lillehammer ¹⁾	2	2	-	-	-	-	-	-	2	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Moss	3	2	-	-	-	-	-	-	3	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Porsgrunn . . .	1	1	-	-	-	1	-	-	1	1	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Risør	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Skien	3 ^{8/4}	2	1	1	-	2	-	-	3 ^{8/4}	2	1	1	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Stavanger . . .	7	4	1	53	-	43	1	-	7	4	1	53	-	43	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
I alt	30 ^{3/4}	18	7	56	-	51	1	-	30 ^{3/4}	18	7	56	-	51	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
																									11275	

¹⁾ Kom. slagtehus. ²⁾ Slagteriet.

De enkelte byer.

1. Ålesund.

Stadsdyrlæge N. Toenbergs meddeler:

• I sin helhet har kjødtiførselen været omtrent som foregående år.

Hittil har det ikke vist sig vanskelig at skaffe den nødvendige kjødmængde til byen, dog er det sandsynlig, at vanskeligheten vil begynde utover kommende vår og sommer.

Kjødpriserne er gått betragtelig op, fra 60–80 øre for alm. kokkjød og fra 75–95 øre for øtsekjød. Flesket betales for tiden med 0,95–1,00 pr. kg. — en stigning på ca. 25 øre fra foregående år.

Tabel I. (Ålesund).

Årsaker til 2den kl. stempling på stationen.

Sygdomme og feil	Okse	Hest	Svin	Sau	Gjet	Spædkalv	Gjødkalv	Andre dyr
Abnorm lugt, brunstlugt . . .	1	-	7	56	5	-	-	-
Avmagning	9	-	1	5	1	2½	1	-
Bedærvet eller slet behandlet, skiddent	4¾	-	3½	50	5	24	3	-
Benbrud	5½	-	-	-	-	-	-	-
Beskadigelse, ydre	3	-	-	-	-	-	-	-
Bråsot	-	-	-	1	-	-	-	-
Bukhindebetændelse, traumatiske	1	-	-	-	-	-	-	-
Fødselsbesvær	6½	-	1	1	-	-	-	-
Gulsot	-	-	-	3	-	-	-	-
Hjeritesækbetændelse	-	-	-	1	-	-	-	-
Jurbetændelse	1	-	-	-	-	-	-	-
Kalvningsfeber	5	-	-	-	-	-	-	-
Ledsygdom	-	-	-	1	-	-	-	-
Mavesygdom	1	-	1	-	-	-	-	-
Nyresygdom	1	-	-	1	-	1	-	-
Nødslagtning	3	-	1	1	-	-	-	-
Rachitis	-	-	2	-	-	-	-	-
Tarmlidelser	-	-	1	-	-	4	1	-
Trommesyke	2	-	-	-	-	-	-	-
Tuberkulose	-	-	2	-	-	-	-	-
Prolapsus uteri	-	-	1	-	-	-	-	-
Ialt	42¾	-	20½	120	11	31½	5	-

Tabel II. (Ålesund).

Årsaker til kassation på stationen.

Sygdomme og feil	Oksse	Hest	Svin	Sau	Gjet	Spædkalv	Gjødkalv	Andre dyr
Avmagret	-	-	-	-	-	2	-	-
Bedærvet eller slet behandlet, skiddent	-	-	-	-	$1\frac{1}{2}$	$11\frac{1}{2}$	-	-
Benbrud	$\frac{1}{4}$	-	-	-	-	-	-	-
Beskadigelse, ydre	$\frac{1}{2}$	-	-	-	-	-	-	-
Blodurin	4	-	-	-	-	-	1	-
Bråsot	-	-	-	3	-	-	-	-
Bukhiudebetændelse	1	-	-	1	-	-	-	-
Diarrhoe	-	-	-	-	-	4	-	-
Fødselsbesvær	4	-	-	-	-	-	-	-
Hjertesækbetændelse, traumatisk	1	-	-	-	-	-	-	-
Kalvningsfeber	-	-	1	-	-	-	-	-
Nyresydom	-	-	1	-	-	-	-	-
Nødslagtning	1	-	-	1	-	-	-	-
Rachitis	-	-	1	-	-	-	-	-
Selvdøde	1	1	-	-	-	-	-	-
Septiske tilstande	-	-	1	-	-	-	-	-
Stivkrampe	-	1	-	-	-	-	-	-
Tarmlidelser	1	-	-	1	-	7	-	-
Tuberkulose	-	-	1	-	-	-	-	-
Ufuldbårne	-	-	-	-	-	3	-	-
Vattersot	3	-	-	-	-	-	-	-
Miltbrandsødem	1	-	-	-	-	-	-	-
Ialt	$17\frac{3}{4}$	2	5	6	$1\frac{1}{2}$	$27\frac{1}{2}$	1	-

Utenfor stationen blev 1 okseslagt stemplet med 2den kl. (jernbanefeber).

Da der nu overalt fra Søndmøre eksporteres flesk til Kristiania og bønderne som følge derav kjender markedsprisen til enhver tid, vil for øftetiden fleskepriserne her alltid holde sig ca. 15 øre under Kristianiaprisen — differencen i fragtutgifterne.

Saukjød blev også betalt ca. 10—15 øre høyere i år end ifjor.

Kjødets kvalitet var betydelig bedre enn foregående år, dette skyldes hovedsakelig det gode førår og muligens de høyere kjødpriiser. Man begynder nemlig litt etter litt at betale kjødet i forhold til kvalitet. Merkelig nok har man hittil betalt den samme pris for magre, kjødfattige dyr med forholdsvis stor knoglevegt og liten næringsværdi som for kjødfulde dyr med forholdsvis liten knoglevegt og stor næringsværdi.

Behandlingen av kjødet har været gjennemgående god.

Som eksempel på, at kjødkontrollen har opdragende betydning m. h. t renslig behandling av kjød, kan nævnes, at bygder som Søkkelen og Hjørundfjorden, der for en 10 år siden gjorde sig bemerket ved sit stygt behandlede kjød, nu står fuldt på høide med de ytre Romsdalsbygder, hvor behandlingen av kjød ialfald de sidste 10 år gjennemgående har været eksemplarisk.

At kjødkontrollen virkelig har sin andel heri viser sig især i disse dage, da de høie kjødpriser også lokker de mere avsidesliggende bygder i Romsdalen, Indre- og Søndre Søndmøre til at sende kjød til Ålesund.

Slagene ser da nøyagtig ut som for en 10–15 år siden fra Hjørundfjord og Søkkelen: blodige, skidne, ikke stivnede, stygt flaaede og kløvede, tildels også med indvoldslugt. At der også på disse steder snart vil vise sig forandring betviles ikke.

Ved kontrollen er bl. a. konstatert et tilfælde av miltbrandsødem i et storfæslagt, tetanus hos hest og miltbrand i organer, der fra Søndre Søndmøre blev sendt kontrollen til undersøkelse.

Gjennem Ålesunds tøndekjødkontrol er i 1912 ialt passert 3 920 kg. islandsk saupekjød, 3 150 kg. engelsk storfækjød, 100 kg. australsk saupekjød og 100 kg. australisk oksekjød og 300 kg. tarme.

Herav blev det australiske kjød kassert som bedævet og det engelske oksekjød tilbakevist på grund av tuberkulose og mangelfuld dyrlægeattest.

I den senere tid er slagterne begyndt at indføre 4 delte saueskrotter fra Island for at undgå kontrolavgiften. Forhåbentlig blir dette forhold forandret snart, så alt tøndekjød blir underkastet samme kontrol enten kjødet er 4-delt eller 6-delt.

2. Arendal.

Amtsdyrlæge K. Egeberg weddeler:

Kjødtilførselen har i 1912 sammenlignet med det foregående år tiltat med nogle få stykker s'orfæ, 188 svin, 212 sauher og 160 kalve. Interessen for svineavl er stor, hvilket de gode fleskepriser og lette avsatningsforhold bevirker. Fra Danmark er indført samme axtal slagt (107) som i 1911 (126). Når Arendal—Åmlibanen blir åpnet til Tveitsund, skal Arendal forhåbentlig slippe at indtøre kjød fra Danmark og formindskes indførslen fra Vestlandet, hvorfra der er kommet i 1912 446 storfæ, 45 svin og 534 sauher. Kvaliteten har været upåklagelig, når undtages kjødet fra en del gamle melkedyr og unge spædkalve. Bønderne vil ikke ha kalven længere end høist nødvendig, når de får 16 à 17 øre literen for melken. Årsaken til 2den klasses stempling har været avmagring, traumatiske bryst- og buklidelser. 2den klasses stempling brukes sjeldent, da det har liten betydning i sanitær henseende, idet vi mangler eget utsalg for den sort vare. Kassationsårssakerne har været fordøielseslidelser, septiske tilstande og 1 tilfælde av generel tuberkulose.

En slagter fremstillet på kontrolstationen en 8 dage gl. kalv, der hadde drukket godt, men var ute av stand til at stå på bakbenene. Efter avhudningen saaes et 5 øre stort, rundt hul (åpning) i korsbenet like ind til rygmarven. Muskulaturen på bak-

Tabel III. (Arendal).

Årsaker til 2den kl. stemppling på stationen.

Sygdomme og feil	Oksé	Hest	Svin	Sau	Gjet	Spædkalv	Gjødkalv	Andre dyr
Abnorm lugt, brunstlugt . . .	-	-	3	-	-	-	-	-
Avmagring	4	-	-	-	-	3	-	-
Bedærvet eller slet behandlet, skiddent	-	-	-	1	-	-	1	-
Benbrud	-	-	1	-	-	-	-	-
Benskjørhet	1	-	-	-	-	-	-	-
Brystsækbetændelse, traumatisk	1	-	-	-	-	-	-	-
Hjernelidelser	-	-	4	-	-	-	-	-
Hjertesækbetændelse, traumatisk	1	-	-	-	-	-	-	-
Ikter	1	-	-	-	-	-	-	-
Mangelfuld avblødning . . .	-	1	-	-	-	-	-	-
Rachitis	-	-	5	-	-	-	-	-
Ialt	8	1	13	1	-	4	-	-

Tabel IV. (Arendal).

Årsaker til kassation på stationen.

Sygdomme og feil	Oksé	Hest	Svin	Sau	Gjet	Spædkalv	Gjødkalv	Andre dyr
Avmagring	1	-	-	1	-	-	-	-
Bedærvet eller slet behandlet, skiddent	-	-	-	1	-	-	-	-
Benbrud	1 ¹ / ₄	-	1 ¹ / ₂	-	-	-	-	-
Beskadigelse, ydre	-	-	-	1 ¹ / ₂	-	-	-	-
Diarrhoe	1	-	-	-	-	5	-	-
Fødselsbesvær	1	-	-	-	-	-	-	-
Hjernelidelser	1	-	-	-	-	-	-	-
Hjertesækbetændelse, traumatisk	1	-	-	-	-	-	-	-
Kakeksi	1	-	-	-	-	-	-	-
Navleårebetændelse	-	-	-	-	-	2	-	-
Overdrift	1	-	-	-	-	-	-	-
Rachitis	-	-	3	-	-	-	-	-
Rødsyke	-	-	1	-	-	-	-	-
Septiske tilstande	1	-	-	-	-	1	-	-
Tuberkulose	1	-	-	-	-	-	-	-
Ialt	10 ¹ / ₄	-	4 ¹ / ₂	2 ¹ / ₂	-	8	-	-

Utenfor stationen er kassert 1 okseslagt og 2 hester (septisk tilstand) og 1 hest (mavesygdrom).

parten var fuldstændig atrofieret. Der fandtes ikke kjød på krydset og lærene. Forparten normal.

Kjødkontrollen foregår uforandret på samme sted og med samme personale. — Lønninger som forrige år.

Ved saltkjødkontrollen er undersøkt 48 944 kg. isl. sauekjød, herav er 2 270 kg. kassert på grund av bedærvethet (surt). D'hr. grosserer har nu bestilt det isl. sauekjød i $\frac{1}{4}$ -dels kropper for derved at undgå kontrol og avgift. Kontrolløren må allikevel påse dette og får derved et overblik over varen.

3. Bergen.

Kommunedyrlæge I. Nielsen, Bergen, meddeler:

Ved Bergens kjødkontrolstationer er i 1912 undersøkt 82 361 slagt, hvad der utgør en mertilførsel fra foregående år av 3 741 slagt. Mertilførselen falder særlig på svin med 2 130 slagt. Den samlede vekt av årets tilførsel utgjorde 3 864 737,5 kg. altså 204 848 kg. mere end i 1911.

Tabel V. (Bergen).

Årsaker til 2den kl. stempling på stationen.

Sygdomme og feil	Okse	Hest	Svin	Sau	Gjet	Spædkalv	Gjødkalv	Andre dyr
Abnorm lugt, brunstlugt . . .	1	-	28	-	3	3	-	-
Avmagring	16	-	3	7	-	1	-	-
Bedærvet eller slet behandlet, skiddent	7	-	4	1	-	68	1	-
Beskadigelse, ydre	1	-	-	-	-	-	-	-
Brystbetændelse, traumatisk .	1	-	-	-	-	-	-	-
Bukhindebetændelse	-	-	-	-	1	-	-	-
Diarrhoe	-	-	-	1	-	15	-	-
Fødselsbesvær	1	-	-	-	-	-	-	-
Mangelfuld avblødning	2	-	9	-	-	-	1	-
Mavesygdom	-	1	-	-	-	-	-	-
Nødslagtning	-	-	1	-	-	-	-	-
Rachitis	-	-	5	-	-	-	-	-
Ødem	1	-	-	-	-	-	-	-
Ialt	30	1	50	9	4	87	2	-

Tabel VI. (Bergen).

Årsaker til kassation på stationen.

Sygdomme og feil	Oksse	Hest	Svin	Sau	Gjet	Spædkalv	Gjødkalv	Andre dyr
Abnorm lugt, brunstlugt . . .	1	-	3	-	-	5	-	-
Avmagring	2	-	-	-	-	1	-	-
Bedærvet eller slet behandlet, skiddent	4	4	-	1	-	29	-	-
Benbrud	1	-	-	-	-	-	-	-
Beskadigelse, ydre	3	-	-	-	-	-	-	-
Blodurin	1	-	-	-	-	-	-	-
Brystbetændelse, traumatisk .	3	-	-	1	-	-	-	-
— — av anden årsak	1	-	-	-	-	1	-	-
Bukhindebetændelse, traumatisk	1	-	-	-	-	-	-	-
— — av anden årsak	2	-	-	6	1	5	-	-
Diarrhoe	-	-	-	-	-	33	-	-
Gulsot	-	-	-	-	-	1	-	-
Jurbetændelse	1	-	-	-	-	-	-	-
Katarrhalfeber	1	-	-	-	-	-	-	-
Ledsygdom	-	-	-	1	-	-	-	-
Nyresygdom	1	-	-	-	-	2	-	-
Nødslagtning	10	4	1	2	-	2	-	-
Overdrift	3	-	-	-	-	-	-	-
Rachitis	-	-	1	-	-	-	-	-
Septiske tilstande	1	-	-	-	-	-	-	-
Svulster	1	1	-	-	-	-	-	-
Ufuldbårne	-	-	-	-	-	3	-	-
Ødem	1	-	-	-	-	-	-	-
Ialt	38	9	5	11	1	82	-	-

Værdien av den samlede kjødtillsel er beregnet til kr. 2 965 115,00. Beregnet etter et indbyggerantal av 80 000 falder på hvert individ et kjødforbruk av 48,3 kg. til en værdi av kr. 37,6. Da eksporten til Kristiania er i stadig stigende og desuten mange landshoteller dækker sit kjødforbruk med tilførsel fra Fergsn, må disse tal reduceres og man vil komme det rette forhold nærmere, hvis man regner et kjødforbruk av ca. 40 kg.

Kontrollen av det tiltørte slagt har været fordelt imellem hoved og bistationen saaledes at 61 049,5 (74 pct.) er undersøkt paa hovedstationen og 21 311 (25,8 pct.) på bistationen.

Kjødpriserne er steget ganske betydelig. Sammenlignet med 1911 utgjør stigningen i årets middelpriiser for okse 10,2, for svin 1,6, for gjødkalv 14,2 og for sau 7,8 øre pr. kg.

Avgangene slags er, som uanvendelig til menneskedføde, konfiskert 12 675,5 kg. Størsteparten herav utgjøres dog av konfiskerte organer, særlig lever (8 264 kg.) der ofte, og hyppigst hos de syd fra tilførte kreaturer, viser betydelige patologiske forandringer som følge av leverikter. Da forstaelsen av, hvad der ikke kan passere kontrollen, efterhånden blir mere almindelig i landdistrikterne, og man derfor tilbakeholder hvad man mener ikke vil bli stemplet, forekommer mest delvise konfiskationer og konfiskationsprocenten utregnet etter vegten er derfor meget lav. Man har også ved nedsaltnings under kontrol søkt at nytte alt, som i kokt tilstand kan ansees tjenlig til menneskedføde.

Med 2den kl. er stemplet 6 113 kg., og negtet stempling er 7 535 kg.

Med hensyn til kjødets kvalitet og behandling er der desværre kun små fremskridt til det bedre. Indpakningen er fremdeles ikke så renslig som det med rimelighet måtte kunne forlanges og hvad slagtets behandling for øvrig angår, er denne særlig for spædkalvenes vedkommende, oite så svinsk at de kommer frem i konfiskabel tilstand, halvt bedæret og tilklistret med ekskrementer. Ved det byslagtede kjød er der særlig at påklage at dyrene ofte dræpes før de er uthvilt efter transporten. Sådant ustivnet, uholdbart og i næringsværdi betydelig forringet kjød er påstemplet 2den kl.

Tøndeckjød kontrollen. Av utenlandsk kjød er i 1912 undersøkt 279 687,4 kg. Den væsentligste del herav er engelsk hestetøndeckjød, der tidligere ikke har været underkastet nogen lovbesalet kontrol, uagtet det har været indført i større mængder i sågodtsom fersk tilstand. Kontrollen er nu ordnet ved lov, der indeholder bestemmelse om, at hvert enkelt kjødstykke skal besigtiges, samt at kjødet skal indeholde mindst 4 pct. salt og at det ikke må være behandlet med andre konserveringsmidler end salt og salpeter. Kjødet skal ledsages av attest fra autorisert dyrlæge, der bevidner at dyret er besigtiget såvel før som efter slagtingen og fundet sundt. Av sådant kjød er i 1912 konfiskerte 6 937,5 kg. (2,5 pct.), væsentlig fordi det letsaltede kjød i de indre, av saltet mindre gjennemtrængte lag, under transporten har undergått en svak gjæring. 653 kg. blev returnert fordi kjødet var nedlagt i parafinfate og hadde tat lugt herav.

4. Bodø.

Dyrlæge A. Austdal meddeler:

Tilførselen av kjød har været omtrent som foregående år.

Som det vil sees av vedlagte schema'er falder den væsentligste kjødtilførsel på høstmånederne og da hovedsagelig på oktober; følgelig blir da priserne adskillig lavere end den øvrige tid av året; dog var priserne i år adskillig over tidligere års, grundet store priser sydpå så der blev sendt adskillig kjød sydover. Likeledes blev det av en herværende slagter nedsaltet ca. 40 000 kg. oksekjød til marinen og armeen.

Veiret var heldigvis godt i høst så slagtet var gjennemgående pent trods mindre pen og god emballage.

Tabel VII. (Bodø).

Årsaker til 2den kl. stempling på stationen.

Sygdomme og feil	Okse	Hest	Svin	Sau	Gjet	Spædkalv	Gjødkalv	Andre dyr	
Abnorm lugt brunstlugt . . .	-	-	-	10	-	-	-	-	
Avmagring	-	1	-	-	-	-	-	-	
Bedærvet eller slet behandlet, skiddent	5	3	3	2	-	79	1	7	
Benbrud	1	-	-	-	-	-	-	-	
Beskadigelse, ydre	3	1	-	-	-	-	-	-	
Bukhindebetændelse, traumatisk	1	-	-	-	-	-	-	-	
Fødselsbesvær	3	-	-	2	-	-	-	-	
Hjertesækbetændelse, trauma- tisk.	4	-	-	-	-	-	-	-	
Jurbetændelse	2	-	-	-	-	-	-	-	
Kalvningsfeber	6	-	-	-	-	-	-	-	
Mangelfuld avblødning . . .	-	-	-	-	-	5	-	-	
Nødslagtning	2	-	-	-	-	-	-	-	
Rachitis	-	-	2	-	-	-	-	-	
Trommesyke	2	-	-	-	-	-	-	-	
Tuberkulose.	2	-	-	-	-	-	-	-	
	Ialt	31	5	5	14	-	84	1	7

Utenfor stationen stempledес med 2den kl. 2 okser og 6 hester.

Tabel VIII. (Bodø).

Årsaker til kassation på stationen.

Sygdomme og feil	Okse	Hest	Svin	Sau	Gjet	Spædkalv	Gjødkalv	Andre dyr
Bedærvet eller slet behandlet, skiddent	-	-	-	1	-	1	-	-
Beskadigelse, ydre	1	-	-	-	-	-	-	-
Bukhindebetændelse, traumatisk	-	-	-	1	-	-	-	-
Hjertesækbetændelse, trauma- tisk	1	-	-	-	-	-	-	-
Kalvningsfeber	1	-	-	-	-	-	-	-
Navleårebetændelse	-	-	-	-	-	1	-	-
Selvdøde	-	-	-	1	-	-	-	-
Ufuldbårne	-	-	-	-	-	1	-	-
	Ialt	3	-	-	3	-	3	-

Utenfor stationen kassertes 1 okseslagt (sarkomer).

5. Drammen.

Dyrlæge G. Brekke meddeler:

Ved kjødkontrollen i Drammen er i 1912 undersøkt 6 110 $\frac{1}{4}$ okser, 322 hester, 2 658 $\frac{1}{4}$ svin, 4 288 $\frac{1}{2}$ sauер, 107 gjeter, 3 712 spædkalver, 628 $\frac{1}{4}$ gjødkalver.

Tabel IX. (Drammen).

Årsaker til 2den kl. stempling på stationen.

Sygdomme og feil	Okse	Hest	Svin	Sau	Gjet	Spædkalv	Gjødkalv	Andre dyr
Abnorm lugt, brunstlugt . . .	2	-	4	3	-	2	1	-
Avmagring	5 $\frac{3}{4}$	3	-	1	-	7	-	-
Bedærvet eller slet behandlet, skiddent	4 $\frac{3}{4}$	-	2	-	-	31	4	-
Benbrud	2 $\frac{1}{4}$	-	1	-	-	-	-	-
Benskjørhet	7	-	-	-	-	-	-	-
Beskadigelse, ydre	1/2	-	-	-	-	2	-	-
Bystbetændelse, traumatisk .	6 $\frac{1}{2}$	-	-	-	-	-	-	-
Bukhindebetændelse, traumatisk —→— av anden årsak	2	-	-	-	-	-	-	-
Børsygdom	1	-	-	-	-	-	-	-
Diarrhoe	-	-	-	-	-	5	-	-
Fødselsbesvær	3	2	2	-	-	-	-	-
Gulsot	-	-	-	-	-	1	-	-
Hjernelidelser	-	-	1	-	-	-	-	-
Hjertesækbetændelse, trauma- tisk	6 $\frac{1}{2}$	-	-	-	-	-	-	-
Jurbetændelse	8/4	1	-	-	-	-	-	-
Kalvningsfeber	1	-	-	-	-	-	-	-
Mangelfuld avblødning . . .	2	-	-	-	-	10	-	-
Nyresygdom	2	-	-	-	-	1	-	-
Nødslagtning	2	4	1	-	-	-	-	-
Rachitis	-	-	17	-	-	-	-	-
Tarmlidelser	-	-	-	-	-	8	-	-
Tinter	-	-	-	1	-	-	-	-
Trommesyke	2	-	-	-	-	-	-	-
Tuberkulose	6 $\frac{1}{4}$	-	-	-	-	-	-	-
Vattersot	1	-	-	-	-	-	-	-
Bronchopneumoni	2	-	-	-	-	-	-	-
Knuterosen	-	-	1 $\frac{1}{2}$	-	-	-	-	-
Hernia scrotalis	-	-	2	-	-	-	-	-
Prolapsus vaginae	1	-	-	-	-	-	-	-
Parese	1	-	-	-	-	-	-	-
Råne	-	-	1	-	-	-	-	-
Ialt	64 $\frac{1}{4}$	10	34 $\frac{1}{2}$	6	-	68	5	-

Tabel X. (Drammen).

Årsaker til kassation på stationen.

Sygdomme og feil	Okse	Hest	Svin	Sau	Gjet	Spædkalv	Gjødkalv	Andre dyr
Abnorm lugt, brunstlugt . . .	1	-	-	-	-	1	1	-
Bedærvet eller slet behandlet, skiddent	-	-	-	-	-	7	-	-
Brystbetændelse, traumatisk .	1	-	-	-	-	-	-	-
Bukhindebetændelse, av anden årsak	1	-	1	-	-	-	-	-
Diarrhoe	-	-	-	-	-	3	-	-
Gulsot	-	-	-	-	-	4	-	-
Hjertesækbetændelse, trauma- tisk	2 ¹ / ₄	-	-	-	-	-	-	-
Mangelfuld avblødning . . .	-	-	-	-	-	1	-	-
Tarmlidelser	1	-	-	-	-	1	-	-
Tuberkulose	1	-	-	-	-	1	-	-
Ufuldbårne	-	-	-	-	-	1	-	-
Ialt	7 ¹ / ₄	-	1	-	-	19	1	-

Tabel XI. (Drammen).

Årsaker til 2den kl. stemppling utenfor stationen.

Sygdomme og feil	Okse	Hest	Svin	Sau	Gjet	Spædkalv	Gjødkalv	Andre dyr
Abnorm lugt, brunstlugt . . .	12	-	1	-	-	3 ¹ / ₂	-	-
Avmagring	1	-	-	-	-	-	-	-
Bedærvet eller slet behandlet, skiddent	-	-	-	-	-	10	3	-
Bukhindebetændelse	-	-	-	2	-	-	-	-
Børsygdom	1	-	-	-	-	-	-	-
Fødselsbesvær	1	-	-	-	-	-	-	-
Hjertetækbetændelse, trauma- tisk	1	-	-	-	-	-	-	-
Kalvningsfeber	1	-	-	-	-	-	-	-
Nødslagtning	2	-	-	-	-	-	-	-
Rachitis	-	-	3	-	-	-	-	-
Ialt	19	-	4	2	-	13 ¹ / ₂	3	-

Sammenligner man tilførslen i 1911, vil det sees, at trods den store nedslagtning, som da fandt sted, har man i 1912 hat omtent det samme antal kopper og dertil kommer, at kjødet gjennemgående har været betydelig fetere og av større næringsværdi.

Med 2den klasse er stemplet: $83\frac{1}{2}$ okse, 10 hester, $38\frac{1}{2}$ svin, 8 sau, 2 gjeter, $82\frac{1}{2}$ spædkalver, 8 gjødkalver.

Kassert er: $8\frac{1}{4}$ okser, 1 svin, 20 spædkalver, 1 gjødkvalv samt avfald av kopper 1 226 og av organer 3 339 kg.

Det er ingen tvil om, at kjødforbruket øker år for år; ti byen med sine forstæder øker jevnt.

6. Fredrikshald.

Stadsdyrlæge A. Jacobsen meddeler:

Kjødkontrollens lokale er i basarbygningen ved torvet, hvor kontrollen har været, siden den begyndte.

Tabel XII. (Fredrikshald).

Årsaker til 2den kl. stempling på stationen.

Sygdomme og feil	Okse	Hest	Svin	Sau	Gjet	Spædkalv	Gjødkalv	Andre dyr	
Abnorm lugt, brunstlugt . . .	-	-	9	-	-	-	-	-	
Avmagring	¹⁾ $5\frac{1}{2}$	-	-	-	-	1	-	-	
Bedærvet eller slet behandlet, skiddent	-	¹ / ₄	-	-	-	3	-	-	
Benskjørhet	3	-	-	-	-	-	-	-	
Beskadigelse, ydre	¹ / ₂	-	-	-	-	-	-	-	
Brystbetændelse, traumatisk .	2	-	-	-	-	-	-	-	
Jurbetændelse	1	-	-	-	-	-	-	-	
Mavesygdom	1	²⁾ 2	-	-	-	1	1	-	
Nødslagtning	1	1	-	-	-	-	1	-	
Rachitis	-	-	³⁾ 5	-	-	-	-	-	
Rødsyke	-	-	1	-	-	-	-	-	
Tuberkulose	2	-	-	-	-	-	-	-	
Umoden	-	-	-	-	-	4	-	-	
	Ialt	16	$3\frac{1}{4}$	15	-	-	9	2	-

¹⁾ Derav 1 svensk. ²⁾ Svensk. ³⁾ Derav 1 svensk.

Tabel XIII. (Fredrikshald).

Årsaker til kassation på stationen.

Sygdomme og feil	Oksse	Hest	Svin	Sau	Gjet	Spædkalv	Gjødkalv	Andre dyr
Abnorm lugt, brunstlugt . . .	1/2	-	-	1	-	2	-	-
Benbrud	1/4	-	2 1/4	-	-	-	-	-
Beskadigelse, ydre	-	-	-	1	-	-	-	-
Brystbetændelse, traumatiske .	1	-	-	-	-	-	-	-
— — av anden årsak	2	-	-	-	-	-	-	-
Bukhindebetændelse, av anden årsak	2	-	-	-	-	-	-	-
Diarrhoe	-	-	-	-	-	1	-	-
Hjertesækbetændelse, av anden årsak	1	-	-	-	-	-	-	-
Ledsygdom	-	-	1	-	-	-	-	-
Mavesygdom	1	1	-	2	-	1	-	-
Nødslagtning	-	-	-	-	-	-	1	-
Overdrift	1/4	-	-	-	-	-	-	-
Rødsyke	-	-	1	-	-	-	-	-
Tuberkulose	1	-	-	-	-	-	-	-
Ialt	9	1	4 1/4	4	-	4	1	-

Kjødtilførslen er temmelig konstant år om andet. I årets løp er der rigtignok skedd en økning av $431\frac{1}{4}$ okseskrotter, ellers er tilsørslen av de andre kjødsorter nærmens som de foregående år.

Al stempling med II klasse og kassation er foretatt på kontrolstationen i likhet med hvad der er praktisert i de foregående år.

Fra Sverige i slagtet stander der tilført $41\frac{1}{2}$ okser, 54 hester, 184 svin, 194 sauere, $92\frac{1}{2}$ gjødkalv og 7 spædkalver, med en stempelavgift, som månedlig indbetales til Fredrikshalds kæmner i alt kr. 435,50.

7. Fredrikstad.

Vestre Fredrikstad.

Dyrlæge O. Vold meddeler:

Kontrolen har de samme lokaler som før, beliggende like ved byens torv.

Den i min forrige rapport påtalte mangel ved vandtilførselen til kontrollen er nu blitt rettet.

Tilførselen til kontrollen har i årets løp været følgende antal slagt: Storfæ 3 687 $\frac{3}{4}$, hest 246, svin 2 475 $\frac{3}{4}$, sau 3 276, spædkalv 2 972 $\frac{1}{2}$, gjødkalv 315, elg 1, rensdyr 5. Derav svensk storfæ 1 259 $\frac{3}{4}$, hest 56 $\frac{2}{3}$, svin 5, sau 321 $\frac{1}{2}$, spædkalv 11, gjødkalv 11 $\frac{1}{2}$.

Tabel XIV. (Vestre Fredrikstad)

Årsaker til 2den kl. stempling på stationen.

Sygdomme og ferl	Okse	Hest	Svin	Sau	Gjet	Spædkalv	Gjødkalv	Andre dyr
Avmagring	1	-	-	4 $\frac{1}{2}$	-	3	-	-
Bedærvet eller slet behandlet, skiddent	6 $\frac{3}{4}$	1) 2 $\frac{3}{4}$	-	3	-	13	1	-
Benbrud	1 $\frac{1}{4}$	-	-	-	-	-	-	-
Benskjørhet	5 $\frac{3}{4}$	-	1 $\frac{2}{4}$	-	-	-	-	-
Beskadigelse, ydre	2) 3 $\frac{3}{4}$	1	1 $\frac{3}{4}$	-	-	1	-	-
Brystbetændelse, traumatisk .	4	-	-	-	-	-	1	-
— — av anden årsak	1	-	-	-	-	-	-	-
Børsygdom	1	-	1	-	-	-	-	-
Diarrhoe	-	-	-	-	-	11 $\frac{1}{2}$	-	-
Fødselsbesvær	1	-	3 $\frac{3}{4}$	-	-	-	-	-
Hjernelidelser	-	-	2	-	-	-	-	-
Hudsygdom	-	-	1 $\frac{3}{4}$	-	-	-	-	-
Kalvningsfeber	1	-	-	-	-	-	-	-
Feber	-	-	2	-	-	1	1	-
Ledsygdom	1 $\frac{2}{4}$	-	1 $\frac{2}{4}$	-	-	-	-	-
Mavesygdom	1	3	1	-	-	-	-	-
Nyresygdom	-	3) 2	2	-	-	-	-	-
Rachitis	-	-	17	-	-	-	-	-
Raslesyke	-	-	1	-	-	-	-	-
Rødsyke	-	-	1	-	-	-	-	-
Tuberkulose	4	-	-	-	-	-	-	-
Orm	-	-	-	-	-	1	-	-
Umoden	-	-	-	-	-	4	-	-
Råne	-	-	1	-	-	-	-	-
Brok	-	-	1	-	-	-	-	-
Stemplet utenbys	1 $\frac{1}{4}$	2	-	-	-	-	-	-
Mangelfuld attest	-	4) 2	-	-	-	-	-	-
Ialt	32 $\frac{3}{4}$	12 $\frac{3}{4}$	38 $\frac{3}{4}$	7 $\frac{1}{2}$	-	34 $\frac{1}{2}$	3	-

1) Derav 1 svensk. 2) Derav 1 $\frac{1}{4}$ svensk. 3) Derav 1 svensk. 4) Derav 1 svensk.

Tabel XV. (Vestre Fredrikstad).

Årsaker til kassation på stationen.

Sygdomme og feil	Okse	Hest	Svin	Sau	Gjet	Spædkalv	Gjødkalv	Andre dyr
Abnorm lugt, brunstlugt . . .	-	1	-	-	-	1)	-	-
Benbrud	1/4	-	-	-	-	-	-	-
Benskjørhet	3/4	-	-	-	-	-	-	-
Diarrhoe	-	-	-	-	-	12	-	-
Hjernelidelser	-	-	1	-	-	-	-	-
Ledsygdom	1/4	-	-	-	-	-	-	-
Mavesygdom	1	-	-	-	-	-	-	-
Nyresygdom	-	-	-	-	-	1	-	-
Rachitis	-	-	2	-	-	-	-	-
Tuberkulose	3/4	-	-	-	-	-	-	-
Umoden	-	-	-	-	-	4	-	-
Ialt	3	1	3	-	-	18	-	-

1) Svensk

Den samlede tilførsel mot forrige år viser en nedgang for storfæ og gjødkalv, men tiltagen for de andre slagts vedkommende.

Tilførselen fra Sverige viser en nedgang mot ifjor med storfæ 629 $\frac{1}{4}$, sau 70, gjødkalv 8 $\frac{1}{2}$, men en stigning med: hester 23, svin 5 spædkalv 3.

Kvaliteten av det til kontrollen fremførte kjød har været noget forskjellig. På grund av de høie kjømpriser frembydes nu tilsalgs i byerne adskillige sådanne slagt, som før ikke hadde nogen værdi, men nu kan gjøres i penge.

Saueslagtene, som væsentlig kommer fra Vestlandet, var gjennemgående kjødfulde og av god kvalitet. Behandlingen av disse slagt under transporten er betydelig bedre, men der er endnu meget at rette på.

På grund av de høie priser på storfæslagtt har tilførselen av sau, svin og hest steget betydelig.

Tuberkuløse slagt træffes nu ikke så ofte som før, især er det sjeldent at finde tuberkuløse halsglandler hos svin.

Lårbensbrudd i svineslagtene er meget almindelig.

Hvad slagtingen angår er der endnu meget at rette på, især utover landet; bogstukne svineslagt er ikke sjeldent.

Østre Fredrikstad.

Dyrlæge Hvattum meddeler:

Kjødtilførselen har været ca. 100 storfæ og 100 spædkalve mindre end foregående år. Kontrolvirksomheten forøvrig uforandret. Det tilførte kjød var gjennemgående av god kvalitet og ganske pent behandlet.

Under tilsyn i slagterier og pølsemakerier har renslighetstilstanden og behandlingen av kjødet gjennemgående vist sig god.

Til stadighet er prøver av pølser og kjøddeig bleven utlat til undersøkelse og har forfalskning ved tilsetning av sosolit bleven påvist i mange tilfælde.

Tabel XVI. (Østre Fredrikstad).

Årsaker til 2den kl. stemppling på stationen.

Sygdomme og feil	Okse	Hest	Svin	Sau	Gjet	Spædkalv	Gjødkalv	Andre dyr
Abnorm lugt	-	-	-	-	-	2	-	-
Absces (byld)	1	-	-	-	-	-	-	-
Avmagring	-	-	-	-	-	12	-	-
Bedærvet eller slet behaudlet, skiddent	-	-	-	-	-	13	-	-
Beskadigelse, ydre	1 ² / ₄	-	-	-	-	6 ³ / ₄	-	-
Brystbetændelse, traumatisk .	5	-	-	-	-	-	-	-
— — — av anden årsak	2	-	-	-	-	-	-	-
Ledsygdom	-	-	-	-	-	3	-	-
Mangelfuld avblødning	-	-	-	-	-	4	-	-
Mavesygdom	2	1	-	-	-	9	-	-
Navleårebetændelse	-	-	-	-	-	2	-	-
Rachitis	-	-	1	-	-	-	-	-
Tuberkulose	2	-	-	-	-	-	-	-
Ialt	13 ² / ₄	1	1	-	-	51 ² / ₄	-	-

Tabel XVII. (Østre Fredrikstad).

Årsaker til kassation på stationen.

Sygdomme og feil	Okse	Hest	Svin	Sau	Gjet	Spædkalv	Gjødkalv	Andre dyr
Benbrud	-	-	-	-	-	-	-	-
Beskadigelse, ydre	2 ¹ / ₄	-	-	-	-	-	-	-
Diarrhoe	-	-	-	-	-	4	-	-
Mavesygdom	-	-	1	-	-	-	-	-
Ialt	2 ¹ / ₄	-	1 ² / ₄	-	-	4	-	-

8. Gjøvik.

Dyrlæge L. Seeberg meddeler:

Kontrollen foregår i de samme lokaler, til samme tider og med uforandret løn som foregående år.

Tabel XVIII. (Gjøvik).

Årsaker til 2den kl. stempling på stationen.

Sygdomme og feil	Oksse	Hest	Svin	Sau	Gjet	Spædkalv	Gjødkalv	Andre dyr
Bedærvet eller slet behandlet, skiddent	1	-	-	-	-	-	3	-
Benskjørhet	4	-	-	-	-	-	-	-
Beskadigelse, ydre	1	-	-	-	-	-	-	-
Brystbetændelse, traumatisk .	2	-	-	-	-	-	-	-
Bukhindebetændelse, trauma- tisk	1	-	-	-	-	-	-	-
Diarrhoe	-	-	-	-	-	-	1	-
Gulsot	-	-	-	-	-	-	-	-
Mangelfuld avblødning . . .	1	-	-	-	-	-	-	-
Rachitis	-	-	3	-	-	-	-	-
Tarmlidelser	-	-	1	-	-	-	-	-
	Ialt	10	-	4	-	1	4	-

Tabel XIX. (Gjøvik)

Årsaker til kassation på stationen.

Sygdomme og feil	Oksse	Hest	Svin	Sau	Gjet	Spædkalv	Gjødkalv	Andre dyr
Abnorm lugt, brunstlugt . . .	-	-	-	1	-	-	-	-
Bedærvet eller slet behandlet, skiddent	-	-	-	-	-	-	1	-
Benbrud	-	-	1/2	-	-	-	-	-
Brystbetændelse, traumatisk .	2	-	-	-	-	-	-	-
Børsygdom	1	-	-	-	-	-	-	-
Diarrhoe	-	-	-	-	-	-	1	-
Septiske tilstande	-	-	-	-	-	-	1	-
Ufuldbårne	-	-	-	-	-	-	1	-
	Ialt	3	-	1/2	1	-	4	-

Kvaliteten av det kontrollerte kjød har gjennemgående været god. Kassationer og 2den kl. stemping har været forholdsvis få imot ifor, og har kontrollen nu her virket så længe, at der kun som regel altid til undersøkelse fremstilles friske slagt.

Kj dpriserne har gjennemgående været høie, men det kan ikke siges, at der har været nogen mangel på slagt.

Efter en gjennemsnitsberegning forbrukes her i Gjøvik 400 kg. kjød pr. dag.

Tabel XX. (Gjøvik).

Årsaker til 2den kl. stemping utenfor stationen.

Sygdomme og feil	Oksse	Hest	Svin	Sau	Gjet	Spædkalv	Gjødkalv	Andre dyr
Avmagring	-	-	-	-	-	1	-	-
Bedærvet eller slet behandlet, skiddent	-	-	-	-	-	1	-	-
Benbrud	2	-	-	-	-	-	-	-
Benskjørhet	2	-	-	-	-	-	-	-
Bukhindebetændelse, trauma- tisk	1	-	-	-	-	-	-	-
Diarrhoe	-	-	-	-	-	2	-	-
Rachitis	-	-	2	-	-	-	-	-
Ialt	5	-	2	-	-	4	-	-

Tabel XXI. (Gjøvik).

Årsaker til kassation utenfor stationen.

Sygdomme og feil	Oksse	Hest	Svin	Sau	Gjet	Spædkalv	Gjødkalv	Andre dyr
Diarrhoe	-	-	-	-	-	2	-	-
Hjertesækbetændelse, trauma- tisk	1	-	-	-	-	-	-	-
Kalvningsfeber	1	-	-	-	-	-	-	-
Nyresygdom	-	-	1	-	-	-	-	-
Septiske tilstande	-	-	-	-	-	1	-	-
Lymfangitis	-	1	-	-	-	-	-	-
Ialt	2	1	1	-	-	3	-	-

9. Hamar.

Dyrlæge G. Coth meddeler:

Da jeg overtok bestillingen i Hamar by den 4de december f. a., er det indlysende, at jeg på denne korte tid har litet at meddele fra kontrollen utenom de medsendte lister. Lokalet og arbeidstiden er som tidligere, dog er der nu efter forlangende indlagt elektrisk lys i kontrollokalet, og har jeg indkjøpt mikroskopisk utstyr og mikroskop.

Hvad kjødets kvalitet angår kan jeg efter min erfaring her meddele, at den er meget varierende.

Til kontrol fremstilles adskillige ganger nødslagtede dyr uten at der gives kontrolløren nogen oplysning desangående.

Tabel XXII. (Hamar).

Årsaker til 2den kl. stempeling på stationen.

Sygdomme og feil	Oksse	Hest	Svin	Sau	Gjet	Spædkalv	Gjedkalv	Andre dyr
Abnorm lugt, brunstlugt . . .	1	-	5	-	1	3	2	-
Avmagring	3½	-	-	1	-	3	-	-
Bedævet eller slet behandlet, skiddent	1	-	5	2	-	2	2	-
Benbrud	1	-	-	-	-	-	-	-
Benskjørhet	10¼	-	-	-	-	-	-	-
Beskadigelse, ydre	-	-	1	-	-	1	-	-
Blodurin	1½	-	-	-	-	-	-	-
Brystbetændelse, traumatisk .	1	-	-	-	-	-	-	-
Bukhindebetændelse, trauma- tisk	6½	-	-	-	-	-	-	-
Børsygdom	1	-	-	-	-	-	-	-
Diarrhoe	-	-	-	-	-	11	1	-
Gulsort	-	-	1	2	-	-	-	-
Hjertesækbetændelse, trauma- tisk	1	-	-	-	-	-	-	-
Ikter	-	-	1	1	-	-	-	-
Jurbetændelse	1½	-	-	1	-	-	-	-
Katarrhalfeber	1	-	-	-	-	-	-	-
Nyresygdom	1	1	-	-	-	-	-	-
Nødslagtning	3	-	1	-	-	-	-	-
Rachitis	-	-	2	-	-	-	-	-
Tarmlidelser	2	1	1	-	-	-	-	-
Tuberkulose	1	-	2	-	-	-	-	-
Ialt	37¼	2	19	7	1	20	5	-

Slaget er ofte ufuldstændig både med hensyn til tilstedevarelsen av organer og kjertler, der forlanges ved samme, likedan med de nødvendige atester, der utfordres. Jeg har i disse tilfælder altid avvist slagtet fra kontrollen.

Tabel XXIII. (Hamar).

Årsaker til kassation på stationen.

Sygdomme og feil	Okse	Hest	Svin	Sau	Gjet	Spædkalv	Gjedkalv	Andre dyr
Abnorm lugt, brunstlugt . . .	-	-	1	¹⁾ 1	-	-	-	-
Bedærvet eller slet behandlet, skiddent	-	-	-	1	-	3	-	-
Benbrud	1	-	-	-	-	-	-	-
Brystbetændelse, traumatisk .	1	-	-	-	-	-	-	-
Diarrhoe	-	-	-	-	-	5	-	-
Gulsot	-	1	-	-	-	-	-	-
Septiske tilstande	1	-	-	-	-	-	-	-
Ialt	3	1	1	2	-	8	-	-

¹⁾ Karbol.

Tabel XXIV. (Hamar).

Årsaker til 2den kl. stemppling utenfor stationen.

Sygdomme og feil	Okse	Hest	Svin	Sau	Gjet	Spædkalv	Gjedkalv	Andre dyr
Avmagring	1	-	2	-	-	-	-	-
Bedærvet eller slet behandlet, skiddent	1	-	-	-	-	-	-	-
Benbrud	1	1	-	-	-	-	-	-
Benskjørhet	1	-	-	-	-	-	-	-
Bukhindebetændelse, trauma- tisk	6	-	-	-	-	-	-	-
Hjernelidelser	-	1	-	-	-	-	-	-
Ledsygdom	-	1	-	-	-	-	-	-
Nødslagtning	1	-	-	-	-	-	-	-
Tuberkulose	6	-	3	-	-	-	-	-
Råne	-	-	4	-	-	-	-	-
Ialt	17	3	9	-	-	-	-	-

Tabel XXV. (Hamar).

Årsaker til kassation utenfor stationen (Hamar Slagteri).

Sygdomme og feil	Oks	Hest	Svin	Sau	Gjet	Spædkalv	Gjedkalv	Andre dyr
Benbrud	-	1	-	-	-	-	-	-
Benskjørhet	1	-	-	-	-	-	-	-
Bukhindebetændelse	-	-	1	-	-	-	-	-
Svulster	-	1	-	-	-	-	-	-
Trommesyke	3	-	-	-	-	-	-	-
Vattersot	1	-	-	-	-	-	-	-
Svinesyke	-	-	1	-	-	-	-	-
Ialt	5	2	2	-	-	-	-	-

10. Haugesund.

Dyrlæge H. P. Jensen meddeler:

Kjødet har gjennemgående været av god kvalitet. Dog er der som foregående år tilført en del spædkalver, som på grund av dårlig behandling, er fremkommet i en alt andet end prisværdig tilstand. Tinter er forekommert i 2 okseslagt (éntinter). Den hyppigste årsak til kassation har været: slet behandling, bedærvethet, kakeksi og septiske tilstande.

Priserne på slagtedyr har været gode. Gjennemsnitspris for okse kr. 1,05, sau kr. 1,10 pr. kg. slagtevægt, svin kr. 1,00 pr. kg hel vægt. Hester ca. kr. 80,00 og spædkalver ca. kr. 9,00 pr. stk.

Kontrol med indført kjød har også i år været utført ved kontrolstationen mellem de faste kontrolltider.

Importen av saltet kjød har været:

155½ fustage islandsk sauekjød = 17 375 kg.

6 — amerikansk oksekjød = 546 ,

Tils. 17 921 kg.

Derav er 1 fustage = 112 kg. beslaglagt på grund av bedærvethet. Den største tilførelse av saltet kjød faldt i 1ste halvår, nemlig så længe som importen av det i 1911 nedsaltede varede. Såsnart importen av det i 1912 nedsaltede begyndte, blev kun en ubetydelig indbragt til kontrol, da kjødet var nedlagt i fjerededels kropper. Det ser desuten ut til, at importørerne ordner sig på at indlægge kjødet på transitlager. Man kan derfor vistnok gå ut fra, at kontrol med islandsk sauekjød — og kontrol med saltet kjød i det hele tat — praktisk talt er ophørt ved henværende kontrolstation.

Kjødkontrollørens løn er kr. 1 200,-. For kontrol med indført (opdelt) kjød er desuden indtil videre fastsat en godtgjørelse av 1 øre pr. kg.

Kontrollen er utført i de samme lokaler som forrige år.

I møte i bystyret 22de marts 1912 besluttedes oprettelse af kommunalt slægtekhus og handelsfjøs samt at der til det øiemed skulde indkjøpes en centralt beliggende eiendom ved Smedesundet. Ejendommen som umiddelbart derefter blev indkjøpt, har et areal av 2 800 m², derav er ca. halvdelen bebygget. Det er forutsætningen, at den ubebyggede del ca. 1 400 m² foreløbig skal benyttes til slægtekhusanlæg og resten efterhvert som utvidelse gjør det nødvendig.

I ovennævnte møte nedsattes en byggekomite på 5 medlemmer, hvoriblandt kjødkontrolløren, som er komiteens formand.

Komiteen, som netop har avgitt indstilling til magistrat og formandskap, foreslår at anlægget i det væsentlige opføres efter arkitekt Einar Smiths utarbeide tegninger og planer, hvorefter anlæggets kostende blir kr. 95 000,-, med tomt ca kr 120 000,-.

Tabel XXVI. (Haugesund).

Årsaker til 2den kl. stempeling på stationen.

Sygdomme og feil	Øks	Hest	Svin	Sw	Gjet	Spædkalv	Gjødkalv	Andre dyr
Abnorm lugt, brunstlugt . . .	1 ¹ / ₄	-	1 ¹ / ₄	5	-	22	-	-
Avmagring	17	-	1	9	-	6	-	-
Pedærvet eller slet behandlet, skiddent	1 ¹ / ₂	-	3 ¹ / ₂	6	-	275	-	-
Benbrud	1 ¹ / ₂	-	-	-	-	-	-	-
Beskadigelse, ydre	-	-	1	-	-	-	-	-
Fødselsbesvær	1	-	-	1	-	2	-	-
Hjertesækbetændelse, trauma- tisk	2	-	-	-	-	-	-	-
Jurbetændelse	2	-	-	-	-	-	-	-
Ledsygdom	-	-	-	1	-	-	-	-
Mangelfuld avblødning	-	-	1 ¹ / ₂	-	-	2	-	-
Nødslagtning	4	1	1	4	-	-	-	-
Overdrift	2	-	-	-	-	-	-	-
Rachitis	-	-	1	-	-	-	-	-
Tinter	2	-	-	-	-	-	-	-
Vattersot	-	-	-	9	-	-	-	-
Ialt	33 ¹ / ₄	1	9 ¹ / ₄	35	-	307	-	-

Tabel XXVII. (Haugesund).

Årsaker til kassation på stationen.

Sygdomme og feil	Okse	Hest	Svin	Sau	Gjet	Spædkalv	Gjødkalv	Andre dyr
Abnorm lugt, brunstlugt . . .	-	-	-	-	1	2	-	-
Bedærvet eller slet behandlet, skiddent	-	1	-	-	-	23	-	-
Diarrhoe	-	-	-	-	-	1	-	-
Kakeksi	1	-	-	1	-	4	-	-
Septiske tilstande	-	-	-	-	-	4	-	-
Ufuldbårne	-	-	-	-	-	3	-	-
Ialt	1	1	-	1	1	37	-	-

Tabel XXVIII. (Haugesund).

Årsaker til 2den kl. stempling utenfor stationen.

Sygdomme og feil	Okse	Hest	Svin	Sau	Gjet	Spædkalv	Gjødkalv	Andre dyr
Abnorm lugt, brunstlugt . . .	-	-	-	-	-	1	-	-
Avmagring	-	2	-	-	5	-	-	-
Bedærvet eller slet behandlet, skiddent	-	1	-	3	-	16	-	-
Beskadigelse, ydre	1/4	-	-	-	-	-	-	-
Gulsort	-	1	-	-	-	-	-	-
Ledsygdom	-	-	1	-	-	-	-	-
Overdrift	1/3	-	-	-	-	-	-	-
Rødsyke	-	-	1	-	-	-	-	-
Ialt	8/4	4	2	3	5	17	-	-

11. Holmestrand.

Dyrlæge *O. Rustad* meddeler:

Kontrollokalet og løn er uforandret.

Kjødets behandling og kvalitet har gjennemgående været bra. Det stammer — med undtagelse av saukjødet — omrent utelukkende fra de omkringliggende distrikter.

Den tilførte kjødmengde har været ca. 15 pct. mindre end i 1911.

Kassert blev 350 kg. kjød og 205 kg. organer.

Tabel XXIX. (Holmestrand).

Årsaker til 2den kl. stempiling på stationen.

Sygdomme og feil	Okse	Hest	Svin	Sau	Gjet	Spædkalv	Gjødkalv	Andre dyr
Abnorm lugt, brunstlugt . . .	-	-	-	-	-	1	-	-
Avmagring	-	-	-	-	-	15	-	-
Bedærvet eller slet behandlet, skiddent	-	-	-	-	-	1	-	-
Benskjørhet	1	-	-	-	-	-	-	-
Beskadigelse, ydre	-	-	-	-	-	2	-	-
Diarrhoe	-	-	-	-	-	1	-	-
Gulsot	-	-	-	-	-	3	-	-
Hjertesækbetændelse, trauma- tisk	$\frac{1}{2}$	-	-	-	-	-	-	-
Hjertesækbetændelse, av anden årsak	$\frac{1}{2}$	-	-	-	-	-	-	-
Mavesygdom	-	-	-	-	-	1	-	-
Rachitis	-	-	2	-	-	-	-	-
Tarmlidelser	-	-	1	-	-	-	-	-
Nymfomani	2	-	-	-	-	-	-	-
Ialt	4	-	3	-	-	24	-	-

Kassert blev 3 okseslagt (2 tuberkuløse) og $2\frac{1}{2}$ spædkalv.

12. Horten.

Dyrlæge *R. Davidsen* meddeler:

Kjødkontrollens lokaler er de samme som det foregående år, likeledes betjening, avlønning og kontorhold.

Eftersyn av slagterier og pølsemakerier er foregåt i regelen hver 8de dag og hos alle kjødhandlere. Av slagterier er der 2 stykker; av pølsemakerier likesaa. Tillike påhviler det kontrolløren at ha tilsyn med fisketilførselen.

Tilførselen av kjød var mindre end i året 1911.

Leveransen til marinene, ca. 25 000 kg., indehaves av en av stedets slagtere.

Tilførselen er fra omliggende distrikter, hovedsagelig gjennem bondeslagtere, og med hensyn til kjødets kvalitet og behandling var den over forventning.

Av det tilførte danske kjød er kun $\frac{1}{5}$ forbrugt her på stedet; de øvrige $\frac{4}{5}$ er gått til Skien og Sandefjord.

Ved nødslagtnign blir jeg som regel tilkaldt.

Gjennemsnitsberegnung :

Okse	130 kg. pr. krop
Hest	200 , —
Svin	100 , —
Sau	18 , —
Spædkalv	15 , —
Gjødkalv	40 , —

Torvpriserne har gjennemsnitlig stillet sig således :

Ko	kr. 0,80 à 1,00
Okse og kvie	> 0,90 à 1,10
Sau	> 1,00 à 1,10
Svin	> 0,90 à 1,05
Spædkalv	> 0,60 à 0,90
Gjødkalv	> 1,10 à 1,20

Alt beregnet etter hel vekt.

Tabel XXX. (Horten).

Årsaker til 2den kl. stempling på stationen.

Sygdomme og feil	Okse	Hest	Svin	Sau	Gjet	Spædkalv	Gjødkalv	Andre dyr
Abnorm lugt, brunstlugt . . .	-	-	2	-	-	-	-	-
Avmagring	5	-	-	-	-	-	-	-
Bedærvet eller slet behandlet, skiddent	$\frac{1}{4}$	1	-	-	-	4	-	-
Benbrud	$\frac{8}{4}$	-	$4\frac{3}{4}$	-	-	2	-	-
Benskjørhet	1	-	-	-	-	-	-	-
Bukhindebetændelse, traumatisk	-	-	-	-	-	2	-	-
Fødselsbesvær	1	-	-	-	-	-	-	-
Hjertesækbetændelse, trauma- tisk	$2\frac{1}{2}$	-	-	-	-	-	-	-
Tuberkulose	1	-	-	-	-	-	-	-
For spæde	-	-	-	-	-	20	-	-
Ialt	$11\frac{1}{2}$	1	$6\frac{3}{4}$	-	-	28	-	-

Tabel XXXI. (Horten).

Årsaker til kassation på stationen.

Sygdomme og feil	Okse	Hest	Svin	Sau	Gjet	Spædkalv	Gjødkalv	Andre dyr
Bedærvet eller slet behandlet, skiddent	1	-	-	-	-	4	-	-
Benbrud	1½	-	1¼	-	-	-	-	-
Beskadigelse, ydre	¼	-	-	-	-	-	-	-
Bukhindebetændelse, traumatisk	1	-	-	-	-	8	-	-
Diarrhoe	-	-	-	-	-	1	-	-
Hjertesækbetændelse, trauma- tisk	2¼	-	-	-	-	-	-	-
Nyresygdom	1¾	-	-	-	-	-	-	-
Tuberkulose	1	-	-	-	-	-	-	-
Ufuldbårne	-	-	-	-	-	10	-	-
Ialt	7¾	-	1¼	-	-	23	-	-

Tabel XXXII. (Horten).

Årsaker til 2den kl. stemping utenfor stationen.

Sygdomme og feil	Okse	Hest	Svin	Sau	Gjet	Spædkalv	Gjødkalv	Andre dyr
Abnorm lugt, brunstlugt . . .	-	-	3	-	-	-	-	-
Avmagring	1	2	-	-	-	1	-	-
Benbrud	-	-	½	-	-	-	-	-
Bukhindebetændelse, traumatisk	-	-	1	-	-	-	-	-
Nyresygdom	½	-	-	-	-	-	-	-
Ialt	1½	2	4½	-	-	1	-	-

Utenfor stationen kasserte 2 okseslagt (1 tuberkuløs), 1 hest og 1 svin.

13. Hønefos.

Dyrlege G. Ødegaard meddeler:

Tilførslen av kjød har været noget mindre end foregående år. Ved stationen har der været kontrollert 1 589½ okser, 54 hester, 857¾ svin, 786½ sauer, 6 gjeter, 959

spædkalver og $209\frac{1}{4}$ gjødkalver. Utenfor stationen er kun kontrollert 2 okser og 23 svin; at dette tal er så litet kommer av, at flere unndrager sig fra forpligtelsen til at få kontrollert. Ihøst blev endel anmeldt for overtrædelsen.

Tilsammen kasserte 648,2 kg. hele skrotter og partier samt 229,5 kg. organer. Et okseslagt blev kassert på grund av miltbrand, og da eieren hadde været vidende om, at dyret hadde vært sykt og var dræbt i sidste øieblik, hvilket først blev fortjet, blev han sat under tiltale, men blev frikjent ved meddomsretten. En kone, som hadde skåret halsen over på oksen og ellers assistert ved slagtingen, blev angrepet av miltbrand, men stod det over.

Kontrolstationen er uforandret og høist ubekvem.

Tabel XXXIII. (Hønefoss).

Årsaker til 2den kl. stempling på stationen.

Sygdomme og feil	Okse	Hest	Svin	Sau	Gjet	Spædkalv	Gjødkalv	Andre dyr
Abnorm lugt, brunstlugt . . .	-	3	3	-	-	1	-	-
Avmagring	2	-	-	-	-	-	-	-
Bedærvet eller slet behandlet, skiddent	6	-	1	-	-	21	-	-
Beskadigelse, ydre	2	-	-	-	-	-	-	-
Blodurin	-	1	-	-	-	-	-	-
Bukhindebetændelse, traumati- sk	1	-	-	-	-	-	-	-
Gulsot	-	-	-	2	-	-	-	-
Hjertesækbetændelse, traumati- sk	2	-	-	-	-	-	-	-
Ikter	$1\frac{1}{2}$	-	-	-	-	-	-	-
Kakeksi	-	-	-	2	-	-	-	-
Kalvningsfeber	1	-	-	-	-	-	-	-
Mangelfuld avblødning	-	-	-	-	-	1	-	-
Nyresygdom	-	-	-	-	-	2	-	-
Rachitis	-	-	9	-	-	-	-	-
Rødsyke	-	-	1	-	-	-	-	-
Tarmlidelser	1	-	-	-	-	-	-	-
Trommesyke	1	-	-	-	-	-	-	-
Mangelfuld attest	-	$2\frac{1}{2}$	-	-	-	-	-	-
Skjoldeddannelse	-	-	2	-	-	-	-	-
Ialt	$17\frac{1}{2}$	$6\frac{1}{2}$	16	4	-	25	-	-

Tabel XXXIV. (Hønefos).

Årsaker til kassation på stationen.

Sygdomme og feil	Okse	Hest	Svin	Sau	Gjet	Spædkalv	Gjødkalv	Andre dyr
Bedærvet eller slet behandlet, skiddent	1	-	-	-	2	4	-	-
Bukhindebetændelse	-	-	-	1	-	-	-	-
Miltbrand	1	-	-	-	-	-	-	-
Nyresygdom	-	-	-	-	-	1	-	-
Rachitis	-	-	3	-	-	-	-	-
Septiske tilstande	-	-	-	2	-	1	-	-
Ødem	1/2	-	-	-	-	-	-	-
Ialt	2 1/2	-	3	3	2	6	-	-

14. Kongsberg.

Dyrlæge A. Løken meddeler:

Behandling av kjød og kjødvarer bedres, men står endnu meget tilbake, f. eks. i Numedal, hvor især slagtingen foregår på en uhensigtsmæssig måte. En almindelig usikr er det også, at slagtedyrene ikke kjøres til slagte en, men drives i alslags veir og føre op til 2 à 3 mil, hvorpå de slages straks efter ankomsten. Følgerne uteblir ikke. Hos 2 kjør, der var drevet i sterk kulde over et par mil, fandtes således serøse utsvedninger i ryg- og lændemuskler og nedimellem lår-musklene i så høi grad, at dyrene måtte kasseres næsten i sin helhet. Hvad kassation forøvrig angår henvises til vedlagte tabeller. Der er stemplet 228 færre okser, 41 færre hester samt 46 svin, 110 sauere og gjeter og 150 kalver mindre end i fjoråret. Kjødmængden synes forøvrig ikke at variere synderlig fra år til andet. Ser man tilbake på kjødmængden for 10 år tilbake (i år 1902), finder man, at der da blev kontrollert ca. 100 færre okser og 150 færre svin samt omtrent samme antal kalver, men 200 flere sauere end i 1912. Kjødpriserne har derimot steget enormt:¹⁾

Oksekjød således fra ca. kr. 0,87 pr. kg. til kr. 1,15 à 1,30

Svinekjød —— » 0,80 à 1,00 » » » 1,10 à 1,25

Sauekjød —— » 0,88 » » » 1,20

Prisen er regnet for hele slagt. Kvaliteten er derimot ikke steget i tilsvarende grad. De høie priser ha bidrat til en mere forcet nedslagting end almindelig; der torvføres ikke alene slagt av ældre melkedyr og gamle avlsokser, men også en hel del ungokser og andre ungdyr i 1 à 1 1/2 års alderen — altså endnu ikke utvoksne dyr, som ved forstandig fedning i litt mere fremskreden alder kunde ha git et fortræffelig kjød. Driftefæt, hvorav tilførslen nu er betydelig mindre end før, er også av ringere kvalitet

¹⁾ Stigningen i byens folkemængde er neppe større end 4 à 500 i tiåret.

som slagtedyr betraktet end det var før; de bedste dyr går sandsynligvis direkte til Kristiania med Bergensbanen fra fjeldbeitene på Hardangervidden.

Tabel XXXV. (Kongsberg).

Årsaker til 2den kl. stempling på stationen.

Sygdomme og feil	Okse	Hest	Svin	Sau	Gjet	Spædkalv	Gjødkalv	Andre dyr
Abnorm lugt, brunstlugt . . .	-	-	2	-	-	-	-	-
Avmagring	3	-	-	1	-	4	-	-
Bedærvet eller slet behandlet, skiddent	5	-	-	2	-	4	-	-
Brystbetændelse, traumatisk .	$\frac{3}{4}$	-	-	-	-	-	-	-
Diarrhoe	-	-	-	-	-	2	-	-
Jurbetændelse	4	-	-	-	-	-	-	-
Mangelfuld avblødning . . .	1	-	-	-	-	4	-	-
Mavesydom	1	-	-	-	-	-	-	-
Nyresydom	$1\frac{1}{4}$	-	3	-	-	-	-	-
Overdrift	4	-	-	-	-	-	-	-
Rachitis	-	-	1	-	-	-	-	-
Nyfødte	-	-	-	-	-	10	-	-
Svulneglandler, misfarvede .	1	-	-	-	-	2	1	-
Ialt	21	-	6	3	-	26	1	-

Tabel XXXVI. (Kongsberg).

Årsaker til kassation på stationen.

Sygdomme og feil	Okse	Hest	Svin	Sau	Gjet	Spædkalv	Gjødkalv	Andre dyr
Børsydom	1	-	-	-	-	-	-	-
Diarrhoe	-	-	-	-	-	1	-	-
Kakeksi	1	-	-	-	-	-	-	-
Mavesydom	1	-	-	-	-	-	-	-
Overdrift	$1\frac{1}{2}$	-	-	-	-	-	-	-
Ialt	$4\frac{1}{2}$	-	-	-	-	1	-	-

Utenfor stationen stempledes med 2den kl. 2 svineslagt (rakit, mavesydom), samt kassertes slagtet av en selvdød okse.

Da både tilførslen av kjød og kvaliteten kan være mindre godt i forhold til de høye priser, reiser folk herfra fort væk for at gjøre indkjøp i Kristiania, hvor de — tiltrods for den meget omskrevne kjødnød — kan få kjød i rikeligere utvalg og bedre kvalitet. Priserne synes gjennemgående også at være lavere, især når hensyn tages til kvaliteten.

15. Kragerø.

Dyrlæge *J. Benzen* meddeler:

Tilførslen av slakt har i 1912 været lidt mindre end i foregående år, men forskjellen er ikke stor. Om priserne end er steget, har de dog ikke været så høie, at man kan betegne tilstanden som kjødnød. Der har gjerne hvert år været tilført endel kjød fra andre byer, men i år har denne tilførsel været forsvindende. Distrikterne heromkring har således formådd sågodtsom helt ut at tilfredsstille byens behov. Dette skyldes vistnok for en del den omstændighet, at en bygd, der før har vært henvist til Risør, nu er begyndt at seke hit.

Tabel XXXVII. (Kragerø).

Årsaker til 2den kl. stempling på stationen.

Sygdomme og feil	Okse	Hest	Svin	Sau	Gjet	Spædkalv	Gjedkalv	Andre dyr
Abnorm lugt, brunstlugt . . .	-	-	3	-	-	-	-	-
Aktinomykose (strålesop) . . .	1	-	-	-	-	-	-	-
Bedærvet eller slet behandlet, skiddent	$2\frac{1}{2}$	$\frac{1}{2}$	-	-	-	8	-	-
Benbrud	$\frac{3}{4}$	-	-	-	-	-	-	-
Benskjørhet	1	-	-	-	-	-	-	-
Beskadigelse, ydre	-	-	-	-	-	1	-	-
Børsygdom	1	-	-	-	-	-	-	-
Mangelfuld avblædning . . .	-	-	-	-	-	1	-	-
Nyresygdom	1	-	-	-	-	-	-	-
Overdrift	$\frac{1}{2}$	-	-	-	-	-	-	-
Rachitis	-	-	1	-	-	-	-	-
Tinter	2	-	-	-	-	-	-	-
Tuberkulose	-	-	$\frac{1}{4}$	-	-	-	-	-
Mangelfuld attest	-	2	-	-	-	-	-	-
Ialt	$9\frac{3}{4}$	$2\frac{1}{2}$	$4\frac{1}{4}$	-	-	10	-	-

Tabel XXXVIII. (Kragerø).

Årsaker til kassation på stationen.

Sygdomme og feil	Okse	Hest	Svin	Sau	Gjet	Spedkaly	Gjedkaly	Andre dyr
Bedærvet eller slet behandlet, skiddent	-	-	-	-	-	1	1	-
Bukhindebetændelse	-	-	-	-	-	1	-	-
Ledsygdom	-	-	-	-	-	1	-	-
Nødslagtning	1	-	-	-	-	-	-	-
Ialt	1	-	-	-	-	3	1	-

Utenfor stationen blev stemplet med 2den kl. 1 hest.

En stor del av slagtingen utføres endnu av såkaldte «bondeslagtere», som kjøper og slagter dyr på hjemstedet for derefter at sælge dem som færdige slagt til en by-slagter.

Kjødets kvalitet har gjennemgående vært upåklagelig. Derimot er dets behandling under transporten ikke altid tilfredsstillende.

Tuberkulose træffes yderst sjeldent her. Tinter er fundet 2 ganger; i begge tilfælder fandtes kun en eneste, som var degenerert.

Pølseposer, slagterier og kjødudsalg har vært inspicert og som regel har renlighedstilstanden vært upåklagelig.

Løn, lokale og arbeidsvilkår ved kontrollen er uforandret.

16. Kristiania.

Direktør *A. Lo* meddeler:

Året 1912 er Kristiania kjødkontrols 19de virkeår, hvorav de 5 sidste i de nu-værende lokaler ved kjødhallen.

Kjødkontrollens drift og personale har ingen forandring undergåt siden sidste beretningsår.

Indtil 31te december 1912 har både uten- og indenbysslagtet kjød passert samme lokale for at kontrolleres.

2den januar 1913 blev Kristiania slagtehus tat i bruk, og fra den dag foregår al indenbys slagting der, likesom kontrollen av det der slagtede kjød foregår i selve slagtehallen.

Kontrollokalerne er fra den tid avlastet alt det indenbys slagtede kjød; der blir således mindre mængder kjød, som skal passere disse, og følgelig kommer det utenbys slagtede kjød før ind i kjødhallen, end det hittil har gjort.

Den totale tilførsel av de forskjellige kjødsorter svinger noget år om andet, og svingningerne gjelder ikke alene det norsk slagtede, men også det fra utlandet indførte kjød.

Antallet av undersøkte okseskrotter er steget jevnt fra 1906 til 1911, da det var 55 990 skrotter; men i 1912 sank det til 47 150, eller med hele 8 840 skrotter, derav falder på norsk slagtet 6 261 og på svensk 5 319; derimot er den danske tilførsel steget med 2 740 okseskrotter.

Flesketilførselen viser en glædelig stigning fra 38 042 svin i 1911 til 47 132 i 1912, eller en opgang av 9 090 svin.

Av svenske og danske svin er kun indført hændholdsvis 262 og 33, så praktisk talt er den hele flesketilførsel norsk.

Omtrent alle svin er slagtet utenbys med 45 685 norske, 295 svenske og danske, og 1 151 er slagtet indenbys, således en bagatel av den samlede tilførsel.

Den norske byslagtning av okser er gått ned fra 27 575 i 1911 til 21 101 i 1912, eller en nedgang av 6 474 dyr.

Den norske landsslagtning er steget litt, fra 16 959 i 1911 til 17 172 i 1912, eller med 213 skrotter.

Av den samlede tilførsel er 81 pct. slagtet i Norge, av disse er igjen 55 pct. byslagtet og 45 pct. landsslagtet, 12 pct. er slagtet i Danmark og 7 pct. slagtet i Sverige.

Den danske kjødtiførsel. Som allerede nævnt er den danske tilførsel steget med 2 740 okseskrotter, nemlig fra 2 717 i 1911 til 5 457 i 1912, eller en stigning på 100,8 pct.

Av alt oksekjød som har passert kjødkontrollen utgjør det danske oksekjød 12 pct.

Kvaliteten må siges at være blitt bedre og jevnere i de sidste par år.

Den overveiende del er store, velnærte, voksne, tildels ældre kjør; men der er dog også tilsendt et ret stort antal gode kjør av en efter vore forhold særdeles god kvalitet og endel unge okser av ret god kvalitet.

Der kommer dog fremdeles endel skrotter av ret dårlig kvalitet og tildels sterkt avmagret, men dog sjeldnere end før.

Nogen understemppling på grund av magerhet må dog endnu finde sted, når kjødet har bløtt fett og bindevæv. Således er 37 skrotter eller 0,67 pct. stemplet 2den klasse på grund af magerhet. Derimot er ingen kassationer foretaget på grund af avmagring alene.

Det største antal understemplinger er foretaget på grund af tuberkulose med 131 skrotter eller 2,4 pct. mot 2,98 pct. i 1911.

I det hele er stemplet med 2den klasse 206 dyr eller 3,7 pct. mot 3,9 pct. i 1911.

Grundet tuberkulose er kassert 7 skrotter eller 0,12 pct. mot 0,15 pct. i 1911.

Der er kassert 2 hester på grund af kakeksi.

Av de øvrige kjødsorter indføres så litet fra Danmark, at de ingen rolle spiller på vort kjødmarked.

Det er også i dette beretningsår forekommet, at syke dele såsom pleura og glandler er fjernet, men dog sjeldnere end før. Glandlerne er heller ikke så sterkt opsnittet som før, om det end forekommer.

Behandlingen av det danske kjød er som vanlig god.

Den svenske kjødtiførsel. Oksekjød. Den svenske tilførsel av oksekjød er gått ned med 5 409 skrotter, nemlig fra 8 739 i 1911 til 3 330 i 1912, hvilket er en nedgang på 165 pct. af den hele svenske tilførsel, som kun utgjorde 7 pct. af hvad der i alt er kontrollert her mot 15 pct. i 1911.

Grunden til den mindre tilførsel må formodentlig ligge i mindre kreaturbestand på grund af stor nedslagtning i 1911 og den ret betydelige eksport til Tyskland, som var ved at oparbeides.

De øvrige fra Sverige indførte kjødsorter har i tal holdt sig nogenlunde som foregaaende år.

Det er av disse kun gjødkalvene som spiller nogen rolle.

Der er hitført 8 907 gjødkalvskrotter i 1912 mot 9 200 i 1911, altså ubetydelig mindre.

Kvaliteten av det svenske kjød som føres hit er høist forskjellig, idet den varierer fra de allerbedste kvalitetene av okser, kjør og kvier til de ringeste små, magre kjør og magert ungfæ.

Kjødet føres hit fra store dele av det sydlige, mellomste og vestlige Sverige, og kvalitetene er derfor like så uensartet som naturforholdene i de vidstrakte distrikter, hvorfra kjødet kommer.

En stor del kjød er også ofte mangelfuld behandlet før avsendelsen; men den største del er dog godt behandlet og kommer frem i tilfredsstillende tilstand.

Avgjøser er stemplet 2den klasse 58 eller 1,70 pct. mot 89 eller 1,01 pct. i 1911.

Kassert er 11 eller 0,70 pct. mot 24 eller 0,17 pct. i 1911.

Den hyppigste årsak til 2den klassenes stemppling og kassation er tuberkulose, samt bør-, mave- og tarmsygdomme.

Miltbrand er påtruffet hos en svensk kjødskrot, sendt en herværende kommissær over Kornsjø og med attest fra en grænseridder.

Kjødet var sterkt frosset ved fremstillingen.

Med skrotten fulgte også talg og hud, som man var heldig nok til at få tak i, før det kom i handelen.

Der forekommer ofte atester på kjød av vitterlig syke dyr for at dette er tjenlig til menneskeføde. Det er derfor desværre ofte nødvendig at kassere kjødet, tiltrods for atesterne.

Atesterne på hestekjød er svært ofte mangelfulde, idet atesten mest kun går ut på, at kjødet er tjenlig til menneskeføde uten at der angives dyrets signalement, eller om det er besiktiget før slagtingen og fundet friskt, således som kjødkontrollen påbyr.

Den norske tilførsel. Oksekjød. Av det her i landet slagtede kjød har 38 273 skrotter passert kjødkontrollen.

Derav er byslagtet 21 101 skrotter eller 55,18 pct. og landsslagtet 17 172 eller 44,87 pct. mot 27 575 og 16 959 eller henholdsvis 61,91 pct. og 38,08 pct. i 1911.

Der ses således at være en nedgang i den totale tilførsel av norsk slagtet kjød på 6 261 skrotter, derav falder 6 474 på det byslagtede oksekjød, hvorimot det landslagtede er steget med 213 skrotter.

Av det byslagtede kjød er igjen 3 056 dyr indført som slagtedyr fra utlandet og slagtet her.

Av det landsslagtede er ca. 2 000 stykker indført som levende fra Sverige til Fredrikshald og slagtet der.

Norsk slagtede dyr, opfødt i Norge, eller som er indført hit og har stått nogen lengere tid på foring her i landet, er i virkeligheten av de byslagtede kun 18 026 og av de landsslagtede kun 15 172 oksekrotter.

Til det landsslagtede regnes også dyr, slagtet på Fællesslagteriet, og som passerer herværende kjødkontrol.

Kvaliteten har i år som før været svingende fra de bedste ned til de aller tarveligste varer, med kvalitetene i alle mellomstadier.

Der er også i år ført hit kjød fra ret fjernetliggende distrikter, hvorfra det tar dage at få varen frem.

I den kolde årstid går det ret bra; men med sendiger som kommer høst og vår, når veiret er mildt, går det ofte dårlig; kjødet kommer frem i bedærvet og tilsølet tilstand, så det ofte er nødvendig at foreta både totale og ret store lokale kassationer.

Transporten av kjød på lange avstande er ikke sikker, når der må foretages mange omlastninger, hvilket her i landet hyppig er tilfælde med kjød langveis fra.

Anderledes vilde det være, om varen kunde føres hit direkte fra avsendelsesstedet, det være sig med dampskib eller jernbane, når det kunde ske uten omlastninger. Da kunde kanskje nævnte transportmidler utstyres hensigtsmæssig for slik fragt, både med stadig luftfornyelse og kanskje også med kjøleindretninger og rum kun for kjødtransport.

Kjødet kunde da anbringes hængende eller således liggende, at alle dele holdtes kjølet og tørt; når varen så var tilfredsstillende behandlet hjemmefra, kunde den bedre tåle dagelang transport og endda komme på markedet i frisk tilstand.

Som transporten nu mest foregår, blir kjødet både tilsølet og bedærvet, og der går hvert år store værdier tilspilde på denne måte.

Dette forhold gjelder alle slags varer.

Der er i de foregående beretninger gjort opmerksom på, at der rundt i landet hvert år slagtes et stort antal, tildels magert ungfæ, netop i sin bedste vekstperiode. Det samme er tilfælde også i dette beretningsår.

Hvert slike ungdyr som slagtes, må jo bringe eieren tap, idet det vel i de allerfarreste tilfælde — tiltrods for de store priser, som der var i år — kan utbringes i såmeget, som det har kostet at opdrætte dyret.

Behandlingen av kjødet, såvel før det sendes hjemmefra, som under transporten, er nu som før ofte mangelfuld, om der end spores nogen bedring, især fra distrikter, hvorfra der stadig sendes kjød.

De mange omlastninger og mangel på transportindretninger udelukkende for transport av kjød, bidrar ikke uvæsentlig til at kjødet ofte kommer frem i mindre tilfredsstillende tilstand.

Angående sundhetstilstanden henvises til skemaerne.

I forhold til den store tilførsel må det siges, at det forholdsvis sjeldent er nødvendig at bruke 2den klasses stempel eller foreta kassation, et forhold, som tyder på at sundhetstilstanden hos vore husdyr er forholdsvis god.

Av den samlede tilførsel av norsk slagtet kjød, som har passert kjødkontrollen, er 477 okser eller 1,25 pct. stemplet 2den klasse, mens 214 eller 0,55 pct. er kassert.

På grund av tuberkulose er av norsk slagtet stemplet 2den klasse 126 stk. eller 0,33 pct. mot 0,19 pct. i 1911 og kassert 14 eller 0,04 pct. mot 0,06 pct. i 1911. Av disse er igjen henholdsvis 83 og 6 indført fra Sverige som levende.

Der er selvsagt påtruffet mange flere tilfælder av tuberkulose, men disse har været av så lokal natur, at de ikke har gitt anledning til understempeling eller kassation.

Førørig er den hyppigste årsak til kassationer traumatisk brystbetændelse med 15, traumatisk bukhindegæt med 11, børsgdom med 28, fødselsbesvær med 12, traumatisk hjertesækbetændelse med 33, kakeksi med 14, septiske tilstande med 10 og trommesyke med 18 tilfælder.

Mildtbrand er påtruffet hos ét dyr, slagtet i Aker og kjørt hit til kjødkontrollen. Det oplystet, at dyret viste sig sykt nogen timer før slagtingen og eieren trodde det led av skarpt. Ved slagtingen fandt han også ganske riktig en ståltråd i maven, som bestyrket ham i den tro, tiltrods for at han la merke til at milten var usedvanlig stor. Milbrand konstateres mikroskopisk. Straks efter at det syke dyr var færdigslagtet, slagtet samme folk med samme redskaper o. s. v. et friskt dyr og transporterte dettes kjød og organer i samme vogu som det syke dyrs dele. Ved kontrollen konstateres miltbrandsbaciller i blod, som var øret over på det friske kjød, hvorfor også dette blev beslaglagt.

Dele som ikke passerte kjødkontrollen, såsom huden fandtes hos en hudhandler, tarme i et tarmrenseri og talgen blandet sammen med anden talg hos en opkjøber.

Det var derfor nødvendig at beslaglægge en betydelig del både av tammer og fett, som var blandet sammen med det syke dyrs dele. Det blev således et betydelig tap for eieren, at han så letsindig hadde behandlet et sykt dyr.

Hestekjød. Tilførselen av hestekjød er steget med 83 skrotter, fra 2 164 i 1911 til 2 247 i 1912.

Stigningen falder på de landsslagtede hester, idet der i 1911 av disse kontrollertes 1 571 og i 1912 1 715 eller 144 mere, hvorimot byslagtning av hester er gåt ned med 61 stk.

Angående de mangelfulde attestter o. s. v. henvises til, hvad jeg skrev i min beretning for 1911.

Flesket. Tilførselen av norsk flesk viser sig igjen at være steget betydelig, nemlig fra 37 347 i 1911 til 46 836 i 1912, en opgang av 9 489 stk. eller en stigning på $25\frac{1}{2}$ pct.

Slaget indenbys er 1 151 mot 761 i 1911 og landsslagtet er 45 685 mot 36 568 i 1911.

Det er kun de inden selve byen opstaldede griser, som slagtes her i byen.

Totaltilførselen av svin er størst i november og december med henholdsvis 5 236 og 8 036 i hver. I 6 måneder er tilførselen mellem 3 500—4 000 og kun i 4 måneder er tilførselen under 3 000 svin.

Man ser således, at der er en ret jevn og rikelig tilførsel hele året rundt, hvilket igjen viser, at fleskeproduktionen nu er ved at få en fastere form, med jevnere bestand året rundt, i motsætning til for kun få år tilbage. Da skulde alle svin slagtes om høsten og straks før jul, hvorfor tilførselen ofte blev så stor, at priserne gik uforholds-mæssig ned, eller det kunde endog være vanskeligt at bli av med flesket.

Kvaliteten blir bedre for hvert år, så det norske flesk vistnok nu står over, hvad den almindeligvis indføres.

Størrelsen er naturligvis noget ujevn; men da alle størrelser har sine kjøpere, og der her ikke er tale om nogen eksport, er dette vistnok ikke nogen særlig ulempe.

I beretningsåret optrådte svinesyke og svinepest blandt svinebesætningerne i Kristiania og omegn og vistnok også nogen steder på oplandet.

Rachit forekom blandt et ret stort antal svin, ja selv grisepurker og ellers større dyr led av sygdommen, og på grund derav hadde man et usedvanlig stort antal understemplinger og kassationer, men også bedærvet tilstand, nødtagtning, rødsyke, septiske tilstande o. s. v. har forekommeth i et stort antal tilfælder.

Med 2den klasse er i alt stemplet 840 og kassert 273 svin, eller henholdsvis 1,7% og 0,58 pct. av den hele tilførsel af norske svin.

Tuberkulose påträffes nu yderst sjeldent, og der har ikke forekommeth et eneste tilfælde af understempling eller kassation av denne grund i hele året. Det skyldes det oplysningsarbeide, som er utført fra kjødkontrol og sundhetskommission, idet eierne er underrettet om alle indtrufne tilfælde, samt de instrukser som er git, om at koke alt avfald som brukes til svinefør.

Behandlingen før avsendelsen er ofte mangefuld. Mange har lidt store tap ved at flesket pakkes og sendes før det er tilstrækkelig avkjølet og tørt. Slik behandlet vase blir fort bedærvet under transporten. Det hænder også ofte, selv i den varme årstid, at varerne sendes som fragtgods for at spare i fragt. Det er ofte dyre erfaringer som høstes ved slik sparsomhet, idet den længere tid, transporten tar, end yderligere øker farene for at varen skal bli bedærvet underveis. Denne sparsomhet har også kostet mange gange, hvad der er spart på fragt i forhold til ilgodssfragen.

Fårekjød. Den totale tilførsel af fårekjød er steget fra 49 022 skrotter i 1911 til 55 506 i 1912 eller med 6 484 dyr.

Den norske tilførsel av får, som passerte herværende kjødkontrol, var 53 731 eller 6 281 skrotter flere end i 1911. Dertil kommer så ca. 45 000 skrotter stemplet i Stavanger og som ikke passerer herværende kjødkontrol, men sælges her, så den hele tilførsel av norsk fårekjød, solgt her i byen, i virkeligheten var 98 731 skrotter.

Fra Sverige og Danmark indførtes henholdsvis 1 502 og 273 skrotter, som mest var store, voksne får.

Sauen er det dyr, som mest er gjenstand for sæsonslagting; der foregår endnu en forholdsvis stor nedslagting om høsten og ret betydelig resten av året. I september og oktober er kontrollert henholdsvis 13 215 og 17 788, i august 7 898 og i november 7 448 skrotter og i de andre årets måneder fra 500 til 2 000 pr. måned.

Man ser således, at der er betydelige spring i denne vares tilførsel, om der end også her viser sig nogen tendens til at bli en større fordeling, især begynder det at bli betydelig tilførsel av tidlige lam, samt gjeldsau og bukker i første halvår.

Det meste av det norske fårekjød er av særdeles god kvalitet, og det finder en rask og sikker avsætning selv til tider, da tilførselen er aller størst.

Priserne er dog alle tider bedst i årets 1ste halvår; det vilde derfor være en fordel for opdrætterne, om de kunde få et større antal sau færdig til slagting allerede fra nyttår og utover.

Fra vestlandet, som jo også leverer det meste og bedste fårekjød, sendes allerede nu, foruten under den store høstslagting, et betydelig antal lam og fet, voksen sau, så tidlig som fra april og utover våren og forsommeren. For dette kjøt opnåes særdeles store priser, for lammene ofte over 2 kroner pr. kg., men for de voksne sau også stor pris.

Der bør derfor arbeides for at få en jevnere slagting av sau hele året fra de dertil skikkede distrikter, derved vilde der opnåes jevnere priser og kanske der ved denne driftsmåte kunde bli et øket sauehold landet rundt, idet det vilde lønne sig at holde flere dyr.

Sykelige tilstade forekommer sjeldent hos sau; årsaker til kassationer er derfor væsentlig bedærvet tilstand.

Der er stemplet med 2den klasse kun 55 og kassert 92 får. Derimot er der ved lokal kassation gåt med flere tusen kg.

S p æ d k a l v k j ø d. Tilførselen av norske spædkalver er gåt ned fra 29 444 i 1911 til 25 758, altså med 3 686 skrotter. Dette skyldes formodentlig, at der er sat på et større antal kalver, end året i forveien.

Kvaliteten er som vanlig; det er oftest at spædkalvene slagtes straks efter fødselen eller kun nogen få dage gamle. Det er således kvalitativt set et dårlig kjød, men der er også efterspørsel efter den vare.

Sykelige tilstade forekommer ret hyppig, men 2den klassenes stempeling brukes dog uhyre sjeldent for spædkalver; der er kun understemplet 161 eller 0,62 pct. Derimot er der kassert 647 eller 2,51 pct.

Kassationsgrund er mest fødøelseslidelser, bedærvet tilstand, navleinfektion og også umoden tilstand.

G j ø d k a l v k j ø d. Antallet av tilførte gjødkalver var i 1911 13 547 mot 10 064 i 1912, altså også her en nedgang av 3 483. Dette skyldes formodentlig også en øket påsætning i 1912.

Kvaliteten av de norske gjødkalver er ret god og sundhetstilstanden særdeles god.

Der er kun stemplet 2den klasse og kassert henholdsvis 20 og 36, hvilket utgjør 0,19 og 0,35 pct.

Tabel XXXIX. (Kristiania).

Årsaker til 2den kl.

Sygdomme og feil	Norsk							Andre dyr
	Okse	Hest	Svin	Sau	Gjet	Spædkalv	Gjødkalv	
Abnorm lugt, brunstlugt	5	-	287	2	3	-	-	-
Absces (byld)	4	2	5	1	-	-	-	-
Avmagring	79	7	9	13	4	43	2	-
Bedørvet eller slet behandlet, skiddent	18	5	82	27	-	48	4	-
Benbrudd	11	5	17	-	-	-	1	-
Benskjørhet	21	-	-	-	-	-	3	-
Beskadigelse, ydre	23	9	7	-	-	-	-	-
Brystbetændelse, traumatiske	27	-	-	-	-	-	-	-
— — av anden årsak	2	2	5	-	-	-	-	-
Bukhindebetændelse, traumatiske	51	1	-	-	-	-	-	-
— — av anden årsak	3	-	3	-	-	-	-	-
Børsygdom	7	-	-	-	-	-	-	-
Fødselsbesvær	9	-	11	-	-	-	-	-
Gulsort	3	-	-	3	-	5	-	-
Hjernelidelser	-	3	-	-	-	-	-	-
Hjertesækhetbetændelse, traumatiske	15	-	-	-	-	-	-	-
Hudsygdom	-	-	3	-	-	-	-	-
Jurbetændelse	9	-	2	-	-	-	-	-
Kakeksi	15	-	-	-	-	-	-	-
Kalvningsfeber	1	-	-	-	-	-	-	-
Ledsygdom	2	2	-	-	-	5	3	-
Mangelfuld avblødning	2	4	23	-	-	-	-	-
Mavesygdom	1	5	-	-	-	35	2	-
Navleårebetændelse	-	-	-	-	-	22	-	-
Nyresygdom	17	3	9	-	-	3	2	-
Nødslagtning	10	12	26	-	-	-	1	-
Overdrift	7	-	-	-	-	-	-	-
Rachitis	-	-	179	-	-	-	-	-
Rødsyke	-	-	26	-	-	-	-	-
Svulster	3	9	-	-	-	-	-	-
Tinter	3	-	-	-	-	-	-	-
Trommesyke	3	-	-	-	-	-	1	-
Tuberkulose	1) 126	-	9	-	-	-	-	-
Vattersot	-	2	11	9	-	-	1	-
Ødem	-	30	-	-	-	-	-	-
Mangelfuld attest	-	-	126	-	-	-	-	-
Swinesyke	-	-	-	-	-	-	-	-
Ialt	537	101	840	55	7	161	20	-

1) Herav 88 svenske indført levende.

stempling på stationen.

Svensk							Dansk								
Okse	Hest	Svin	Sau	Gjet	Spædkalv	Gjødkalv	Andre dyr	Okse	Hest	Svin	Sau	Gjet	Spædkalv	Gjødkalv	Andre dyr
1	5	2	8	-	-	-	-	5	1	-	-	-	-	-	-
1	1	2	-	-	-	-	-	3	-	-	-	-	-	-	-
2	-	-	-	-	-	-	-	4	-	-	-	-	-	-	-
2	-	-	-	-	-	-	-	3	-	-	-	-	-	-	-
4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2	2	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	6	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
27	-	-	-	-	-	-	-	9	6	-	-	-	-	-	-
-	-	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
58	13	8	-	-	9	6	-	206	-	-	1	-	1	-	-
								131							

Tabel XL. (Kristiania).

Årsaker til kassation

Sygdomme og feil	Norsk							Gjeddkalv	Andre dyr
	Oksé	Hest	Svin	Sau	Gjet	Spedkalv			
Absces (byld)	-		1	-	-	-	-	-	-
Bedærvet eller slet behandlet, skiddent	4	6	18	61	98	122	8	-	-
Benskjørhet	18	-	-	-	-	-	4	-	-
Beskadigelse, ydre	-	-	-	-	-	-	3	-	-
Blodurin	6	-	-	-	-	-	-	-	-
Brystbetændelse, traumatiske	15	-	-	-	-	-	-	-	-
—, — av anden årsak	-	-	3	1	-	2	-	-	-
Bukhindebetændelse, traumatiske	11	-	1	-	-	-	-	-	-
—, — av anden årsak	2	-	1	2	-	2	-	-	-
Børsygdom	28	-	1	1	-	-	-	-	-
Diarrhoë	4	-	-	-	14	380	9	-	-
Fødselsbesvær	12	-	3	2	-	-	-	-	-
Gulsof	-	-	2	-	-	15	1	-	-
Hjertebetændelse, traumatiske	33	-	-	-	-	-	-	-	-
Jurbetændelse	8	-	-	-	-	-	-	-	-
Kakeksi	14	1	5	2	27	11	3	-	-
Kalvningsfeber	2	-	2	-	-	-	-	-	-
Ledsygdom	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Mavesygdom	1	1	2	-	-	-	-	-	-
Miltbrand	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Navleårebetændelse	-	-	-	-	-	64	-	-	-
Nyresygdom	2	1	-	-	-	-	2	-	-
Nødslagtning	4	2	22	-	-	-	-	-	-
Rachitis	-	-	49	-	-	-	-	-	-
Rødsyke	-	-	14	-	-	-	-	-	-
Selvdøde	2	-	7	-	-	3	-	1	-
Septiske tilstænde	10	4	27	-	-	-	-	7	-
Svulster	2	1	-	-	-	-	-	-	-
Tarmlidser	1	9	5	-	-	-	-	1	-
Trommesyke	18	-	-	2	-	-	-	2	-
Tuberkulose	¹⁾ 14	-	-	-	-	-	-	-	-
Ufuldbaarne	-	-	-	-	-	27	-	-	-
Vattersot	-	-	23	21	-	16	-	-	-
Svinesyke	-	-	76	-	-	-	-	-	-
Forgiftning	2	-	11	-	-	-	-	-	-
Ialt	214	25	273	92	139	647	36	-	-

¹⁾ 6 fra Sverige indført levende.

på stationen.

Kontrol i private slagtehus.

Utenfor kjødkontrolstationen er undersøkt 1 184 okser, 15 hester, 60 får og 9 kalver.
Stemplet med anden klasse er kun 1 okse.

Dyr med væsentlige mangler førtes til kontrolstationen, hvor kassationsforetningen foretages. Dette er grunden til, at kun ét dyr er stemplet 2den klasse og intet oppført som kassert.

Organer. Av organer er kontrollert det betydelige antal av de byslagtede dyr og desuten organer av forskjellig slags, som medsendes kjød, slagtet utenbys.

Av organer er kontrollert:

Okser	22 911	hoder,	23 230	hjerteslag,	29 020	lever.
Hester	374	—	552	—	645	—
Svin	27 803	—	4 744	—	6 830	—
Sau	2 400	—	2 464	—	6 896	—
Gjet	101	—	100	—	104	—
Spædkalv	4 931	—	5 188	—	5 579	—
Gjødkalv	2 843	—	2 861	—	5 022	—

Tilsammen . . . 61 363 hoder, 39 139 hjerteslag, 54 096 lever.

Kassert:

Okser	418	hoder,	2 208	lunger,	783	hjerter,	3 654	lever.
Hester	2	—	11	—	7	—	70	—
Svin	202	—	629	—	380	—	651	—
Sau	64	—	1 069	—	43	—	1 654	—
Gjet	7	—	85	—	2	—	15	—
Spædkalv	115	—	121	—	119	—	162	—
Gjødkalv	6	—	9	—	9	—	28	—

Tilsammen . . . 814 hoder, 4 182 lunger, 1 343 hjerter, 6 234 lever.

Av hele skrotte er kassert	61 274	kg.
» organer » — 	36 376	»
» lokale kassationer	26 902	»

Tilsammen 124 552 kg.

Tilførselen av ferskt kjød til Kristiania by i 1912 vil stille sig som nedenfor, idet indbyggerantallet var 250 423.

Fra totaltilførselen er fratrukket det kasserte kjød, men tillagt den fra Stavanger antagelig tilførte sum av 45 000 fåreskrotter, 1 700 okseskrotter, 1 500 svineskrotter og 200 spædkalv, der ikke undersøkes her, og saaledes ikke medtages i statistik for Kristiania kjødkontrol.

48 592 okser . . . à 140 kg. =	6 802 880	kg. = 27,18	kg. pr. indbygger.
2 523 hester . . . à 200 » =	504 600	» = 2,01	—»—
48 359 svin . . . à 60 » =	2 901 510	» = 11,69	—»—
100 410 sauere . . . à 17 » =	1 706 970	» = 6,82	—»—
6 182 gjet . . . à 10 » =	61 820	» = 0,25	—»—
27 019 spædkalv . . à 17 » =	459 323	» = 1,88	—»—
18 998 gjødkalv . . à 30 » =	569 940	» = 2,27	—»—

252 083 skrotter, tilsamenn . . . 13 007 073 kg. = 51,92 kg. pr. indbygger.

Tøndekekjødkontrollen.

1912 er det første hele år kontrollen har været i virksomhet, idet kontrollen først trådte i kraft i november 1911.

Der er ved henværende kontrolstation i beretningsaaret ialt undersøkt 384 570 kg.

Importen av kontrolpliktig kjød har ikke været så stor, som man ved kontrollens oprettelse hadde forutsat, idet man gik ut fra, at der år om andet vilde bli indført omkring 1 million kg.

Efter de opgaver som forelå, hadde der enkelte år været indført mellem 1 og 2 millioner kg. av varer, hvorav den meste del forutsattes at skulle passere kontrollen for opdelt kjød.

Nu viser det sig imidlertid, at importen er blit så meget mindre og det ligger nær at tro, at det er eksportørernes frygt for den obligatoriske kontrol, som er en bevirkende årsak til den betydelige nedgang i indførselen av de mere eller mindre tilberedte eller præparerete kjødvarer.

Der er som nævnt kontrollert 384 570 kg. og derav er kassert 10 255 kg. og tilbakevist 5 318,5 kg. eller tilsammen 15 573½ kg.

Det er således 4,05 pct. av den kontrolpligtige vare, som man således ikke har kunnet slippe ut i konsumen og derav er igjen 10 255 eller 2,67 pct., som er helt beslaglagt og 5318½ kg. eller 1,38 pct., som i henhold til loven er tillatt ført ut av landet igjen.

Det må jo indrømmes, at når der tages i betragtning, at det her dreier sig om preserverte varer, så er det en ret betydelig del, som man har set sig uødsaget til at holde tilbake fra konsumen her.

Dette kan naturligvis ikke andet end overraske importører og eksportører, som formodentlig for har ståt i den tro, at deres varer har været ufeilbare.

Der har fra mange hold været påståt at der aldrig har været noget iveauen med islandsk fårekjød. Men ved kontrollen her har man av 66 053 kg. undersøkt kjød måttet kassere 4 695½ kg. eller 7,11 pct., grundet bedærvet tilstand. Man ser således, at der er al grund til at underkaste denne vare en obligatorisk kontrol.

Avgående undersøkes kun det, som kommer opdelt i mindre dele av en sau end fjerdedele; dette sidste går frit ind.

Der er vel ingen tvil om, at det er likeså nødvendig at undersøke det i fjerdedele opdelte kjød, som det hvor skrotten er delt i f. eks. 6 parter, hvilket er den almindelige opdeling af det som kommer til kontrollen.

Der er også undersøkt en del fustager med 4 delt fårekjød og det har vist sig at disse like hyppig har indeholdt bedærvet kjød, som det sterkere opdelt.

Det under rubrikken tilbakevist opførte kjød er de varer, som ikke tillates brukt her, men som eieren ønsker at utføre igjen.

Grunden til tilbakevisning er bedærvet tilstand for kjødets vedkommende og «ormeknuter» for tamernes vedkommende

Avgående hestekjød er beslaglagt 11,21 pct., av fårekjød tilbakevist og beslaglagt 7,37 pct. og av tammer kun 0,11 pct.

Ialt er der til kontrolstationen ført 2 878 fustager og derav undersøkt 1 446 fustager, eller 50,24 pct.

Der er utført analyser over saltgehalt og forbudte konserveringsmidler.

Tøndekekjødkontrollen i 1912.

Kjødets art	Antal fustager	Nettovekt kg.	Antal undersøkte fustager	Vekt av beslaglagt kjød kg.	Vekt av tilbakevist kjød kg.	Kontrollavgift kr.
Hestekjød	402	80 500	401	9 022	-	1 610,00
Oksekjød	1 138	116 711	405	1 059	490	2 334,22
Fårekjød	566	66 053	361	173	4 695 $\frac{1}{2}$	1 321,06
Tarmer	772	121 306	279	1	133	2 426,12
Total	2 878	384 570	1 446	10 255	5 318 $\frac{1}{2}$	7 691,40

17. Kristiansand.

Dyrlæge C. Juell meddeler:

Angående station, personale, lønninger er forholdet som i 1911.

Tilgangen på kjød er også omrent den samme.

Tabel XII. (Kristiansand).

Årsaker til 2den kl. stempeling på stationen.

Sygdomme og feil	Okse	Hest	Svin	Sau	Gjet	Spædkalv	Gjødkalv	Andre dyr
Abnorm lugt, brunstlugt . . .	-	-	7	4	-	-	-	-
Avmagring	4	-	-	-	-	-	-	-
Bedærvet eller slet behandlet, skiddent	-	-	-	-	-	35	-	-
Brystbetændelse	-	-	1	-	-	-	-	-
Bukhindebetændelse	-	-	1	-	-	-	-	-
Hjertesækbetændelse, trauma- tisk	7	-	-	-	-	-	-	-
Kalvningsfeber	1	-	-	-	-	-	-	-
Mangelfuld avblødning	-	-	-	1	-	-	-	-
Rødsyke	-	-	1	-	-	-	-	-
Ialt	12	-	10	5	-	35	-	-

Der har ved stationen ikke været nogen kassation på grund av sygdom av interesse.

Av dansk kjød, indført fra Fredrikshavn, er ankommet 54 storfæ, derav er sendt til Tvedestrand 30 stkr., Grimstad 7, Ekersund 2 og resten 15 stkr. er benyttet her, kjødet har været av gode og av fete dyr.

Gjennemsnitlig er alle slagt her av bedre kvalitet og vekt end tidligere.

Tabel XLII. (Kristiansand).

Årsaker til kassation på stationen.

Sygdomme og feil	Osse	Hest	Svin	Sau	Gjet	Spædkalv	Gjedkalv	Andre dyr
Avmagring	-	-	-	2	-	-	-	-
Bedærvet eller slet behandlet, skiddent	-	-	-	-	-	2	-	-
Benbrud	1	-	-	-	-	-	-	-
Bukhindebetændelse	-	-	2	-	-	-	-	-
Hjertesækbetændelse, trauma- tisk	3	-	-	-	-	-	-	-
Jurbetændelse	1	-	-	-	-	-	-	-
Kalvningsfeber	1	-	-	-	-	-	-	-
Nyresygdom	-	-	-	1	-	1	-	-
Nødslagtning	1	-	-	-	-	-	-	-
Rachitis	-	-	1	-	-	-	-	-
Rødsyke	-	-	5	-	-	-	-	-
Trommesyke	1	-	-	-	-	-	-	-
Vattersot	-	-	-	-	1	-	-	-
Ialt	8	-	8	3	1	3	-	-

18. Kristiansund.

Dyrlæge *E. Laukvik* meddeler:

Byens samlede omsætning av stemplet, ferskt husdyrkjød har i 1912 været 3 233½ storfæ, 49¼ hester, 1 011½ svin, 4 655 sauер, 315 gjeter, 3 382½ spædkalver eg 68 store kalver, hvilket er en stigning fra forrige år med 143 storfæ, 191 svin, 160 sauер, 65 spædkalver og en tilbakegang med 70 gjeter og 54 store kalver.

Kjødet har væsentlig stammet fra Nordmør og Romsdals fogderier. Kvaliteten har været middels god. Slagtingen og emballeringen av landsslagtet kjød har bedret sig noget. Spædkalvene fremsendes dog endnu i større utstrækning uten emballasje.

Regnskapet for det kommunale slagtehus viser en indtægt av kr. 2 256,⁸⁴ og en utgift av kr. 2 665,⁸¹. Kjødkontrolstationen har hat en indtægt av kr. 287,⁸⁰ og en utgift av kr. 3 110,⁸⁵. Dyrlægens løn, som fra 1ste januar 1912 er kr. 3 000,⁰⁰, er belastet slagtehuset med kr. 1 400,⁰⁰ og kjødkontrolstationen med kr. 1 600,⁰⁰.

Fra 1ste juli 1912 ophævedes stemplingsavgiften ved slagtehuset. For benyttelse av slagtehallen betales nu for hest kr. 1,⁵⁰, for storfæ og svin kr. 1,⁰⁰, for store kalver kr. 0,⁵⁰ og for smaafæ og spædkalver kr. 0,²⁵.

Tabel XLIII. (Kristiansund).

Årsaker til 2den kl. stemppling på stationen.

Sygdomme og feil	Okse	Hest	Svin	Sau	Gjet	Spædkalv	Gjødkalv	Andre dyr
Abnorm lugt, brunstlugt	-	-	7	-	-	3	-	¹⁾ ^{1/2}
Absces (byld)	-	-	-	3	-	-	-	-
Avmagring	1	-	1	3	1	2	-	-
Bedærvet eller slet behandlet, skiddent	2	-	-	9	-	38 ^{1/4}	1	-
Benbrud	5	-	-	1	-	-	-	-
Benskjørhet	4	-	-	-	-	-	-	-
Beskadigelse, ydre	5	1	2	-	-	-	-	-
Brystbetændelse	1	-	1	-	-	-	-	-
Bukhindebetændelse, trauma- tisk	4	-	-	-	-	-	-	-
Børsygdom	⁸ / ₄	-	-	1	-	-	-	-
Fødselsbesvær	9	-	1	1	-	-	-	-
Hjernelidelser	1	-	-	-	-	-	-	-
Hjertesygdom	-	-	2 ¹ / ₄	-	-	-	-	-
Jurbetændelse	1 ¹ / ₂	-	-	-	-	-	-	-
Kalvningsfeber	1	-	-	-	-	-	-	-
Mavesygdom	1	⁸ / ₄	-	-	-	2	-	-
Nyresygdom	2	-	-	-	-	1	1	-
Nødsslagtning	4	1	1	-	-	-	-	-
Rachitis	-	-	3	-	-	-	-	-
Tarmlidelser	-	1	-	-	-	-	-	-
Tuberkulose	1	-	-	-	-	-	-	-
Ialt	43¹/₄	3⁸/₄	18¹/₄	18	1	46¹/₄	2	¹/₂

¹⁾ Hjort.

Tabel XLIV. (Kristiansund).

Årsaker til kassation på stationen.

Sygdomme og feil	Oksse	Hest	Svin	Sau	Gjet	Spædkalv	Gjødkalv	Andre dyr
Abnorm lugt, brunstlugt . . .	-	-	-	-	-	4	1	¹⁾ $\frac{1}{2}$
Bedærvet eller slet behandlet, skiddent	-	-	-	1	-	$6\frac{1}{2}$	-	-
Benbrud	$\frac{1}{2}$	-	$\frac{1}{2}$	-	-	-	-	-
Blodurin	2	-	-	-	-	-	-	-
Bukhindebetændelse, traumati- isk	1	-	-	-	-	-	-	-
Børsygdom	$\frac{1}{4}$	-	-	-	-	-	-	-
Kalvningsfeber	1	-	-	-	-	-	-	-
Katarrhalfeber	2	-	-	-	-	-	-	-
Mavesygdom	-	$\frac{1}{4}$	-	-	-	-	-	-
Navleårebetændelse	-	-	-	-	-	4	-	-
Nødslagtning	$\frac{1}{2}$	-	-	2	1	1	-	-
Septiske tilstande	-	-	2	-	-	-	-	-
Tarmlidelser	2	-	-	-	-	-	-	-
Trommesyke	1	-	-	-	-	-	-	-
Ialt	$10\frac{1}{4}$	$\frac{1}{4}$	$2\frac{1}{2}$	3	1	$15\frac{1}{2}$	1	$\frac{1}{2}$

¹⁾ Hjort.

På det kommunale slagtehus stempledtes med 2den kl. 6 okseslagt (bukhindebetændelse, jurbetændelse, nyresygdom, svulster), mens intet slagt kassertes.

19. Larvik.

Dyrlæge J. Andersen meddeler:

I det forløpne år er der i kjødkontrollens budget ingen forandringer skedd. Nogen fast medhjælper eksisterer ikke, da der kun blir bevilget kr. 63,00 pr. år i dette øiemed. Der må betales kr. 2,00 pr. dag til medhjælp, så det bevilgede beløp kun strækker til på torvdagene de sidste 4 måneder av året.

Tilførslen til kontrolstationen har været: 2 262 storfæ, 28 hestee, $1390\frac{1}{2}$ svin, 1 225 sauere, 1 538 spædkalver og $299\frac{1}{2}$ gjødkalver

Sammenlignet med tilførslen i 1911 blir den for indefværende år mindre over hele linjen undtagen før svineslagts vedkommende, der er tilført stationen i noget føreket mængde.

Kjødets kvalitet har været jevnt bra og står både hvad ensartethet og godhet angår ikke så litet over fjorårets.

Kalvene må siges at ha været bedre i stand, mere modne til slagt, nærmest mellmekalver; men der slagtes dog endnu en del gjennemsiktige og utrivelige spædkalver.

Saukjødet fra Vestlandet har været ensartet og upåklagelig både hvad kvalitet og behandlingsmåte angår.

Flesket har vært gjennemgående godt; rachitis hos de slagtede svin er konstateret i langt færre tilfælder end tidligere; det lønsomme ved itide at søke råd for sygdommen går mere op for producenterne.

Av tabellen fremgår, at tilførslen av kalver fremdeles er størst i månederne mars, april, mai og juni, hvilket viser, at her endnu holdes mest vår- og sommerbære kjør.

Med byens slagterier, pølsefabrikker og kjødutsalg har der været ført tilsyn som vanlig.

Den meste handel med kjød foregår ved byens slagtere, så torvhandelen for kjødets vedkommende er i betydelig avtagende.

Tabel XLV. (Larvik).

Årsaker til 2den kl. stempling på stationen.

Sygdomme og feil	Oks	Hest	Svin	Sau	Gjet	Spædkalv	Gjødkalv	Andre dyr
Abnorm lugt, brunstlugt . . .	1	-	1	-	-	2	-	-
Absces (byld)	1	-	-	-	-	$\frac{1}{2}$	-	-
Avmagring	$16\frac{1}{2}$	2	-	-	-	-	-	-
Bedærvet eller slet behandlet, skiddent	$\frac{1}{2}$	-	-	-	-	12	-	-
Benbrud	$\frac{1}{2}$	-	1	-	-	-	-	-
Bukhindbetænde'se, traumati- sk	1	-	-	-	-	-	-	-
Nyresydom	2	-	-	-	-	4	-	-
Nødsslagnings	$10\frac{1}{2}$	-	3	-	-	1	-	-
Rachitis	-	-	3	-	-	-	-	-
Rødsyke	-	-	2	-	-	-	-	-
Svulster	1	-	-	-	-	-	-	-
Råne	-	-	1	-	-	-	-	-
Ialt	34	2	11	-	-	$19\frac{1}{2}$	-	-

Tabel XLVI. (Larvik)

Årsaker til kassation på stationen.

Sygdomme og feil	Okse	Hest	Svin	Sau	Gjet	Spædkalv	Gjødkalv	Andre dyr
Absces (byld)	1 $\frac{1}{4}$	-	1	-	-	-	-	-
Bedærvet eller slet behandlet, skiddent	-	-	-	-	-	1	-	-
Benbrud	1 $\frac{1}{4}$	-	2 $\frac{1}{4}$	-	-	-	-	-
Beskadigelse, ydre	8/4	-	-	-	-	1	-	-
Brystbetændelse, traumatiske .	1 $\frac{1}{2}$	-	-	-	-	-	-	-
Bukhindebetændelse, trauma- tisk	1	-	-	-	-	-	-	-
Diarrhoe	-	-	-	-	-	1	-	-
Hjertesækbetændelse, trauma- tisk	1 $\frac{1}{2}$	-	-	-	-	-	-	-
Kakeksi	-	1	-	-	-	-	-	-
Nødslagtning	1	-	1	-	-	-	-	-
Rachitis	-	-	1	-	-	-	-	-
Septiske tilstande	1	-	-	-	-	-	-	-
Tuberkulose	1	-	-	-	-	-	-	-
Vattersot	-	-	-	-	-	1	-	-
Ødem	-	-	-	-	-	1/2	-	-
Ialt	9 $\frac{1}{4}$	1	5 $\frac{1}{4}$	-	-	4 $\frac{1}{2}$	-	-

Tabel XLVII. (Larvik).

Årsaker til 2den kl. stempling utenfor stationen

Sygdomme og feil	Okse	Hest	Svin	Sau	Gjet	Spædkalv	Gjødkalv	Andre dyr
Absces (byld)	2	-	-	-	-	-	-	-
Avmagring	21	2	-	1	-	-	-	-
Benskjørhet	1	-	-	-	-	-	-	-
Hjertesækbetændelse, trauma- tisk	1	-	-	-	-	-	-	-
Rachitis	-	-	4	-	-	-	-	-
Fortidlig slagtet	-	-	-	-	-	4	-	-
Råne	-	-	1	-	-	-	-	-
Ialt	25	2	5	1	-	4	-	-

Kassert utenfor stationen blev 1 okse, 1 svin, 2 sauere og 1 spædkalv.

20. Lillehammer.

Dyrlæge *Flesvik* meddeler:

Kontrollørens løn og kontroldiderne har været som før. Som assistent har dyrlæge W. Simonsen fungert med en løn av kr. 1 350,00 pr. aar samt frit ophold.

Slagteavgiften har ved det kommunale slagteri beløpet sig til kr. 3 412,00 Utgifterne har været: Lønninger kr. 2 496,98, lys og brænde kr 1 215,16 og forskjellige utgifter kr. 362,00, tilsammen kr. 4 074,14.

Ved slagteriet er der påtruffet tuberkulose hos 10 okser og 6 svin. Actinomycose er set hos 4 svin og 1 okse. Den lollandske syke er set hos 3 dyr, alle fra Ringebu, og mikroskopisk undersøkelse og påvisning av bacillen er foretatt. Den væsentlige Del av de ved slagteriet kasserte organer har været lever på grund av distomatose, hjerte-slag for tuberkulose og traumatiske pericarditer og pleuritis samt for kroniske mastiter.

Ved landkontrollen kan der fremdeles spores fremgang med hensyn til slagting og behandlingen av kjødet, og det er nu en sjeldenhed at se skiddent, stygt behandlet

Tabel XLVIII (Lillehammer.

Årsaker til 2den kl. stemping på station.

Sygdomme og feil	Oks	Hest	Svin	Sau	Gjet	Spædkalv	Gjødkalv	Andre dyr
Abnorm lugt, brunstlugt . . .	-	-	2	-	2	-	-	-
Absces (byld)	-	-	1	1	1	-	-	-
Avmagring	2	1	-	2	-	-	-	-
Bedærvet eller slet behandlet, skiddent	1/4	-	-	-	95	40	1	-
Benbrud	1 1/2	-	1	-	-	-	-	-
Benskjørhet	12 1/2	-	-	-	-	-	-	-
Beskadigelse, ydre	1	-	-	-	-	-	-	-
Brystbetændelse, traumatiske .	1	-	-	-	-	-	-	-
Bukhindebetændelse, traumatiske	1	-	-	-	-	-	-	-
Diarrhoe	1	-	-	-	-	1	-	-
Fødselsbesvær	1	-	-	-	-	-	-	-
Hudsygdom	-	-	1	-	-	-	-	-
Ledsygdom	1/2	-	1	-	-	-	-	-
Mangelfuld avblødning . . .	-	-	-	-	-	1	-	-
Rachitis	-	-	9	-	-	2	-	-
Tarmlidelser	-	-	1	-	-	-	-	-
Tuberkulose	1	-	1	-	-	-	-	-
Vattersot	-	-	-	1	-	-	-	-
Anæmi	-	-	1	-	-	-	-	-
Ialt	22 3/4		18	4	98	44	1	-

Tabel XLIX (Lillehammer).

Årsaker til kassation på stationen.

Sygdomme og feil	Okse	Hest	Svin	Sau	Gjet	Spedkalf	Gjødkalv	Andre dyr
Abnorm lugt, brunstlugt . . .	-	-	-	-	-	1	-	-
Absces (byld)	-	-	-	2	-	-	-	-
Bedærvet eller slet behandlet, skiddent	1	-	-	2	14	2	-	-
Benbrud	-	-	¹ / ₄	-	-	-	-	-
Bukhindebetændelse, traumatiske	1	-	-	-	-	-	-	-
Diarrhoe	-	-	-	-	1	2	-	-
Hjertesækketændelse, trauma- tisk	1	-	-	-	-	-	-	-
Navleårebetændelse	-	-	-	-	-	1	-	-
Rachitis	-	-	1	-	-	-	-	-
Leukæmi	-	-	-	-	-	1	-	-
Ialt	3	-	$1\frac{1}{4}$	4	15	7	-	-

Tabel L (Lillehammer).

Årsaker til 2den kl. stempling på slagteriet.

Sygdomme og feil	Okse	Hest	Svin	Sau	Gjet	Spedkalf	Gjødkalv	Andre dyr
Abnorm lugt, brunstlugt . . .	-	-	5	-	-	-	-	-
Avmagring	2	-	-	-	-	-	-	-
Bukhindebetændelse, traumatiske	4	-	-	-	-	-	-	-
Diarrhoe	1	-	-	-	-	-	-	-
Hjertesækketændelse, trauma- tisk	2	-	-	-	-	-	-	-
Mavesygdom	1	-	-	-	-	-	-	-
Svulster	-	-	1	-	-	-	-	-
Tarmlidelser	1	-	-	-	-	-	-	-
Tuberkulose	1	-	1	-	-	-	-	-
Ialt	12	-	7	-	-	-	-	-

Kassert på slagteriet blev 2 okser og 2 hesteslagt.

kjød; det forekommer dog, særlig fra Nordre Gudbrandsdalen, hvor det ofte er kjørt lang vei for at komme paa jernbanen. Tuberkulose er ved landkontrollen påtruffet hos 4 okser og 7 svin. I juni og juli måned kom der ialt 40 okser til landkontrollen med benbrud, der skyldtes osteomalaci efter den tørre sommer i 1911. 30 af disse brud var i lændehvirlerne, oftest ved 3de og 4de; av bækkenbrud var der 4 tilfælder. Disse slagt var gjennemgående i mindre godt hold og stammer omrent uten undtagelse fra bessætninger, hvor det hovedsagelige før var høi og halm uten større tilskud av hjemmeavlet kraftfør. I de fleste tilfælder var bruddene opståt med det samme dyrene blev sluppet på havn.

21. Lillestrømmen.

Kontrolløren, dyrlæge A. Abel, har indsendt følgende tabeller angående stempling med 2den kl. og kassation av undersøkt kjød.

Tabel LI. (Lillestrømmen).

Årsaker til 2den kl. stempling på stationen.

Sygdomme og feil	Oksæ	Hest	Svin	Sau	Gjet	Spædkalv	Gjedkalv	Andre dyr
Absces (byld)	-	-	-	-	-	-	1	-
Avmagring	1	-	-	-	-	2	-	-
Bedærvet eller slet behandlet, skiddent	-	-	-	-	-	4	-	-
Benbrud	-	-	2 ¹ / ₄	-	-	-	-	-
Benskjørhet	1	-	-	-	-	-	-	-
Bukhindebetændelse	1 ¹ / ₂	-	-	-	-	-	-	-
Hjertesækbetændelse, traumati- sk	2	-	-	-	-	-	-	-
Mangelfuld avblødning	-	-	-	-	-	1	-	-
Nødslagtning	2	-	-	-	-	-	-	-
Tuberkulose	1 ¹ / ₃	-	-	-	-	-	-	-
Svulne lympheglandler	-	-	-	-	-	2	-	-
Ialt	8	-	2 ¹ / ₄	-	-	9	1	-

Tabel LII. (Lillestrømmen).

Årsaker til kassation på stationen.

Sygdomme og feil	Okse	Hest	Svin	Swi	Cjet	Spedkalv	Gjødkalv	Andre dyr
Abnorm lugt, brunstlugt . . .	-	-	-	-	-	1	-	-
Diarrhoe	-	-	-	-	-	4	-	-
Gulsot	-	-	-	-	-	2	-	-
Hjertesækbetændelse, traumatiske	2 ¹ / ₄	-	-	-	-	-	-	-
Muskelparasiter	-	-	1	-	-	-	-	-
Ialt	2 ¹ / ₄	-	1	-	-	7	-	-

Utenfor stationen stempledес med 2den kl. et okseslagt (tuberkulose).

22. Moss.

Dyrlæge K. Sande meddeler:

I beretningsåret er med hensyn til personale skedd den forandring, at den tidligere kjødkontrollør fratrådte med pension den 1ste april.

Sammenlignet med totalmængden av kontrollert slagt i 1911, viser det sig, at økseskrottenes antal er betydelig mindre i 1912, at hesteslagtantallet er noget mindre, men at der av svin og sau er en betragtelig forøkelse.

For de førstnævntes vedkommende har det sikkert sin grund i, at hermetikfabrikkerne i året ikke har hat leverance til armeen.

Økningen av sau, men endnu mere svin, må vistnok tilskrives, at en enkelt fabrik anvender dette kjød i større utstrækning til sin pølsefabrikation.

Priserne på kjød — av alle slags — må betegnes som høiere end i foregående år.

Tabel LIII. (Moss).

Årsaker til 2den kl. stempeling på stationen.

Sygdomme og feil	Oks	Hest	Svin	Sau	Gjet	Spædkalv	Gjødkalv	Andre dyr
Abnorm lugt, brunstlugt . . .	-	-	-	-	-	4	-	-
Absces (byld)	-	-	-	1	-	-	-	-
Aktinomykose	1	-	-	-	-	-	-	-
Bedærvet eller slet behandlet,								
skiddent	-	-	1	6	-	21	-	-
Benbrud	1	-	3	-	-	-	-	-
Benskjørhet	2	-	-	-	-	-	-	-
Blodurin	1	-	-	-	-	-	-	-
Brystbetændelse, traumatiske .	10	-	-	-	-	-	-	-
— av anden årsak	2	1	-	-	-	-	-	-
Børsygdom	2	-	-	-	-	-	-	-
Diarrhoe	-	-	-	-	-	1	-	-
Fødselsbesvær	2	-	-	-	-	-	-	-
Hjernelidelser	2	-	2	-	-	-	-	-
Kakeksi	2	-	-	-	-	4	1	-
Mangelfuld avblødning	2	-	-	-	-	7	-	-
Mavesygdom	-	-	1	-	-	1	1	-
Nyresygdom	2	-	1	-	-	-	-	-
Overdrift	1	-	-	-	-	-	-	-
Rachitis	-	-	9	-	-	-	-	-
Trommesyke	3	-	-	-	-	-	-	-
Tuberkulose	1	-	-	-	-	-	-	-
Råner	-	-	1	-	-	-	-	-
Ialt	34	1	18	7	-	38	2	-

I henhold til Landbruksdepartementets skrivelse av 27de september 1912 tillodes det Brødrene Brandstrup at indføre fra Finland som prøveforsendelse indtil 30 stykker okse- eller koskrotter.

15 koskrotter blev indført hertil i november. Varen var jevn og meget pen. Det var yngre dyr, rikelig fete

Transporten hadde ikke forringet slagtet i værdi til trods for at det tog ca. 8 dage fra avsendelses- til bestemmelsessted. Emballeringen var utmerket, idet hvert dyr var indsydd i sivmatter.

Tabel LIV. (Moss).

Årsaker til kassation på stationen.

Sygdomme og feil	Okse	Hest	Svin	Sau	Gjet	Spædkalv	Gjødkalv	Andre dyr
Abnorm lugt, brunstlugt . . .	-	-	-	-	-	2	-	-
Bedærvet eller slet behandlet, skiddent	-	-	-	1	-	1	-	-
Diarrhoe	-	-	-	-	-	2	-	-
Nødslagtning	1	-	1	-	-	2	-	-
Selvdøde	-	-	-	-	-	2	-	-
	Ialt	1	-	1	1	-	9	-

Tabel LV. (Moss).

Årsaker til 2den kl. stempling utenfor stationen.

Sygdomme og feil	Okse	Hest	Svin	Sau	Gjet	Spædkalv	Gjødkalv	Andre dyr
Bedærvet eller slet behandlet, skiddent	1	1	1	9	-	5	-	1
Benbrud	1	1)	1	-	-	-	-	-
Kakeksi.	1	1	-	7	-	-	-	-
Mangelfuld avblødning	-	-	-	-	-	1	-	-
Rachitis	-	-	1	-	-	-	-	-
Tinter	-	-	-	1	-	-	-	-
Tuberkulose.	5	-	-	-	-	-	-	-
Ukjendt årsak.	2	-	28	-	-	-	-	-
Råner	-	-	36	-	-	-	-	-
	Ialt	10	3	67	17	-	6	-
								1

1) Svensk.

Kassert utenfor stationen blev 3 okser (2 tuberkulose, 1 nødslagtning) og 2 hester (svulster, bukhindebetændelse).

23. Narvik.

Kontrolløren, amtsdyrlæge K. G. Mæhre, meddeler:

Kjødkontrollen har samme lokale som ved dens oprettelse i 1908. Det var den gang ment som ganske foreløbig. Efterat melkekontrollen nu er kommen til er lokalet alt for litet. Imidlertid skal denne flyttes op i 2den etage så snart der i byen kan skaffes plass for de, som nu bor der. Husnøden gjør, at det er meget vanskelig at finde et til kontrollen egnet lokale uten altfor store omkostninger. Imidlertid forbereder kommunen bygning av kommunale lokaler og da vil der også bli plass for kontrollen.

Den ved kontrollens åpning i 1908 ansatte assistent blev syk i september 1911 og var kun i tjeneste fem dage i 1912, så kontrollen var næsten uten assistent til 1ste april 1913, idet en midlertidig ansat også blev syk.

Fra 1ste april 1913 er ansat som assistent A. E. Ellefsen fra Fredrikstad. Han tjenestgjør desuten som politikonstabel.

Løn og kontortid er den samme.

Kontrollen har i 1913 været tilført 393 slagt mere end foregående år.

I 1912 blev melkekontrollen besluttet oprettet og trådte i virksomhet i 1913 med undertegnede som kontrollør og med kr. 300,00 i løn. Det dermed forbundne arbeide er ganske stort og står ikke i forhold til lønnen.

For tiden arbeides for oprettelse av tøndekjødkontroll. Hvis denne går igjennem vil der rimeligvis sammen med de til de nødvendige nyanskaffelser også bli anskaffet de nødvendige kemikalier og apparater for undersøkelse av pølser, kjødeig m. v.

Tabel LVI. (Narvik).

Årsaker til 2den kl. stemppling på stationen.

Sygdomme og feil	Okse	Hest	Svin	Sau	Gjet	Spædkalv	Gjødkalv	Andre dyr
Abnorm lugt, brunstlugt . . .	-		2	-	3	-	-	-
Avmagring	12	-	1	8	1	4	-	-
Bedærvet eller slet behandlet, skiddent	4	-	2	10 ³ / ₄	2	41	5	-
Benbrud	1	-	-	-	-	-	-	-
Bukhindebetændelse	1 ¹ / ₂	-	1	-	-	-	-	-
Børsydom	1	-	-	-	-	-	-	-
Fødselsbesvær	-	-	1	-	-	-	-	-
Gulsot	-	-	-	3	2	1	-	-
Mangelfuld avblødning	1	-	-	-	-	2 ¹ / ₂	-	-
Nødslagtning	2	-	-	-	-	-	-	-
Rachitis	-	-	1	-	-	-	-	-
Rødsyke	-	-	2	-	-	-	-	-
Svulster	-	1	-	-	-	-	-	-
Ialt	21¹/₂	1	10	21³/₄	8	48¹/₂	5	-

Tabel LVII. (Narvik).

Årsaker til kassation på stationen.

Sygdomme og feil	Oksé	Hest	Svin	Sau	Gjet	Spædkalv	Gjødkalv	Andre dyr
Avmagring	1	-	-	4	-	-	-	-
Bedærvet eller slet behandlet, skiddent	1	-	-	1/4	-	6	-	-
Benbrud	1/15	-	-	-	-	-	-	-
Bukhindebetændelse	-	-	-	1	-	-	-	-
Gulsot	-	-	-	-	-	1	-	-
Ufuldbårne	-	-	-	-	-	3	-	-
Ialt	2 1/15	-	-	5 1/4	-	10	-	-

24. Porsgrund.

Kjedkontrolløren, dyrlæge *H. Piro*, meddeler, at kjedkontrolle har været drevet i de samme lokaler og under de samme forhold som før.

Tabel LVIII. (Porsgrund).

Årsaker til 2den kl. stemping på stationen.

Sygdomme og feil	Oksé	Hest	Svin	Sau	Gjet	Spædkalv	Gjødkalv	Andre dyr
Avmagring	2	-	1	-	-	3	-	-
Bedærvet eller slet behandlet, skiddent	1	-	1	-	-	2	-	-
Brystbetændelse, traumatisk .	1	-	-	-	-	-	-	-
Hjertesygdom	-	-	3	-	-	-	-	-
Mavesygdom	1	-	-	-	-	1	-	-
Nyresygdom	-	-	-	-	-	1	-	-
Nødslagtning	-	-	1	-	-	-	-	-
Rachitis	-	-	1	-	-	-	-	-
Ialt	5	-	7	-	-	7	-	-

Kassert blev 1 okseslagt (mavesygdom) og 7 spædkalve.

Tabel LIX. (Porsgrund.)

Årsaker til 2den kl. stempling utenfor stationen.

Sygdomme og feil	Oks	Hest	Svin	Sau	Gjet	Spædkalv	Gjødkalv	Andre dyr
Avmagring	5	1	2	-	-	6	-	-
Bedærvet eller slet behandlet, skiddent	3	-	3	-	-	5	-	-
Benskjørhet	2	-	-	-	-	-	-	-
Brystbetændelse, traumatisk .	1	-	-	-	-	-	-	-
Fødselsbesvær	1	-	2	-	-	-	-	-
Nødslagtning	1	-	-	-	-	-	-	-
Rachitis	-	-	1	-	-	-	-	-
Ialt	13	1	8	-	-	11	-	-

Kassert utenfor stationen blev 1 okseslagt (perikardit), 1 svineslagt (diarrhoe) og 1 spædkalv.

25. Risør.

Dyrelæge S. O. Skjulestad, meddeler:

Kontrollens viksomhet har været den samme som forrige år — på samme sted og med samme betjening. Tilførselen til kontrollen har været $344\frac{1}{4}$ okse, 1 hest, $221\frac{3}{4}$ svin, 268 sauere, 428 spædkalve og $4\frac{1}{2}$ gjødkalv.

Med undtagelse av 40 oksekroppe, som er indført fra Danmark, er tilførselen av kjødet for det meste skedd fra de omkringliggende distrikter. Undtagelsesvis er her kommet en del oksekroppe fra Stavanger.

I årets løp stempledtes med 2den kl. 3 okseslagt (hjertesækbetændelse, kakeksi) og 1 spædkalv (bedærvet) samt kassertes 1 okseslagt (børsygdom), $\frac{1}{4}$ sau (bedærvet) og 2 spædkalve (mavesygdom) samt en del organer og avfald til en samlet vægt ca. 270 kg.

26. Sandefjord.

Kontrollør P. Lekve meddeler:

Tilførselen av ferskt slagt svarer nogenlunde til fjorårets — i allefald vektmængden.

Gruppen storfe viser vistnok for dette år en tilbakegang av ca. 200, men så kommer svin med en tilsvarende økning. På den anden side kan oplyses, at ca. $\frac{1}{4}$

del av det av stedets slætere fremførte ferske kjød for en væsentlig del kommer fra mere fjerntliggende steder, Drammen og omegn, Fredrikshald, tildels endog fra Lofoten. Det fra sidst anførte sted må gjenemgående kaldes for prima vare fra begyndelsen, men hadde i flere tilfælder lidt betydelig under transporten. Årsaken til den formindskede tilgang på slagtedyr fra omliggende distrikter har sandsynlig sin væsentlige årsak i den store nedslagtning året i forveien, tillikemed rikeligere høst på førprodukter for dette år. Dernæst har jeg hørt mange fra omegnen ytre, at det gjælder at ha meget slagt til 1914, idet de mente utstillingen da vilde bevirke høie priser o. s. v.

Av slagt fra Sverige og Danmark er der kun kommet en ubetydelighet.

Med hensyn til sygdomme synes tuberkulosen at vise en liten økning. Alle til kontrollen her fremførte sådanne slagt er i henhold til cirkulære av 10de december 1906 anmeldt til de respektive amtsdyrlæger.

Blandt svineslagtene synes rachitis at tilta. Svinebestanden er her omkring for det meste stedlig med nogen tilførsel fra Gudbrandsdalen.

Tabel LX. (Sandefjord).

Årsaker til 2den kl stempling på stationen.

Sygdomme og feil	Ørse	Hest	Svin	Sau	Gjet	Spædkalv	Gjødkalv	Andre dyr
Abnorm lugt, brunstlugt . . .	-	-	1	3	-	-	-	-
Avmagring	5	2	-	-	-	3	-	-
Bedærvet eller slet behandlet, skiddent	12	-	3 ¹ / ₄	11 ³ / ₄	-	14	1	-
Benbrud	1 ¹ / ₂	-	3 ³ / ₄	-	-	-	-	-
Benskjøhet	4	-	-	-	-	-	-	-
Beskadigelse, ydre	3 ³ / ₄	2	1	-	-	7	-	-
Brystbetændelse, traumatisk .	3 ¹ / ₂	-	-	-	-	-	-	-
Diarrhoë	-	-	-	-	-	2	-	-
Fødselsbesvær	1 ¹ / ₂	-	-	-	-	-	-	-
Hjertesækbetændelse, trauma tisk	1 ¹ / ₂	-	-	-	-	-	-	-
Mangelfuld avblødning . . .	-	-	-	-	-	5	-	-
Mavesygdom	1	-	-	-	-	2	-	-
Nyresygdom	-	-	1	-	-	3	-	-
Nødslagtning	-	-	1	-	-	-	-	-
Overdrift	2	-	-	-	-	-	-	-
Rachitis	-	-	10	-	-	-	-	-
Rødsyke	-	-	2	-	-	-	-	-
Trommesyke	1	-	-	-	-	-	-	-
Tuberkulose	5	-	-	-	-	-	-	-
Ialt	36 ³ / ₄	4	20	14 ³ / ₄	-	36	1	-

Den i min forrige indberetning anførte eventuelle bygning av slagtehus med kjødkontrol o. s. v. er vistnok foreløpig stillet i bero, idet kommunen for nærværende ikke kunde få kjøpt en tomt, der særlig egnet sig for sammes anbringelse.

Tabel LXI. (Sandejord).

Årsaker til kassation på stationen.

Sygdomme og feil	Okse	Hest	Svin	Sau	Gjet	Spedkalv	Gjedkalv	Andre dyr
Abnorm lugt, brunstlugt . . .	-	-	1	-	-	2	-	-
Avmagring	-	-	-	-	-	1	-	-
Bedærvet eller slet behandlet, skiddent	-	-	1	1/2	-	4	-	-
Benbrud	1/2	-	3/4	-	-	1/4	-	-
Benskjørhet	1	-	-	-	-	-	-	-
Blodurin	-	1	-	-	-	-	-	-
Bukhindebetændelse, traumatisk — — av anden årsak	1	-	-	-	-	-	2	-
Børsygdom	1	-	-	-	-	-	-	-
Diarrhoe	-	-	-	-	-	6	1	-
Kalvningsfeber	1	-	-	-	-	-	-	-
Ledsygdom	1 1/4	-	-	-	-	3	-	-
Navleårebetændelse	-	-	-	-	-	3	-	-
Overdrift	1/2	-	-	-	-	-	-	-
Rachitis	-	-	5	-	-	-	-	-
Septiske tilstande	1	-	-	-	-	-	-	-
Ialt	8 1/4	1	7 3/4	1/2	-	19 1/4	3	-

27. Sarpsborg.

Dyrlæge A. Schumann meddeler:

Kjødkontrollen har foregåt som tidligere år på en enkelt undtagelse nær.

Her kasseres ikke meget, da dyrlæge flittig hentes som på forhånd kan uttale sig om kjødets brukbarhet av det syke dyr; derimot stempes ofte 2den klasse på grund av nødslagninger f. eks. på grund av «skarpt». Tuberkulose er her litet av.

Tabel LXII. (Sarpsborg).

Årsaker til 2den kl. stemppling på stationen.

Sygdomme og feil	Okse	Hest	Svin	Sau	Gjet	Spædkalv	Gjødkalv	Andre dyr
Abnorm lugt, brunstlugt . . .	-	-	1	-	-	-	-	-
Avmagring	-	-	1	-	-	-	-	-
Bedørvet eller slet behandlet, skiddent	11 ¹⁾	-	-	-	-	-	-	-
Benbrud	-	-	3	-	-	-	-	-
Brystbetændelse, traumatiske .	4	-	-	-	-	-	-	-
Bukhindebetændelse, traumatiske	4	-	-	-	-	-	-	-
Fødselsbesvær	4	-	-	-	-	-	-	-
Hjernelidelser	-	-	2	-	-	-	-	-
Hjertesækbetændelse, trauma- tisk	3	-	-	-	-	-	-	-
Hudsygdom	-	-	3	-	-	-	-	-
Navleårebetændelse	-	-	-	-	-	5	-	-
Rachitis	-	-	21	-	-	-	-	-
Tarmlidelser	-	6	-	-	-	40	-	-
Trommesyke	2	-	-	-	-	-	-	-
Tuberkulose	7 ²⁾	-	-	-	-	-	-	-
	Ialt	35	6	31	-	45	-	-

¹⁾ Svensk. ²⁾ 1 svensk.**Tabel LXIII.** (Sarpsborg).

Årsaker til kassation på stationen.

Sygdomme og feil	Okse	Hest	Svin	Sau	Gjet	Spædkalv	Gjødkalv	Andre dyr
Børsygdom	-	-	2	-	-	-	-	-
Fødselsbesvær	-	-	2	-	-	-	10	-
Navleårebetændelse	-	-	-	-	-	-	-	-
Rachitis	-	-	3	-	-	-	-	-
Tarmlidelser	-	-	-	-	-	-	12	-
Trommesyke	3	-	-	-	-	-	-	-
Tuberkulose	3 ¹⁾	-	-	-	-	-	-	-
Vattersot	2	-	-	-	-	-	-	-
	Ialt	8	-	7	-	22	-	-

¹⁾ 2 svensk.

28. Skien.

Dyrlæge *Koren Lund* meddeler:

Det tilførte slagt har i 1912 gjennemgående ikke været så pent som i det foregående år. De høie priser på okseslagt, hvad enten det er fedt eller magert har vel sin skyld i dette. Antal av okseslagt er mindre end foregående år, 61 stkr., men antal av sauher ca. 200 og av svin ca. 100 mere end foregående år. Der er kontrollert 49 hester mere end i 1911.

Priserne her på kjød, er gjennemgående høiere end i Kristiania og særlig var dette tilfældet i det forløbne år, da kjødet var dyrt i Danmark og tilførselen derfra derfor liten. Av før har der også været rikelig; så på grund av førmangel har der ikke været nogen nedslagtning.

Skien har nu bevilget til handelsfjøs; dette vil muligens ha en regulerende indflydelse på kjødpriserne og kreaturhandelen i det hele. Handelen foregår nu almineligvis på den måte, at slagtere og opkjøpere reiser omkring på gården og kjøper dyrrene. Det heldigste for alle parter vilde være, at lønderne selv kom til byen med sit slagt og sine livdyr og solgte disse fra handelsfjøset. Derved vilde mellemhandlerne (opkjøperne) bedst kunne undgås.

Av tuberkulose er der ikke meget blandt slagtedyrene her. I de tilfælder, hvor tuberkulose er forekommert hos slagtedyr her fra distriktet, er den besætning, hvorfra

Tabel LXIV (Skien).

Årsaker til 2den kl. stempiling på statiouen.

Sygdomme og feil	Oks	Hest	Svin	Sau	Gjet	Spædkalv	Gjedekalv	Andre dyr
Abnorm lugt, brunstlugt . . .	-	-	1	-	-	-	-	-
Avmagring	7	-	-	-	-	5	-	-
Bedærvet eller slet behandlet, skiddent	2	-	-	-	-	2	-	-
Benbrud	-	-	-	-	-	1	-	-
Fødselsbesvær	1	-	1	-	-	-	-	-
Hjertesækbetændelse, trauma- tisk	5 ³ / ₄	-	-	-	-	-	-	-
Kakeksi	-	-	-	-	-	2	-	-
Mangelfuld avblødning	-	-	1	-	-	-	-	-
Mavesygdom	2	-	1	-	-	-	-	-
Rachitis	-	-	8	-	-	-	-	-
Trommesyke	1	-	-	-	-	-	-	-
Ødem	1 ¹ / ₂	-	-	-	-	-	-	-
Spæde, for unge	-	-	-	-	-	3	-	-
Ialt	19 ¹ / ₄	-	12	-	-	18	-	-

vedkommende dyr stammer, undersøkt med tuberkulin. Skiens meieribolag fordrer også dette av leverandørerne, hvilket jo er hygienisk riktig og virker udmerket til bekjæmpelse av tuberkulosen blandt husdyrene.

4 bessætninger er av denne grund sprøjet i 1912.

Tabel LXV (Skien).

Årsaker til kassation på stationen.

Sygdomme og feil	Okse	Hest	Svin	Sau	Gjet	Spædkalv	Gjødkalv	Andre dyr
Absces (byld)	1/4	-	-	-	-	-	-	-
Avmagring	-	-	-	-	-	-	3	-
Bedærvet eller slet behandlet, skiddent	1	-	-	6	-	-	-	-
Benbrud	1/2	-	1/2	-	-	-	-	-
Diarrhoe	-	-	-	-	-	-	3	-
Hjertesækbetændelse, trauma- tisk	1 1/2	-	-	-	-	-	-	-
Kakeksi	-	-	-	-	-	-	4	-
Nyresydom	1	-	1	-	-	-	1	-
Rachitis	-	-	1	-	-	-	1	-
Rødsyke	-	-	1	-	-	-	-	-
Selvdøde	1	-	-	-	-	-	-	-
Trommesyke	1	-	-	-	-	-	-	-
Ødem	1/4	-	-	-	-	-	-	-
Ialt	6 1/2	-	3 1/2	6	-	12	-	-

Tabel LXVI (Skien).

Årsåker til 2den kl. stempling utenfor stationen.

Sygdomme og feil	Okse	Hest	Svin	Sau	Gjet	Spædkalv	Gjødkalv	Andre dyr
Abnorm lugt, brunstlugt . . .	-	-	2	-	-	-	-	-
Avmagring	2	-	-	-	-	-	4	-
Bedærvet eller slet behandlet, skiddent	-	2	-	-	-	-	-	-
Rødsyke	-	-	1	-	-	-	-	-
Tarmlidelser	1	-	-	-	-	-	-	-
Ialt	3	2	3	-	-	4	-	-

Tabel LXVII (Skien)

Årsaker til kassation utenfor stationen.

Sygdomme og feil	Okse	Hest	Svin	Sau	Gjet	Spædkalv	Gjødkalv	Andre dyr
Bedærvet eller slet behandlet, skiddent	1	1	-	-	-	-	-	-
Benbrud	1/4	-	-	-	-	-	-	-
Brystbetændelse, traumatisk .	1	-	-	-	-	-	-	-
Bukhindebetændelse	1/4	1	-	-	-	-	-	-
Kakeksi	-	-	-	-	-	-	2	-
Nyresygdom	-	-	1	-	-	-	-	-
Svulster	-	-	-	1	-	-	-	-
Tuberkulose	1	-	-	-	-	-	-	-
Ødem	1/4	-	-	-	-	-	-	-
Ialt	3 3/4	2	1	1	-	-	2	-

29. Stavanger.

Kommunedyrlæge *J. Smith*, meddeler:

Kjødkontrollens personale og ordning har i 1912 været som de nærmest foregående år. Kontrollen uteses av de to ansatte dyrlæger, som biståes av en slagteknydig medhjælper, samt i de travleste uker tillike av en stempler. Stationstiden er som tidligere fra 7–9 om morgen og fra 11–12 middag, men på slagteanlægget er der adgang til kontrol fra 7 morgen og til slagtingen slutter om aftenen. Middagshvil holdes da fra 1–3 1/2.

Tilgangen på kreaturer var særlig rikelig i årets første måneder og for øvrig har der været tilført litt mer av de fleste dyrearter end året før. Av sau har der dog været en ubetydelighet mindre, og gjeerne synes at svinde ganske bort.

Fra Danmark er dette år intet kjød tilført og fra Nordland er kun kommet 89 oksekropp til et par av de hermetiske fabrikker.

Senderne til Kristiania og østlandsbyerne har for sauekjødets vedkommende været omtrent som tidligere år, men av oksekjød er der sendt betydelig mer end sedvanlig.

Kjødpriserne har særlig den sidste del av året holdt sig ualmindelig høie, og det kan ikke erindres, at oksekjød nogensinde har naadd de priser, som 1912 kan opvisé. Mens hermetikfabrikkerne tidligere år har kunnet få godt oksekjød for 50–60 øre, har de i 1912 måttet op i 80–90 øre, og undtagelsesvis har de betalt 95. Oksekjød kan for årets første måneder sættes til 60–70 øre pr. kilo, men ved årets utgang til 80–90 øre. Sauekjødet har holdt sig i 80–90 øre, men var ved årets utgang i endnu høiere pris. Flesket var en tid nede i 80 øre, men er senere sprunget op i 1 krone. Spædkalvkjødet har været betalt med 50–60 øre og samme pris kan sættes for hestekjød.

Virkelige gjødkalve er her svært få av, men en ordentlig opfødt kalv opnår 80—90 øre pr. kilo, og for de fineste kalve betales der 1 krone.

Lammene var først på sommeren tynde, men senere bedredes kvaliteten. De voksne sauvar gjennemgående gode. Som sedvanlig kom her — særlig i vårtiden — endel dårlig holdte kreaturer til slagtning, men ellers har kvaliteten av oksekjød været upåklagelig.

Som tidligere år har her været noget bryderi med flesk av svín, der har været fodret delvis med hermetikavfald, sild, brisling o. l., som gir flesket trænet og ond smak. Når flesket har hat fremtrædende gul farve, har denne kunnet gi mistanke om usmak, og der er da altid anstillet kokeprøve førend flesket er stemplet. Vanskligere har det været, når flesket har beholdt en rimelig farve og fasthet, for det er jo ikke mulig at anstille kokeprøve i større omfang, og det må erindres, at nogen sorter maismel gør flesket gullikt og litt blødt, uten forøvrig at gi det dårlige egenskaper. Stadsdyrlæge *Tuff*, Trondhjem, har indlagt sig stor fortjeneste ved sine utstrakte undersøkelser over sådant flesks anvendelighet, og det vilde være ønskelig, om den av *Tuff* indførte svieprøve altid kunne gi sikker oplysning om fleskets beskaffenhet. Det synes dog at kun den omstændeligere kokeprøve gir sikkert resultat for påvisning af foring med hermetikavfald. Det kan tilføies, at har et svín først været foret en tid med f. eks. røkede sardiner, går smaken aldrig bort av flesket, og jeg har hat eksempel på, at den onde smak har holdt sig 3 måneder efter sardinforingens ophør. Vi søger på alle måter at oplyse svineholderne om det fordærvelige i at bruke fôr, som gir usmak på flesket, men fristelsen er stor, når melet er dyrt.

Avgjørelsen i saken er ikke endelig avgjort, men det er klart at en del av de påståtte sygdommene ikke har eksistert. Av ondartet smitsomme sygdomme har kun været påtruffet et tilfælde av bråsot. Blandt kassationerne kommer først igjen de sedvanlig forekommende tilfælde av avhelede pyæmier og vattersottige tilstande hos sauene, samt de almindelig forekommende tarmlidelser hos spedkalve og kastekalvene. Blandt de tilfælde, hvor svulster har gitt anledning til kassation, kan merkes en hestekrop med utbredt forekomst av melanosarkomer i kjød og lymfekjertler.

Bedærvede varer skyldes oftest ukynlig behandling av slagtet. Folk holder fremdeles på med at sende sine griseslagt avsted, før slagtet er avkjølet, og de pakker det ind i tæt og tyk emballage, så det ryker, når det pakkes ut. Når der dette år er kassert flere bedærvede kalve end tidligere år, har det sin grund i at enkelte dampskibsselskaper — av hensyn til dyrerne — negter at ta levende kalve ombord uten at de sendes på bestemt måte. Dette fører da til, at landsfolk for at undgå utgifter og bryderi stikker kalvene hjemme og sender dem «runde» til byen, hvorved de blir helt eller delvis uanvendelige til menneskeføde etter forsendelsens varighet og luftens temperatur.

Ledbetændelser og abscesser har dette år forekommet mindre hyppig hos lammene.

På kommunens slagteanlæg er slagtet: 10 705 storfæ, 1511 ungfæ, 12 625 kalve, 71 139 sau, 758 svin, 383 heste og 11 føl.

Der er i år indlagt elektrisk lys i alle slagteanlæggets bygninger, og der er git bevilgning til opførelse af et mindre fjøs for slagtekvæg fra kastesmittede besætninger. Samtidig med dette fjøs vil der bli opført et avsondringsfjøs med 2 båsé for kreaturer, som mistankes for at lide av ondartet smitsom sygdom. Alt avfald fra disse fjøs vil komme til at gå direkte i siøen.

Stavangerske dampskibsselskap vil gå igang med at indrede avkjølingsrum for ferskt kjød i to nyindkjøpte skibe, som skal indsættes i hurtigruterne Sandnes—Stavanger—Kristiania. Der vil herved vindes betydelig for god fremkomst av fersk kjød fra Vestlandet til Kristiania.

Slagtermestrenes kreaturassurans har i år omfattet 9777 stykker kvæg.

Tabel LXVIII. (Stavanger).

Årsaker til 2den kl. stempling på stationen.

Sygdomme og feil	Oksé	Hest	Svin	Sau	Gjet	Spædkalv	Gjødkalv	Andre dyr
Avmagring	1	-	1	9	1	1	-	-
Bedærvet eller slet behandlet, skiddent	-	2	16	5	2	282	1	-
Benbrud	3	1	-	-	-	-	-	-
Beskadigelse, ydre	-	-	5	1	-	2	-	-
Brystbetændelse, traumatisk .	1	-	-	-	-	-	-	-
Bukhindebetændelse,traumatisk — av anden årsak	-	1	-	-	-	-	-	-
Børsygdom	-	-	1	-	-	-	-	-
Fødselsbesvær	1	-	2	-	-	-	-	-
Gulstot	-	-	1	-	-	15	-	-
Hjernelidelser	-	-	1	-	-	-	-	-
Hjertesygdom	-	1	-	-	-	-	-	-
Kalvningsfeber	1	-	-	-	-	-	-	-
Ledsygdom	-	1	6	-	-	3	-	-
Mangelfuld avblødning	-	-	1	-	-	1	-	-
Nyresygdom	-	-	-	-	-	3	-	-
Rachitis	-	-	6	-	-	-	-	-
Knuterosen	-	-	3	-	-	-	-	-
Tarmlidelser	-	-	3	-	-	62	-	-
Trommesyke	1	-	-	-	-	-	-	-
Levercirrhose	-	-	1	-	-	-	-	-
Råner, halvråner, brunvædne .	-	-	22	-	-	-	-	-
Uren farve og smak	-	-	2	-	-	-	-	-
Utviklet	-	-	-	-	-	102	-	-
Ialt	8	6	72	15	8	471	1	-

Tabel LXIX. (Stavanger).

Årsaker til kassation på stationen.

Sygdomme og feil	Okse	Hest	Svin	Sau	Gjet	Spædkalv	Gjødkalv	Andre dyr
Absces (byld, pyæmi)	-	-	1	-	-	-	-	-
Bedærvet eller slet behandlet, skiddent.	-	-	-	-	-	7	-	-
Bukhindebetændelse, traumatisk — av anden årsak	1	-	-	-	-	-	1	-
Børsygdom	-	-	2	-	-	-	-	-
Diarrhoe	-	-	-	-	-	1	-	-
Gulsot	-	-	-	-	-	2	-	-
Hjernelidelser	2	-	-	-	-	-	-	-
Ledsygdom	1	-	-	-	-	1	-	-
Mangelfuld avblødning	-	-	-	-	-	3	-	-
Melanose	-	-	-	-	-	1	-	-
Nødslagtning	1	-	-	-	-	-	-	-
Selvdøde	-	-	-	-	-	1	-	-
Septiske tilstande	-	-	-	-	-	2	-	-
Tarmlidelser	1	-	1	-	-	8	-	-
Trommesyke	1	-	-	-	-	-	-	-
Ufuldbårne	-	-	-	-	-	8	-	-
Vattersot	1	-	-	1	-	-	-	-
Hæmorrhagisk lungeødem . .	1	-	-	-	-	-	-	-
Levercirrhose	-	-	1	-	-	-	-	-
Ialt	9	1	5	1	-	35	-	-

Tabel LXX. (Stavanger).

Årsaker til 2den kl. stemppling på slægteriet.

Sygdomme og feil	Oksse	Hest	Svin	Sau	Gjet	Spedkalv	Gjødkalv	Andre dyr
Absces (byld)	-	1	-	33	2	-	-	-
Avmagring	41	8	-	978	1	-	-	-
Bedærvet eller slet behandlet, skiddent	1	-	2	-	-	173	1	-
Benbrud	-	-	-	3	-	-	-	-
Beskadigelse, ydre	2	2	-	18	-	1	-	-
Brystbetændelse	1	-	-	7	-	-	-	-
Bukhindebetændelse, traumatisk — av anden årsak	7	-	1	-	-	-	-	-
Børsygdom	3	-	-	-	-	-	-	-
Diarrhoë	2	-	-	-	-	-	-	-
Gulsot	3	-	-	6	-	17	-	-
Hjernelidelser	-	1	1	-	-	-	-	-
Hjertesækbetændelse, trauma- tisk	1	-	-	-	-	-	-	-
Jurbetændelse	2	-	-	-	-	-	-	-
Kakeksi	-	-	-	2	-	-	-	-
Ledsygdom	5	1	-	21	1	1	1	-
Mangelfuld avblødning . . .	-	-	-	1	-	1	-	-
Nyresygdom	-	-	-	1	-	1	-	-
Rachitis	1	-	-	1	-	1	-	-
Svulster	3	1	-	-	-	-	-	-
Tarmlidelser	1	1	-	3	-	42	-	-
Tinter	2	-	-	-	-	-	-	-
Tuberkulose	1	-	1	-	-	-	-	-
Vattersot	1	-	-	77	-	-	-	-
Lungeemfysem	5	-	-	-	-	-	-	-
Andre lungelidelser	-	2	-	-	-	-	-	-
Råner, halvråner, brunvædre .	-	-	7	1	-	-	-	-
Uren farve og smak	-	-	1	-	-	-	-	-
Multiple blødninger	-	-	-	1	-	-	-	-
Fedtnekroser	-	-	-	1	-	-	-	-
Uutviklet	-	-	-	-	-	62	-	-
Ialt	83	18	13	1167	4	299	2	-

Tabel LXXI. (Stavanger).

Årsaker til kassation på slakteriet.

Sygdomme og feil	Okse	Hest	Svin	Sau	Gjet	Spædkalv	Gjedkalv	Andre dyr
Absces (byld, pyæmi)	-	-	-	12	-	-	1	-
Avmagring.	-	-	-	4	-	-	-	-
Bedærvet eller slet behandlet, skiddent.	-	-	-	-	-	9	-	-
Benbrud	-	-	-	1	-	-	-	-
Beskadigelse, ydre	-	1	-	-	-	-	1	-
Bråsot	-	-	-	1	-	-	-	-
Bukhindebetændelse, traumatisk — av anden årsak	-	-	-	1	-	-	-	-
Børsygdom	1	-	-	-	-	-	-	-
Diarrhoe	-	-	-	-	-	-	1	-
Gulsort	-	-	-	2	-	2	-	-
Kakeksi	-	-	-	7	-	-	-	-
Katarrhalfeber	-	-	-	1	-	-	-	-
Ledsygdom	-	-	-	2	-	-	1	-
Mangelfuld avblødning	1	-	-	-	-	-	2	-
Nyresygdom	-	-	-	1	-	-	1	-
Rachitis	-	-	1	-	-	-	-	-
Selvdøde	-	-	-	-	-	-	1	-
Septiske tilstande	-	-	-	-	-	-	1	-
Stivkrampe	-	1	-	-	-	-	-	-
Svulster	2	2	-	1	-	-	-	-
Tarmlidelser	-	-	-	1	-	12	-	-
Tinter.	1	-	-	-	-	-	-	-
Ufuldbårne	-	-	-	-	-	10	-	-
Vattersot	1	-	-	10	-	-	-	-
Leukæmie	-	-	-	1	-	-	-	-
Sarcosporidier	-	-	-	1	-	-	-	-
Ialt	7	4	1	53	-	43	1	-

Saltkjødkontrollen i 1911 og 1912.

Av saltede kjødvarer ankom til Stavanger toldsted:

Fra 1ste november til utgangen av året 1911:

25 tønder amerikansk oksekjød,

1933 hele og 10 halve, kvart eller ottendedels tønder islandsk sauekjød,

5 fustager amerikanske tarmer samt

1 mindre stykke engelsk oksekjød.

Av de 1933 tønder islandsk kjød var de 1461 nedlagt i kvartkroppe og således utenfor kontroll, og to partier på tilsammen 319 tønder blev etter bragt ombord, da de indeholdt mindre stykker end kvartkroppe og importøren kun ville motta kontrollavgiftsfrit kjød. Der kontrollertes således kun 153 hele tønder islandsk sauekjød.

I 1912 ankom:

Fra Australien $\frac{1}{4}$ tønde oksekjød og $\frac{1}{4}$ tønde sauekjød. Fra England tre mindre stykker oksekjød. Fra Sibirien 6 tønder sauekjød. Fra Færøerne 1 kagge sauekjød. Fra Island 2526 hele og 14 halve, kvart eller ottendedels tønder sauekjød. Fra Danmark 9 fustager tarmer og fra Amerika via Hamburg 1 fustage tarmer.

Av Islandskjødet var 2103½ tønde 4-delt, hvorfor der kun av dette kontrollertes 423 hele tønder og 13 mindre kagger.

Der kassertes:

$\frac{1}{4}$ tønde oksekjød og $\frac{1}{4}$ tønde sauekjød fra Australien som bedærvet og tilsvinet. Den samlede vegg utgjorde 82 kilo,

23 kilo sibirisk sauekjød som bedærvet og

8 kilo tarmer med sortblå og serøse partier.

Et mindre parti islandsk sauekjød, som var omsaltet i Kjøbenhavn og indeholdt bedærvede stykker, måtte returneres, da ingen ville motta det.

Foruten de egentlige handelsvarer er der til private husholdninger ankommet efter bestilling eller som fordring dels mindre stykker saltstrød oksekjød fra England og dels mindre kagger islandsk sauekjød. Disse privatsendinger har ikke altid opfylt de givne påbud om stykkernes størrelse, men jeg har holdt det for rettest ikke at gjøre nogen indsigelse mot islandbringelsen.

Efter toldvæsenets forlangende opslaes og besigtiges endel tønder også av de 4-delte partier islandskjød, da der forlanges bevidnelse for, at kjødet virkelig er 4-delt. Formentlig har jeg ikke pligt til at utføre dette ulønnede arbeide, men jeg har anset det for rettest at efterkomme anmodningen.

Saaavidt jeg har kunnet forstå, vil importørerne av islandskjød sætte pris på kontroll, men de finder kontrolavgiften for høi, og har fundet det urimelig, at der skal betales fuld avgift også for de tønder, som — når visse betingelser opfyldes — ikke behøver at åbnes og eftersees. For at komme utenom avgiften, har da samtlige importører forlangt sit kjød nedlagt i kvartkroppe, men jeg er ikke i tvil om, at de vilde foretrakke at motta de nysaltede varer opdelt i 6 stykker, som det før var bruk, da de hele kvartkroppe har vanskeligere for at «ta salt» end de mindre stykker. Da det bringer ujevne forholde ind i handelen, når 6-delt kjød skal betale kontrolavgift og 4-delt skal være kontrollfrit, synes det at måtte være rettest, at alt islandskjødet underkastedes kontroll eller blev kontrollfrit, uanset om kropene var skåret i 6 eller 4 stykker. Det vilde formentlig ikke støde på vanskeligheter fra importørernes side at alt blev kontrolpliktig, hvis avgiften blev sat faldende efter partiernes størrelse, men herom bør selvfølgelig de interesserte selv uttale sig.

Det har i nogle tilfælde været vanskeligt at skaffe de forlangte hjemstedsattester og departementet har en enkelt gang git dispensation. Formentlig er der også git andre byers importører dispensation, særlig ved indførelse av amerikansk oksekjød.

Efter opgivende er der tidligere kommet større partier saltet kjød fra England, som har været indført dertil i frossen tilstand fra oversjøiske land. For sådant kjød vil den engelske dyrlæge ikke kunne utstede fyldestgjørende attest, men antagelig finder der dyrlægeeftersyn sted på slagtestedet, hvad da vedkommende engelske dyrlæge måtte kunne attestere.

Ved lovens ikrafttrædelse var det umulig at vite, hvor stort lokale der behøvedes til kontrolstation og lagerrum. Hele det gamle slagtehus på Fisketorvet blev derfor overlatt til dette bruk og indredet efter departementets fordringer. Det viste sig dog, at dette lokale var overflødig stort, og der blev da ifor, da det gamle slagtehus skulde benyttes i andet kommunalt øiemed, leiet et mindre lokale i nærheten av toldboden for en årlig leie av 300 kroner. Nu finder eftersynet sted enten i dette lokale eller på pladsen ved toldboden, og alle mere indgående undersøkelser og kemiske prøver finder sted på ferskkjødkontrolstationens kontor. Hvis der ikke kan påregnes indtægter af det islandske sauekjød, og det ikke blir til noget med indførsel av frosset og saltet kjød, vil kommunens utgifter til leie af kontrolstation ikke kunne dækkes af de få tønder hestekjød og tarmer, som indføres hertil. Det burde da overveies, om det var nødvendig at holde særskilt station for det saltede kjød.

Regnskapet, som er godtkjendt av magistrat og formandskap, stiller sig således:

1911.

Samlet indtægt	kr. 408,71	
Utgifter ved kontrollens igangsættelse	kr. 483,59	
Dyrlæge Smith for kontrollen	» 100,00	
Dyrlæge Selmer	» 50,00	
Underskud at overføre til 1912	» 324,88	
Husleie	» 100,00	
	kr. 733,59	kr. 733,59

1912

Samlet indtægt	kr. 995,21	
Husleie	kr. 650,00	
Diverse regninger	» 6,32	
Dyrlæge Smith for kontrollen	» 100,00	
Dyrlæge Selmer	» 50,00	
Underskud fra 1911	» 324,88	
Underskud at overføre til 1913	» 135,99	
	kr. 1 131,20	kr. 1 131,20

30. Tromsø.

Dyrlege O. Kraabøl har indsendt følgende tabeller angående sygdomme og feil ved det ved Tromsø kontrolstation med 2den kl. stempede og kasserte kjød.

Tabel LXXII. (Tromsø).

Årsaker til 2den kl. stempling på stationen.

Sygdomme og feil	Oksø	Hest	Svin	Sau	Gjet	Spædkalv	Gjødkalv	Andre dyr
Abnorm lugt, brunstlugt . . .	-	-	4	304	100	-	-	-
Avmagring	18	-	-	-	11	-	-	-
Bedærvet eller slet behandlt,								
skiddent	16	2	2	-	18	26	-	35
Benbrud	1	-	-	-	1	-	-	-
Benskjørhet	1	-	-	-	-	-	-	-
Beskadigelse, ydre	7	-	-	2	-	-	-	4
Brystbetændelse, traumatisk .	2	-	-	-	-	-	-	-
Diarrhoe	-	-	-	-	-	6	-	-
Fødselsbesvær	6	-	-	-	-	-	-	-
Gulsoot	3	-	-	2	-	-	-	-
Hjertesækbetændelse, trauma-								
tisk	3	-	-	-	-	-	-	-
Jurbetændelse	1	-	-	-	-	-	-	-
Kalvningsfeber	8	-	-	-	-	-	-	-
Mangelfuld avblødning . . .	-	-	-	-	-	10	-	-
Nyresygdom	2	-	1/2	-	-	-	-	-
Nødslagtning	11	-	-	2	4	-	-	-
Overdrift	4	-	-	-	-	-	-	3
Rachitis	-	-	3	-	-	-	-	-
Rødsyke	-	-	1	-	-	-	-	-
Svulster	1	-	-	-	-	-	-	1
Trommesyke	7	-	-	-	2	-	-	-
Tuberkulose	6	-	-	-	-	-	-	-
Ingen organer (indre)	7	-	-	51	24	319	-	-
Ialt	104	2	10 1/2	361	160	361	-	43

Tabel LXXXIII. (Tromsø).

Årsaker til kassation på stationen.

Sygdomme og feil	Okse	Hest	Svin	Sau	Gjet	Spedkalv	Gjordkalv	Andre dyr
Avmagring	1	-	-	2	-	-	-	-
Bedærvet eller slet behandlet, skiddent	-	-	-	-	-	3	-	1
Benskjørhet	1	-	-	-	-	-	-	-
Beskadigelse, ydre	1	-	-	-	-	-	-	-
Brystbetændelse, traumatisk .	1	-	-	-	-	-	-	-
Gulsot	1	-	-	-	-	-	-	-
Kalvningsfeber	2	-	-	-	-	-	-	-
Selvdøde	2	-	-	1	-	-	-	-
Ufuldbårne	-	-	-	-	-	1	-	-
Ialt	9	-	-	3	-	4	-	1

31. Trondhjem.

Stadsdyrlæge *P. Tuff* meddeler:

Kontrolstationen er uforandret. Den faste betjening består fremdeles av 1 betjent som lønnes med kr. 60,00 pr. måned og 1 rengjøringskone som lønnes med kr. 35,00 pr. måned. For 1912 blev der bevilget kr. 800,00 til ekstrahjælp. Dette beløp er anvendt til dyrlægeassistanse i 77 dage og til ekstrabetjent i 180 dage.

Kjødtilførselen har i det store og hele været litt større end i 1911, ca 2 669 000 kg. mot 2 621 600 kg. i 1911. Forholdet mellem tilførselen av de forskjellige kjødsorter er endel forrykket, idet der er tilført 936 færre storfækroppe og 1 146 færre kalvekroppe end i 1911. Derimot er tilførselen av hester, svin og sauere øket med henholdsvis 128, 892 og 3 008 kropper.

Når den kontrollerte kjødmængde og indbyggerantallet pr. 31te december 1912 lægges til grund for beregningen, er det årlige kjødforbrug pr. indbygger 55,7 kg.

Kjødpriserne har her som andre steder været betydelig høiere end hvad man ellers er vant til. Nogen kjødnød har der ikke været, da man antar at Trondhjem kun forbruker halvdelen av det kjød, som produceres tilsalgs i Trøndelagen. Men skjønt kjødtilførselen økes år til år, avtar byslagtningen ganske betydelig og hjemmeslagtningen tiltar. Meget tyder også på at kjødet fra Nordland mere og mere går Trondhjem forbi.

Slagtningen og behandlingen av kjødet har gjennemgående været upåklagelig fra producentens side; men transport, omsætningsforhold og behandling her i byen har været likeså slet som tidligere.

De planer som i sin tid var oppe om at bygge offentlig slagtehus og skaffe mere tidsmæssige omsætningsvilkår synes at være lagt tilside.

Det tilførte kjed har ikke været befeftet med megen sygdom. Tuberkulose hos storfæ er dog påtruffet i flere tilfælde end vanlig. Årsaken hertil har været, at en sammenslutning af de meierier, som leverer melk til Trondhjem, besluttet at alle leverandørernes besætninger skulde tuberkulinundersøkes. I omrent alle reagerte dyr, som tilførtes kjødkontrollen, kunde tuberkulose påvises.

For at gjøre det mulig for leverandørerne at rekruttere sine besætninger med tuberkulinprøvede dyr, blev der indredet et undersøkelsesfjøs i Trondhjem. Fjøset er dog kun i ringe grad blit benyttet hertil siden det i mai blev istandsat. Kun 15 kjør er undersøkt der. Ingen av disse reagerte.

Tabel LXXIV. (Trondhjem).

Årsaker til 2den kl. stempeling på stationen.

Sygdomme og feil	Oks	Hest	Svin	Sau	Gjet	Spædkalv	Gjødkalv	Andre dyr
Abnorm lugt, brunstlugt . . .	5	-	31	1	-	4½	-	-
Absces (byld)	2	-	-	-	-	-	-	-
Avmagring	9	-	-	3	1	6	-	-
Bedærvet eller slet behandlet, skiddent	11	-	7	24	-	43	-	-
Benskjørhet	5	-	-	-	-	-	-	-
Beskadigelse, ydre	4	-	½	-	-	-	-	-
Blodurin	1	-	-	-	-	-	-	-
Brystbetændelse, traumatisk .	9½	-	-	-	-	-	-	-
Bukhindebetændelse,traumatisk	1	-	-	-	-	-	-	-
Børsygdom	4	-	1	-	-	-	-	-
Fødselsbesvær	10½	1	2½	4	-	-	-	-
Gulstot	-	-	-	3	-	1	-	-
Hjertesækbetændelse, trauma- tisk	6	-	-	-	-	-	-	-
Kalvningsfeber	2¾	-	-	-	-	-	-	-
Katarrhalfeber.	1	-	-	-	-	-	-	-
Ledsygdom	-	1	-	-	-	-	-	-
Mangelfuld avblødning . . .	3	-	1	5	-	8	-	-
Nødslagtning	1	-	-	-	-	-	-	-
Overdrift	1	-	-	-	-	-	-	-
Rachitis	-	-	9½	-	-	-	-	-
Tarmlidelser	1	2	-	-	-	-	-	-
Trommesyke	3¼	-	-	-	-	-	-	-
Tuberkulose	6	-	-	-	-	-	-	-
Pneumoni	1	-	-	-	-	-	-	-
Ialt	88	4	52½	40	1	62½	-	-

Om kontrollen av indført opdelt kjød i Trondhjem fra 1ste november 1911 til 31te december 1912.

I henhold til kgl. plakat av 4de august 1911 blev kontrollen med indført opdelt kjød påbegyndt 1ste november 1911.

Som en midlertidig ordning har kontrollen foregåt i byens omisningshus på Bratøren, samtidig som lokalet har været benyttet som oplagssted for andre varer. Nogen nævneværdig omisning af sild og fisk i lokalet har dog ikke fundet sted. Nu er det imidlertid besluttet, at endel af omisningshuset skal avdeles, således at kontrollen får eget lokale.

Det er hovedsagelig saltet islandsk sauekjød som er indført, men også enkelte tønder amerikansk oksekjød fra Morris & Co., Chicago, og endelig endel saltede pølse-tarmer.

Tilsammen er ialt kontrollert 829 fustager opdelt kjød og pølse-tarmer til en nettovegt af 91 129 kg. Den herfor opkrævede kontrolavgift utgjorde kr. 1 822,79.

Den overveiende del herav nemlig 785 fustager til en nettovegt av 85 175 kg. var islandsk sauekjød, som blev tilført pr. skib fra firmaer i København. Dette kjød har været af god kvalitet og av sund beskaffenhet.

Amerikansk oksekjød har hovedsagelig gåt på transitlager. Kun 8 fustager = 666 kg. er kontrollert. Av saltede pølse-tarmer er kontrollert betydelig mere nemlig 36 fustager til en nettovegt av 5 200 kg. Tarmerne er indført dels fra Danmark og dels fra Hamburg. Kvaliteten har været meget forskjellig. Særlig i danske tarmer påträffes ret hyppig små grønne submukøse abscesser, «ormeknuter», eller små sårdannelser; disse abscesser kan optræde i store mængder, således at lange tarmstykker har været helt oversået dermed. I andre tilfælde er der påtruffet blødninger i slimhinden eller tarmerne har været slet renset og begyndende bedærvet. Av disse grunde er en ret stor del af pølse-tarmerne «tilbakevist» og negtet indført, nemlig 1 182 kg.

15 fustager saltet sauelår fra Syd-Amerika blev tilbakevist på grund av manglende atester. Kjødet var tillike en del bedærvet, bruttovegten var 2 117 kg.

Kassert på grund av bedærvethet blev 8,5 kg. pølse-tarmer og 80,5 kg. saltet oksekjød og sauekjød fra Australien, tilsammen 89 kg.

Efter de nuværende bestemmelser er kjød, som skal brukes til skibsproviant i utenriks fart fritat for kontrol og kontrolavgift. Dette må ansees som en meget uheldig ordning, da man skulde tro at særlig denne vare burde kontrolleres.

Likeså meningsløst er det, at islandsk sauekjød som er opdelt og nedsaltet i kvartkroppe, ikke kommer ind under plakatens bestemmelse om kontrol og kontrolavgift. Det islandske sauekjød som blev slagtet og nedsaltet høsten 1911 var som regel opdelt i 6 dele og tilførtes vinteren 1911—1912. For kontrollen av dette kjød blev der betalt kontrolavgift. Det kjød som blev slagtet høsten 1912 har importørerne kontrolforpligtet sine leverandører til at opdele og nedsalte i kvartkroppe, og av den grund undgår de kontrolavgiften. Kun ganske enkelte tønder har derfor indeholdt kjød opdelt i mindre dele. Det var ønskelig om der kunde bli rettet på disse misforhold.

Til forskjellige tider er der uttatt prøver av kjød og lake til undersøkelse av saltindhold og for tilsætning av de almindelig forbudte konserveringsmidler som borsyre, svovlsyrige salte og salicylsyre.

Kjødet har været godt gjennemsaltet og forbudte konserveringsmidler er ikke påvist.

Tabel LXXV. (Trondhjem).

Årsaker til kassation på stationen.

Sygdomme og feil	Okse	Hest	Svin	Sau	Gjet	Spædkalv	Gjedkalv	Andre dyr
Abnorm lugt, brunstlugt . . .	2	-	-	1	-	4 ¹ / ₂	-	-
Absces (byld)	2 ³ / ₄	-	1	-	-	-	-	-
Bedærvet eller slet behandlet, skiddent	1 ¹ / ₂	-	-	2 ¹ / ₂	3	24	-	-
Benskjørhet	1	-	-	-	-	-	-	-
Brystbetændelse, traumatisk .	1 ¹ / ₂	-	-	-	-	-	-	-
Bukhindebetændelse, traumatisk	3	-	-	-	-	-	-	-
— — av anden årsak	-	-	1	2	1	7	-	-
Børsygdom	2 ³ / ₄	-	-	-	-	-	-	-
Diarrhoë	-	-	-	-	-	33	-	-
Hjernelidelser	-	-	1	-	-	-	-	-
Hjertesækbetændelse, trauma- tisk	5	-	-	-	-	-	-	-
Kakeksi	4 ³ / ₄	-	-	-	-	7	-	-
Ledsygdom	1	-	-	-	-	-	-	-
Navleårebetændelse	-	-	-	-	-	15	-	-
Nyresygdom	-	-	-	-	1	-	-	-
Nødslagtning	3	-	-	1	-	-	-	-
Rachitis	-	-	1	-	-	-	-	-
Selvdøde	-	-	1	-	-	-	-	-
Septiske tilstande	-	-	1	1	-	1	-	-
Svulster	1	-	-	-	-	-	-	-
Tarmlidelser	2	2	-	-	-	-	-	-
Trommesyke	1	-	-	-	-	-	-	-
Udfuldbårne	-	-	-	-	-	5	-	-
Ialt	32 ¹ / ₄	2	6	7 ¹ / ₂	5	96 ¹ / ₂	-	-

32. Tønsberg.

Dyrlæge A. Kragerud meddeler :

Kontrollen har været drevet uforandret som foregående år. Al undersøkelse og stempling er foregåt fra kontrolstationen. Rekvisition om undersøkelse og stempling i slagterierne er ikke forekommet.

Tilførselen har været litt mindre end foregående år. Fra utlandet er ikke indført noget. Kjødet har gjennemgående været pent behandlet og av god kvalitet.

Kjødpriserne har været høie; der har været betalt indtil kr. 1,40 pr. kilo for hele okseskrotter og indtil kr. 1,80 for flesk, men gjennemsnitsprisen har været noget lavere. I detaljutsalgene har priserne vært høiere end nogensinde før. Selv om prisen har været høi, har der dog ikke været mangel på kjød.

De nye sundhetsforskrifter for byen har forbedret den sanitære behandling av kjødvarerne.

Tabel LXXVI (Tønsberg).

Årsaker til 2den kl. stempling på stationen.

Sygdomme og feil	Oks	Hest	Svin	Sau	Gjet	Spædkalv	Gjødkalv	Andre dyr
Bedærvet eller slet behandlet, skiddent	1	-	2	-	-	7	-	-
Benbrud	6 1/2	-	9	-	-	-	-	-
Beskadigelse, ydre	6	-	3	-	-	-	-	-
Brystbetændelse	2	-	1	-	-	-	-	-
Bukhindebetændelse	1 1/2	-	-	-	-	-	-	-
Fødselsbesvær	2	-	1	-	-	-	-	-
Hjernelidelser	-	-	3	-	-	-	-	-
Hjertesygdom	-	-	1	-	-	-	-	-
Hjertesækbetændelse trauma- tisk	5 1/2	-	-	-	-	-	-	-
Hudsygdom	-	-	1	-	-	-	-	-
Kakeksi	9	2	-	-	-	6	-	-
Ledsygdom	-	-	-	-	-	1	-	-
Mangelfuld avblødning	1	-	1	-	-	-	-	-
Nyresygdom	-	-	1	-	-	1	-	-
Rachitis	-	-	46	-	-	-	-	-
Tarmlidelser	5	-	-	-	-	8	-	-
Tuberkulose	3 1/2	-	-	-	-	-	-	-
Ialt	43	2	69	-	-	23	-	-

Tabel LXXVII (Tønsberg).

Årsaker til kassation på stationen.

Sygdomme og feil	Okse	Hest	Svin	Sau	Gjet	Spædkalv	Gjødkalv	Andre dyr
Bedærvet eller slet behandlet, skiddent	-	-	-	2	-	-	-	-
Benbrud	-	-	1	-	-	-	-	-
Beskadigelse, ydre	1½	-	-	-	-	-	½	-
Bukhindebetændelse	½	-	2	-	-	1	-	-
Diarrhoe	-	-	-	-	-	4	-	-
Hjertesækbetændelse, trauma- tisk	2½	-	-	-	-	-	-	-
Kakeksi	-	-	1	-	-	-	-	-
Ledsygdom	-	-	2	-	-	1	-	-
Nyresygdom	-	-	-	-	-	1	-	-
Rødsyke	-	-	1	-	-	-	-	-
Septiske tilstande	1	1	-	-	-	3	-	-
Tarmlidelser	-	-	1	-	-	4	-	-
Tuberkulose	3	-	-	-	-	-	-	-
Ufuldbårne	-	-	-	-	-	2	-	-
Ialt	8½	1	8	2	-	16½	-	-

III.

Offentlige bestemmelser vedrørende veterinærsvæsenet og kjødkontrollen.

A. Plakater, rundskrivelser m. v. i 1912.

1. *Kongelig plakat av 9de februar 1912*, indeholdende forandring i plakat af 16de juli 1907 om indførsel af husdyr og smitteførende gjendstande (se side 278).
2. *Kongelig plakat av 9de februar 1912*, angående forandring i plakat af 4de august 1911, indeholdende regler for indførsel og undersøkelse av opdelt kjød. Forandringen bestod i at Tønsberg utgik av § 1 som en af de byer, hvortil opdelt kjød kunde indføres (se side 267).
3. *Kongelig plakat av 22 februar 1912*, indeholdende forandring i plakat af 16de juli 1907 om indførsel af husdyr og smitteførende gjenstande (se side 278).
4. *Cirkulære fra veterinærdirektøren af 24de februar 1912 om private tuberkulinprøver*:

Foruten de tuberkulin-undersøkelser av kvæg som foretas i de anordnede karantænefjøs eller paa offentlig bekostning i indenlandske besætninger og som nærmere omhandles i mit cirkulære af 7de april 1905 utføres der, efter hvad jeg har erfart, i ikke ringe utstrækning tuberkulinprøver ganske privat.

Sådanne private prøver synes at være foranlediget dels derved, at en kvægeier ønsker at faa sin besætning undersøkt uten at være nødt til at paata sig de forpligtelser som følger med en offentlig prøve, dels er prøven betinget af, at en eier efter en offentlig prøve har indgåt på at tuberkulinere ethvert nyindkjøpt dyr førend det indsættes i hans besætning.

Endvideres foretages private tuberkulinprøver i den almindelig handel på kvæg, som agtes avhændet eller kjøpt som livdyr, likesom der af enkelte husdyreiere iverksættes undersøkelse af besætningen helt eller delvis uten andet mål end at komme på det rene med besætningens sundetstilstand.

I anledning av disse private undersøkelser skal jeg bemerke, at tuberkulin er et stof som i henhold til lov om handelsnæring av 16de juli 1907, § 26 og kgl. plakat av 29de august 1908 angående handel med gifte og apotekvarer er gjenstand for apotekeres enehandel, idet tuberkulin som er et præparat der er utvundet av bakterikulturer, henregnes blandt «Sera» og opføres i fortegnelsen A i nævnte plakat.

Veterinær laboratoriet leverer vistnok gratis og direkte tuberkulin til de av staten iverksatte offentlige tuberkulinprøver, hvilket ikke antages at stride mot handelsloven.

Men til private undersøkelser kan dette tuberkulin ikke benyttes. Stoffet må til disse prøver forskrives efter recept av dyrlæge fra et av rikets apotek.

Det bør iagttages, at en sådan privat uberkulinprøve utføres med den samme omhu og nøiagtighet som en offentlig. Intet dyr, som av en eller anden grund har abnormal temperatur før prøven, bør indsprøtes og målingerne må foretages saa hyppig, at en reaktion ikke undgår opmerksomheten. Forsåvidt dyret har været sprøjtet på et tidspunkt som ligger nær forut for prøven, bør der anvendes dobbelt dose og målingerne bør begynde allerede 3dje time efter indsprøitningen og fortsættes utover den 12te time hvis tydelig reaktion ikke allerede før denne tid er indtruffet. Alle målingerne må kontrolleres av dyrlægen selv.

Sådanne private prøver kan ikke medregnes blandt de undersøkelser for hvilke dyrlægen erholder godtgjørelse av det offentlige. Alle omkostninger påhviler rekvenrenten.

Nogen offentlig erstatning for nedslagtning av tuberkuløse dyr efter en privat prøve vil eieren ikke kunne påregne. Kun i de tilfælde hvor hele besætningen er undersøkt og hvor eieren indgår på at efterkomme de forpligtelser, som nærmere er angitt på det for offentlig erstatning utfærdigede schema, vil erstatning kunne ventes, forsåvidt den av Stortinget givne bevilgning dertil gir anledning.

Erstatning for dyr, som dør av tuberkulose uten at prøve av besætningen er foretatt, tilstæs aldrig av det offentlige.

Om de private tuberkulinprøver må dyrlægen i hvert fald gi summarisk meddelelse i den i husdyrlovens § 26 omhandlede årsberetning. Det vil imidlertid for statistikkens skyld være hensigtsmæssig at dyrlægen på de for tuberkulinundersøkelse vanlige temperaturlister anfører, hvilke private undersøkelser han har foretatt og indsende disse lister straks efter undersøkelsen til veterinærdirektøren. Offentlige og private prøver må ikke føres på samme schema.

Der påhviler som bekjendt eieren av tuberkuløse husdyr anmeldelsespligt. Det antages imidlertid for tuberkulosens vedkommende tilstrækkelig at dyrlægen anmerker de ved private prøver fundne tuberkuløse dyr på de schematiske tuberkulinlister og indsende disse direkte til veterinærdirektøren

straks efter prøvens avholdelse. Kun ved foruroligende optræden af sygdommen har dyrlægen at indsende særskilt anmeldelse til amtmanden (husdyrlovens § 14, næst sidste afsnit). Sådan foruroligende beskaffenhet må antages at være tilstede hvis der i en melkeleverende besætning påvises jurtuberkulose eller hvis der fra besætningen sælges livdyr og besætningen findes i overveiende grad tuberkuløs.

Det må erindres, at husdyrlovens § 14 påbyder at tuberkuløse dyr kun kan sælges til slagt (i tilfælde på egen avdeling av markedsplads). For at forebygge, at misbruk i denne henseende finder sted, antages dyrlægen at være berettiget til at forsyne vedkommende dyr med et længerevarende merke.

Endel avtryk av nærværende cirkulære vedlægges til fordeling mellem amtets dyrlæger og landhusholdningsselskapets medlemmer.

5. *Kongelig plakat av 30te mars 1912*, indeholdende forandring i plakat af 16de juli 1907 om indførsel af husdyr og smitteførende gjenstande (se side 278).
6. *Kongelig resolution av 31te mai 1912*, hvorved der i henhold til § 5 3dje led i lov om kommunale slagtehuse, kjødkontrol m. v. af 27de juni 1892 meddeles approbation på Lillestrøm herredsstyres beslutning af 28de april 1911 om forandring i kjødkontrolreglementet for Lillestrøm, forsåvidt angår de tider, til hvilke kontrol utenfor stationerne skal kunne finde sted.
7. *Cirkulære fra veterinærdirektøren av 19de juni 1912*, hvori henstilles til dyrlægerne at indsende prøve av blod eller milt til undersøkelse på veterinæraboratoriet, når der antages at foreliggende tilfælde af miltbrand.

Det viser sig at der til veterinærkontoret fra dyrlægerne ikke sjeldent indsendes anmeldelse om tilfælder af miltbrand hos husdyrene, hvor den senere ved veterinæraboratoriet foretagne undersøkelse af det indsendte blod eller organstykke fra det pågjældende dyr ikke kan bekræfte diagnosens rigtighed. Erfaring har nemlig vist, at om end de ved sektionen forefundne tegn kan tyde på miltbrand, kan det dog være en anden lidelse, som foreligger. Det må også tages i betragtning, at miltbrandsbaciller ved mikroskopisk undersøkelse kan forveksles med andre bakterier, navnlig kadaverbaciller eller forrådnelsesstavae.

Da et virkelig miltbrandstilfælde medfører ikke ubetydelige ulempen og bekostning for vedkommende besætnings ejer og tillike utgifter for det offentlige, bør dyrlægen i ethvert tilfælde indsende prøve af blod eller milt til undersøkelse på veterinæraboratoriet. Idet der angående forsendelsesmåten nærmere henvises til mine cirkulærer af 25de januar 1907, 20de

april og 28de september 1910 samt 25de april 1911 (indtatt i de respektive årlige beretninger om veterinærvesenet) vil jeg særlig fremhæve at forsendelsen må ske på en forsvarlig måte, så at der ikke risikeres knusning og smittespredning under transporten, at blod eller miltprøve helst bør sendes i indtørret tilstand på en ren glasbite, at organstykke, hvis dette sendes friskt og skal benyttes til podningsprøve, må være nedlagt i neutral glycerin og at det medfølgende brev må indeholde nøjagtige oplysninger om dyrets art, alder og sygdomshistorie, eventuelt obduktionsfund og gårdenes navn.

Forsåvidt der søkes erstatning for tap ved miltbrand av den til hjælp for fattige kvægeiere givne bevilgning vil sådan erstatning ikke kunne ventes tilstået, hvis ikke miltbrandsdiagnosen er utvilsom fastslåt ved undersøkelse på veterinærslaboratoriet.

Samtidig henstiller jeg til dyrlægerne velvillig at sørge for, at materiale av forefaldende tilfælde af sjeldnere forekommende sygdomme blir indsendt til veterinærslaboratoriet til nærmere undersøkelse og eventuel fastslåen av diagnosen. Dette gjælder f. eks. tuberkuloselignende sygdomme hos hest, gjet og sau. Diagnosen tuberkulose hos andre dyr end kvæg og svin bør overhodet aldrig opføres på sygdomslister eller på kjødkontrolskemaer uten at diagnosen er bekræftet ved mikroskopisk eller eksperimentel undersøkelse.

Forøvrig henledes opmerksomheten på cirkulære av 21de september 1904, hvor det indskjærpes, at diagnosen af de første tilfælde af kvægpest, lungesyke, mund- og klovsyke, hundegalskap, svinepest, snive, fårekopper eller fåreskab ikke bør stilles førend efter nærmere konferanse med veterinærdirektøren.

8. *Kongelig plakat av 21de juni 1912*, indeholdende forandring i plakat av 16de juli 1907 om indførsel av husdyr og smiteførende gjenstande (se side 278).
9. *Kongelig plakat av 11te oktober 1912*, indeholdende forandring i forannævnte plakat (se side 278).
10. *Cirkulære fra veterinærdirektøren av 14de oktober 1912*, om indsendelse til veterinærslaboratoriet af prøver til påvisning af smitsom kastning.

Som bekjendt er det ved kgl. resolution av 22de juni 1903 bestemt at den smitsomme kastning hos hornkvæg skal henregnes blandt de i husdyrloven av 14de juli 1894 (kfr. lov av 26de mai 1899), dens 3dje kapitel nævnte sygdomme.

Ved cirkulære av 27de juni 1907, indtatt i lovtidendens 1ste avdeling, har Landbruksdepartementet fastsat endel nærmere regler for bekjæmpelse av denne sygdom.

Det påhviler eieren av en besætning, hvori smitsom kastning er eller kan antages at være tilstede, blandt andet den pligt at anmeldte tilfælde av

sygdommen til dyrlæge eller vedkommende politi, at undlate at sælge kvæg fra kastningssmittet besætning til andet bruk end til slagt og at holde sådanne dyr borte fra markeder, dyrskuer, fremmede beiter og fremmede fjøs.

Da det til forebyggelse av denne plagsomme sygdom er av den største vigtighet at avgjøre, om et dyr er kastningssmittet eller ikke, og da denne avgjørelse utenfor sådanne tilfælder hvor sygdommens kliniske optræden ikke gir klar besked, kun kan træffes ved særlige laboratoriemæssige undersøkelser, skal jeg herved meddele, at *v e t e r i n æ r l a b o r a t o r i e t* indtil videre påtar sig gratis at utføre sådan undersøkelse. Herved opnåes, at en kvægeier kan sikre sig mot, at en smittet ko eller kvie indsættes i en sund besætning; fremdeles kan det herved bringes på det rene, om et enkelt indtruffet kastningstilfælde er af smitsom natur ellet ikke, likesom man ved en undersøkelse av hele besætningen kan få greie på, hvor mange dyr er smittet og i hvilken utstrækning isolering av smittede dyr er nødvendig.

Den smitsomme kastning hos kvæget betinges av et særskilt smitstof, den såkaldte abortbacil. Når denne bacil er optat av et dyr i dets organisme dannes der efter en viss tids forløp i blodet hos dette dyr sære stoffer, hvis tilstedeværelse kan påvises ved særegne undersøkelsesmetoder. Disse særstoffer kan dannes i blodet allerede efter 4 dager, hvis bacillen er trængt direkte ind i blodet; ved podning under huden eller ved fôring kræves der større mængder baciller og længere tid til disse stoffers dannelses. I besætninger, hvor sygdommen er sterkt utbredt og har varet en tid, optræder disse stoffer av og til også i blodet hos kalver og okser, når disse dyr med føret eller drikkevandet har fåt abortbaciller i sig gjen>tagende eller i rikelig mængde. Hos kjønsmodne hundyr vil abortbacillen let nå frem til livmoren (børen) og der fremkalde betændelsestilstand (metrit), som kan være snikende og begrænset. Fra disse betændte steder i livmoren vil der, sandsynligvis allerede efter få uker, ske avsondringer til organismen, hvorved de ovennævnte kastnings-særstoffer dannes i blodet, så at de kan påvises. Betændelsestilstanden i livmoren kan være så begrænset eller så langsomt forløpende, at kastning ikke indtræffer, men et sådant dyr vil dog utskille abortbaciller og være smittefarlig såvel før som efter kalvningen. Hos sådanne dyr indtræder ofte tilbakeholdelse af efterbyrden og børkatarrh og dette gir efter let anledning til indtrængen af andre slags sygdomsstoffer, hvorved blodforgiftninger eller ufrugtbarhet indtræder. Kastnings-bacillen kan hos drægtige dyr smitte disse så sent i drægtighets-tiden, at dyret kalver i rigtig tid; sådanne dyr gir på grund herav ikke sjeldent anledning til smitte.

I påvisningen av de ovenomtalte særegne kastningsstoffer i blodet har man et sikkert middel til at avgjøre, om et dyr er eller har været kastningssmittet eller ikke. Hvis en ko eller kvie ved prøven findes fri

for sådanne særstoffer, er dyret ikke kastningssmittet. Gjælder det et til en sund besætning nyindkjøpt dyr må undersøkelsen gjentages om 4 uker, hvis man vil være sikker på at ikke dyret på kjøpetiden har fåt smitte i sig uten at denne har kunnet påvirke blodet. Hvis der derimot hos en ko eller kvie findes sådanne særstoffer, må dyret betragtes som kastningssmittet og behandles som sådant i henhold til de herom gjældende bestemmelser i husdyrloven og i Landbruksdepartementets cirkulære av 27de juni 1907.

Påvisningen sker enten ved undersøkelse av blod fra vedkommende dyr eller ved undersøkelse av bacilholdig materiale.

A. Blodprøver.

Der utkræves hertil ca. 10 ccm. blod, som bedst tages fra halsblodåren ved at stikke ind i denne en middelstor skarp kanule fra en injektionssprøite, iforveien sterilisert ved kokning i rent vand. Når kanulen skal benyttes til et andet dyr, må den være omhyggelig utskyllet (ved at gjenemsprøites med svagt lysolvand og rent kokt vand), så at der ikke findes spor av blod igjen i kanulen. Istedenvor blod fra halsblodåren ved hjælp af kanule kan også tages blod fra øret ved snit i dette. Til opsamling af blodet anvendes enten sterile præparatglas, som kan rekvireres fra veterinærlaboratoriet, eller rene og tørre medicinglas, som iforveien er utkokte eller steriliserte (f. eks. ved henstand i en stekeovn i $\frac{1}{2}$ times tid). Når flere prøver tages må det påsees, at der ikke kommer spor af blod fra den ene prøve over i den anden. Glassene fyldes ikke helt, lukkes med en utkøkt kork, etiketteres og lægges vandret indtil blodet er koagulert, hvorefter de forsvarlig indpakkes og sendes til veterinærlaboratoriet. Portoen for forsendelsen må betales af vedkommende avsender.

B. Prøve av bacilholdig materiale.

Hertil utkræves ca. 20 ccm. af utflod fra børen eller et større stykke efterbyrd eller hele fosteret. Utflodet må opsamles i rene, utkokte og senere tørrede flasker og der bør helst tages det flod (exsudat) som klæber på børknuterne eller som består af klatter av materie (pus). Efterbyrden må indhylles i flere lag rent papir eller rent lærret og forsvarlig indpakkes i en kasse eller blikbooks.

Den dyrlæge, som uttar prøverne i besætningen, maa utfylde og indsende til laboratoriet et skema, hvorav endel avtryk medfølger, med de oplysninger, som kræves.

De indsendte prøver vil på veterinærlaboratoriet bli ekspediert 1—2 ganger ukentlig, idet der nemlig kræves visse forberedelser til undersøkelsens utførelse. Såsnart undersøkelsen er færdig vil vedkommende dyrlæge erholde meddelelse om resultatet.

Idet jeg tillater mig at be hr. amtmanden gjøre de i Deres amt boende dyrlæger bekjendte med nærværende cirkulære vedlægges endel avtryk av dette.

11. Cirkulære fra veterinær direktøren av 14de december 1912, om indsendelse til veterinær laboratoriet af blodprøver for undersøkelse av piroplasmer.

Da det vil være av interesse at få bragt på det rene, om og i hvilken utstrækning de sygdomme, som forårsakes av de til piroplasmerne henhørende blodparasiter, forekommer hos vore husdyr og hos fugle, tillater jeg mig at bede Dem indsende til veterinær laboratoriet en blodprøve fra de dyr som antages lidende av sådan sygdom. Navnlig vil det være av interesse at få blodprøve fra kvæg, lidende av hæmoglobinuri, og fra heste, sauere, hunde eller fugle som kan mistænkes for lignende sygdom. Blodprøven bør tages fra det levende dyr og indsendes enten tyndt utgnidd på et rent og tørt dæksglas (som bør opbevares indtil bruken i koncentreret spiritus) eller flyttende på en ren liten flaske. Det flyttende blod må straks efter årelatningen rystes på vedkommende flaske indtil det er defibrineret.

Likeledes bedes indsendt til undersøkelse sådanne midder (skogflåt eller andre midder) som findes hos disse syke dyr eller som har gjestet på deres krop. Midderne må lægges i en liten flaske og overheldes med 60—70 % alkohol.

Alle prøver må medfølges av oplysninger om når og hvorfra blodet eller midderne er tat, sted, sygdomshistorie og hvad der ellers kan antages at være av interesse.

B. Gjældende love og bestemmelser m. v.

L o v

av 14de juli 1894, cfr. lov av 26de mai 1899 om foranstaltninger
mot smitsomme husdyrsygdomme.

Kapitel 1.

O m o n d a r t e d e s m i t s o m m e s y g d o m m e.

§ 1. Følgende smitsomme sygdomme blandt husdyrene skal være undergit det offentliges særlige forsorg, nemlig:

k v æ g p e s t ;
m i l t b r a n d o g dermed likeartede sygdomme;
h u n d e g a l s k a p ;
s n i v e ;
s p e c i f i k m u n d - o g k l o v s y k e ;
o n d a r t e t l u n g e s y k e o g o n d a r t e t k a t a r r h a l f e b e r h o s h o r n k v æ g e t ;
k o p p e r o g s k a b h o s f à r e t ;
s v i n e p e s t o g r ø d s y k e h o s s v i n e t .¹⁾

Skulde nogen anden sygdom blandt husdyr anta en smitsom eller ondartet karakter eller større utbredelse, eller skulde nogen af de her opregnede sygdomme optræde ondartet eller vinde utbredelse hos andre dyr end de nævnte, kan kongen utvide bestemmelserne i denne paragraf til også at omfatte disse sygdomme.

Likeledes kan kongen, når dertil findes grund, bestemme, at en sygdom, der hittil har været gjenstand for det offentliges indgrisen efter denne paragraf, skal behandles som en mildere smitsom sygdom efter bestemmelserne i nedenstående kapitel 3.

§ 2. Er noget husdyr angrebet eller død af en af de i § 1 omhandlede sygdomme, eller er der sandsynlighed for, at så er tilfældet, skal enhver, der som eier eller på anden måte har i besiddelse sådant dyr, snarest mulig tilkalde en autorisert dyrlæge eller derom gjøre anmeldelse, i byerne til politimesteren, på landet til lensmanden, fra hvem meddelelse uopholdelig skal ske til en autorisert dyrlæge.

Dyret blir, indtil dyrlæge kommer tilstede, såvidt omstændigheterne tillater det, at holde avsondret eller indespærret.

¹⁾ Rødsyken er ved kronpr. resol. av 9de mars 1904 overført til de mildere smitsomme sygdomme.

Når kvægpest er utbrukt, skal enhver indenfor en av amtmanden nærmere bestemt avstand boende eier eller opsynsmann over drøvtyggende dyr uten ophold anmeldte ethvert tilfælde av indvortes sygdom, som måtte indträffe i hans besætning blandt de nævnte arter av dyr.

§ 3. Den praktiserende dyrlæge, der mottar meddelelse om eller under sin praksis påträffer et tilfælde av nogen av de i § 1 omhandlede sygdomme, skal snarest mulig på stedet undersøke tilfældets beskaffenhet og træffe de foranstaltninger, som er fornødne til forebyggelse af smitte, såsom avsondring eller inde-spærring af syke og mistænkte dyr, nedgravning eller tilintetgørelse af døde dyr og smiteførende avfald samtrensning og desinfektion. Privatpraktiserende dyrlæge er dog kun forpligtet til at foreta undersøkelse, når tvingende grunde skjønnes at være tilstede.

Dyrlæge skal, når han har undersøkt et tilfælde av nogen av de i § 1 omhandlede sygdomme, snarest mulig til øvrigheten indgi beretning om det ved undersøkelsen fundne sygdomstilfælde med oplysning om, hvad der er foretaget eller anordnet for at motarbeide sygdommen og hindre dens utbredelse. Privatpraktiserende dyrlæge, der efter mottagen anmeldelse avslaaer at foreta undersøkelsen, skal snarest mulig oversende anmeldelsen til øvrigheten.

§ 4. Dyrets eier eller besidder er forpligtet til at efterkomme ethvert ham i henhold til denne lovs bestemmelse git paalæg; forsåvidt det ikke frivillig efterkommes, kan politiet la det fornødne utføre for vedkommendes regning.

Politiet er forøvrig forpligtet til at yde fornøden bistand ved de i henhold til denne lov påbudte foranstaltningers gjennemførelse.

§ 5. Amtmanden har, når han mottar underretning om noget tilfælde av de i § 1 nævnte sygdomme, at træffe de forføininger, som efter omstændigheterne må ansees påkrævede for at hindre sygdommens utbredelse; finder han det fornødent, kan han la den besætning, i hvilket sygdomstilfældet er forekommest, samt de besætninger, hvortil smitte kan antages overført, sætte under offentlig tilsyn, indtil sygdommen eller smitefaren er ophørt.

§ 6. Sålænge en besætning er under offentlig tilsyn, kan amtmanden

- påbyde eftersyn av vedkommende besætning ved dyrlæge, så ofte som omstændigheterne kræver det;
- forbyde, at dyr og smiteførende gjenstande bortføres fra stedet, samt at uvedkommende tilstedes adgang; ved kvægpest kan han forbyde alt unødvendig samkvem mellem smittede og smittefrie dele av distriktet;
- forbyde, at noget dyr indføres i en besætning, i hvilken der er forekommest tilfælde av kvægpest, kvæggets ondartede lungesyke, mund- og klovsyke, snive eller svinepest; til fornøden kontrol hermed kan han la opta fortegnelse over og merke de til vedkommende besætning hørende dyr.

Amtmanden kan derhos

- under særlige omstændigheter forbyde benyttelse av beiter og andre steder, som kan formodes at være smittede;

- e) under særlige omstændigheter påbyde optagning og fornyelse av gulve, vægge og lignende i rum, hvor smittede dyr har ståt, samt tilintetgjørelse av smittebefængte gjenstande, såsom hø, halm, redskaper og lignende;
- f) for by eller herred, hvor eller i hvis nærhet hundegalskab forekommer, ved offentlig bekjendtgjørelse påbyde, at enhver hund skal enten holdes forsvarlig bunden eller indespærret eller være forsynet med mundkurv av nærmere angit beskaffenhet, eller under særlige omstændigheter blot kunne føres på offentlig vei eller gate i bånd av voksen person, selv om hunden er forsynt med mundkurv;
- g) når nogen farsot vinder større utbredelse, ved dyrlæge la foreta almindelig undersøkelse av besætninger i den utstrækning, som måtte findes nødvendig;
- h) pålægge vedkommende by- eller herredskommune at rense og desinficere stalde og vandingssteder, som er til offentlig avbenyttelse.

§ 7. Vedkommende regjeringsdepartement har at

- a) foreskrive de nærmere forholdsregler, der utkræves til forebyggelse av smitte, såvel i sin almindelighed som ved de enkelte sygdomme, samt avgive bestemmelser for dyrlægenes forhold med hensyn til reiser, indberetninger m. v.;
- b) gi forskrifter til forebyggelse av smitte blandt husdyr ved dyrskuer, markeder og lignende samt ved transport av dyr inden landet;
- c) gi bestemmelse angående benyttelse av produkter av syke dyr.
Departementet kan derhos
- d) under særlige omstændigheter forbyde avholdelse av markeder eller større dyresamlinger i distrikter, hvor farsot blandt husdyr er herskende, eller hvortil smitsom sygdom kan frygtes indført;
- e) under særlige omstændigheter forbyde, at dyr føres fra en landsdel til en anden, eller gjøre adgangen dertil avhængig af sådanne forsigtighetsregler, som måtte ansees fornødne for at hindre overførelse av smitte;
- f) ved utbrud av hundegalskap påbyde, at for større eller mindre dele av landet alle hunde skal holdes forsvarlig lænkede, bære mundkurv eller føres i bånd;
- g) ved utbrud av kvægpest påbyde avsperring av det av sygdommen angrepne distrikt;
- h) ved utbrud av kvægpest, kvæggets ondartede lungesyke, mund- og klovsyke og svinepest påbyde nedslagtning av hele besætninger, hvori sygdommen optræder.

§ 8. Vaccination av besætning mot nogen smitsom sygdom må ikke finde sted uten tilladelse av vedkommende regjeringsdepartement.

Når det kan antages, at en farsot derved hurtigere vil kunne stanses, kan departementet påbyde vaccination av de for smitte utsatte besætninger samt fastsætte en godtgjørelse til dyrlægen for hvert podet dyr.

§ 9. Enhver dyreeier er pliktig til at lade ham tilhørende døde dyr og smitteførende gjenstande tilintetgjøre eller nedgrave. Til bruk i sådant øiemed

skal enhver kjøpstadsommune anskaffe en av vedkommende regjeringsdepartement godkjent indretning eller nedgravningsplass. Også ladested med særskilt kommunestyre såvelsom landkommuner med tæt bebyggelse kan av kongen pålægges den samme forpligtelse. Fornøden grund kan av kommunen efter tilsladelse meddelt av kongen fordres avgitt mot erstatning, der i mangel av overenskomst bestemmes ved almindelig takstforretning.

I kommuner, hvor sådan indretning eller nedgravningsplass enten ikke haves eller i tilfælde ikke kan benyttes, skal døde dyr og smitteførende gjenstande efter dyrlægens anordning tilintetgøres eller nedgraves på eierens egen grund eller — hvis dertil ikke er anledning — på anden grund, hvor det med mindst ulempe for dens eier eller bruker kan foregå. Er ved foranstaltningen nogen ulempe forårsaket grundens eier eller bruker, skal vedkommende kommune yde erstatning, hvis størrelse i mangel av overenskomst bestemmes ved skjøn avholdt efter de i lov om veivæsenet av 15de september 1851 § 24 fastsatte regler.

Kapitel 2.

O m n e d s l a g t n i n g o g e r s t a t n i n g .

§ 10. Ved mistanke om kvægpest, kvægets ondartede lungesyke eller svinepest kun amtmanden påbyde nedslagtning av indtil tre dyr for ved obduktion av disse at erholde vishet om sygdommens natur.

De dyr, om hvilke det efter en dyrlæges erklæring må ansees for avgjort, at de er angrepne av en av de nævnte sygdomme, skal efter amtmandens foranstaltning dræpes, medmindre vedkommende regjeringsdepartementet påbyder det motsatte.

Enhver hest, som efter dyrlæges erklæring er angrepen av snive, skal dræpes.

Dyr, angrepet av hundegalskap, skal dræpes; hund eller kat, som er bidt av noget av hundegalskap lidende dyr, skal likeledes dræpes.

§ 11. Eieren er, med de nedenfor nævnte begrænsninger, berettiget til at erholde erstatning for de dyr, som ved det offentliges foranstaltning dræpes på grund af kvægpest, kvægets ondartede lungesyke, snive, svinepest og mund- og klovsyke.

Dyr, der ved obduktion ikke viser spor av disse sygdomme, erstattes med det fulde beløp, hvorpå de på nedenangivne måte er værdsatte.

Dyr, der ved obduktion findes angrepne af kvægpest, kvægets ondartede lungesyke eller mund- og klovsyke, erstattes med to tredjedele, dyr, der ved obduktion findes angrepne av snive eller svinepest, med halvdelen af det beløp, hvortil de på den nedenfor nævnte måtte er værdsatte.

Dyr, der er døde som følge av tvungen vaccination, erstattes med deres fulde værdi.

§ 12. Forsåvidt eieren ved indførsel fra utlandet av smittede dyr, ved overtrædelse av givne forholdsregler eller på anden måte selv har forslydt skaden, erholder han ingen erstatning.

Ret til erstatning for dyr, nedslagtede efter offentlig foranstaltning, er derhos betinget av, at de har opholdt sig mindst 6 måneder inden landets grænser, medmindre det kan godtgjøres, at de på en eieren uforskyldt måtte er smittede efter at være indførte her til landet.

Erstatningskrav må fremsættes forinden nedslagningen. Erstatningsbeløbet må i intet tilfælde overstige kr. 300,00 for halvdelen af et enkelt dyr, kr. 400,00 for to tredjeparter og kr. 600,00 for hele dyr.

§ 13. De dyr, der blir at dræpe efter foranstående bestemmelser, skal, forsåvidt erstatningskrav derom fremsættes, værdsættes af en politiembedsmand (på landet av lensmanden) i forening med to af ham dertil opnævnte mænd. Dyrne ansættes til den værdi, de antages at ha som uangrepne av sygdommen, hvorfra trækkes værdien af det dræpte dyr, forsåvidt det helt eller delvis kan benyttes.

Det dræpte dyr skal, forsåvidt fornødiges, obduceres av en af det offentlige antat dyrlæge, som gjennem amtmanden skal tilstille vedkommende regeringsdepartement en beskrivelse af obduktionsforretningen. Eieren er berettiget til for egen regning at tilkalde en autorisert dyrlæge for at være tilstede ved obduktionen og delta i avgjørelsen av spørsmålet, om dyret har været angrepet av den antagne sygdom.

Er der tvil eller meningsforskjellighed herom mellem dyrlægene, avgjøres saken af en av departementet opnævnt sakkyndig.

Kapitel 3.

O m m i l d e r e s m i t s o m m e s y g d o m m e .

§ 14. Følgende sygdomme hos husdyrene henregnes til de mildere smitsomme, overfor hvilke efterstående regler kommer til anvendelse, nemlig :

Lungesyke, influenza, kærke, strengel, mundsyke og beskelersyke hos hesten, skab og kopper hos andre dyr end fåret, smitsom klovsyke hos fåret,

ringorm hos alle husdyr,

hårsækmoder hos hunden,

feber sygdomme af smitsom karakter,

tuberkulose.¹⁾

Med hensyn til disse sygdomme gjøres det eieren eller den, der på hans vegne fører tilsyn med dyrene, til pligt:

- at anmeldte for en autorisert dyrlæge eller for politimesteren eller lensmanden, når nogen af disse sygdomme måtte vise sig i hans besætning;
- ikke at la dyr, der antages angrepne av nævnte sygdomme, føres på markeder, til dyrskuer, på fremmede beite eller i fremmede fjøs eller stalde;

¹⁾ Ved kgl. resol. av 22de juni 1903 er smitsom kastning og ved kronprinsregentens resol. av 9de mars 1904 redsyke hos svinet oversørt til de mildere smitsomme sygdomme.

dog skal det være tillatt fra eierens fjøs at sælge sådanne dyr til slagt eller at føre dem til handelsmarkedet til egen avsondret avdeling for at sælges til slagt medmindre departementet anderledes bestemmer for de enkelte sygdomme.

Politimester eller lensmand, der har modtaget sådan meddelelse som i litr. a nævnt, har at indsende meddelelse til vedkommende dyrlæge. Finder dyrlægen, at sygdommens optræden er af foruroligende beskaffenhet, indsender han anmeldelsen til amtmanden.

Finder amtmanden det nødvendig for at hindre sygdommens videre utbredelse, kan han la forholdene på stedet undersøke af dyrlæge og efter dennes forslag gi forskrifter angående avsondrings- og desinfektions-foranstaltninger.

§ 15. Vedkommende departement kan gi almindelige bestemmelser angående de nærmere foranstaltninger for hver enkelt af de i § 14 nævnte sygdomme samt angående anvendelse og salg av kjed og melk av syke dyr.

Departementet kan derhos bestemme, at dyr, som i henhold til § 13 litr. b er avhændet til slagt, og som senere anträffes levende hos ny besidder, skal inden en fastsat frist, i fornedenst fald ved offentlig foranstaltung, kunne påbydes nedslagtede for besidderens regning.

§ 16. Kongen kan bestemme, at andre sygdomme end de nævnte skal henføres under bestemmelserne i dette kapitel.

Kapitel 4.

O m i n d f o r s e l o g u t f o r s e l a v d y r .

§ 17. Kongen kan forbyde indførsel av dyr og smitteførende gjenstande fra fremmede lande eller landsdele, fra hvilke smitsom husdrysygdom kan frygtes indført.

Han kan anordne, at indførsel av dyr kun må finde sted over bestemte havne eller steder, påbyde, at indførte dyr skal undersøkes af dyrlæge og henstå i kvarantæne på vedkommende importørs bekostning, pålægge eieren af indførte dyr at utrede betaling for sundhetsundersøkelse efter en fastsat takst samt anordne, at dyr, der ved indførselen findes angrepne af smitsom sygdom, eller som har været utsat for smitte, nedslagtes uten erstatning.

Han kan overhovedet foreskrive de nødvendige forholdsregler for at hindre indførsel av smitsom husdrysygdom.

§ 18. I særskilte tilfælde kan vedkommende departement tillate indførsel af enkelte dyr eller gjenstande fra lande, fra hvilke indførsel er forbudt.

§ 19. Kongen kan med hensyn til u tførsel av husdyr gi sådanne forskrifter og træffe sådanne foranstaltninger, som måtte findes nødvendige for at forebygge, at der her fra landet utføres husdyr, der er mistænkte eller kan mistænkes for at lide av eller overføre smitsom sygdom, og at de herfra til utlandet avsendte dyr under transporterne utsættes for sådanne sygdomme. Han kan anordne, at utførsel av husdyr kun må finde sted fra visse bestemte steder i riket.

For undersøkelse av dyr bestemt til utførelse, såvel som for undersøkelse og desinfektion av vedkommende skib kan det pålægges henholdsvis avsenderen og skibets fører at utrede bøtaling etter takst.

For de skibe, der benyttes til sådan utførelse, kan kongen gi nærmere regler angående deres indredning og nødvendige forsyning med før og drikkevand for dyrene, likesom han overhovedet kan træffe anordning for at sikre dyrenes forsvarlige behandling under reisen.

§ 20. Kongen kan anordne, at jernbanevogner og fartøjer, som benyttes til transport av dyr, tillikemed de dertil hørende indretninger og redskaper skal renses og desinficeres efter hver sådan benyttelse. Omkostningerne hermed utredes af den, for hvis regning jernbanen eller fartøjet drives.

Kapitel 5.

O m e f t e r s y n v e d m a r k e d e r o . 1.

§ 21. Amtmanden kan foranstalte, at der ved markeder og andre større samlinger av husdyr inden amtet er dyrlæge tilstede for på det offentliges vegne at føre tilsyn med, at intet av de der fremstillede husdyr er angrepet av nogen smitsom sygdom.

Amtmanden kan påbyde, at handyr, der frembydes til almindelig bedækning, skal på eierens bekostning underkastes et sundhetseftersyn av autorisert dyrlæge, som i tilfælde har at utstede attest for dyrets fuldkomne sundhed.

Kapitel 6.

O m o m k o s t n i n g e r o g d e r e s u t r e d e l s e m . v.

§ 22. Udgifter, som på grund av denne lovs forskrifter foranlediges ved smittede eller for smitte mistænkte dyrs røgt, avsondring og desinfektion, ved desinfektion af fjøs, stald, redskaper og deslige, ved døde dyrs nedgravning eller tilintetgjørelse, utredes av vedkommende dyrs eier. De med de syke dyrs kurbehandling forbundne omkostninger utredes likeledes av dyrets eier, medmindre vedkommende amts-, kjøbstads- eller ladestedskommune — den sidstnævnte, forsåvidt den har eget kommunestyre — måtte fatte særlige bestemmelser desangående for de enkelte smitsomme sygdomme.

I tilfælde av uformuenhet hos eieren avholdes disse utgifter av vedkommende amts-, kjøbstads- eller ladestedskommune, denne sidste, forsåvidt den har eget kommunestyre.

Erstatning til eierne av dyr, nedslagtet efter bestemmelserne i kapitel 2, og de utgifter, der foranlediges ved de i § 13 omhandlede værdsættelsesforretninger samt ved nedslagtninger, utredes, forsåvidt angår dyr, der ikke findes angrepne av nogen sygdom, for hvilken nedslagtning kan finde sted, eller forsåvidt angår dyr, døde som følge av tvungen vaccination, av statskassen, men for-

såvidt de findes angrepne av nogen sådan ovennævnt sygdom, med det halve av statskassen og med den anden halvdel av vedkommende amtskommune, kjøbstads eller ladesteds kasse, den sidste kun, når ladestedet har særskilt kommunestyre.

På samme måte som i sidstnævnte tilfælde og efter sådan værdsættelse som i § 13 bestemt gives vedkommende eier erstatning, når det for at hindre smittes videre utbredelse måtte ansees nødvendig at tilintetgjøre smittefarlige gjenstande som huse, husindredninger, fôr, redskaper o. l.

Alle andre utgifter ved foranstaltninger efter denne lovs bestemmelser utredes av vedkommende amtskommunes, kjøbstads eller ladesteds kasse, forsåvidt ikke noget andet er eller måtte bli fastsat.

Dog falder omkostningerne ved avspærringsforanstaltninger likeoverfor fremmede lande statskassen tillast, likesom kongen for hvert enkelt tilfælde vedkommende kan bestemme, at utgifterne ved de i § 7 omhandlede foranstaltninger skal utredes av statskassen.

Endelig utredes den for tvungen vaccination fastsatte godtgjørelse til dyrlægen samt skyssgodtgjørelse for reiser i det offentliges tjeneste efter denne lov av statskassen.

§ 23. For forretninger i det offentliges tjeneste efter denne lov tilkommer privatpraktiserende dyrlæger kr. 4,00 for hver forretning samt i tilfælde av reiser skyss- og kostgodtgjørelse; som én forretning regnes, hvad dyrlægen under én reise på en gang foretar på et enkelt sted. Dyrlæge, der er ansat i et amts tjeneste med fast løn av vedkommende amtskommune, tilkommer for forretninger i det offentliges tjeneste efter denne lov kr. 4,00 for hvert døgn, han dermed er sysselsat, samt i tilfælde af reiser skyssgodtgjørelse. For obduktion av en hest eller et stykke storfæ tilkommer dyrlægen derhos kr. 6,00, for obduktion av et dyr av mindre art kr. 3,00, dog således, at han for på én dag utførte obduktioner ikke kan oppebære over kr. 20,00. For kontorundersøkelse i det offentliges tjeneste tilkommer dyrlægen kr. 2,00, forsåvidt offentlig reise eller obduktion derved undgåes.

Amtmanden kan, forsåvidt reise i samme anledning eller obduktion inden samme besætning uten nødvendighet er gjentat uten ordre av øvrigheten, helt eller delvis negte utbetaling av forretningsgodtgjørelse, kostgodtgjørelse og obduktionshonorar, likesom skyssgodtgjørelsen i samme tilfælde kan negtes.

Dyrlægen tilkommer ikke nogen forretningsgodtgjørelse for vaccination av besætninger eller påbud av departementet eller for undersøkelse av indførte eller utførte dyr utenfor den for hvert podet eller undersøkt dyr fastsatte takst. Dyrlægen tilkommer heller ikke skyss — og i tilfælde kostgodtgjørelse — for reise til undersøkelse af import- eller eksportdyr, medmindre reisen er foretatt efter særskilt rekvisition av det offentlige.

For offentlige indberetninger, obduktionsbeskrivelser, attestater, erklæringer og lignende tilkommer der dyrlægen ingen særskilt betaling.

§ 24. De i henhold til denne lovs bestemmelser opnævnte vurderingsmænd tilkommer for de av dem utførte forretninger hver en godtgjørelse av kr. 2,00 pr. dag.

*Kapitel 7.***O m a u t o r i s e r t e d y r l æ g e r .**

§ 25. Husdyr, angrepne av ondaretet smitsom sygdom, fåreskab undtagt, må ikke tages under behandling av andre end autoriserte dyrlæger.

§ 26. Enhver autorisert praktiserende dyrlæge skal efter hvert års utløp inden en av departementet fastsat frist gjennem amtmanden avgi til det regeringsdepartement, hvorunder det civile veterinærvesen er henlagt, en efter nærmere bestemmelse avfattet beretning om sin virksomhet som dyrlæge i det forløpne år. Uteblir indberetningen utover den fastsatte tid, kan amtmanden forelægge vedkommende dyrlæge en mulkt for hver uke, som oversiddes.

Likeså skal enhver autorisert dyrlæge ved tilflytning til eller fraflytning fra et distrikt derom indsende meddelelse til departementet gjennem vedkommende amtmand.

*Kapitel 8.***O m s t r a f f e b e s t e m m e l s e r .**

§ 27. Overtrædelse eller undlatelse av at efterkomme de i denne lov eller de i kraft av samme givne og offentliggjorte bestemmelser eller andre på behørig måte givne påbud blir, såfremt forseelsen ikke efter den almindelige lovgivning er belagt med strengere straf, at straffe med bøter eller fængsel.

Sakerne blir at behandle på den for politisaker foreskrevne måte.

Dyr eller gjenstande, som forsøkes indførte eller er indførte her til landet i strid med noget i henhold til § 17 utfærdiget forbud eller anden ifølge denne paragraf given bestemmelse, eller som forsøges utførte i strid med nogen i henhold til § 19 given forskrift, forbrydes til fordel for statskassen, forsåvidt de ikke blir at tilintetgjøre.

Hund, som anträffes ute med tilsidesættelse av noget i anledning av hundegalskap git påbud, skal ved politiets foranstaltung optages og dræpes enten straks eller inden en av politiet given frist, inden hvilken den kan indløses av eieren mot erlæggelse av opbevaringsomkostningerne.

Likeså kan ethvert dyr, som påträffes ute med tilsidesættelse av nogen bestemmelse i denne lovs kapitel 1 eller noget ifølge derav utfærdiget påbud, når det findes angrepet av nogen der nævnt smitsom sygdom, ved politiets foranstaltung dræpes uten erstatning til eieren.

§ 28. Privat praktiserende dyrlæge skal, når de under forretninger for det offentlige gjør sig skyldig i misligheter, som, begåede av dyrlæger med offentlig ansættelse, vilde være strafbare som forbrydelser i embede eller bestilling, straffes med bøter eller fængsel.

*Kapitel 9.***O m l o v e n s i k r a f t t r æ d e n m. v.**

§ 29. Denne lov træder i kraft den 1ste januar 1895.

Fra samme tid ophæves lov av 20de mai 1882 angående foranstaltninger i anledning av ondartede smitsomme sygdomme blandt husdyrene, lov av 15de september 1851 angående foranstaltninger mot skabsyke blandt får og gjeter og de i henhold til sidstnævnte lov utfærdigede bestemmelser samt lov av 14de juni 1890 angående forholdsregler mot utførsel av syke husdyr.

De i medhold av nævnte lov av 20de mai 1882, dens § 4, sidste punktum givne bestemmelser og de i medhold av samme lovs § 8 utfærdigede indførselsforbud samt de i medhold av nævnte lov av 14de juni 1890 utfærdigede bestemmelser blir fremdeles indtil videre i kraft.

L O V

om kommunale slagtehus, kjødkontrol m. v. av 27de juni 1892, jvfr. lov av 27de juni 1895, lov av 6te august 1897, lov av 25de juli 1910 og lov av 14de juli 1914.

§ 1. I kommuner, for hvilke der er indrettet slagtehus, hvis beliggenhet og plan er godkjendt av kongen, kan kommunestyret med kongens samtykke påbyde, at al slagting av nærmere bestemte arter av husdyr, hvis kjød skal benyttes til menneskeføde, skal foregå i det kommunale slagtehus.

På samme måte kan fastsættes, at al handel med nærmere bestemte arter av levende husdyr inden en kommune skal foregå under kontrol på dertil bestemt torv eller plads.

§ 2. I enhver kjøpstads- eller ladestedskommune med over 4 000 indbyggere skal alt inden kommunen slagtet eller til samme indført ferskt slagtekjød av hest, kvæg, svin, får, gjet og ren, der skal benyttes som menneskeføde, undersøkes av kommunal kjødkontrollør, der skal være dyrlæge. Kongen kan dog, efterat formandskapet i indførselskommunen er git anledning til at uttale sig, bestemme, at kjød, som indføres fra én kommune til en anden kommune, hvori communal kjødkontrol er oprettet, fritages for fornyet undersøkelse og stemppling i indførselskommunen, naar kjødet stammer fra dyr, som er slagtet i et av vedkommende departement godkjendt slagtehus, hvor kontrol utføres af dyrlæge, ansat av departementet, og i henhold til nærmere av departementet utfærdigede regler for kontrollens håndhævelse samt for kjødets transport og dets efterbesigtigelse.

Efter andragende fra kommunestyret kan det av kongen bestemmes, at kjød av dyr, der slages inden dele av kommunen, som ikke er bymæssig bebygget, og hvor kontrollens gjennemførelse på grund av deres avstand fra kontrolstationen vil falde uforholdsmaessig besværlig, kan fritages for undersøkelse av communal kjødkontrol, når kjødet ifølge erklæring, avgitt av den, for hvem det slages, alene skal benyttes av denne og hans husstand.

Efter heslutning av kommunestyret og med kongens samtykke kan saadan kontrol påbydes også for kjøpstads- eller ladestedskommuner med ikke over 4 000 indbyggere.

Det samme gjelder landkommuner, dog således, at i sådan kommune kun det kjød, der utbydes til salg inden kommunen, kan forlanges kontrollert.

Det fra utlandet indførte ferske eller saltede kjød, som indføres i fjerdedels kropper eller mindre dele — såkaldt tøndekjød samt pølser og andet findelt kjød — skal likeledes underkastes kontrol av en dertil av departementet godkjendt communal kontrollør.

Kongen kan bestemme, at indførel fra utlandet av kjød eller kjød av visse arter av dyr kun tillates til visse bestemte kjøpstæder eller ladestedere. For grænsestrafikken med slagtekjød kan dog kongen fastsætte undtagelsesbestemmelser.

Kongen kan derhos bestemme, at indførel fra utlandet av benfrit tøndekjød — ferskt eller saltet — samt pølser og andet findelt kjød helt forbydes.

§ 3. Kjød, som av kommunal kontrollør findes tjenlig til menneskeføde, skal stemples eller merkes. Findes det utjenlig dertil, skal det ufortøvet beslaglægges og ikke tilbakeleveres vedkommende, forinden det er gjort uskadelig for den menneskelige sundhet eller ubrukbart som næringsmiddel. I de kommuner, hvor kontrol i henhold til denne lov er indført, må ustemplert slagtekjød eller umerket opdelt kjød, som er undergit kontrol, ikke falbydes, torvføres eller forhandles.

Hvis beslaglagt kjød, som ikke tilbakefordres, av vedkommende kommune blir utnyttet til teknisk bruk istedenfor at tilintetgjøres, har eieren krav på en forholdsmaessig godtgjørelse.

Den kommunale kjødkontrollørs avgjørelse kan indankes for stedets sundhetskommission, hvis ordfører i tilfælde ufortøvet skal gives fornøden underretning.

§ 4. Når slagtetvang indføres efter § 1, pligter vedkommende kommune at gi erstatning for den værdiforringelse, som de for slagtebedrift inden kommunen lovlig opførte bygninger og indretninger måtte lide ved ikke længere at kunne benyttes efter sit øiemed, forsåvidt bedriften lovlig der har været drevet og ved slagtetvangens indførelse endnu drives.

Erstatningen fastsættes i tilfælde ved lovlig skjøn, optat for kommunens regning. Overskjøn må forlanges inden 4 uker; omkostningerne derved utredes efter de almindelige regler.

Erstatningskrav må i tilfælde være fremsat inden tre måneder efter slagtetvangens indførelse.

§ 5. For benyttelse av slagtehus eller tørv, bestemt til handel med levende husdyr, kan kommunestyret med Kongens samtykke for mindst et år ad gangen fastsætte bestemte avgifter.

Disse må dog ikke være høiere end fornødent til renter av den kapital, som er anvendt til vedkommende anlæg samt til dækkelser av driftsomkostningene.

Ønskes den i § 2 omhandlede undersøkelse utført i slagteri eller andetsteds utenfor kontrolstationen, skal dertil være adgang til sådanne tider og mot sådan godtgjørelse, som av kommunestyret med Kongens approbation bestemmes.

I kommuner, hvor offentlig slagtehus ikke er oprettet, skal vedkommende kommunestyre ansætte særskilt kontrollør på det sted, som slagterborgere eller kjødhandlere andrar om, på betingelse av, at disse refunderer kommunen de utgifter, som medgår til sådan kontrollørs avlønning. Lønnens størrelse bestemmes av kommunestyret med departementets approbation. I tvilsomme tilfælder skal kjødet uten utgift for kommunen frembringes til den kommunale kontrolstation.

Kongen kan fastsætte en avgift til dækkelser av de utgifter, som er forbundet med kontrol av det fra utlandet indførte kjød såvel i hele slagt eller dele av slagt som i opdelt tilstand.

§ 6. Kongen kan utfærdige nærmere forskrifter til denne lovs gjennemførelse. Han kan således bestemme, at der for det utenlandske kjød på for-

langende av kontrolløren meddeles oplysninger om kjødets oprindelse m. v., at der medfølger det til kontrol fremstillede utenlandske kjød — såvel slagtekjød som opdelt kjød — oprindelsesbevis og attest om dyrets tilstand i levende live, at røkte skinker, saltet flesk, talg, fett eller kjød, som indføres i lufttætte kar og har været underkastet en særegen mot bedærvelse beskyttende behandling (hermetiske varer), fritages for den i henhold til denne lov anordnede kontrol, at der fastsættes en mindstevegt for de kjødstykker, som indføres i opdelt tilstand, at der forbydes anvendelse af andre konserveringsmidler end salt, og at kjød av visse arter av dyr eller kjød, som ikke uten betingelse godkjendes av kontrolløren, skal — såfremt vedkommende kommunestyre fatter beslutning derom — forhandles i egne lokaler. Han kan fremdeles fastsætte regler for det kontrollerte kjøds stempling eller merkning samt for kontrol av de til det slagtede dyr henhørende organer.

§ 7. Overtrædelser av de i denne lov eller med hjemmel derav givne forskrifter påtales av politiet og straffes¹⁾ med bøter fra kr. 2,00 til kr. 1 000,00.

¹⁾ Kfr. den nye straffelov.

Regler

for indførsel og undersøkelse av opdelt kjød. Plakat av 4de august 1911.

§ 1. Ved opdelt kjød forståes kjød av slagtede husdyr, når kjødet er delt i mindre dele end fjerdedels kropper. Til kjød henregnes muskler med tilhørende ben, fett, bindevæv og itler, fremdeles indre organer, hode og tarmmer.

Oppdelt kjød kan indføres til:

1. Kristinnia,
2. Tønsberg,¹⁾
3. Skien,
4. Arendal,
5. Kristiansand,
6. Stavanger,
7. Haugesund,
8. Bergen,
9. Ålesund,
10. Trondhjem,
11. Bodø.

Indførsel av sådant kjød til andre steder end de her nævnte er forbudt. Landbruksdepartementet kan dog for enkelte tilfælder tillate indførsel til andre steder.

§ 2. Indførsel av blod og hakkekjød samt usaltet benfrit kjød er forbudt, medmindre bestemmelserne i nærværende plakats § 11 kommer til anvendelse.

På samme måte er indførsel av faarekjød i mindre stykker end på 2 kg. og av andet kjød i mindre stykker end på 4 kg. forbudt. Forøvrig er indførsel av saltet kjød tilladt. Saltet kjød, som indføres, skal være undergitt kontrol efter reglerne i denne plakat.

§ 3. Bestemmelserne i §§ 1, 2 og 6 skal indtil videre ikke gjælde for røkte eller saltede skinker, saltet flesk, talg, fett eller kjød, som indføres i lufttætte kar og har været underkastet en særegen mot bedærvelse beskyttende behandling (hermetiske varer), endvidere pølser, posteier o. lign. i lufttæt pakning, indhyllet i gelatin o. lign. eller nedlagt i eddik. Pølser, posteier o. lign. kan kun indføres i særskilte postpakker på indtil 5 kg. vekt.

Ved skinker forståes bogen eller låret av svin med tilhørende ben, med eller uten hud.

Likeledes skal frossent renkjød indtil videre være fritat for den ved denne plakat anordnede kontrol.

¹⁾ Utgikk ved kgl. resol. av 9de februar 1912.

§ 4. Til salt kjød henregnes alene kjød, hvor muskelmassen også i de inderste lag indeholder mindst 4 — fire — procent — salt.

§ 5. Kjød, som er tilsat farvestoffe eller andre konserveringsmidler end koksalt, sukker eller salpeter, såsom

- a) borsyre og borater (boraks),
- b) formaldehyd,
- c) alkali — jordalkali — oxyder — hydroxyder og karbonater,
- d) svovlsyrige og undersvovlsyrige salter (sulfiter og hyposulfiter),
- e) fluorider,
- f) benzoesyre, salicylsyre og deres forbindelser,
- g) klorater

må ikke indføres, medmindre bestemmelserne i nærværende plakats § 11 kommer til anvendelse.

§ 6.

- a) Efterat det i § 1 og 2 omhandlede i tønder, fustager eller anden indpakning indførte kjød er toldbehandlet eller, forsåvidt stedets toldvæsen og vedkommende kjødkontroller finder det hensigtsmæssig, før toldbehandling har fundet sted, skal kjødet, førend det utleveres importøren, underkastes kontrol av dertil av departementet godkjendt kommunal kontrollør.
- b) I særegne tilfælder såsom ved større indførsel til fabrik eller lagerhus, kan departementet bestemme, at kontrollen utføres på vedkommende fabrik eller lager.

§ 7.

- a) Enhver sending av indført kjød, som omfattes af bestemmelserne i disse regler, skal ledsages av papirer bekræftet af stedets norske konsul, som godtgjør, hvorfra kjødet kommer, kjødets art og at kjødet stammer fra dyr, som er undersøkt i levende live av dyrlæge og av ham fundet sundt, og at kjødet ved dyrlægeundersøkelsen er fundet tjenlig til menneskeføde. De indførte fustager eller anden emballage skal være således merket og plombert, at varens identitet efter de ledsagende papirer kan godtgjøres. Indtil videre skal der dog ikke kræves dyrlæge-attest for det fra Island indførte saltede faarekjød eller for saltede tærmer.
- b) Landbruksdepartementet bemyndiges til at fastsætte formularer for de attester, som skal medfølge det fra utlandet indførte kjød.
- c) Forsendelsen skal åpnes i kontrollørens påsyn i det dertil bestemte undersøkelseslokale, eller, forsåvidt kontrol er tilladt i henhold til § 6 b, på vedkommende sted.

Derpå undersøkes, om varen stemmer med angivelsen i de ledsagende papirer, og om varen i sundhetsmæssig henseende frembyder betænkelighed.

§ 8. Når kjødet er kontrollert og fundet tjenlig til menneskeføde, skal der på vedkommende pakning anbringes enten et brandmerke eller et farvestempel.

Stemplet skal for kjød av faar, kvæg eller svin være af regelmæssig sekskantet form og sekskantens sider skal være mindst 2,5 cm.

For hestekjød skal stemplet være firkantet med 5 cm. lang grundlinje og 2,5 cm. lang sidelinje.

Stemplet, hvis bokstaver skal være skarpe og tydelige, skal, når farve anvendes, avstemple et rødt merke, som indeholder ordet «Import» samt den kontrollerende kommunens navn.

Indeholder pakningen hestekjød, skal merket angi dette.

§ 9. Hvis kjødet tilbakevises fra kontrollen, fordi de i § 7 omhandlede legitimationer m. v. mangler eller ikke er fyldestgjørende, eller fordi det ikke er tilladt at inføre det til benyttelse som menneskeføde eller det beslaglægges, skal pakningen stempler med en sort trekant av 5 cm. sider, hvor der findes ordene «Import», kontrolkommunens navn og henholdsvis ordet «tilbakevist» eller «beslaglagt».

Den anvendte farve må være holdbar.

§ 10. Der skal tillike foruten stemplingsmerket pålistres sendingen en merkelap, som angir undersøkelsens datum og kontrollørens navn.

Stempelmerkerne skal anbringes på pakningen på mindst 2 steder (et merke på låket og et andetsteds) og på iøinefaldende måte.

§ 11. Kjød, som ikke er bestemt til menneskeføde, kan inføres uten at underkastes kontrol, når kjødet er gjort eller gjøres utjenlig til menneskeføde, såsom ved indsnit i kjødet og tilsætning af kalk, tjærestoffe (karbolsyre, kreosot) o. lign. efter nærmere bestemmelse.

§ 12. Kontrolløren har at anføre i kontrolprotokollen nøigttige oplysninger om

- a) undersøkelsens datum,
- b) importørens navn,
- c) varens art,
- d) varens oprindelse (avsendelsessted og avsendelsesfirma),
- e) kort angivelse av de ledsgagende papirers indhold (sundhetsattest, fustagens eller sendelsens nr.) o lign.,
- f) varens nettovegt (som netto regnes sendelsens indhold av kjød),
- g) det beslaglagte kjøds nettovegt og mængden av det tilbakeviste kjød,
- h) grunden til beslaglæggelsen eller tilbakevisningen,
- i) oplysninger om det i henhold til § 11 inførte kjød, som er utjenlig til menneskeføde.

Den av kontrolløren trufne avgjørels kan indankes for stedets helseråd. Den, der fremfører kjødet til kontrol, skal i så fald straks protestere mot den trufne avgjørelse og har ved henvendelse til helserådet at kræve dettes kjendelse. Kontrolløren bør være tilstede ved sakens behandling og nærmere begrunde sin avgjørelse. Kjødet blir, indtil kjendelsen er avgitt, at opbevare på forsvarlig vis ved kontrolstationen. Hvis helserådet ikke opretholder kontrollørens avgjørelse, blir kjødet at stempel — med tilføjelse efter kommunens navn — av ordet «Helseråd».

§ 13. For undersøkelse av det indførte kjød akal erlægges en kontrolavgift av 2 øre pr. kg. Avgiften beregnes etter kjødets vekt.

§ 14. Med hensyn til toldens erlæggelse og eventuel tilbakebetaling av erlagt told for beslaglagt eller tilbakevist kjød, har kontrolløren at rette sig efter den ordning, som i denne henseende måtte træffes av vedkommende toldkammer.

§ 15. Kontroltiden fastsættes av magistraten. Kontrol skal som regel kun finde sted ved dagslys; i mørketiden skal der sørges for tilstrækkelig kunstig belysning av kontrollokalet.

§ 16. Overtrædelse av de i denne plakat givne forskrifter blir, forsåvidt de ikke indgår under strengere straffebestemmelser, at belægge med straf overensstemmende med den almindelige borgerlige straffelov av 22de mai 1902 § 339.

§ 17. Denne plakat træder i kraft fra 1ste november 1911.

Regler

for indførsel og kontrol av ferskt kjød (slagtekjød). Plakat av 4de august 1911.

A. Om indførsel fra utlandet av slagtekjød.

§ 1. Indførsel av fersk slagtekjød av hest, kvæg, sau, gjet, svin og ren bestemt til menneskeføde, skal alene være tilladt fra de land, som indførselsplakaten i henhold til lov om foranstaltninger mot smitsomme husdyrsygdomme (husdyrloven) av 14de juli 1894 med tillægslove til enhver tid bestemmer.

§ 2. Indførsel må alene finde sted til de kjøpsteder eller ladestedere, hvor der er indført offentlig kjødkontrol i henhold til lov av 27de juni 1892 (kfr. lov av 25de juli 1910) om kommunale slagtehus m. v. Landbruksdepartementet kan for enkelte tilfælder tillate indførsel til andre steder. Derhos skal det indtil videre være tillatt at indføre slagtekjød over riksgrænsen mot Sverige til benyttelse for befolkningen i grænsedistrikterne. Likeledes skal frossent renkjød kunne indføres til Finmarken fra de ved Nordishavet og det Hvide Hav beliggende russiske havner uten at underkastes den ved denne plakat anordnede kontrol.

§ 3. Fersk slagtekjød, hvorved forståes slagtemæssig behandlet kjød uten tilsatning av konserveringsmidler, må ikke indføres i mindre dele end halve slaktekropper, opdelt efter længden. Kalver og småfæ kan kun indføres i hele kropper.

§ 4. Ethvert slagt skal være ledsaget av attest fra en i utførselslandet autorisert dyrlæge indeholdende neiagtige oplysninger om slagtningssted og slagningstid samt bevidnelse om, at dyret er synet af dyrlægen umiddelbart før slagtingen og fundet sundt, og at slagtet er undersøkt og fundet tjenlig til menneskeføde. Hvis attesten omfatter flere slagt i samme forsendelse, skal hvert slagt være således merket, at det efter attesten kan identificeres.

Dog skal for hesteslags vedkommende særskilt attest medfølge for hvert enkelt slagt, og attesten skal derhos indeholde angivelse av hestens signalement og tilstand før slagtningen.

Hvis slagtet indføres fra andre land end Sverige og Danmark, skal dyrlægens attest være påtegnet bevidnelse fra norsk konsul om, at vedkommende dyrlæge er en i utførselslandet autorisert dyrlæge. Til kontrolkommuner kan der dog fra de svenske grænsedistrikter indføres slagt uten dyrlæge-attest, når der medfølger slagtet attest fra svensk politimyndighet grænsetoldstations-bestyrer eller ordfører i vedkommende kommune med oplysning om kjødets oprindelse, slagtningssted og slagningstid samt bevidnelse om, at slagtet efter de foreliggende oplysninger ikke stammer fra dyr, som er slagtet på grund av sygdom, og at der ikke i distriktet for tiden optræder ondartet smitsom husdyrsygdom. Dog skal disse attester, når det gjelder hester, indeholde erklæring om, at hesten er besigtiget av attestutstederen umiddelbart før slagtningen og fundet fri for sygdomstegn.

§ 5. For kontrol av det indførte kjød betales en avgift

for hest kr. 1,00 pr. hel eller halv skrot

» kvæg » 1,00 — »—

» kalv under 60 kg. vekt kr. 0,50 pr. hel eller halv skrot

» sau kr. 0,50

» gjet » 0,50

» ren » 0,50 pr. hel eller halv skrot

» svin » 1,00 — »—

B. Om kontrollens håndhævelse.

§ 6. I enhver kommune, hvor offentlig kjødkontrol i henhold til loven av 27de juni 1892 er anordnet, skal der være en kontrolstation, hvor kontrollen av det ferske slagtekjød skal foregå.

§ 7.

- a) Intet kjød skal undersøkes og stemoples, med mindre det, hvis det stammer fra hest, kvæg (undtagen kalver) eller ren, fremlægges i mindst en fjerededels krop (for- eller bakfjerding), og hvis det stammer fra kalv, sau eller gjet, fremlægges i hele kropper, som kan være delt efter længden; dog skal slagt, som stammer fra dyr, der er slagtet på grund av sygdom (nødslagtede dyr), altid fremlægges i sin helhet. Renkjød, som ved indførsel til kontrolkommune er frossent, skal være fritat for den ved denne plakat anordnede kontrol.
- b) Hele kropper skal ved fremlæggelsen være opbrystet. Med bakparter skal følge nyrene i organisk sammenhæng. Andre organer, som ved slagtningen er fraskilt kroppen, såsom hode, tunge, net, lever, hjerteslag o. lign. kan mottages til kontrol, når de ved et merke er betegnet som tilhørende det slagt, hvormed de fremføres, og for tungens vedkommende er heftet til dette.
- c) Ferske organer av. slagtedyr må ikke benyttes som menneskeføde inden en kommune uten at være fremført til kontrol og stemplet.
- d) Kommunestyret kan med approbation av Landbruksdepartementet fastsætte regler, ifølge hvilke større dele av slagt eller flere organer end ovenfor nævnt kan kræves fremlagt for kontrolløren i tilfælde i organisk sammenhæng med slagtet.
- e) Ved undersøkelse i slagteri av dyr, slagtet inden vedkommende kommune, skal samtlige dyrets organer være tilstede og særskilt for hvert dyr fremvises for kontrolløren.

§ 8. Når hesteslagt fremlægges til kontrol, skal slagtet ledsages av attest enten fra en dyrlæge, som meddeler oplysning om hestens tilstand umiddelbart før slagtningen, eller fra to troværdige mænd, som i henhold til en besigtigelse av hesten umiddelbart før slagtningen bevidner, at dyret er fundet frit for sygdomstegn. Attesten skal tillike indeholde oplysning om dyrets farve. Slaget må være forsynt med merke, som godtgjør dets identitet efter den medfølgende attest. Mændenes troværdighed skal være bevidnet av politiet eller av kommunens ordfører.

§ 9. Slagt, som ved fremførelse til kontrol ikke er i hel og ubeskadiget stand, således at ingen hindredebetning er fjernet, itler eller andre organdele bortskåret, eller som ikke tilfredsstiller de i § 7 og 8 opstillede krav, eller som fremlægges i tilsmudset tilstand, avvises fra kontrollen, forsåvidt der ikke foreligger grund til at beslaglægge kjødet.

§ 10. Kontrolløren skal, forsåvidt slagtet efter foranstående bestemmelser kan mottages til kontrol, underkaste dette en nøigagtig undersøkelse for at avgjøre, om kjødet er tjenlig til menneskeføde. Avgjørelse herav træffes overensstemmende med den til enhver tid gjeldende instruks for kontrollen. Hvis kontrolløren på grund av særegne forhold ikke kan træffe avgjørelse ved slagtets fremlæggelse, kan avgjørelsen utskytes indtil 24 timer, mellemliggende helligdag ikke iberegnet. Ved undersøkelsen har kontrolløren ret til at gjøre de nødvendige indsnit i kjød og organer.

§ 11.

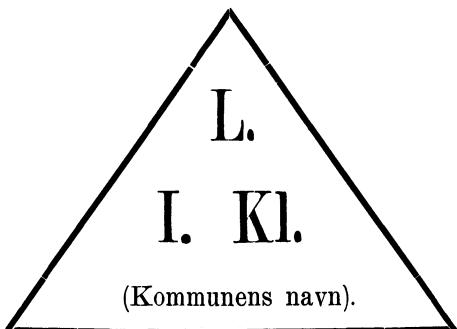
- Den, som fremstiller kjød til kontrol, skal ved fremlæggelsen meddele oplysning om, hvad der er ham bekjendt om slagtet, såsom eierens navn, hvorfra slagtet er kommet, slagtningssted og slagtningstid, om dyret har været sykt eller har fåt medicin før slagtingen m. v.
- Hvis slagtet stammer fra et sykt dyr, skal der meddeles oplysning om dyrets tilstand før slagtingen, om det har fåt medicin før slagtingen og andre oplysninger, kontrolløren anser nødvendige. Kan fornødne oplysninger ikke tilveiebringes, avvises slagtet, medmindre der ved undersøkelsen findes tegn, som betinger slagtets beslaglæggelse.

§ 12. Når et slagt efter foretak undersøkelse findes tjenlig til menneskeføde, skal der på slagtet anbringes stemplermerker.

På kjød av slagtedyr, slagtet inden en kommune, hvor kontrol er indført, og undersøkt i vedkommende slagteri med dyrets samtlige organer således tilstede, at der ingen tvil er om, at organerne tilhører det foreviste slagt, skal, når kjødet i enhver henseende findes sundt og ubetinget tjenlig til menneskeføde, anbringes stemplermerker i blå farve og oval form; sådanne stempler, hvis tverdiameter skal være 6 cm. og hvis høidediameter skal være 3,5 cm., skal indeholde foruten kommunens navn (helt eller forkortet) tillike tegnene I. Kl. (ø: første klasse), B. (ø: bykontrol), se hosstående tegning.

På kjød av slagtedyr, som enten er indført utenbysfra eller slagtet inden byen, men fremført til kontrol uten tilstatedeværelse av dyrrets samtlige organer, skal, når kjødet i enhver henseende antages sundt og ubetinget tjenlig til menneskeføde, anbringes stempelmerke i blå farve og trekantet form; sådanne triangulære stempler, hvis grundlinje skal være 6 cm. og hvis sider skal være 5 cm., skal foruten vedkommende kommunenes navn tillike indeholde tegnene I. Kl. (ø: første klasse), L. (ø: landskontrol), se hosstående tegning.

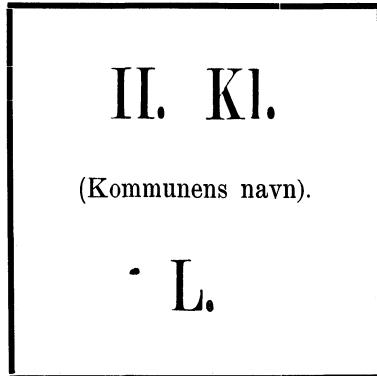

§ 13. På kjød, som ved undersøkelse findes at lide av mangler i sanitær henseende, men hvor den tilstatedeværrende mangel ved omhyggelig tilberedning ikke antages at kunne betinge fare for den menneskelige sundhet, skal der hvis kjødet hitrører fra dyr, undersøkt i vedkommende slagteri med dyrrets samtlige organer således tilstede, at der ingen tvil er om, at organerne tilhører det foreviste slægt, anbringes stempelmerker i sort farve og rund form, hvis diameter skal være 6 cm. Stempelmerket skal avstemples foruten vedkommende kommunenes navn tillike tegnene II. Kl. (ø: 2den klasse), B. (ø: bykontrol), se hosstående tegning.

Hvis kjødet derimot fremstilles til kontrol, uten at samtlige organer er tilstede, eller hvis det er indført utenbysfra, skal der, under samme betingelse

som ovenfor i denne paragraf nævnt, anbringes merker i sort farve og kvadratisk form; kvadratets sider skal være 5 cm., og merket skal avstemples, foruten vedkommende kommunens navn, tillike II. Kl (ø: 2den klasse), L. (ø: landskontrol), se hosstående tegning.

§ 14. Hvis der ved undersøkelse av kjødet findes mangler av sådan art, at kjødet ikke ansees tjenlig til menneskeføde, skal det beslaglægges og indtil videre opbevares på kontrolstationen på en sådan måte, at der ingen risiko er for tilsmudsning og bedærvelse av andet kjød eller for spredning av sygdomsstof. Fra kontrolstationen eller fra undersøkelsesstedet skal det beslaglagte kjød føres på forsvarlig vis enten til destruktionsanstalt, opbrændingsovn eller nedgravningsplads for sådant kjød eller til en af kommunen godkjendt indretning, hvor kjødet gjennemkokes. Kjødet kan dog tilbakeleveres eieren, hvis det ikke er befængt med nogen sygdom, som ifølge husdyrloven betinger dets opbrænding eller nedgravning. Kjødet skal, hvis det tilbakeleveres eieren, av kontrolløren forsynes med dype indsnit, hvori der strøes ulæsket kalk eller petroleum, rå karbolsyre o. lign., hvorved det gjøres utjenlig til benyttelse for mennesker eller dyr.

§ 15. Den av kontrolløren trufne avgjørelse om kjødets stempling eller beslaglæggelse kan indankes for stedets helseråd. Den, som fremfører kjødet til kontrol, skal i så fald straks protestere mot den trufne avgjørelse og har ved henvendelse til helserådet at kræve dettes kjendelse. Kontrolløren bør være tilstede ved sakens behandling og nærmere begrunde sin avgjørelse. Kjødet blir, indtil kjendelsen er avgitt, at opbevare på forsvarlig vis ved kontrolstationen. Hvis helserådet ikke opretholder kontrollørens avgjørelse, blir kjødet at stemple med tilføelse — efter kommunens navn — av ordet «Helseråd».

§ 16. Stempelmerkene skal anbringes på mindst følgende steder på hvert halve slagt:

- I. Hos hest og kvæg (undtagen kalver)
 1. på siden av halsen,
 2. på underarmen,
 3. på bogen,

- 4. på brystet,
 - 5. på høiryggen,
 - 6. i nyrepartiet,
 - 7. på insiden av låret,
 - 8. på utsiden av låret,
 - 9. på tungen og hodet.
- II. Hos k a l v e r o g r e n s d y r
- 1. på bogen eller underarmen,
 - 2. på brystet,
 - 3. på låret eller bækkenpartiet.
- III. Hos s v i n
- 1. på hodet,
 - 2. på brystet,
 - 3. på bogen,
 - 4. på ryggen,
 - 5. på buken,
 - 6. på låret.
- På smågriser er det nok at stemple hodet og ryggen.
- IV. Hos s a u o g g j e t
- 1. på brystet,
 - 2. på bogen,
 - 3. på ryggen,
 - 4. på låret.
- Hos s m å l a m o g k i l l i n g e r er det nok at stemple halsen og ryggen.
- Hvis kontrolløren finder det hensigtsmæssig, eller hvis kjødets eier kræver det, kan flere stempler anbringes.
- § 17. Enhver kontrolstation skal være forsynt med vand, vask og avløp til Kloak, samt de til undersøkelse av slagtet nødvendige instrumenter og forøvrig være indrettet og utstyrt således som Landbruksdepartementet til enhver tid bestemmer. Stemplene må utenfor bruken opbevares i et sikkert tillåst skap.
- Der skal sørges for, at slagtet kan fremlægges til kontrol uten at utsættes for regn eller støv. For det beslaglagte kjød skal der findes et eget ophængningsrum eller en egen kasse, hvilken holdes forsvarlig avlåst.
- § 18. Kontrolstationen skal holdes åpen for undersøkelser og stempling av kjød til de tider, som vedkommende magistrat og formandskap bestemmer.
- § 19. Ved enhver kontrolstation skal der føres en protokol over alt kjød, som fremføres til kontrol ved hovedstationen, samt en anden protokol over alt kjød, som undersøkes utenfor kontrolstationen.
- I vedkommende protokol anføres rekвirentens eller eierens navn, kjødets oprindelse (fra indlandet eller fra utlandet), undersøkelsens datum, kjødets art og størrelse samt undersøkelsens resultat. Der skal tillike føres regnskap over de for undersøkelsen betalte avgifter.

§ 20. Når noget kjød avvises, stempler med 2den klasse eller beslaglægges, skal grunden hertil anføres i protokollen.

Det beslaglagte eller etter § 13 stempledé kjød skal veies. Det skal anføres i protokollen, hvorledes der senere er forholdt med det beslagte kjød.

§ 21. Kontrolstationens bestyrer har inden 1ste februar hvert år gjennem vedkommende helseråd og magistrat at avgå til direktøren for Det civile veteranær-væsen en nøiagtig beretning over kontrollens virksomhet i det forløpne år overensstemmende med de for sådan beretning fastsatte skemaer.

§ 22. Overtrædelse av de i denne plakat givne forskrifter blir, forsåvidt de ikke indgår under strengere straffebestemmelser, at belægge med straf overensstemmende med den almindelige borgerlige straffelov av 22de mai 1902 § 339.

§ 23. De ved de kongelige plakater av 5te november 1895, 2den november 1896, 3dje august 1897, kgl. res. av 19de august 1897 samt de kongelige plakater av 20de oktober 1900, 26de oktober 1901, 24de mai 1907 og 27de november 1908 fastsatte kjødkontrolregler ophæves fra 1ste september 1911 at regne. Denne plakat træder i kraft fra samme dag.

Nugjeldende bestemmelser angående indførsel av husdyr m. v. (plakat av 16de juli 1907, kfr. plakater av 27de november 1908, 28de april, 18de oktober, 10de november og 1ste december 1911 samt 9de og 22de februar, 21de juni og 11te oktober 1912 angående indførsel av husdyr og smitteførende gjenstande).

I kraft av lov om foranstaltninger mot smitsomme husdyrsygdomme av 14de juli 1894 (med tillægslov av 26de mai 1899) dens § 17 fastsættes herved følgende bestemmelser for indførsel av husdyr og smitteførende gjenstande:

I. **Hester** og andre til hesteslegten hørende dyr kan indføres fra Sverige på betingelse av, at der medbringes et for hvert enkelt dyr av politimyndighet eller av norsk konsul bekræftet sundhetspas, hvorav det fremgår, at dyret har opholdt sig i de sidst forløpne 6 måneder i Sverige, samt at det er sundt og ikke antages at overføre smitsom sygdom.

Skyss- og trafikhester, der passerer grænsen for atter at vende tilbake til Sverige, rammes ikke av ovenstående forskrift.

II. **Storfæ, faar og gjeter** kan indføres fra Sverige til livdyr eller til slagtning på følgende vilkår:

1. a) pr. jernbane eller sjøværts direkte til Fredrikshald eller Kristiania eller ad nærmeste landevei til Præstebakke eller Kornsø stationer, hvorfra dyrene snarest mulig pr. jernbane føres videre til Fredrikshald; b) ad Allingmoveien eller over Svinesund gjennem Bergs herred ad nærmeste vej direkte til Fredrikshald; c) pr. jernbane direkte til Trondhjem til slagtning i denne by.
2. Det skal ved en attest, utstedt av autorisert svensk dyrlæge, politimyndighet eller toldstationsbestyrer ved grænsen godtgjøres, at dyrene kommer fra et distrikt, hvor der ikke for tiden optræder eller i de sidst forløpne 6 måneder har optrådt smitsom mund- og klovsyke eller ondartet lungesyke, samt at dyrene ikke i de nærmest forutgående 6 måneder er indført fra utlandet.
3. Dyrene skal være merket eller i attesten således beskrevet, at deres identitet kan tilfredsstillende konstateres.
4. Dyrene skal ved ankomsten føres til de indhegnede, for sådant øiemed reserverte kvægtorve, hvor de blir underkastet undersøkelse av vedkommende kommunale dyrlæge.
5. Det kvæg, der agtes solgt som livdyr, skal opstaldes i særskilt afdeling på det kommunale fjøs i 48 timer, helligdage ikke iberegnet, og i denne tid undersøkes med tuberkulin.
6. Det kvæg, der ved denne undersøkelse findes lidende af eller mistænkt for tuberkulose, merkes i huden med et indbrændt tydeligt T.

7. Det **kvæg**, der indføres for at sælges til slagt, skal på samme vis merkes med et i huden indbrændt tydeligt **S**.
 8. De med **T** og **S** brændemerke dyr skal inden 4 døgn efter indførselen slagtes overensstemmende med de nærmere bestemmelser, som Landbruksdepartementet fastsætter. Dyr, som indføres til Kristiania eller Fredrikshald, skal henstå på karantænefjøset, indtil de føres direkte fra dette til slagteren. Dog kan dyr, indført til Fredrikshald, føres direkte med jernbanen fra karantænefjøset i Fredrikshald til umiddelbar slagtning i Kristiania, når de ved den på karantænefjøset i Fredrikshald foretagne undersøkelse findes fri for tegn på ondartet smitsom sygdom. Karantænefjøsets bestyrer skal i fjøsets protokol anføre, hvorhen de fra karantænefjøset fjernede dyr føres for at slagtes, samt har at underrette vedkommende politikammer om, hvor slagtning av karantænerete dyr finder sted, forsåvidt sådan slagtning skal ske utenfor kommunalt slagtehus.
 9. Karantænefjøset blir at holde strengt avsperrt for publikum, indtil sundhetsundersøkelse av samtlige indførte dyr har fundet sted, og dyrene er fundet fri for tegn på ondartet smitsom husdrysdygdom.
 10. Kvæg, der ved undersøkelse findes fri for tuberkulose, skal på en ieinefaldende måte være merket med ordet «**Sund**» samt årstallet for den stedfundne undersøkelse.
 11. Som erstatning for de med heromhandlede undersøkelse, merkning, opstaldning og føring af dyrene samt anskaffelse af tuberkulin instrumenter, fjøsets rensning og desinfektion m. v. forbundne omkostninger, skal vedkommende kommune være berettiget til at avkræve importøren en af kommunestyret fastsat og af Landbruksdepartementet godkjent avgift for hvert dyr.
 12. Landbruksdepartementet bemyndiges til forøvrig at fastsætte nærmere bestemmelser angående den her omhandlede imports ordning med hen-syn til dyrenes slagtning, deres undersøkelse og merkning samt attestér og protokoller m. v.
- III. Forøvrig forbydes indførelse av drøvtyggere (ø: storfæ, faar, gjeter og andre drøvtyggende dyr) fra alle lande.**
Rensdyrtrafikken til Norge rammes ikke av dette forbud.
- IV. Svin** forbydes indført fra alle land med undtagelse av de russiske havner ved Nordishavet og Det hvite hav, hvorfra det er tilladt at indføre disse dyr til Finmarken.
Fra Finmarken forbydes svin indført til rikets øvrige egne.
 - V. Hunde** tillates indført fra Sverige og Danmark på betingelse av, at der medfølger et vedkommende lands politimyndighet eller af norsk konsul utfærdiget bevis for, at dyret ikke er indført til utførselslandet fra andet land end Norge i de sidst forløpne 6 måneder. Forøvrig er indførelse af hunde forbudt fra alle lande. Hunder, som benyttes til vogtning av ren-

hjorder og ifølge med disses eiere eller vogtere kommer fra Sverige tillates indført frit, hvilket også gjelder, om lapperne på flytningen til Norge har passert finlandsk område.

- VI. **Huder og skind** skal det indtil videre være tilladt at indføre fra Sverige og Danmark på betingelse av, at der medfølger varen et av vedkommende lands politimyndighet eller av norsk konsul utstedt bevis om, at hudene og skindene er indkjøpt i vedkommende utførselsland og ikke indførte dertil i rå tilstand fra andre lande. Forøvrig er indførsel av rå dele av drøvtyggere og av svin, såsom utilberedte skind og huder (tørrede og saltede huder og skind derunder ikke indbefattet), utilvirkede, utilberedte og urensede hår og børster, som ikke i forveien er desinficerte, samt muler og klover forbudt fra alle lande. Indførsel av usaltet eller utilberedt kjød og flesk samt usmeltet talg skal være forbudt fra Østerrike, Italien, Grækenland, Tyrkiet og Rusland samt fra alle lande utenfor Europa.

Dog skal det være tilladt fra de ved Nordishavet og Det hvite hav beliggende russiske havner at indføre til Finmarken frossent rensdyrkjød.

- VII. Indførsel av græs, høi og halm til furage forbydes fra alle land undtagen fra Sverige og fra de russiske havner ved Nordishavet og Det hvite hav, hvorfra det er tilladt at indføre disse varer til Finmarken.
- VIII. **Brukte fjøsredskaper** forbydes indført fra alle land, med mindre det godtgjøres, at de er sikkert desinficerte.

Nugjældende regler for utførelse av heste, hornkvæg, svin, sau og gjeter fra Norge.

(Konf. plakat av 19de september 1894, plakat av 18de juni 1895 og plakat av 4de august 1896).

§ 1. Heste, hornkvæg, svin, sau og gjeter, som med skib agtes utførte til utlandet, skal umiddelbart forinden indskibningen i vedkommende eksportfartei på avsenderens bekostning undersøkes av den dertil av vedkommende amtmand antagne norske dyrlæge og må kun indskibes, såfremt det ved undersøkelsen befindes, at de ikke frembyder tegn til at lide av nogen smitsom sygdom, og der heller ikke er nogen grund til at formode, at de ved berørelse med smittede dyr eller på anden måte nylig kunde være smittet av sådan sygdom. Herom skal av dyrlægen avgis attest til avsenderen.

§ 2. Umiddelbart efterat dyrene er undersøkte og godkjendte, slippes de enten ombord eller ind i en særskilt indhegning, såat berøring med de ikke undersøkte dyr undgåes. Samtidig forsynes hvert dyr med et merke, der betegner, at det er undersøkt og kan utføres. Dyrenes antal og kjøn, samt merkets art anføres i den sundhetsattest, som av dyrlægen utstedes.

§ 3. Forsåvidt undersøkelse foretas umiddelbart før indskibning i lokalskip, der skal gå til eksportstedet, er ny undersøkelse ved ankomsten hertil unødvendig, såfremt enten dyrene i lokalskipet er holdt avsondret fra andre ikke undersøkte dyr, eller samtlige ombordværende dyr er undersøkte og fundne fri for sygdom, og dyrene fra skipet overføres enten direkte til eksportskipet eller til den i § 2 nævnte indhegning.

§ 4. Ethvert skib, som agtes anvendt til utførelse som under § 1 nævnt, skal for hver reise på det første sted, hvor det her i landet indtar dyr, undersøkes av den dertil av vedkommende amtmand antagne norske dyrlæge eller, forsåvidt ingen sådan der findes, af stedets politi. Finder den, der har anstillet undersøkelsen, grund til at anse skibet for smittefarlig, må dyr ikke indtas, forinden det er behørig desinficert. Forsåvidt drøvtyggere eller svin agtes utført, skal desinfektion af skibet i ethvert tilfælde finde sted, førend dyrene indskibes. For hver gang skibet er blit undersøkt og godkjendt, skal attest herom avgives til skibets fører.

Undersøkelsen og desinfektionen sker paa skibets bekostning. .

§ 5. For dyrs undersøkelse med merkning betaler avsenderen til dyrlægen for hver forretning:

for hver hest indtil et antal av 10	kr.	1.00
—»— over dette antal	»	0.50
» hvert stykke hornkvæg over $\frac{1}{2}$ år	»	0.50
» — —»— under $\frac{1}{2}$ år	»	0.25
» mindre dyr (svin, sauер, gjeter) for et antal af til og med 100 dyr	»	0.15 pr. stk.
» de næste 100 dyr	»	0.12
» det overskytende antal	»	0.09

Betalingen beregnes efter det samlede antal dyr, som samme eksportør rekvirerer undersøkt på en gang.

For den i § 4 omhandlede undersøkelse av skibet betaler skibets fører dyrlægen eller vedkommende politifunktionær kr. 4.00. Likeså meget betales dem for at påse skibets desinfektion, forsaaavidt denne ikke kan finde sted samme dag som undersøkelsen.

§ 6. Departementet for det indre bemyndiges til i tilfælde at gi nærmere bestemmelser angående de her nævnte foranstaltningers gjennemførelse.

Anvisning til tuberkulinundersøkelse av besætninger.

Tuberkulinet forsendes i flasker i ufortyndet og steril tilstand. Det må opbevares på et mørkt, kjølig og tørt sted, og holder sig da virksomt i meget lang tid.

Til undersøkelse anvendes til et voksent dyr (hest, kvæg eller svin) 50 centigram, til ungdyr 30—40 centigram, til kalver og nyfødte dyr 20 centigram efter dyrets størrelse og alder.

Den for hvert dyr bestemte dosis tilblandes i det øieblik, den skal benyttes, med rent og i forveien kogt vand i et rent, kogt glas.

Bekvemmere er det dog at blande den til vedkommende besætning bestemte mængde tuberkulin med det nødvendige kvantum vand på engang på en større flaske (alt sterilt) i et forhold av 1 til 10 (10 % således, at der i en fortynding av 5 kubikcentimeter kommer 50 centigram tuberkulin). Av denne fortynding vil altså, når spreiten rummer 10 kcm, 5 kcm. være passende dosis for et stort voksent dyr, 4 kcm. for et mindre voksent dyr, 3 kcm. for et ungdyr og 1—2 kcm. for smådyrene. Fortyndingen holder sig dog ikke länge uten at dekomponeres, hvorfor den enten må tillaves på brucksstedet eller også i hjemmet 1—2 dage iforveien og isåfald tilsættes $\frac{1}{2}$ % karbolsyre.

Førend indsprøjtning foretages, må samtlige dyrs temperatur være målt; målingen foretages ved et maksimaltermometer, der holdes godt inde i endetarmen i 2 minutter¹⁾, hvorefter termometret trækkes langsomt ut og temperaturen avlæses nøiagttig og noteres. Man må være forsynt med 1 termometer for hvert 20 dyr, foruten nødvendig reserve. Til måling av 20 dyr iberegnet avlæsning, nedskrivning av temperaturen, rengjøring av termometret (det avtørres bedst med en klut dyppet i lysol-, kreolin- eller sublimatopløsning) samt dettes indoljning, medgår for en øvet mand ca. $1\frac{1}{2}$ time.

Glem ikke at slå kviksølvøilen ned mellem hver gang termometret benyttes.

Efterat samtlige dyrs temperatur er målt, foretages indsprøjtningen av tuberkulinet. Den kan hensigtsmæssigst ske på halsen og bedst efterat huden iforveien er avbarbert samt renvasket med et desinfektionsmiddel (2 % lysol-, karbol- eller kreolinopløsning, 1 % sublimatopløsning). Injektionssprøiten, hvis stempel må være av et materiale, der tåler kokning, må iforveien være kokt. Man bør ha mindst 2 sprøiter og 4 sprøitespidser. Spidsen stikkes igjennem huden, hvor-

¹⁾ Der fåes i handelen termometre, der kan avlæses allerede efter 1 minuts forløp.

efter sprøiten sættes til spidsen og den nødvendige dose indsprøites. Spidsen rengjøres for hver gang ved at dyppes i ren kokhet olje eller i et desinfektionsmiddel. Indsprøtningen bør helst foretages mellem kl. 8—10 om aftenen (eller kl. 4—8 om morgenens). Dyrne må under undersøkelsen være i ro på fjøset; 6—7 timer efter indsprøtningen påbegyndes temperaturmålingen igjen, og der fortsættes med denne hver anden time. Dyr, der ved måling indtil den 13de time findes at ha git sikkert tegn på at være tuberkuløse, behøver ikke at måles mere, mens dyr, der ikke har reagert, eller hvis reaktion er tvilsom, må måles indtil den 17de eller 23de time efter indsprøtningen.

Dyrlægen må enten selv foreta målingen eller la denne foreta af mænd, som av ham er git den til temperaturmålingen nødvendige anvisning, og hvis målinger han isåfald personlig må kontrollere på stedet. Det må påses, at dyrne ikke vandes umiddelbart foran en måling. Brunstige dyr viser ofte en højere temperatur end normalt, dog vil den ikke af denne grund stige over 40°.

Undersøkelsens resultat anføres paa det dertil bestemte skema og indsendes snarest mulig til veterinærdirektøren.

(Konf. forøvrig cirkulære fra veterinærdirektøren av 7de april 1905).

**Cirkulære fra direktøren for det civile veterinærvesen av 7de april
1905 om tuberkulosens bekjæmpelse i kvægbesætninger.**

Også for budgetterminen 1905—1906 er der i likhet med foregående år av Stortinget git bevilgning til:

1. tuberkulinundersøkelser av kvægbesætninger og
2. erstatningsbidrag ved nedslagtning av tuberkuløst kvæg.

I. Undersøkelse og foranstaltninger.

Tuberkulosen henregnes til de i husdyrloven av 14de juli 1894 (kfr. lov av 26de mai 1899) kap. 3 omhandlede mildere smitsomme sygdomme, for hvis vedkommende en dyreier er pliktig til at anmelder for det offentlige, når sygdommen måtte vise sig i hans besætning; dyr, der antages angrepne af tuberkulose, er det forbudt at føre på markeder, til dyrskuer, på fremmede beite eller i fremmede fjøs; dog er det tilladt at sælge sådanne dyr til slagt.

Tilladelse til at la kvægbesætning tuberkulinundersøke på offentlig bekostning vil av Landbruksdepartementet som tidligere meddeles på derom indsendt særskilt ansøkning, hvortil trykt blanket erholdes ved henvendelse til den dyrlæge, ved hvilken undersøkelsen agtes utført. Ved indsendelsen av ansøkningen har kvægeieren at forpligte sig til efter foretagen undersøkelse, hvis tuberkulose findes i besætningen, inden 3 uker efter undersøkelsen på betryggende måte at skille de tuberkuløse og mistænkte dyr fra de sunde dyr og at holde og stelle de sunde og syke dyr hver for sig både i fjøs og havnegang; at rense fjøset på betryggende måte, efter hvad dyrlægen derom foreskriver; at slagte straks dyr, som lider av jurtuberkulose eller lungetæring, og ikke at sælge eller benytte melk fra sådanne dyr uten i køkt tilstand; at la nyfødte og nyindkjøpte dyr tuberkulinprøve¹⁾, førend de sættes ind i den sunde del av besætningen; at la de tuberkuløse og mistænkte dyr brændemerke med et T i huden eller på hornet; at tilbagebetale de med undersøkelsens utførelse forbundne omkostninger, hvis nogen af disse forpligtelser ikke overholdes eller hvis de tuberkuløse dyr ikke nedslagtes 6 måneder efter undersøkelsen, hvis erstatning for nedslagtning måtte være indvilget.

¹⁾ Omkostningerne ved sådanne prøver utredes ikke av det offentlige.

I ansøkningen oplyses, om besætningen før er undersøkt og isåfald når og av hvem samt om der dengang var tuberkulose i besætningen.

Hvis besætningen tidligere har været tuberkulinundersøkt, kan indvilgning kun ventes i de tilfælder, hvor besætningen ved sidste prøve endnu viste sig at indeholde tuberkuløse dyr, eller hvor der kan næres frygt for, at smitte i mellemtíden kan være tilført, eller hvor der øvrig måtte foreliggé særlige omstændigheder, som gjør omprøve ønskelig. Forsåvidt derfor ansøkningen angår fornyet prøve, har dyrlægen angående disse punkter at avgive de nødvendige oplysninger på ansøkningen. Det henstilles til dyrlægerne at benytte de nye ansøkningsblanketter, hvorpå findes avtrykt samtlige ovennævnte forpligtelser for ansøkeren.

Med hensyn til de offentlige tuberkulinundersøkelser skal jeg forøvrig bemærke følgende:

Dyrlægen vil ha at underkaste de reagerende dyr en nærmere nøagtig undersøkelse, særlig av juret, og at gi eieren underretning om undersøkelsens utfald samt om de nødvendige anvisninger til sygdommens utryddelse i besætningen overensstemmende med følgende regler:

1. de av tuberkulose angrepne eller for sygdommen mistænkte dyr skal på betryggende måte adskilles fra de sunde dyr enten ved opførelse av en skillevæg i fjøset eller ved anbringelse af de sunde dyr i et særskilt fjøs;
2. der skal anvendes særskilte vandings- og foderkar samt øvrige fjøsredskaper, der kommer i berøring med dyrene eller deres avsondringer, til hver avdeling af dyrene. Såvel det for de sunde dyr bestemte rum som de til dem anvendte fjøsredskaper og foderkar må i forveien være tilfredsstillende rensede og desinficerte;
3. den sunde avdeling må stelles av egen røgter eller budeie, eller også må den syke avdeling stelles efter den sunde; idethale må alt samkvem og færdsel fra den syke avdeling over i den sunde undgåes. Når røgteren har stelt den syke del af besætningen, må han vaske og børste sig samt bytte fottøi;
4. de syke dyr må holdes borte fra fælles beite såvel på sæteren som hjemme i bygden;
5. sådanne dyr, der efter dyrlægens nærmere undersøkelse findes lidende af jurtuberkulose eller af almindelig utbredt tuberkulose med lungetæring eller avmagring, må slagtes snarest mulig; der må ikke anvendes eller sælges melk av sådanne dyr uten i kokt tilstand;
6. intet sykt eller mistænkt dyr må sælges uten til slagt;
7. kjød av tuberkuløse hjemmeslagtede dyr må ikke sælges, uten at dyret i slagtet tilstand er undersøkt af dyrlæge og av ham erklæret tjenligt til menneskeføde eller uten at det hele slagt føres til kontrolstationen, førend det falbydes;
8. de av tuberkuløse dyr fødte kalve, der skal opdrættes, må skilles fra deres mødre og anbringes i et smittefrit rum samt ikke føres med melk fra syke

- eller mistænkte dyr, uten at den i forveien er kokt; dog kan kalven i de to første døgn gives rå modernmelk, naar juret ikke er angrepet;
9. nyfødte og nyindkjøpte dyr må ikke indsættes blandt den friske del av besætningen, medmindre de ved en i forveien fortagen tuberkulinprøve er fundne sunde.

Resultatet av undersøkelsen for hver besætning anføres på skema, der erholdes utlevert fra amtskontoret. Dette indsendes i utfyldt stand snarest mulig til direktøren for det civile veterinærvesen.

For sit arbeide med disse undersøkelser erholder dyrlægen af statskassen efter indgivne særskilt regning skyss- og kostgodtgjørelse i henhold til lov av 10de juli 1894 samt tillike et honorar, som fastsættes av Landbruksdepartementet under hensyn til reisernes længde og varighet og de undersøkte besætningers størrelse. Honoraret fastsættes og utbetales ved budgetterminens utløp under ét for samtlige de av dyrlægen i terminen foretagne undersøkelser. Skyss- og kostregningerne, der regelmæssig anvises kvartalsvis, bør angi antallet av de på hver reise undersøkte dyr.

For at påse, at de givne forskrifter til tuberkulosens bekjæmpelse efterkommes, vil der desuden i tilfælde bli tilstået dyrlægen skyss- og kostgodtgjørelse samt en arbeidsgodtgjørelse av kr. 4,00 pr. døgn for én reise til vedkommende sted i passende tid, efterat undersøkelsen er foretatt.

Forsåvidt flere gårdsbrukere i samme grænd tilståes offentlig bidrag til tuberkulinundersøkelse av sine besætninger, har dyrlægen at foreta disse undersøkelser og den eventuelt senere nødvendige inspektion på samme reise, forsåvidt der derved ikke vil forårsakes et uforholdsmaessig langt travær fra dyrlægens hjem og forsømmelse av anden påtrængende eller privat praksis.

Angående fremgangsmåten ved utførelse av tuberkulinundersøkelser henvises til den i veterinærårsberetningen indtagne anvisning til tuberkulinundersøkelse af kvægbesætninger.

Til veiledning ved bedømmelsen av utfaldet av tuberkulinprøverne meddeles følgende:

Er prøven rigtig iverksat og utført, vil der ved bedømmelsen av, hvorvidt et dyr har reagert for tuberkulinpodningen eller ikke, bli at ta hensyn til dyrets alder, dets temperatur før indspritningen, forskjellen mellem begyndelsestemperaturen og den høieste temperatur, tidspunktet for dette maksimums indtræden i forhold til podningspunktet samt temperaturkurvens måte at stige og falde på på begge sider af høidepunktet.

Intet dyr bør podes, som ikke viser normal temperatur, eller som har tydelig feber. Den øverste grænse for den normale legemsvarme hos voksent kvæg kan sættes til $39,5^{\circ}$ C. og for kalve under 6 måneder indtil 40° C., men den normale temperatur svinger i almindelighed mellem $38-40^{\circ}$ hos kvæg over 6 måneder og $38,5-39,5^{\circ}$ hos yngre dyr. Friske dyr kan podes, selv om de på grund av begyndende kalvningstegn har en noget forhøjet temperatur.

Er der forøvrig noget særlig at bemerke ved noget dyr, bør dette antegnes på temperaturlisten.

Ved en typisk reaktion hos ikke før sprøjtede dyr vil temperaturen, oftest efter en ringe nedgang i de første timer efter sprøjtingen sedvanligvis efter 6—8 timers forløp, begyndte at stige; stigningen viser sig oftest jevnlig tiltagende gjennem flere timer, indtil maksimum nåes ved 11—13—15de time, for derefter at falde ned til det normale, inden 24 timer er forløbet siden podningen. Stigningen til maksimum er sedvanligvis noget kortvarigere end faldet ned til det normale. Maksimumstemperaturen kan dog i enkelte tilfælde indtræffe nogen timer såvel før som efter det ovenfor anførte tidspunkt. I tvilsomme tilfælde bør målingen finde sted så hyppig som mulig, i tilfælde hver time; forøvrig bør der altid måles mindst hveranden time.

Hvis der er grund til at anta, at dyret iforveien har været indsprøjtet med tuberklin, bør målingen begynde senest allerede 4de time efter indsprøjtingen og fortsættes hver time indtil 14de—16de time. Hos sådanne dyr indtræder nemlig ofte reaktionen tidligere end ellers.

Det anvendte tuberkulin må være rent og ikke ældre end 6 måneder; fortynding bør foretages på stedet i det øieblik tuberkulinet skal benyttes. Ved omprøve bør anvendes dobbelt dose.

Ved bedømmelsen av prøvens utfald skal følgende princip følges:

- I. Som reagerende er at anse ethvert dyr, som før indsprøjtingen ikke viser en over $39,5^{\circ}\text{C}$. gærende temperatur, men hvis temperatur efter indsprøjtingen stiger over $39,5^{\circ}\text{C}$., hvis forskjellen mellem høieste og laveste temperatur før og efter indsprøjtingen er mindst 1° .
- II. Hos kalve under 6 måneder eller hos voksne dyr, hvor temperaturen før indsprøjtingen svinger mellem 39° og $39,5^{\circ}\text{C}$., gir en stigning efter podningen indtil 40°C . grund til at mistænke dyret for at være tuberkuløst.

Tuberkulinprøve av dyr, hvis temperatur overstiger $39,5^{\circ}\text{C}$. må ikke finde sted.

Temperaturstigninger, som ikke når op i $39,5^{\circ}\text{C}$., kan ikke betragtes som tuberkulinreaktion hos kvæg.

Hvis dyrlægen finder bedømmelsen vanskelig eller tvilsom, bør han, førend han uttaler sig besætningens eier, indhente min avgjørelse.

Omsprøjtinger av tvilsomt reagerende dyr kan foretages, når der er forløbet mindst 3 måneder siden forrige podning, men dyret må i denne tid isoleres og behandles som tuberkuløst; sådan omsprøjting vil dog ikke kunne foretages på offentlig bekostning uten efter særskilt tillatelse. Omsprøjting af sikkert reagerende dyr er unødvendig og unyttig.

II. Nedslagtning av tuberkuløst kvæg.

Angående bevilgningen til erstatningsbidrag ved nedslagtning av tuberkuløst kvæg meddeles, at bidragene fortiden er forutsat at kunne tilstås med indtil

trede parten¹⁾ av det ved nedslagtningen forårsakede tap samt kun at komme de kvægeiere til gode, der ønsker at nedslagte de dyr, der efter offentlig tuberkulinundersøkelse erklæres tuberkuløse eller mistænkte.

Forsåvidt en kvægeier efter offentlig tuberkulinundersøkelse ønsker at nedslagte sine tuberkuløse eller mistænkte dyr og til delvis dækkeelse af det derved forvoldte tap agter at søke bidrag af statskassen, har han at underskrive en ansøkning, hvortil blanket erholdes ved henvendelse til vedkommende dyrlæge. I ansøkningen forpligter kvægeieren sig til for det tilfælde, at ansøkningen indvilges,

- 1.²⁾) snarest mulig at slagte de syke dyr;
- 2.²⁾) at la besætningen tuberkulinundersøke 1 gang årlig i de førstkomende år, indtil bessætningen efter prævernes resultat kan antages fri for tuberkulose — dog under forudsætning af, at denne undersøkelse efter derom for hver gang indsendt andragende tillates foretagen på offentlig bekostning;
- 3.²⁾) mot sedvanlig erstatning av statskassen, hvorom andragende blir at indsende for hver gang, at la slagte de syke dyr, som ved disse gjentagne tuberkulinundersøkelser findes tuberkuløse.

Blanketten utfyldes forøvrig af dyrlægen, der tillike besvarer de til ham rettede spørsmål, der skal tjene til belysning af, hvorvidt nedslagtning må ansees ønskelig er nødvendig. Derpå sender dyrlægen ansøkningen til lensmanden, der efter påført besvarelse af det til ham stillede spørsmål sender den til amtmanden til videre oversendelse til Landbruksdepartementet.

Såfremt andragendet indvilges, har dyrlægen ved sakens tilbakekomst til ham snarest mulig at beramme en dag til dyrenes vurdering og nedslagtning, hvorom eieren blir at underrette.

Dyrene blir af dyrlægen og en af ham opnævnt takstmand at ansætte til den værdi, som de virkelig står i i den tilstand, hvori de forfindes ved taksten, dog således, at der ikke tages hensyn til, at de ved en tuberkulinprøve er påvist at være tuberkuløse, medmindre denne sygdomstilstand af andre grunde (magerhet, hoste, jurlidelse) er åbenbar. Forsåvidt et dyrs værdi således måtte findes højere end et beløp af kr. 250,00, blir værdien at nedsætte til dette beløp. Fra denne værdi trækkes værdien af huden og slagtet. Hvis huden og slagtet af eieren skal sælges, kommer deres værdi til fradrag med det ved salget indvundne beløp, hvorom av to pålidelige mænd attesterede opgave gjennem dyrlægen blir at indsænde til veterinærkontoret i forbindelse med takstdokumentet. I motsat fald blir hudens og slagtets værdi at ansætte ved takst af dyrlægen og takstmanden.

Er dyrlægen og takstmanden uenige om værdiansættelserne, blir det midlere tal, der fremkommer ved at addere begge takstbeløp og derpå halvere summen, at anse som den rette værdi.

¹⁾ For tiden indtil halvparten.

²⁾ Dyrlægen må ha sin opmerksomhet henvendt på, at disse forpligtelser overholdes

De slagtede dyr skal undersøkes av dyrlæge, og forsåvidt noget dyr findes angrepet av tuberkulose i så høj grad, at kjødet ansees utjenlig til menneskeføde, skal dyrlægen påse det brændt eller nedgravet, ligesom de ved slagtningen forevrig fundne tuberkuløse dele af dyret snarest mulig må opbrændes eller forsvarlig nedgraves.

Hvis noget dyr ikke slages på stedet, men efter vurderingen sælges til slagt, kan dette tillates på betingelse af, at dyrlægen uten utgift for det offentlige efter aftale med kjøperen overværer dyrets nedslagtning. Forsåvidt dyret sælges til nogen inden en kommune, hvor kommunal kjødkontrol er indført, kan dyrlægen undlade at møte under slagtningen, hvorimot attest fra stedets politi eller 2 troværdige mænd om, at dyret er nedslaget, må indsendes til veterinærkontoret.

Under sit nærvær på stedet ved vurderings- og slagtningsforretningen har dyrlægen at gi kvægeieren anvisning om de nødvendige desinfektionsforanstaltninger, der blir at iverksætte for at hindre utbredelse af smitte efter de syke dyr.

Dyrlægen har snarest mulig at indsende til veterinærkontoret opgave over de ovenomhandlede værdiansættelser, underskrevet såvel af ham selv som den opnævnte takstmand. Sammen med denne opgave har dyrlægen også, forsåvidt slagtningen efter det foregående er overværet af ham, at indsende en nøjagtig beretning om den efter slagtningen foretagne undersøkelse, idet det påses, at hvert dyr identificeres med vedkommende dyr på de for tuberkulinprøver anordnede skemaer.

For sit arbeide med vurderingen og undersøkelsen af de slagtede dyr m.v. er dyrlægen berettiget til foruten skyss- og kostgodtgjørelse efter skyss- og kostloven at beregne kr. 2,00 og kr. 4,00 pr. døgn i henhold til husdyrlovens §§ 23 og 24.

Den opnævnte takstmand tilkommer for de af ham utførte forretninger kr. 2,00 pr. døgn. Denne godtgjørelse bør af dyrlægen for det offentlige utlægges til takstmanden. Efter regning vil dyrlægen da erholde utlægget refundert samtidig med utbetalingen af hans egen for disse forretninger tilkommende godtgjørelse, der vil anvises ham ved budgetterminens utløp i forbindelse med honoraret for tuberkulinundersøkelserne, godtgjørelser for inspektioner etc. i terminen.

Utdrag av lov

om offentlige tjenestemånds skyss- og kostgodtgjørelse av 10de juli 1894.

Av denne lov hitsættes:

§ 2. Skyssgodtgjørelsen blir at beregne efter følgende regulativ:

Pr. kilometer.				Pr. sjømil.	
Landskyss.		Båtskyss.		Jernbane.	Dampskib.
Tilsigelses-station.	Fast station.	Tilsigelses-station.	Fast station.		
Øre.	Øre.	Øre.	Øre.	Øre.	Øre.
16	20	37	40	6	40

§ 8. Hvor befordring alene kan ske på sadel, kløv eller med ren, eller hvor den reisende alene kan komme frem tilfods, og hans tøi m. v. må bæres, er vedkommende berettiget til, foruten den ham efter regulativet tilkommende godtgjørelse fra fast station, at erholde erstattet etter regning, hvad han har erlagt i nødvendige utgifter til befordring av sit tøi samt for veiviser, hvor sådan er benyttet, og desuten, hvad han i befordring for sig selv har erlagt utover nævnte regulativsats.

Likeledes er — forsåvidt angår befordring utenfor de almindelige skyss-ruter forvrift, tillands eller tilvands, — den reisende berettiget til erstatning for havte utgifter utover den ham tilkommende regulativsats fra fast station. Samme regel gjælder også under reiser på de almindelige skyss-ruter, forsåvidt nødvendigt forretningsmæssigt ophold mellem stationer på samme kræver en tid utover den, hvori de skyssende er forpligtet til at vente.

Forsåvidt i distrikter, hvor befordring alene kan ske ved ren, den reisende benytter egne ren, blir den ham tilkommende skyssgodtgjørelse at bestemme af kongen.¹⁾

§ 9. Foruten den foran bestemte skyssgodtgjørelse, der også indbefatter tilsigelsespenge samt leie av båt og andre reiseredskaper, erholder samtlige tjenestemånd erstatning efter regning for nødvendigt utlæg til befordring.

¹⁾ Konf. kgl. resol. av 30te juni 1900 angående skyssgodtgjørelse for offentlige tjenestemånds befordring med egne ren.

- a. av medført nødvendig bagage, hvilken godtgjørelse dog ikke må overstige den vedkommende tjenestemand tilkommende skyssgodtgjørelse for egen befording.
- b. av forneden bagage mellem bopæl eller forretningssted og det sted, hvor skyssbefordringen begynder eller ender.
- c. av egen person ombord til ogiland fra dampskeb,
samtid utlæg av bom-, bro-, brygge- og færge-penge og for soveplads i jernbanevogne, forsåvidt reisen er foregått om natten, og sådan plads er benyttet.

Ved reise på jernbane eller med dampskeb tilstædes ingen anden godtgjørelse for befording end i §§ 2, 3 og 4 og i nærværende paragraf bestemt.

§ 13. Den mindste veilængde, som må reises, når godtgjørelse for skyss, såvel tillands som tilvands, skal kunne fordres, er 3 km. fra den reisendes bopæl eller 6 km. tilsammen frem og tilbage.

Skyssen godtgjøres kun for den virkelige veilængde, dog så, at for de strækninger, hvor skyssbetaling erlægges efter en større veilængde end den virkelige (se lov om skyssvæsenet af 14de juli 1893 § 30), tilkommer der tjenestemanden skyssgodtgjørelse efter den forøkede veilængde.

§ 15. Godtgjørelse for befording med dampskeb skal beregnes efter den avstand, hvorefter passagerbilletten betales.

(Dyrlægen har kostgodtgjørelse efter 3dje klasse, nemlig kr. 4.00. Konf. § 18).

§ 18. På reiser med dampskeb skal de til 1ste klasse hørende tjenestemand være berettiget til at erholde i kostgodtdjørelse kr. 7,00, de til 2den klasse hørende kr. 6,00, de til 3dje klasse hørende kr. 5,00 og de til 4de klasse hørende kr. 4,00 for hvert døgn, i hvilket reisen med dampskeb har varet uavbrudt mindst 6 timer.

Samme kostgodtgjørelse tilkommer der dem også under ophold i kjøbstad eller ladested på forretningsreiser, under hvilke de må opholde sig i byen i mindst 12 timer. Det samme gjælder for sammenhængende ophold på dampskeb og i by i tilsammen mindst 12 timer.

§ 21. Den mindste veilængde, som såvel tillands som tilvands må reises når kostgodtgjørelse skal kunne fordres, er 3 km. fra den reisendes bopæl eller 6 km. tilsammen frem og tilbage.

§ 22. Døgn efter denne lov regnes fra det klokkeslet, da reisen påbegyndes. Dele av et døgn på 5 timer og derover regnes for helt døgn; dele av et døgn på mindre end 5 timer medregnes ikke. Dog tilkommer vedkommende kostgodtgjørelse, når den hele på en reise tilbakelagte veilængde utgør mindst 20 km., selv om dertil ikke er medgått 5 timer.

§ 30. Regninger over skyss- og kostgodtgjørelse, som efter denne lov tilkommer nogen af det offentlige, skal, forsåvidt ingen tidsbestemmelse på andet sted måtte være git, være indsendt til vedkommende myndighed i det seneste inden 6 måneder efterat saken eller forretningen er tilendebragt, da i mangel derav fordringen ikke godtgjøres av det offentlige.

Skemaer

til veiledning ved utfærdigelse av regninger for reiser i veterinær-væsenets anliggender.

Regning

over undertegnede tilkommende skyssgodtgjørelse for reiser i veterinær-væsenets anliggender i kvartal 19

Dato.	Fra — til (Herunder blir vei-længerne at opføre station for station).	Km. land-skyss.		Km. båt-skyss.		Jernbane à 6 øre pr. km. Dampskib à 40 øre pr. mil.	Utlæg ¹⁾	Reisens øiemed. (Herunder blir at anfør grunden for hver foretagen reise og i gjentagelses til-fælde grunden til, at det har været anset nødvendigt at gjentage reisen).
		Tilsgelæsstation. 16 øre.	Fast (eller ingen station). 20 øre.	Tilsgelæsstation. 37 øre.	Fast station. 40 øre			

I henhold til foranstående beregning tilkommer der mig for reiser i kvartal følgende godtgjørelse:

For	kilometer landskyss à 16 øre kr.
>	— à 20 » »
>	— båtskyss à 37 » »
>	— à 40 » »
>	— jernbane à 6 » »
>	mil dampskib à 40 » »

Tils. skyssgodtgjørelse kr.	Utlæg »
Tilsammen kr.	

hvilket beløp bedes mig anvist til utbetaling, idet det attesteres:

- at de ovenfor anførte vei-længer er virkelig reiste;
- at reiserne er foretaget ad den vej og på den måte, hvorpå de med mindst utgift for det offentlige kunde ske;
- at en til den beregnede forstørrede båtskyssgodtgjørelse svarende skyss har været nødvendig og er blevet benyttet; at reisen ikke uten skade har kunnet utsættes, samt at der på samme båt ikke har været befordret nogen anden til skyssgodtgjørelse berettiget;
- at ingen andre forretninger, for hvilke skyssgodtgjørelse tilkommer mig, er utført på ovenanførte reiser;
- at de opførte utlæg har fundet sted og været nødvendige;
- at reiserne er anset nødvendige i det offentliges interesse for at virke til forebyggelse af smitsom husdyrsygdom og få den standset.

..... den 19

(Amts-)Dyrlæge.

¹⁾ Specifceres og angis hvortil.

Regning
**over undertegnede tilkommende skyssgodtgjørelse for reiser i veterinærvesenets
anliggender i kvartal 19 i anledning av offentlige tuberkulinundersøkelser.**

Dato.	Fra — til (Herunder blir veilængderne at opføre station for station.)	Km. land- skyss.		Km. båt- skyss.		Jernbane à 6 øre pr. km. Dampskib à 40 øre pr. mil	Utlæg. ¹⁾	Antal undersøgte dyr.
		Tilsigelsessstation. 16 øre	Fast (eller ingen) station. 20 øre	Tilsigelsessstation. 37 øre	Fast station. 40 øre			

I henhold til foranstående beregning tilkommer der mig for reiser
i kvartal følgende godtgjørelse:

For	kilometér landskyss à 16 øre kr.
»	— à 20 » »
»	— båtskyss à 37 » »
»	— à 40 » »
»	— jernbane à 6 » »
»	mil dampskib à 40 » »

Tils. skyssgodtgjørelse kr.

Utlæg »

Tilsammen kr.

hvilket beløp bedes mig anvist til utbetaling, idet det atesteres:

at de ovenfor anførte veilængder er virkelig reiste;

at reiserne er foretaget ad den vei og på den måte hvorpå de med mindst utgift
for det offentlige kunde ske.

at en til den beregnede forsterkede båtskyssgodtgjørelse svarende skyss har
været nødvendig og er blevet benyttet, at reisen ikke uten skade har kunnet
utsættes, samt at der på samme båt ikke har været befordret nogen anden
til skyssgodtgjørelse berettiget;

at ingen andre forretninger, for hvilke skyssgodtgjørelse tilkommer mig, er ut-
ført på ovenanførte reiser;

at de opførte utlæg har fundet sted og været nødvendige;

at reiserne er utførte til foretagelse av tuberkulinundersøkelse, der er indvilget
til utførelse paa offentlig bekostning eller til inspektion av de til forebyggelse
av tuberkulose givne forskrifters gjennemførelse eller til nedslagtning av
tuberkuløst kvæg.

..... den 19

(Amts-)Dyrlæge.

¹⁾ Specificeres og angis hvortil.

Regning¹⁾

**over undertegnede tilkommende kostgodtgjørelse for reiser i veterinærvesenets
anliggender i kvartal 19 , i anledning av offentlige tuberkulinprøver.**

Avreist		Hjemkommen.		Antal døgn.	Godtgjørelse.		Reisens længde kilometer.
Dato.	Klokkeslet.	Dato.	Klokkeslet		Kr.	Øre.	

Tils.

hvilket beløp bedes mig anvist til utbetaling, idet det attesteres, at det opførte
antal døgn virkelig er medgået og har været nødvendigt i det offentliges interesse.

..... den 19

(*Amts-)*Dyrlæge.

¹⁾ Skyss- og kostregninger i anledning av tuberkulinprøver indsendes samtidig
til veterinærkontoret.

Opgave

over inspektions- og nedslagtningsforretninger m. m. efter offentlige tuberkulinprøver.¹⁾

<p>I kvartal 19..... har jeg foretaget følgende tilsynsreiser à kr. 4,00 pr. døgn: (kfr. veterinærdirektørens cirkulære af 7de april 1905, 2den side).</p>		<p>I kvartal 19..... har jeg foretaget følgende takst- og undersøkelsesforretninger ved kommende kvæg, slagtet mod erstatning af statskassen: (kfr. veterinærdirektørens cirkulære af 7de april 1905, 4de side).</p>	
Til (her angives vedkommende eier oggaard).	Forretningen varede fra (dato og klokkeslet).	Til (her angives vedkommende eier oggaard).	Forretningen varede fra (dato og klokkeslet).
	Forretningen varede til (dato og klokkeslet).		Forretningen varede til (dato og klokkeslet).
	Antal døgn ²⁾ à kr. 4,00.		Antal døgn ²⁾ à kr. 2,00 pr. døgn ²⁾ for takst- forretninger.
			Antal honorarer à kr. 4,00 pr. døgn ²⁾ for undersøkel- sesforretninger.
			Antal utleg til takst- mænd à kr. 2,00.

..... den 19

¹⁾ Indsendes av dyrlægerne kvartalvis i forbindelse med skyss- og kostregningerne.

²⁾ Dele av et døgn medregnes, selv om der ikke er medgaaet 5 timer.

Trykt 1913:

- Nr. 184. Rekruttering 1911. (*Recrutement.*)
- 185. Skiftevæsenet samt overformynderierne 1910. (*Successions, faillites et biens pupillaires.*)
- 186. Norges fiskerier 1911. (*Grandes pêches maritimes.*)
- 187. Folkemængdens bevægelse 1908 og 1909. (*Mouvement de la population.*)
- 188. Folketælling 1 december 1910. Tredje hefte: Beboede hus og husholdninger. (*Recensement. III. Maisons habitées et ménages.*)
- 189. Stortingsvalget 1912. (*Élections en 1912 pour le «Storting».*)
- 190. Sindssykeasylenes virksomhet 1911. (*Hospices d'aliénés.*)
- 191. Norges telegrafvæsen 1911/12. (*Télégraphes et téléphones de l'État.*)
- 192. De offentlige jernbaner 1911/12. (*Chemins de fer publics.*)
- 193. Private aktiebanker 1911. (*Banques privées par actions.*)
- 194. Haandverkstællingen 1910. 2. hefte. (*Recensement des métiers en 1910. II.*)
- 195. Ulykkesforsikring 1910. (*Assurances contre les accidents du travail.*)
- 196. Jordbruk og fædrift 1906—1910. (*Agriculture et élevage du bétail.*)
- 197. Norges bergverksdrift 1911. (*Mines et usines.*)
- 198. Norges skibsfart 1911. (*Navigation.*)
- 199. Alkoholstatistik. II. 1908—1911. (*Statistique des boissons alcooliques : II. 1908 à 1911.*)
- 200. Den Almindelige Brandforsikrings-Indretning for Bygninger 1910—1912. (*L'institution générale des assurances des bâtiments contre l'incendie.*)
- 201. Veterinærvesenet og kjødkontrollen 1911. (*Service vétérinaire et l'inspection de la viande.*)
- 202. Fabriktaellingen i Norge 1909. Andet hefte: Arbeidslønninger i industrien. (*Recensement industriel 1909 : Salaires.*)
- 203. Kriminalstatistik 1909 og 1910. (*Justice criminelle.*)
- 204. Norges postvæsen 1912. (*Statistique postale.*)
- 205. Fængselsstyrelsens aarbok 1909. (*Annuaire de l'Administration générale des prisons 1909.*)
- 206. Fabriktaellingen i Norge 1909. Tredje hefte: Arbeidstiden i industrien. (*Recensement industriel 1909 : Durée du travail dans l'industrie.*)
- 207. Fattigvæsenet 1910. (*Assistance publique.*)
- 208. Norges handel 1912. (*Commerce.*)
- 209. Folkemængdens bevægelse 1910. (*Mouvement de la population.*)
- 210. Kriminalstatistik. Oversigt 1896—1904. (*Statistique de la justice criminelle pour les années 1896 à 1904. Introduction et tableaux rétrospectifs.*)
- 211. Folketælling 1. december 1910. Fjerde hefte: Folkemængden fordelt efter livsstilling. (*Recensement du 1 décembre 1910: Population classée par professions.*)
- 212. Arbeidslønninger 1910. (*Gages annuels des domestiques et salaires des ouvriers.*)
- 213. Industristatistik 1911. (*Statistique industrielle.*)
- 214. Fiskerforsikringen 1912. (*Statistique des assurances contre les accidents de marins pêcheurs.*)
- 215. Norges kommunale finanser 1909. (*Finances des communes.*)
- 216. Sundhetstilstanden og medicinalforholdene 1911. (*Rapport sur l'état sanitaire et médical.*)
- 217. Rekruttering 1912. (*Recrutement.*)
- 218. Skolevæsenets tilstand 1910. (*Instruction publique.*)
- 219. Norges sparebanker 1912. (*Caisse d'épargne.*)
- 220. Norges fiskerier 1912. (*Grandes pêches maritimes.*)

Norges Officielle Statistik, række VI. (Statistique Officielle de la Norvège, série VI.)

Trykt 1914:

- Nr. 1. Haandverkstællingen 1910. 3dje hefte. (*Recensement des métiers en 1910 III: Durée du travail.*)
 - 2. Norges bergværksdrift 1912. (*Mines et usines.*)
 - 3. Arbeidstiden i industrien september 1913. (*Durée du travail dans l'industrie septembre 1913.*)
 - 4. De offentlige jernbaner 1912/13. (*Chemins de fer publics.*)
 - 5. Norges telegrafvæsen 1912/13. (*Télégraphes et téléphones de l'État.*)
 - 6. Sindssykeasylenes virksomhet 1912. (*Hospices d'aliénés.*)
 - 7. Haandverkstællingen i Norge 1910. Fjerde hefte. Arbeidslønninger. (*Recensement des métiers en 1910. IV: Salaires.*)
 - 8. Folketælling 1 december 1910. Femte hefte. Folkemængden fordelt efter kjøn, alder og egteskabelig stilling samt fødesteder. Fremmede staters undersaatter. (*Recensement du 1 décembre 1910. V. Population classée par sexe, par âge, par état civil et par lieu de naissance. Sujets étrangers.*)
 - 9. Norges skibsfart 1912. (*Navigation.*)
 - 10. Ulykkesforsikring 1911. (*Assurances contre les accidents du travail.*)
 - 11. Fængselsstyrelsens aarbok 1910. (*Annuaire de l'Administration générale des prisons 1910.*)
 - 12. Kommunevalgene 1913. (*Élections en 1913 pour les conseils communaux et municipaux.*)
 - 13. Veterinærvesenet og kjødkontrollen 1912. (*Service vétérinaire et l'inspection de la viande.*)
-

Det Statistiske Centralbyraa har desuten bl. a. utgit følgende verker:

- Statistisk Aarbok for kongeriket Norge. Senest utkommet: 33te aargang, 1913. Kristiania 1914. (*Annuaire statistique de la Norvège.*)
Meddelelser fra Det Statistiske Centralbyraa. Senest utkommet: En og tretiende bind 1913. Kristiania 1914. (*Journal du bureau Central de Statistique.*)
Maanedsgaver over vareomsætningen med utlandet 1913. Første bind. (*Bulletin mensuel du commerce extérieur en 1913. Première année.*)
Norges civile, geistlige og judicielle inddeling 1 april 1912. Kristiania 1912. (*Les divisions civiles, ecclésiastiques et judiciaires du royaume de Norvège le 1 avril 1912.*)
Fortegnelse over Norges Officielle Statistik m. v. 1828—31 december 1910. Kristiania 1889 og 1912.
Statistiske Oversigter 1914. Kristiania 1914. (*Résumé rétrospectif 1914.*)
-

Samtlige verker er til salgs hos H. Aschehoug & Co., Kristiania.

13 august 1914.